

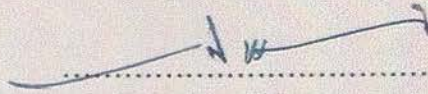
จริต อิศตรี: คุณค่า สัจจะ ในงานศิลปะเส้นผม

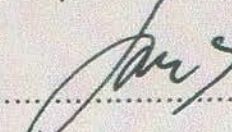
ถนอมนวล เดชาคณีวงศ์

คุณฉันทิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

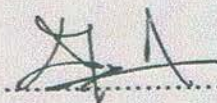
คณะกรรมการควบคุมคุณนิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณนิพนธ์ ได้พิจารณาคุณนิพนธ์
ของ นางสาวณอมนวล เดชาคนึงวงศ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

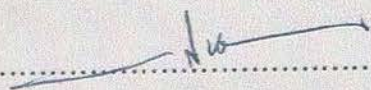
คณะกรรมการควบคุมคุณนิพนธ์

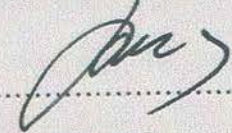

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ สุชาติ เกาทอง)

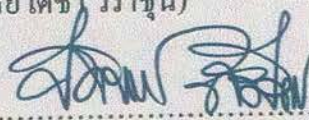

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ เฉชา วราชุน)

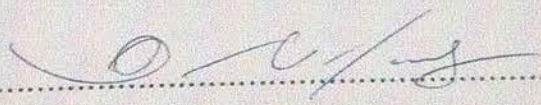
คณะกรรมการสอบคุณนิพนธ์

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ พิษณุ สุคนิมิตร)

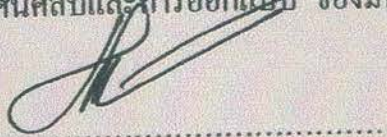

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุชาติ เกาทอง)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ เฉชา วราชุน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปิติวรรณ สมไทย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คูสิศ ขาวเหลือง)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับคุณนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศาสตราจารย์เดชา วราชน และศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ สุภณิมิต อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่เหมาะสม ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยสร้างสรรค์รู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ รองศาสตราจารย์มัลลิกา มังกรวงษ์ และรองศาสตราจารย์อติดา จันผิงเพ็ชร ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจประเมินแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์อัมมทัย สุวฒนศิลป์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้อย่างสมบูรณ์

อนึ่ง คุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับกองทุนสนับสนุนพัฒนาอาจารย์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการบริการ โครงการพัฒนากำลังคนด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่อำนวยพร เดชาคณีวงศ์ และครอบครัว เพื่อน ๆ และผู้ร่วมงานทุกหน่วยงานที่คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของคุษฎีนิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่ ครูบาอาจารย์ บุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กล่าวถึงในข้างต้น และผู้วิจัยหวังว่าคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการศิลปกรรมไทยได้ตามความเหมาะสม

ถนอมนวล เดชาคณีวงศ์

55810059: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์และการออกแบบ; ปร.ด. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: จริต/ คุณค่า/ สัญญา/ การสูญเสีย/ เส้นผม/ ศิลปะ

ถนอนนวนล เดชาคณีวงศ์: จริต อีสตรี: คุณค่า สัญญา ในงานศิลปะเส้นผม

(DEMEANOR, WOMAN: VALUE, SIGN THE ART OF HAIR) คณะกรรมการควบคุม

คุษฎีนิพนธ์: สุชาติ เกาทอง, M.F.A., เดชา วราชุน, M.F.A., พิชญ์ สุกนิมิตร, M.F.A. 223 หน้า.

ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเน้นการสร้างสรรค้อย่างเป็นขั้นตอน (Practice-based research) ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสาร และศึกษาผลงานศิลปิน ภาคสนาม มุ่งเน้นทำการวิเคราะห์ผลงานศิลปะของ ศิลปินหญิงร่วมสมัยที่ใช้เส้นผมเป็นสื่อทางศิลปะโดยใช้แนวความคิดของการสูญเสียความงามจาก เส้นผม มีการสอดแทรกเชื่อมโยง แนวความคิด รูปแบบ รูปทรงทางสัญลักษณ์ทางสัญญาะความหมาย ในงานศิลปะ โดยนำองค์ความรู้จากการศึกษา วิเคราะห์ผลงานของอิมฮัทย สุวัฒน์ศิลป์ ทำให้ทราบถึง โครงสร้างและแนวความคิดขบวนการสร้างสรรค์ ความหมายจากการถอดรหัส ความหมาย และทฤษฎี อย่างมีเหตุผล จริตจึงเปรียบได้ดังรูปแบบทางความคิด บุคลิกพฤติกรรมที่ออกมาจากความเป็นตัวตน ของศิลปินนำเข้าสู่ผลงานศิลปะ การใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุ เพราะเส้นผมอาจมีส่วนสัมพันธ์ที่ซ่อนเร้น กับความหมายของความเป็นผู้หญิง ศิลปินจึงมักนำเอาเส้นผมมาเป็นวัสดุจำเพาะในการสร้างสรรค์ การรับรู้ทางอารมณ์ ความรู้สึกผ่านในรูปแบบ รูปทรง แนวความคิดในงานศิลปะร่วมสมัย โดยการใช้ เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูล กิ่งสัมพันธ์แบบโครงสร้างและการใช้ทฤษฎีรูปทรง ทฤษฎี สัญญาวิทยา ทฤษฎีบุคลิกภาพ เข้ามาวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงาม จากเส้นผม ผู้วิจัยได้นำการสูญเสียเส้นผมนำมาสร้างสรรค์ผลงาน โดย นำประสบการณ์ และสิ่งที่ สะท้อนใจจากการสูญเสียความงามจากเส้นผม ถ่ายทอดพลังอันซ่อนเร้นในจิตใจอันลึกซึ้ง

ผลของการศึกษาข้อมูล และการทดลองสร้างสรรค์สรุปได้ว่า ค่าความจำเพาะของ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างมีปัจเจกลักษณะ ทำให้วิเคราะห์ถึงขบวนการความคิด อันมี ความละเอียดอ่อนทางด้านอารมณ์เข้ามาเชื่อมโยงด้านแนวความคิดเนื้อหาและวัสดุ ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่าน การกลั่นกรองทางความคิดของศิลปิน โดยแสดงรูปทรงที่นำเส้นผมมาสื่อสารในรูปแบบทางสัญญาะ ผ่านขบวนการทางเทคนิคที่แตกต่างกันไป จึงทำให้เกิดความหมายทาง สัญญาะการตีความใน งานสร้างสรรค์จากเส้นผมในมิติต่าง ๆ ถึงแม้ว่ารูปแบบผลงาน เนื้อหาแนวคิดมีความคล้ายคลึงกัน แต่ความหมายแอบแฝงภายในผลงานอย่างมีนัยยะ ประกอบเป็นชุดการสันนิษฐานการสร้างสรรค คือ (1) การตีความหมายรูปทรงกับแนวคิด (2) โครงสร้างส่วนประกอบทางแนวคิด (3) การถอดรหัส ความหมายทางสัญญาะในงานศิลปะเส้นผม

55810059: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; Ph.D.

(VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORDS: DEMEANOR/ VALUE/ SYMBOL/ LOSS/ HAIR/ ART

THANORMNUAN DECHAKANEEWONG: DEMEANOR, WOMAN: VALUE,
SIGN THE ART OF HAIR. ADVISORY COMMITTEE: SUCHART THATHONG, M.F.A.,
DECHA WARASHOON, M.F.A., PISHANU SUPANIMIT, M.F.A. 223 P. 2016.

This study employed the approach of Practice - based Research, aiming to analyze the artworks of contemporary female artists who used hair as the medium of the arts inspired by the loss of the beauty of hair. The works have implied the concepts, patterns, symbolic forms in meaning of the artworks. The knowledge acquired from the studies and analyzing the artworks of Imhathai Suwathansilp had helped the understanding in structure and concept of the creative process, decoded meaning, precise meaning as well as theories rationally. Demeanor was considered as pattern of thoughts, personal characteristics and behaviors conveyed through the artworks. Hair was used as material which could relate secretly to the meaning of feminine. The artist often made use of hair as the medium for creativity, emotional perception and feeling through patterns, forms, and concepts in contemporary art. The instruments for collecting data of this studies were semi-structured interview, theory of Formalist, Semiotics, and Personality as the framework for analyzing the artworks under the concept of the loss of the beauty of hair. Researcher utilized the loss of hair to create artworks through the concept experiencing the loss of the beauty of hair to express the hidden power in the deepened mind.

The results of the studies and trial creations found that the creativity of artworks were performed individually. Such individuality described the creativity process which was vulnerable to connect with its concepts, subjectivity and materials. It was demonstrated from the artist's considerate thinking by displaying forms that presented the hair to communicate semantically via different techniques. Consequently, the meaning, symbol, and interpretation in the artworks took place in several dimensions. Although the pattern of artwork, the concept and the meaning were similar, there were hidden meanings within the artworks significantly which consisted of 3 assumptions: (1) Interpretation of forms and concept (2) The structure of concept's component (3) Decoding the symbols of hair artworks.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิด	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานเชิงปฏิบัติ	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
จุดมุ่งหมายของการแสดงออกทางจิตในงานศิลปกรรมร่วมสมัย	9
แนวคิดและทฤษฎีในงานศิลปะเพื่อถอดรหัสทางความคิดศิลปิน เพื่อนำสู่ งานศิลปะ	45
การหาความหมายสัญลักษณ์ในงานศิลปะ	54
เอกสารงานวิจัยและสร้างสรรค์ศิลปะ	55
สรุปแนวคิดและทฤษฎี	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
การกำหนดกลุ่มแนวคิดผลงานศิลปะ	62
การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดข้อมูลจากผลงานศิลปะ	66
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	72
การดำเนินงานด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	การวิเคราะห์และแปลความหมายสัญลักษณ์ตรงและแฝงที่สื่อในงานศิลปะเส้นผม	84
	ผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีต่าง ๆ	85
5	การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม	121
	แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจากความหมาย จริต อีสตรี: คุณค่า สัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม	121
	ขั้นตอนการกำหนดภาพร่างและรูปแบบของผลงาน	125
	ขั้นตอนการสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง	129
	ปัญหาที่พบในงานวิจัย	146
6	สรุปผลการดำเนินงานและอภิปรายผล	153
	สรุปผลส่วนที่ 1 การดำเนินงานภาคเอกสารการวิจัย	153
	สรุปผลส่วนที่ 2 การดำเนินงานด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม	156
	อภิปรายผล	158
	ปัญหาที่พบในงานวิจัยสร้างสรรค์	162
	ข้อเสนอแนะจากผู้ชมผลงานนิทรรศการ	162
	บรรณานุกรม	163
	ภาคผนวก	166
	ภาคผนวก ก	167
	ภาคผนวก ข	200
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	223

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	การจำแนกกลุ่มตัวอย่างศิลปินที่สร้างสรรค์งานจากเส้นผมภายใต้แนวความคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม	63
3-2	แนวคิดและทฤษฎีเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปิน	74
3-3	หลักการและเกณฑ์การสัมภาษณ์	76
4-1	ทฤษฎีสัญญาวิทยากับรายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ	85
4-2	การวิเคราะห์ศิลปะเส้นผม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ แบบประโยคและความสัมพันธ์แบบแทนที่	87
4-3	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญญะระหว่างศิลปินและผู้วิจัยสร้างสรรค์	92
4-4	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญญะระหว่างศิลปินและผู้วิจัย	98
4-5	การวิเคราะห์เปรียบเทียบศิลปินต่างประเทศกับผู้วิจัยสร้างสรรค์นำเอามาปรับใช้	101
4-6	การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม	103
4-7	การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม	104
4-8	การวิเคราะห์เพื่อหาความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม	110
4-9	การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีบุคลิกภาพ	113
4-10	การวิเคราะห์เพื่อหาหารสะท้อนความเป็นตัวตนตามทฤษฎีบุคลิกภาพ	114
4-11	ผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผม	119
5-1	การแปลความหมายรูปสัญญะในงานศิลปะเส้นผม	138
5-2	การแปลความหมายสัญญะแอบแฝงในงานศิลปะเส้นผม	142

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1-1	กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน	3
1-2	กรอบแนวคิด	6
2-1	การแสดงออกทางทัศนศิลป์	11
2-2	กระบวนการเกิดอารมณ์ตามแนวความคิดของแซทเทอร์-ซิงเกอร์	14
2-3	โรเบิร์ต กอเบอร์ Long Hair Cheese	17
2-4	โรเบิร์ต กอเบอร์ Wax and Human Hair	18
2-5	โรเบิร์ต กอเบอร์ Wax and Synthetic Hair	18
2-6	โรเบิร์ต กอเบอร์ Untitled	19
2-7	มารีน่า อับราโมวิต ความสัมพันธ์ในเวลา	20
2-8	มารีน่า อับราโมวิต AAA-AAA	20
2-9	มารีน่า อับราโมวิต Pages Showing Art Must Be Beautiful in the Publication	21
2-10	ฟรีด้า คาห์โล Self-Portrait with Cropped Hair	22
2-11	ฟรีด้า คาห์โล Self-Portrait with Braid	22
2-12	บิล ฟิงค์ Time and Mater	23
2-13	บิล ฟิงค์ Time and Mater	24
2-14	จาง เต๋อชวาน	24
2-15	จาง เต๋อชวาน	25
2-16	จาง เต๋อชวาน	25
2-17	เวนคา กู๋ United Nations-China Monument: Temple of Heaven	26
2-18	เวนคา กู๋ United Nations-Canadian Monument: The Metamorphosis	26
2-19	ปีโตรส คริสโตสโตมัว Forever Colour Photograph	27
2-20	ปีโตรส คริสโตสโตมัว Megalomaniac Colour Photograph	28
2-21	ปีโตรส คริสโตสโตมัว Big-Wing Colour Photograph	28
2-22	เดวิด แฮมมอนส์ “ไม่มีชื่อ” ขนาด 152.4 ซม.	29
2-23	เดวิด แฮมมอนส์ Bruce Talamon Gelatin silver print ขนาด 20 x 16 นิ้ว	30
2-24	เดวิด แฮมมอนส์ Injustice Case Print Body Print and American flag ขนาด 63 x 40 ซม.	30

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2-25 จินิน เซอริออส Leaf with Braid	31
2-26 จินิน เซอริออส Anatomy of Dreaming	32
2-27 ออกัสทีนา วัสดุเกท Tower 3000 Human Hair Bricks	33
2-28 ออกัสทีนา วัสดุเกท Sleeperitos Felted Human Hair	33
2-29 จีโอเจีย ซาเนลลาโท Hairdressed	34
2-30 จีมอเจีย ซาเนลลาโท Hairdressed	34
2-31 เซียร์รา พูลคิโอ Human Hair Embroidery	35
2-32 เซียร์รา พูลคิโอ My Hairy Objects and Words	35
2-33 มาเรียลล่า ลวดลายกุหลาบ ขนาด 8 x 8 x 10 ซม.	36
2-34 มาเรียลล่า V.l.n.r.: Staatszelle Dead Man's Fingers farm Korbkoralle	36
2-35 การสร้างองค์ความรู้ด้านการสร้างสรรค์ศิลปะและการวิจัย	38
2-36 หลิน เทียนเหมียว Braiding	41
2-37 หลิน เทียนเหมียว ทุกอย่างก็เหมือน ๆ กัน เส้นด้าย ลินิน ผ้าไหม กระดุกสังเคราะห์	42
2-38 รูธ อะชัวา Crocheted Wire Sculpture	43
2-39 รูธ อะชัวา Crocheted Wire Sculpture	44
2-40 การขยายความหมายของสัญลักษณ์	51
2-41 ความสัมพันธ์สัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์	51
2-42 สัญลักษณ์และความหมายรูปสัญลักษณ์	52
2-43 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ หางเปียของพ่อที่ถือเป็นมรดกล้ำค่าของศิลปิน	56
2-44 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, หมอนของพ่อ ขนาด 18 x 36 x 9 ซม.	57
2-45 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, หมอนของพ่อ ขนาด 18 x 36 x 9 ซม.	57
2-46 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, หมอนของแม่ ขนาด 44 x 72 x 9 ซม.	58
2-47 ยูพา มหามาตร เรื่องที่ เกิด.....รอยที่ก่อ	59
2-48 ยูพา มหามาตร เรื่องที่ เกิด.....รอยที่ก่อ	59
2-49 ยูพา มหามาตร เรื่องที่ เกิด.....รอยที่ก่อ	60
3-1 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์	63
3-2 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ Hair for Hope	64

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-3	อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ Hair for art	64
3-4	อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ออกเรือน	65
3-5	อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ออกเรือน	65
3-6	ผลงานศิลปะจากเส้นผมของ อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์	66
3-7	ยาโย คุณามะ	67
3-8	ยาโย คุณามะ Flowers that bloom at midnight	68
3-9	ยาโย คุณามะ Flowers that bloom at midnight	68
3-10	ยาโย คุณามะ Infinity Mirror Room-Phalli's Field	69
3-11	ยาโย คุณามะ Violet Obsession	69
3-12	ยาโย คุณามะ Accumulation	70
3-13	ยาโย คุณามะ Accumulation	70
3-14	การวิเคราะห์งานศิลปะกับทฤษฎี	73
3-15	ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นปากกา 1	78
3-16	ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นปากกา 2	78
3-17	ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นนำเข้าสู่คอมพิวเตอร์ 1	79
3-18	ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นนำเข้าสู่คอมพิวเตอร์ 2	80
3-19	ตัวอย่างแนวทางการสร้างสรรค์ การขยายรูปทรงให้ใหญ่กว่าของจริงทำให้เกิดเป็น ภาพที่สมบูรณ์ตามแนวความคิด	81
3-20	ภาพตัวอย่างผลงานของ ถนอมนวล เดชาคณีวงศ์ เทคนิค Eyeball Photo: Print lace and collage hair ขนาด 80 x 80 ซม.	82
4-1	การวิเคราะห์ศิลปะเส้นผมตามทฤษฎี	84
4-2	My father's pigtail	88
4-3	My hair1	89
4-4	My father's pigtail	91
4-5	My hair1	91
4-6	Sleep	94
4-7	My Desire of Idealistic Beauty 2 เทคนิค Mixed Media	96

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4-8	ยาโย कुซามะ, Infinity Mirror Room-Phalli's Field	100
4-9	ยาโย कुซามะ, Infinity Mirror Room-Phalli's Field	100
4-10	My father's pigtail	106
4-11	My father's pillow	106
4-12	My mom's pillow	106
4-13	My Desire of Idealistic Beauty II	108
4-14	My Desire of Idealistic Beauty III	109
4-15	ยาโย कुซามะ, Infinity Mirror Room-Phalli's Field	110
4-16	แผนผังความคิดในงานเส้นผม	118
5-1	แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์	123
5-2	ภาพร่างรูปแบบผลงานทางทัศนศิลป์ด้วยลายเส้นปากกา	126
5-3	ภาพร่างและผลงานจริง 1	130
5-4	ภาพร่างและผลงานจริง 2	130
5-5	ภาพร่างและผลงานจริง 3	131
5-6	ภาพร่างและผลงานจริง 4	132
5-7	ภาพร่างและผลงานจริง 5	133
5-8	ภาพร่างและผลงานจริง 6	134
5-9	ภาพร่างและผลงานจริง 7	135
5-10	ภาพร่างและผลงานจริง 8	136
5-11	ภาพร่างและผลงานจริง 9	137
5-12	เส้นผม	146
5-13	เข็มเย็บผ้า	147
5-14	กาวในการติดเส้นผม	147
5-15	ผ้าที่ใช้ในการปักผม	148
5-16	การเปลี่ยนวัสดุให้มีสีขาว	149
5-17	การขนย้ายและการติดตั้งผลงาน	150

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
5-18	ภาพความสว่างของแสงไฟ	151
6-1	ขั้นตอนแนวคิดในการสูญเสียความงามจากเส้นผมสู่งานสร้างสรรค์	154
6-2	การขยายแนวคิดจากเส้นผม	156
6-3	แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม	158
6-4	แบบจำลองการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะเฉพาะของผู้วิจัย	160
ก-1	The comb on. 1, comb lace with hair, 30 x 40 cm	168
ก-2	The comb on. 2, comb lace with hair, 50 x 70 cm	169
ก-3	Necklace, 2015, sponge lace with hair, 30 x 30 cm	169
ก-4	Me on. 1, 2015, Photo print lace with hair, 50 x 70 cm	170
ก-5	Me on. 2, 2015, Photo print lace with hair, 50 x 70 cm	170
ก-6	The squash, 2016, Squash collage hair, 20 x 60 cm	171
ก-7	The guitar, 2016, Guitar collage hair, 20 x 60 cm	172
ก-8	Straberry, 2016, beads thread and lace with hair, 50 x 60 cm	173
ก-9	The drip red, 2016, Drip lace with hair, 50 x 70 cm	174
ก-10	The drip pink, 2016, Drip lace with hair, 50 x 70 cm	175
ก-11	Eye contact, 2016, Eyeball lace and collage hair, 30 x 40 cm	176
ก-12	The lamp on. 1, 2015, Lamp collage and braided hair, 50 x 50 cm	177
ก-13	The lamp on. 2, 2016, Lamp collage and braided hair, 40 x 120 cm	178
ก-14	Apple, 2016, Stucco collage hair, 43 x 60 cm	179
ก-15	The curtain, 2016, Curtain collage hair, 90 x 120 cm	180
ก-16	The bowl, 2016, Bowl braided hair, 20 x 20 cm	180
ก-17	Wall clock, 2016, Wall cloth embroidery hoop lace with hair, 25 x 25 cm	181
ก-18	Boots white, 2016, boots braided and lace with hair, 40 x 10 x 10 cm	182
ก-19	Message board, 2016, lace and collage hair, 57.3 x 30.5 x 9 cm	183
ก-20	Hurricane lamp, 2016, Hurricane lamp candle and collage hair, 30 x 20 x 30 cm ...	184
ก-21	The chair of hair gold, 2016, Chair photo print lace and collage hair, 60 x 40 x 45 cm	185

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
ก-22	The chair of hair black, 2016, Chair photo print lace and collage hair, 40 x 35 x 40 cm	186
ก-23	The picture frame Hair, 2016, Picture frame hair, photo print lace and collage hair, 60 x 85 cm	187
ก-24	The mirror Hair, 2016, collage and braided hair, 60 x 85 cm	188
ก-25	Underwear, 2016, Underwear braided and lace with hair, 100 x 210 cm	189
ก-26	Underwear, 2016, Underwear braided and lace with hair, 100 x 210 cm	190
ก-27	The backrest pillow, 2016, Backrest pillow lace with hair, 25 x 40 cm	191
ก-28	Anxiety in the minds hair loss. on. 1, 2016, Eyeball photo print lace and collage hair, 80 x 80 cm	192
ก-29	Anxiety in the minds hair loss. on. 2, 2016, Eyeball photo print lace and collage hair, 80 x 80 cm	193
ก-30	Anxiety in the minds hair loss. on. 3, 2016, Eyeball photo print lace and collage hair, 80 x 80 cm	164
ก-31	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	195
ก-32	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	195
ก-33	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	196
ก-34	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	196
ก-35	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	197
ก-36	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	197
ก-37	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	198
ก-38	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	198
ก-39	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	199
ก-40	พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจัด อีสตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม	199

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความงามจากเส้นผมเป็นความปรารถนาของเพศหญิงทุกคน ทุกชนชั้น ปรารถนาให้มีเส้นผมสุขภาพดี ยาว สลวย เงางาม เปรียบได้ดังเป็นตัวบอกบุคลิกลักษณะของความเด่นให้ชวนประทับใจในครั้งแรกพบ เป็นเสน่ห์ที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิง เพราะภาพลักษณ์ของหญิงงามส่วนใหญ่มักจะผูกติดกับเรือนผมอันยาวสลวยแทบทุกยุคทุกสมัย จนเป็นค่านิยมทุกสังคมและวัฒนธรรมดังบทประพันธ์ ผู้หญิงเลอโฉมในวรรณคดีหรือภาพยนตร์จนถึงปัจจุบัน

ผมที่มีความยาว คือเสน่ห์ของเพศหญิง นักประพันธ์ชาวโรมันในคริสต์ศตวรรษที่ 2 อะเพเลียส (Apeleius) ได้เขียนไว้ว่า “สตรีแม้จะงามเพียงใด หากถูกตัดผมทิ้งเสียแล้ว เธอก็จะหมดเสน่ห์ของความเป็นผู้หญิงไป จนไม่อาจช่วยวนใครได้แม้กระทั่งสามีของเธอเอง” (Nina Bolt, 2001) จากบทประพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความงามของเส้นผมที่ยาวเป็นตัวบอกเสน่ห์ที่สำคัญของผู้หญิง ซึ่งเป็นที่ปรารถนาเพื่อดึงดูดเพศชายไม่ว่าผู้หญิงนั้นจะอยู่ในเชื้อชาติใดมีสีผมหาดก็ตาม

เส้นผมในฐานะเซลล์ที่ตายแล้ว เป็นตัวบ่งบอกเรื่องราวในอดีตและปัจจุบันเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของชีวิตในหลายรูปแบบของแต่ละวัฒนธรรม ความเชื่อและเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นผู้หญิง ทางด้านศิลปะศิลปินผู้หญิงนิยมนำประเด็นเส้นผม และนำตัววัสดุจากเส้นผมมาสร้างสรรค์ผลงานหลากหลายรูปแบบ และแนวความคิดแอบแฝงในรูปสัญลักษณ์รูปทรงต่าง ๆ ตามแรงบันดาลใจของศิลปินที่ต้องการจะสื่อสารความหมายทางศิลปะ สัญลักษณ์รูปทรงของเส้นผมจากประวัติศาสตร์เป็นวัตถุของใช้สอย เสื้อผ้าไว้คอบปกคลุมร่างกายและเครื่องประดับ จนถึงสังคัมร่วมสมัย เส้นผมกลายเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์อย่างหนึ่งเพื่อสื่อความหมายในทางความหมายแฝงและความหมายตรง เพื่อสื่อถึงความทุกข์-ความสุข การเกิด-การตาย อิศรภาพ-ความชั่ว ฯลฯ อยู่ในงานศิลปะ

การแสดงออกของศิลปินในงานศิลปะมีหลากหลายวิธีการ เทคนิค ต่างกันไปตามบุคลิกแนวความคิด ความถนัดในงานศิลปะ มีการผสมผสานกันในรูปแบบของงานศิลปะสื่อผสม (Mixed media art) เป็นสื่อข้ามศาสตร์ที่มีการผสมผสานระหว่างตัวเทคนิค และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อมาเชื่อมโยงให้เข้ากับงานศิลปะสื่อสารให้ตรงตามเจตนาของศิลปินอย่างมีอัตลักษณ์ บ่งบอกถึงรูปแบบ สัญลักษณ์ ความหมายสัญลักษณ์ เพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวบ่งบอกความเป็นจิตนิสัยของศิลปินในการแสดงออกในงานศิลปะ

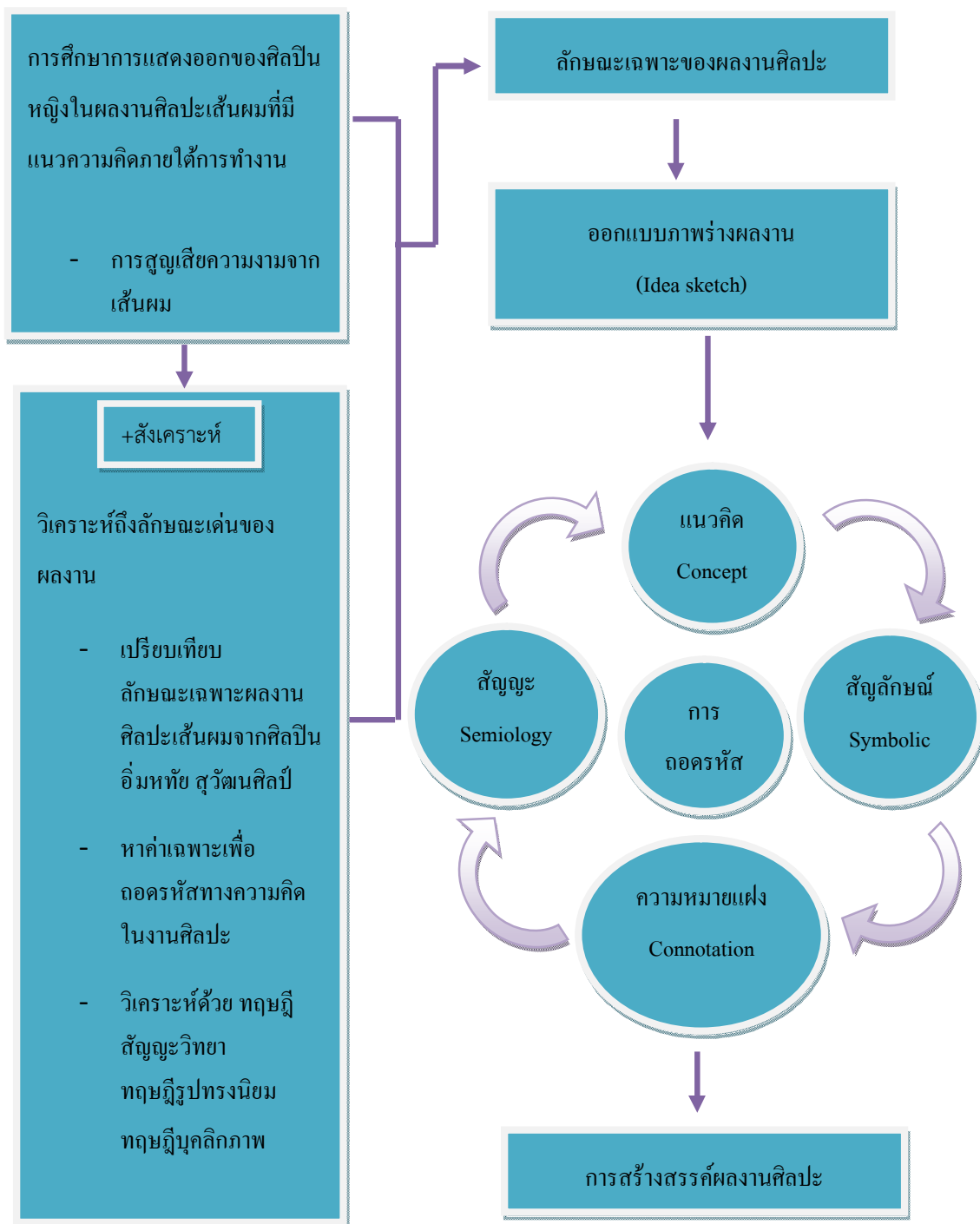
แนวความคิดของผู้วิจัยสร้างสรรค์ เกิดจากผลกระทบจากสภาวะเส้นผมหลุดร่วงจากสาเหตุภาวะร่างกายไม่ปกติ ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวลจากการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รักและห่วงหาของผู้อื่นที่มีความรักความสวยรักงาม ซึ่งเส้นผมนั้นเป็นตัวแทนความสวยงามภายนอก ร่างกายที่สัมผัสเห็นเป็นครั้งแรก เป็นตัวบ่งบอกถึงบุคลิกภาพให้น่าชมมอง ทำให้ขาดความมั่นใจ จึงนำแรงบันดาลใจที่มีอยู่ในจิตใจภายในออกมาเป็นกำลังในการต่อสู้ปัญหาร่างกายที่ต้องการแสดงออกเพื่อสื่อสารให้เห็นถึงพลังจิตภายในของผู้หญิงที่มีสภาวะการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รัก โดยถ่ายทอดทางรูปทรง วิธีการทางด้านศิลปะ โดยใช้เส้นผมเป็นตัวสื่อความหมายในผลงาน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจทางด้านการแสดงออกของ จริต อิศตรี: คุณค่า สัจจะ ในงานศิลปะเส้นผมภายใต้แนวคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม จะทำการวิเคราะห์แนวคิดหลักโครงสร้างของงานศิลปะที่นำเส้นผมมาเป็นสื่อในงาน เพื่อถอดความหมาย สัจจะ รูปแบบของรูปทรงในการถ่ายทอดทางแนวความคิด เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแก่นแท้ในการสร้างสรรค์ โดยการนำแนวคิดทฤษฎีมาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และนำองค์ความรู้ที่ได้มาบูรณาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเหมาะสมของจิตภายในตัวเองผ่านเนื้อหา รูปทรงของผู้หญิงอย่างลึกซึ้ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลภาคเอกสารทางด้านเส้นผม และงานศิลปกรรมร่วมสมัยที่นำเส้นผมมาสร้างสรรค์
2. วิเคราะห์ผลงานศิลปป็นหญิง อัมมัทย สุวัฒน์ศิลป์ ที่สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เส้นผมภายใต้แนวคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม
3. สังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งภาคเอกสาร และงานศิลปะในการถอดรหัส จริต อิศตรี: คุณค่า สัจจะ ในงานศิลปะเส้นผม
4. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จริต อิศตรี: คุณค่า สัจจะ ในงานศิลปะเส้นผม ภายใต้แนวคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม โดยการนำเส้นผมมาสร้างสรรค์ จำนวน 3 ชุด เพื่อให้เห็นถึงขบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อเข้าสู่ผลงานสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถสร้างองค์ความรู้และเข้าใจหลักการทฤษฎีการถอดความหมายรูปสัญลักษณ์ ความหมายตรง ความหมายแฝง ให้มีความเชื่อมโยงกับแนวความคิดทางศิลปะ โดยใช้สื่อวัตถุจากเส้นผมในการทำงานอย่างมีเหตุผล
2. ได้ผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากผลของการสังเคราะห์องค์ความรู้รวมถึง ได้องค์ความรู้ที่เกิดภายหลังการสร้างสรรคผลงาน จริต อิศตรี: คุณค่า สัญลักษณ์ ในงานศิลปะเส้นผมภายใต้แนวความคิด “การสูญเสียความงามจากเส้นผม”
3. ได้ผลงานศิลปกรรมที่เป็นรูปธรรม บอกถึงรูปความหมายสัญลักษณ์ คุณค่าของศิลปะเส้นผม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาข้อมูลภาคเอกสารทางด้านเส้นผม และงานศิลปกรรมร่วมสมัยที่นำเส้นผมมาสร้างสรรค์

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่างศิลปิน

2.1 โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปินหญิง อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ทำงานจากสื่อวัตถุเส้นผม มีแนวคิดภายใต้การสูญเสียความงามจากเส้นผม โดยนำเส้นผมมาสร้างเป็นผลงานให้เกิดพลังที่แอบแฝงภายในจิตใจ ที่สะท้อนความงามของผู้หญิงในแง่มุมต่าง ๆ

2.2 โดยการวิจัยในครั้งนี้จะใช้การเทียบเคียงสื่อวัตถุจากเส้นต่าง ๆ ที่สื่อความหมายในแนวความคิดการสูญเสียมาร่วมวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 คัดสรรคกลุ่มผลงานศิลปะเส้นผมเป็น ระยะเวลาต่อเนื่อง 10 ปี ซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่รู้จักระดับนานาชาติ

3. ขอบเขตสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จริต อิศตรี: คุณค่า สัญลักษณ์ ในงานศิลปะเส้นผม ภายใต้แนวความคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม โดยการนำเส้นผมมาสร้างสรรค์ จำนวน 3 ชุด เพื่อให้เห็นถึง ขบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อเข้าสู่ผลงานสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์

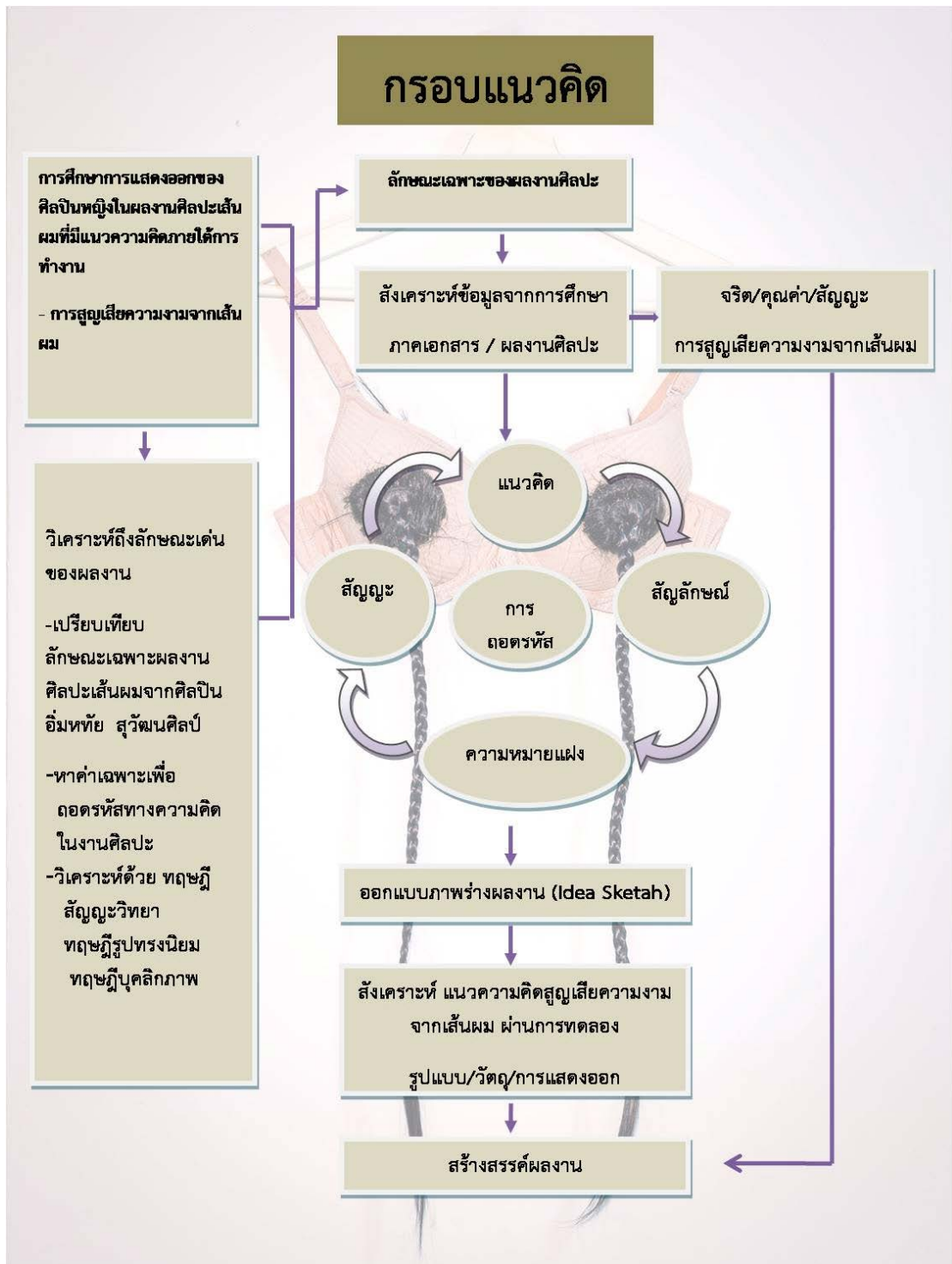
นิยามศัพท์เฉพาะ

จริต หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกเพื่อปกป้องบอกเอกลักษณ์ (Style) ความจำเพาะของบุคลิกที่ถ่ายทอด อารมณ์ ความรู้สึก แนวคิดในงานศิลปะ เทคนิคเฉพาะตัว ถ่ายทอดสู่งานศิลปะอย่างมีความพิเศษเฉพาะตัวของผู้นั้น

คุณค่า หมายถึง การเห็น การใส่ใจกับวัตถุหรือสภาวะจิตใจที่ได้สัมผัสจนเกิดคุณค่าทางจิตใจ

สัญลักษณ์ หมายถึง สัญลักษณ์การแทนค่าความหมายของวัตถุหรือรูปทรงทางด้านศิลปะ เพื่อปกป้องถึงความหมายตรง ความหมายแฝง ในการสื่อสารระหว่างการแปลค่าความหมายกับของสิ่งนั้น อารมณ์ความรู้สึกนั้น อาจจะมีขึ้นให้เห็นหรืออาจต้องจินตนาการต่อ

การสูญเสียความงามจากเส้นผม หมายถึง สภาพการณ์ที่บุคคลต้องแยกจากการสูญเสียความงามหรือปราศจากของบางสิ่งบางอย่างที่เคยมีอยู่ในชีวิต อาจเกิดขึ้นทันทีทันใดหรือค่อยเป็นค่อยไป คาดการณ์ได้หรือไม่สามารถคาดการณ์ได้ เกิดอาการของการวิตกกังวล ท้อแท้ หมดหวัง และพร้อมขึ้นที่จะสู้กับปัญหาจากแรงกดดันที่ต้องเผชิญ

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิด

สมมติฐานเชิงปฏิบัติ

ผลของการศึกษาข้อมูล และการทดลองสร้างสรรค์ สรุปลงได้ว่าค่าความจำเพาะของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ อย่างมีอัตลักษณ์ทำให้วิเคราะห์ถึงขบวนการทางความคิด อันมีความละเอียดอ่อนทางด้านอารมณ์เข้ามาเชื่อมโยงทางด้านแนวความคิด เนื้อหา และวัสดุ ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านการกลั่นกรองทางด้านความคิดของศิลปิน โดยแสดงออกทางรูปทรง การแสดงออกของศิลปะเส้นผมที่สื่อสาร ในรูปแบบทางความหมายสัญลักษณ์ ผ่านขบวนการทางเทคนิคทาง การสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันไป จึงทำให้เกิดความหมายทางรูปสัญลักษณ์ การตีความหมาย ในงานสร้างสรรค์ จากเส้นผมในมิติต่าง ๆ ถึงแม้ว่ารูปแบบผลงาน เนื้อหา แนวความคิด มีความคล้ายคลึงกัน แต่ความหมายตรง และความหมายแฝงภายในผลงานต้องอาศัยการตีความหมายเพื่ออธิบายถึงความเข้าใจทางด้านศิลปะ อันประกอบเป็นชุดการสันนิษฐาน ดังนี้ (1) การตีความหมายรูปทรงกับแนวความคิด (2) โครงสร้างส่วนประกอบทางด้านแนวความคิด (3) การถอดรหัสรูปความหมายทางสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1. ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร โดยศึกษาผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์จากเส้นผม จากหนังสือ ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสาร
2. กำหนดผลงานศิลปะสื่อจากเส้นผมที่มีความใกล้เคียงในแนวคิดการสูญเสีย ความงามจากเส้นผมทางความคิดสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา และตัววัตถุที่ต้องการศึกษา
3. วิเคราะห์ข้อมูล ผ่านผลงานสร้างสรรค์จากศิลปินหญิงที่มีความใกล้เคียงในการแสดงออก
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหารูปแบบ รูปทรง แนวคิด สัญลักษณ์ ในงานศิลปะที่สื่อความหมายของการสูญเสียความงามจากเส้นผม
5. นำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จากผลงานศิลปะมาหาคำค่า สาระ ความหมายเพื่อเชื่อมโยงกับหลักการ โครงสร้างทฤษฎีที่กำหนดเพื่อถอดรหัสทางความคิด

ขั้นตอนที่ 2

1. การสร้างภาพร่างในแนวคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม โดยหาความหมายสัญลักษณ์ ความหมายสัญลักษณ์ของรูปทรงในงานศิลปะเฉพาะตน
2. ประเมินภาพร่างทดลองจินตภาพสมมุติชั่วคราว

3. วิเคราะห์ผลการประเมินภาพร่างผลงาน
 4. สร้างสรรค์ผลงาน
 5. เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะด้วยการแสดงนิทรรศการศิลปะ
- ขั้นตอนที่ 3 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในหัวข้อ จริต อีสตรี: คุณค่า สัจจะ ในงานศิลปะเส้นผม ภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงาม ผู้วิจัยได้มีแนวทางในการศึกษาเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ทฤษฎี และกรอบแนวความคิด โดยแบ่งเป็นหัวข้อของเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการแสดงออก จริตในงานศิลปะกรรมร่วมสมัย
2. แนวคิดและทฤษฎีในงานศิลปะเพื่อถอดรหัสทางความคิดศิลปิน เพื่อนำสู่งานศิลปะ
3. การหาความหมายรูปสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม
4. เอกสารและงานสร้างสรรค์ศิลปะเส้นผม
5. สรุปแนวคิดและทฤษฎี

จุดมุ่งหมายของการแสดงออกทางจริตในงานศิลปะกรรมร่วมสมัย

จริตนิยม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 155) มาจากภาษาอิตาลี “Maniera” หรือ “Style” มีความหมายตรงว่าการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของศิลปิน ที่ทำให้ทราบได้ว่าเป็นใครทำขึ้นมา คำนี้ ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกโดยนักประวัติศาสตร์ศิลปะชาวเยอรมันเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เพื่อ จัดกลุ่มศิลปะที่จัดกลุ่มศิลปะที่ไม่ได้มาก่อนของศิลปะอิตาลี ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ที่ขาด ความกลมกลืน และการวาดอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เรารู้จักกัน ในงานศิลปะเรเนซองส์ และเป็นคำที่ใช้ แยกต่างกันไปตามแต่จะเป็นศิลปินผู้ใด และเป็นลักษณะศิลปะชนิดใด

ในงานสร้างสรรค์มีการพัฒนาไปตามยุคสมัยอย่างรวดเร็วเพื่อบอกถึงการพัฒนาของ มนุษย์กับแนวคิดทางด้านศิลปะที่ไม่หยุดนิ่ง มีการแข่งขันเพื่อประกาศความเป็นเป็นเอกลักษณ์ ของเทคนิค วิธีการและรูปแบบของผลงานให้ผู้ชมอย่างแพร่หลายตามกระแสรายวัน กระแสสังคม ดังจะเห็นได้ในศิลปะสมัยใหม่ ทศวรรษที่ 20 เป็นต้นกำเนิดของศิลปะที่ปฏิเสธระบบทุนนิยม ผลงานของยุคนี้คือการก้าวพ้นสุนทรียศาสตร์แบบเดิม ๆ ที่นิยามความหมายของเส้น สี และ เรื่องราวที่สอดคล้องกับตัวผลงาน สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากขบวนการ คอนเซ็ปชวลอาร์ต (Conceptual Art) ลุกขึ้นปฏิวัติวงการศิลปะด้วยการล้มล้างรูปทรงที่สวยงาม และคุณค่าที่สูงส่งของ ผลงานศิลปินไปสู่ปรากฏการณ์ใหม่นั้นคือ ศิลปะคือ ขบวนการทางความคิดและศิลปินเป็นผู้ กำหนด เป็นการทำลายความเชื่อว่านั้นคือผลงานศิลปะ มีการตั้งคำถามที่ท้าทายและล้อแหลม

ชนวิพากษ์วิจารณ์อย่างอื้อฉาว ซึ่งอาจเป็นการเสียดสีโลกแห่งระบบทุนนิยม การล้อเลียนด้วยผลงานที่ไม่อาจคาดเดาได้ทำให้ศิลปินอยากคิดทำงานศิลปะตามใจคิด โดยไม่ต้องยึดถือสิ่งที่สะท้อนอัตลักษณ์แต่ผลงานเหล่านี้ไม่ได้ถูกผลิตอย่างจบบนถูกผลิตขึ้นอย่างมีคุณภาพ เพราะในพรมแดนของศิลปะย่อมไม่มีกฎเกณฑ์เพื่อนำไปสู่ผู้คนในขบความคิดอย่างบังเอิญจรใจคุณค่าของศิลปะที่แท้จริงไม่ได้อยู่ที่ผลงานศิลปะแต่เพียงอย่างเดียวแต่อยู่ที่กระบวนการสร้างสรรค์หรือกระบวนการแสดงออกซึ่งความรู้สึก โดยกระบวนการนี้อาจเกิดขึ้นไปพร้อมกับการทำงานศิลปะหรือเกิดขึ้นเพียงในความคิดของศิลปินโดยไม่ได้ปฏิบัติ แต่กระบวนการนี้จับสั่นลงในแนวความคิดของศิลปินและคุณค่าอันแท้จริงของงานศิลปะ

ความหมาย จุดมุ่งหมาย ของการแสดงออก จริตในงานศิลปกรรม

ความหมายจริตในงานศิลปกรรม (Mannerism)

ความหมายจริต โดยทั่วไปหมายถึง ความประพฤติกของคน กิริยาหรืออาการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

ความหมายในแง่มนุษยศาสตร์ หมายถึง สภาวะจิตของคน แนวความคิดเกี่ยวกับประเภทของจิตมนุษย์ มีรากฐานจากคัมภีร์วิสุทธิมรรค

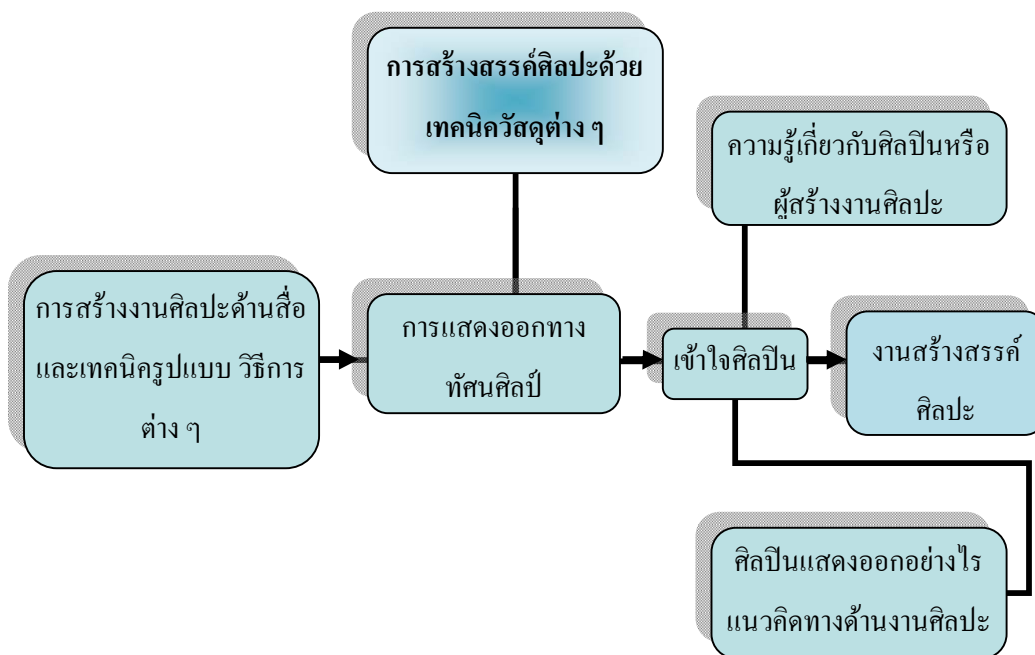
ความหมายจริตในงานศิลปะ หมายถึง การแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของศิลปินที่ทำให้ทราบได้ว่าเป็นของใคร ผ่านรูปแบบงานสร้างสรรค์หรือแนวคิดด้านศิลปะเพื่อสื่อให้คนดูรับรู้ถึงการแสดงออกของศิลปิน

จริตนิยม คือยุคศิลปะของจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และการตกแต่ง เริ่มตั้งแต่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา ปี ค.ศ. 1520 ถึงสมัยบาโรก ปี ค.ศ. 1600 คำนี้ถูกใช้ครั้งแรกโดยนักประวัติศาสตร์ศิลปะชาวเยอรมัน เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เพื่อเป็นการจัดกลุ่มศิลปะและคำที่ใช้แตกต่างกันไปตามแต่จะเป็นศิลปินผู้ใดและเป็นลักษณะศิลปะชนิดใด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

มนุษย์เราแต่ละคนมีระบบความคิด ระบบมองโลกที่แตกต่างกัน ถ้าเรามีการวิเคราะห์ในการแสดงออกทางศิลปะ จะเข้าใจจิตใจ ความรู้สึก เข้าใจอารมณ์พื้นฐาน และระบบความคิดของตัวศิลปินนั้น ได้ดีขึ้น

จุดมุ่งหมาย การแสดงออกทางทัศนศิลป์ของศิลปิน

ศิลปิน คือ ผู้สร้างงานศิลปะโดยการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติ สังคม สิ่งแวดล้อมออกมาเป็นผลงานศิลปะ โดยใช้เทคนิควัสดุอุปกรณ์ แนวคิดตามความถนัดและประสบการณ์ที่ผ่านมาของศิลปิน ดังจะเห็นจากแผนภูมิ

ภาพที่ 2-1 การแสดงออกทางทัศนศิลป์

ผลงานทัศนศิลป์ถูกสร้างสรรค์ขึ้นไม่ว่าจะเป็นศิลปินคนใด เมื่อผลงานได้ถูกเผยแพร่ต่อสังคม สิ่งที่สะท้อนกับมาสู่ศิลปินคือ ผลตอบรับของสังคมที่มีต่อผลงานว่าจะชื่นชอบและเข้าใจ วัตถุประสงค์ของศิลปินมากน้อยเพียงใด ผลงานบางชิ้นอาจเป็นที่ชื่นชมและถูกยกย่องกระทั่งกลายมาเป็นผลงานศิลปะทางประวัติศาสตร์ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้

ผลงานทัศนศิลป์เป็นเสมือนกระจกสะท้อนความเป็นไปของสังคมในช่วงเวลาใด ช่วงเวลาหนึ่งดังจะเห็นได้จากผลงานศิลปะในยุคต่าง ๆ ที่มีการถ่ายทอดเรื่องราว ความเชื่อ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น สะท้อนความรุนแรงของสังคม ปัญหาสังคม เหตุการณ์ทางการเมือง วิถีชีวิตผู้คน ซึ่งศิลปินได้ถ่ายทอดความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ในช่วงเวลา ผ่านทางผลงานศิลปะของตน

ผลงานทัศนศิลป์สร้างความจรรโลงใจให้กับผู้คนในสังคม ช่วยให้มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน เช่น ผลงานศิลปะที่ถ่ายทอดความงามของธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ผลงานทัศนศิลป์เป็นเครื่องมือชักจูงความคิด ความเชื่อของคนในสังคมหรือถูกคิดให้เห็นคล้อยตามความคิดของศิลปิน เช่น ผลงานศิลปะที่ถ่ายทอดถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำลายสิ่งแวดล้อม

ข้างต้นคือ ส่วนหนึ่งของขบวนการการแสดงออกของศิลปินและศิลปะ ซึ่งในการแสดงออกทางด้านศิลปะมีทฤษฎีเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่หลายทฤษฎีเป็นตัวบ่งบอกการแสดงออก

(Expression) หมายถึง การแสดงความรู้สึก ความปรารถนา ความคิด ความหมายหรือการแสดง
สิ่งต่าง ๆ ออกมา (ในศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน) ในทางปรัชญาศิลปะให้ความสำคัญมาก
กับทฤษฎีการแสดงออก (Theory of expression) โดยตรงเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับอารมณ์ (Emotion)
และความรู้สึกที่มีของงานศิลปะ

จิต ทางการแสดงออกทางด้านอารมณ์และความรู้สึก

หลักจิตวิทยาทั่วไปธรรมชาติของอารมณ์เกิดขึ้นมากมายอาจจะเป็นความพึงพอใจ
ความโกรธ ความร่าเริง ความเจ็บปวด ความผิดหวัง เพราะตลอดเวลาที่บุคคลอยู่ในสถานการณ์ใด
สถานการณ์หนึ่ง บุคคลนั้นจะอยู่ภายใต้สิ่งเร้า (Stimulus) และประสบการณ์ (Experience) ซึ่ง
อารมณ์ในลักษณะดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมของบุคคลนั้น โดยภาพรวมกล่าวได้ว่า อารมณ์
และแรงจูงใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาอย่างเด่นชัด นักจิตวิทยาทั้งหลายมีความเห็นว่า
องค์ประกอบของอารมณ์แบ่งออกเป็น 3 อย่าง ดังนี้

1. สถานะการรู้คิด (Cognitive states) เป็นความรู้สึกของผู้ที่กระทำหรือประสบการณ์
ต่าง ๆ เช่น เราเคยรู้สึก โกรธ ร่าเริง เศร้า เป็นต้น
 2. ปฏิกริยาทางสรีระ (Physiological reactions) เป็นการเกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน
ร่างกายของเรา เช่น หัวใจเต้นเร็วขึ้นเมื่อรู้สึกตื่นเต้นหรือตกใจ
 3. การแสดงออกของพฤติกรรม (Expressive behavior) เป็นสัญญาณการแสดงออกของ
สภาวะภายใน เช่น เกิดความพอใจก็จะแสดงการยิ้ม ไม่พอใจก็จะมีอาการ โกรธ
- องค์ประกอบทั้ง 3 ข้อทางอารมณ์ได้ถูกจำแนกอารมณ์เพื่อความเด่นชัด นักจิตวิทยาได้
จำแนก อารมณ์โดยคำนึงสิ่งเร้าที่มาเป็นตัวกระตุ้นและรูปแบบการตอบสนองพฤติกรรมที่มีต่อ
สิ่งเร้าและส่วนมากมีความเชื่อว่า บุคคลมีอารมณ์พื้นฐานอยู่ 3 ชนิด คือ ความโกรธ (Anger)
ความกลัว (Fear) และความพึงพอใจ (Pleasure)

กลไกทางสรีระของอารมณ์ (Physiological aspects of emotion)

เมื่อเกิดอารมณ์กระบวนการทางสรีระของร่างกายจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกาย
3 ระบบ

1. ระบบประสาทที่อยู่ในอำนาจจิตใจ (Somatic nervous system) ระบบในส่วนนี้จะ
ควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อตามใบหน้า ลำคอ แขน ขา และลำตัว ทำให้เกิดปฏิกิริยา
ทางการแสดงออกทางใบหน้า อากัปกริยาท่าทางและการออกเสียง
2. ระบบประสาทอัตโนมัติ (Autonomic nervous system) ระบบในส่วนนี้จะไม่ได้ควบคุม
หรือสั่งการของจิตใจ จะควบคุมด้วยกล้ามเนื้อหัวใจจะสั่งการระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น ผิวหนัง
การเต้นของหัวใจ การหายใจ

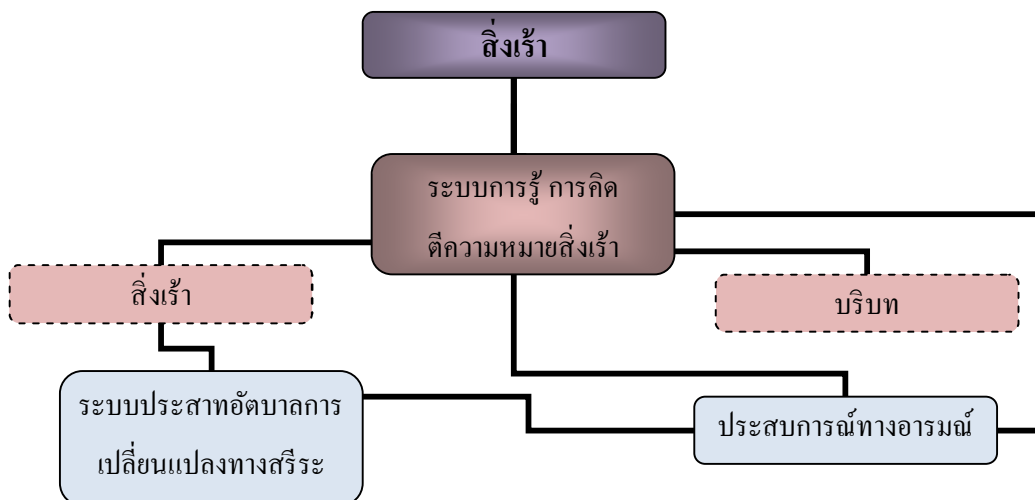
3. ต่อมไร้ท่อ (Endocrine glands) จะเป็นตัวผลิตฮอร์โมนในร่างกาย จากการศึกษา โครงสร้าง กลไกของอารมณ์สู่ร่างกายของมนุษย์นั้นส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาภายในและภายนอก ร่างกาย เพื่อตีความหมายต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ นั้นมีอิทธิพลต่อความสามารถในกระบวนการรู้ การคิด การรับรู้ การเรียนรู้ การจำ การจินตนาการ และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและสิ่ง ที่ตนสนใจให้เกิดเป็นแรงจูงใจ อารมณ์และความรู้สึกจึงมักจะถูกใช้เป็นเครื่องชี้วัดสุขภาพจิตด้านต่าง ๆ ของมนุษย์

กระบวนการคิด ความถนัด พฤติกรรม ความต่างระหว่างชาย-หญิง

มีการค้นพบลักษณะความแตกต่างกันของโครงสร้างทางสมองระหว่างมนุษย์เพศชาย และเพศหญิง โดยคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำการสแกน สมองของอาสาสมัครชายและหญิงจำนวนกว่า 1,000 คน โดยพบว่าจุดเชื่อมต่อระบบประสาท ระหว่างสมองส่วนหน้าและหลังในเพศชายนั้นมีปริมาณมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่จุดเชื่อมต่อ ระบบประสาทระหว่างสมองซีกซ้ายและขวานั้นในเพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า การค้นพบดังกล่าว เป็นสิ่งที่จะช่วยอธิบาย ถึงความถนัดของเพศชายที่มีความสามารถในการทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งได้อย่างเชี่ยวชาญมากกว่า เพศหญิงนั้นมีความสามารถที่รอบด้านกว่าและสามารถทำได้ หลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกันเก่งกว่าเพศชาย ดร.รูเบน เกอร์ กล่าวว่าการค้นพบครั้งนี้จะช่วยให้ นักวิทยาศาสตร์สามารถอธิบาย และเข้าใจความแตกต่างในกระบวนการคิดระหว่างผู้ชาย และ ผู้หญิง (www.oknation.nationetv.tv, 2556)

อารมณ์ในการแสดงออกทางศิลปะ

อารมณ์ของแซคเตอร์-ซิงเกอร์ (The Schachter-Singer Theory of Emotion) อธิบายแง่มุม ของการควมรวมระหว่างบทบาทของการกระตุ้นทางสรีระและองค์ประกอบทางการรู้คิด แซคเตอร์-ซิงเกอร์ กล่าวว่า เมื่อมีสิ่งเร้าหรือสถานการณ์กระตุ้นเร้าให้เกิดอารมณ์ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางสรีระของอวัยวะภายใน เพราะมนุษย์ใช้ระบบการรู้ การคิด เพื่อตีความหมาย ของสิ่งเร้า ระบบการรู้ การคิดนี้เป็นปัจจัยหลักสำหรับการตัดสินใจตัดสินใจประสพการณ์ทางอารมณ์ (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, 2556, หน้า 167)

ภาพที่ 2-2 กระบวนการเกิดอารมณ์ตามแนวความคิดของแซกเตอร์-ซิงเกอร์
(จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, 2556, หน้า 167)

ระบบประสาทสัมผัส

ตา ผู้หญิงมีประสิทธิภาพในการมองเห็นชัดกว่าผู้ชาย ผู้หญิงสามารถมองเห็นเจดสีได้ถึง 256 เจดสี ผู้ชายสามารถมองเห็นได้ 36 เจดสี

จมูก นักจิตวิทยาวิเคราะห์ว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ต้องเลี้ยงดูบุตร จึงมีประสาทสัมผัสที่ไวในการทดสอบอาหารและช่วยในการระวังภัย

ระบบประสาทสัมผัสผิวหนัง ผิวหนังผู้หญิงไวต่อการสัมผัสมากกว่าผู้ชาย 3 เท่า

(www.oknation.net, 2550)

โดยสรุปความเป็นเพศ คือการบ่งบอกความต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงส่วนอวัยวะภายในจิตใจ ไม่สามารถบอกถึงความแตกต่างได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ตั้งแต่ในวัยปฐมภูมิของแต่ละบุคคล แต่ความจริงนั้นความต่างก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ต่างฝ่ายมีและขาดก็เพื่อมาสิ่งทดแทน การวิจัยด้านจิตวิทยาและวิทยาศาสตร์สุขภาพก็ได้พัฒนาศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาด้านสมองและการพัฒนาบุคลิกตั้งแต่วัยเด็ก (www.eduzones.com, 2549)

เส้นผมมีความผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษย์

มนุษย์มีความผูกพันกับเส้นผมมาตั้งแต่กำเนิดทุกเชื้อชาติ ศาสนา และมีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งด้วยความหมายในแง่มุมมองต่างกัน เส้นผมไม่ได้มีหน้าที่แค่ปกป้องร่างกาย หรือให้

ความอบอุ่นต่อร่างกายแค่เพียงอย่างเดียว มองย้อนในอดีตนุษย์ได้นำเส้นผมมาเป็นเครื่องประดับ ธรรมชาติที่มีค่าหรือศูนย์กลางแห่งจิตวิญญาณอันแสดงตัวตน ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงมีความรู้สึกผูกพัน กับเส้นผมถือว่าเป็นการดำรงอยู่ของชีวิต ยังเป็นสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ วัยเด็ก โด มีรอบครัว และสิ้นชีวิตหรือเป็นสื่อเพื่อการแสดงเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ อุดมการณ์ และศาสนา

ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19 ผู้หญิงชาวยุโรปจะนิยมนำเส้นผมมาประดิษฐ์เป็นรูปภาพ หรือเป็นเครื่องประดับอย่างแพร่หลาย (Caroline, 2005, p. 45) สันนิษฐานว่า นักบวชหญิงแห่ง คริสต์จักรเป็นผู้ริเริ่มนำเส้นผมมาสร้างเป็นภาพในเชิงทัศนศิลป์ เพื่อมาประดับผนังมาตั้งแต่ คริสต์ศตวรรษที่ 18 ต่อมาจึงมีผู้นิยมนำเส้นผมมาประดิษฐ์เป็นของที่ระลึกหรือเป็นของขวัญ เช่น สร้อยคอ แหวน จี้ กำไลข้อมือ และเข็มกลัด เป็นต้น ความนิยมนี้เริ่มในราวปี ค.ศ. 1820 โดยหมู่สาว ชาววังในสมัยสมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรียแห่งอังกฤษ และต่อมาได้แพร่หลายไปสู่ดินแดนยุโรป เหนือและยุโรปกลาง ตลอดจนวงสังคมทั่วไปในทวีปยุโรป

ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ผู้หญิงในกลุ่มประเทศตะวันตกเริ่มนิยมไว้ผมสั้นเพื่อแสดงสิทธิ และความเสมอภาคทางเพศ ดังเช่นในคริสต์ศตวรรษที่ 1980 หญิงสาวบางคนถึงกับ โกนผมทั้ง ศีรษะเพื่อประกาศให้โลกรับรู้ว่าเธอไม่ต้องการให้ชายใดมองเธอเสมือนเป็นเครื่องสนองอารมณ์ ทางเพศอีกต่อไป เช่นเดียวกับผู้หญิงของชนเผ่าหนึ่งบนเกาะนิวกินี อันเป็นสังคมที่ปกครองด้วย เพศแม่ พวกเขาจะไว้ผมสั้นในขณะที่เพศชายส่วนใหญ่ใช้เวลาไปในการประดิษฐ์ประคองผมของ ตนอย่างพิถีพิถัน

ในสมัยราชวงศ์ชิง จักรพรรดิได้ทรงออกกฎหมายบังคับให้ชาวจีนฮั่นทุกคนไว้ผมเปีย และสวมเสื้อผ้าแบบชาวแมนจูเพื่อเป็นการแสดงความเคารพและความภักดีต่อราชวงศ์ชิง ตลอดจน เป็นการทำลายอัตลักษณ์ของชาวจีน ดังนั้น ชาวจีนฮั่นทุกคนจึงต้อง โกนผมครึ่งศีรษะและผูก ผมเปียทางด้านหลัง ชาวจีนทั่วประเทศก็ต้องปฏิบัติตามอย่างไม่มีทางเลือก เพราะมิฉะนั้นก็จะถูก ตัดหัว (Wikipedia, 2555) อย่างไรก็ตามได้มีชาวจีนฮั่นบางกลุ่มที่ยอมตายโดยต่อต้านราชวงศ์ชิงด้วยการ ตัดผมสั้น แต่ชาวจีนรุ่นใหม่นี้ก็ได้ซึมซับรับเอาวัฒนธรรมและความเชื่อเกี่ยวกับเส้นผมของ ชาวแมนจูไว้อย่างไม่รู้ตัว ต่อมาหลังจากการล่มสลายของราชวงศ์ชิงและมีการปฏิวัติทางวัฒนธรรม ชาวจีนฮั่นหัวก้าวหน้าได้พากันตัดผมเพื่อแสดงการเป็นอิสระ หลุดพ้นจากการปกครองของ ชาวแมนจู แต่ชาวจีนส่วนใหญ่ก็ยังคงไว้ผมยาวอย่างชาวแมนจูอย่างภาคภูมิใจเพราะระยะเวลา การปกครองอันยาวนานของราชวงศ์ชิง ทำให้วัฒนธรรมของแมนจูหล่อหลอมเป็นหนึ่งเดียวกับ วัฒนธรรมจีนฮั่น และพวกเขาได้ยึดถือเอาสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแมนจูบางอย่าง เช่น ทรงผม มาเป็นเอกลักษณ์ของชาติตนด้วย

การแต่งกายไทยตามสมัยประวัติศาสตร์ของสมัยอยุธยา (พ.ศ. 1893-2310) ราวสมัย พ.ศ. 1893 สมัยพระเจ้าอู่ทองสร้างกรุงศรีอยุธยา การแต่งกายสมัยอยุธยามีการเปลี่ยนแปลงตาม เหตุการณ์บ้านเมือง ซึ่งมี 3 แบบดังนี้

1. การแต่งกายตามกฎหมายเทียรบาลเป็นแบบของเจ้านาย ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทั้งผู้ชาย และผู้หญิง ตลอดจนพวกมีฐานะจะแต่งตามไปด้วยผู้หญิงยังมีการเกล้าผมมวยอยู่
2. การแต่งกายแบบชาวบ้าน (ระยะกลางของสมัยอยุธยา) มีการนุ่งโจงกระเบนทางแถบ เมืองเหนือผู้ชายอาจไว้ผมยาว ส่วนทางใต้ลงมาตัดผมสั้นลง ครั้นสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้มีการไว้ผมทรงมหาดไทย ผู้หญิงยังคงไว้ผมยาวนิยมห่มสไบ
3. ยุคสงคราม (สมัยอยุธยาตอนปลาย) ทั้งผู้ชาย และผู้หญิงต้องช่วยกันต่อสู้กับศัตรู ผู้หญิงตัดผมสั้นเพื่อปลอมตัวเป็นผู้ชายและสะดวกในการหลบหนี เสื้อผ้าอาภรณ์จึงตัดทอน ไม่ให้รุ่มร่ามเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนที่และเคลื่อนไหว มีการห่มผ้าตะเบงมาน คือ ห่มไขว้กัน บริเวณหน้าอกแล้วรวบไปผูกไว้หลังคอ ส่วนผู้ชายไม่มีการเปลี่ยนแปลง (อภิโชค แซ่โก้ว, 2542, หน้า 22)

จากประวัติศาสตร์ของไทยยังมีการเปลี่ยนแปลงทรงผมให้เหมาะกับเหตุการณ์บ้านเมือง และการเอาตัวรอดจากสงคราม จึงแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และการใช้ชีวิตของผู้หญิงใน การสงครามของไทยอย่างชัดเจน

จากตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นจะเห็นได้ว่า เส้นผมไม่เพียงแต่เป็นส่วนหนึ่งของ ร่างกายมนุษย์ ซึ่งทำหน้าที่ป้องกันความร้อนและความหนาวเย็นให้แก่ศีรษะหรือเป็นเหมือน อาภรณ์ประดับร่างกายเท่านั้น แต่ยังแฝงความหมายสำคัญทั้งทางด้านสังคม การเมือง และประเพณี ความเชื่อด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ ศิลปินหลายคนจึงเล็งเห็นความสำคัญของการนำเส้นผมมาเป็นสื่อ วัตถุในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อแสดงความคิดของตนที่มีต่อชีวิตประจำวัน สังคม การเมือง ประเพณี และวัฒนธรรม

บทบาทของเส้นผมในงานศิลปกรรม

ในคริสต์ศตวรรษที่ 1960 ศิลปินได้เริ่มการเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยการ มุ่งมั่นสร้างผลงานเหมือนจริง หากค่าความหมายตามจริงโดยใช้วัสดุจริงเป็นตัวบอกในงาน ศิลปะ อวัยวะส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ได้กลายมาเป็นวัตถุที่ศิลปินนิยมนำมาใช้เป็นสื่อ ในการแสดงออกทางความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เส้นผม” ซึ่งเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกาย ที่สามารถสื่อความหมายและสาระได้หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับศิลปินคนนั้นจะนำเสนอ แนวคิด การตีความหมาย แทนสัญลักษณ์ในการแสดงออก และแหล่งที่มาของผมว่าอยู่ในบริบทใด ที่จะนำมาถ่ายทอดสู่ผลงานศิลปะ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศิลปินได้นำเอาเส้นผมมาใช้กับงานศิลปกรรมหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวิธีการสร้างสรรค์ และแม้ว่าผลงานอาจสร้างสรรค์ในยุคเดียวกัน หรือเป็นผลงานประเภทเดียวกันหากวิธีการนำเสนอและจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปในแง่มุมมอง แนวความคิด เทคนิค รูปแบบ ผลงานนั้นย่อมสะท้อนนัย สัญลักษณ์ทางความคิดที่ต่างกันเสมอ ดังจะเห็นจากภาพผลงานที่ศิลปินถ่ายทอดโดยใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุในผลงาน

ผลงานศิลปินที่นำเส้นผมมาเป็นสื่อในงานศิลปะ ยุคศตวรรษที่ 19

1. โรเบิร์ต กอเบอร์ (Robert Gober)

ผลงานของโรเบิร์ต กอเบอร์ แสดงแนวคิดทางการแสดงออกของรูปความหมาย คือ ศิลปินทำให้ผู้ชมเห็นและเผชิญหน้ากับการมีสองบุคลิกในร่างกายเดียว ส่วนอีกนัยหนึ่งศิลปินทำให้ผู้ชมสัมผัสกับการมีสองเพศในร่างกายด้วยตนเอง โดยการใช้นิ้วจริงเพียงมือเดียวเป็นสื่อในการแสดงออก ศิลปินพยายามตั้งคำถามให้คนดูติดตามในสิ่งที่ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงที่มีอยู่จริงในชีวิตประจำวัน แต่สิ่งที่แอบแฝงอยู่ในผลงาน เป็นการแสดงออกเพศที่มีการสะท้อนความเป็นตัวตนของศิลปินอยู่ภายในผลงาน

ภาพที่ 2-3 โรเบิร์ต กอเบอร์ (Robert Gober) Long Hair Cheese (1992-1993)

(<http://beyondtherealmsofdeath.wordpress.com/2013/04/05/response-to-art-outside-of-class/>)

ภาพที่ 2-4 โรเบิร์ต กอเบอร์ (Robert Gober) Wax and Human Hair (1992)
 (<http://sokoisbarefoot.blogspot.com/2011/10/robert-gober.html>)

ภาพที่ 2-5 โรเบิร์ต กอเบอร์ (Robert Gober) Wax and Synthetic Hair (2006)
 (www.ericdoeringer.com/bootlegs2/BootPages/btgober.html)

ภาพที่ 2-6 โรเบิร์ต กอเบอร์ (Robert Gober) Untitled (1990)

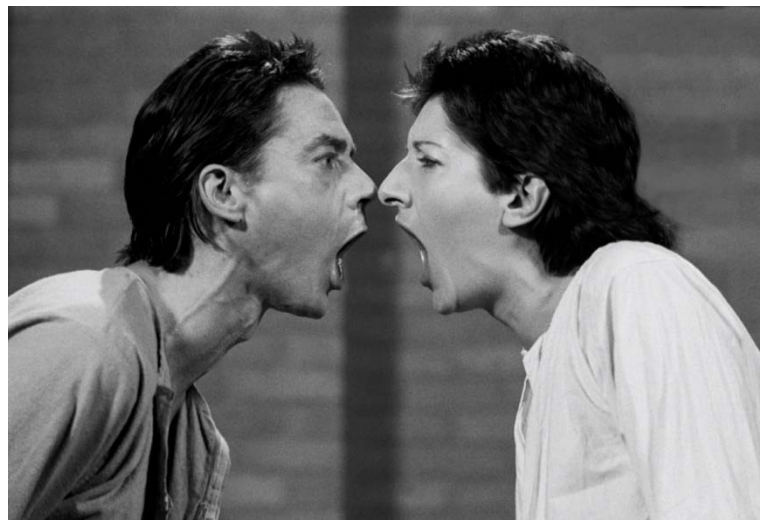
(<http://openspace.sfmoma.org/2012/04/a-queer-tour-of-the-permanent-collection-robert-gober/>)

2. มารีน่า อับราโมวิก (Marina Abramovic)

ศิลปินใช้เส้นผมในการผูกติด สื่อความหมายทางรูปสัญลักษณ์ ให้เห็นถึงการสะท้อนสภาพการถูกกักกัน ความเบื่อหน่ายและความเมื่อยล้า เพราะคนทั้งคู่ถูกผูกมัดติดกันด้วยผมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย ผลงานในชิ้นอื่น ๆ ของเธอมีการแต่ความหมายแอบแฝง ของการใช้ชีวิตคู่ในแง่มุมของความคิดสะท้อนกับความกดดัน จำเจ ในชีวิตที่ทุกคนคิดว่ามีความสุขจากการมีชีวิตคู่ ผลงานได้พูดถึงชีวิตความจริงที่สื่อสารผ่านรูปความหมายแฝงอยู่กับชีวิตคู่

ภาพที่ 2-7 มารีน่า อับราโมวิก (Marina Abramovic) ความสัมพันธ์ในเวลา (เพอร์ฟอร์แมนซ์) (1977)
(<http://pomeranz-collection.com/?q=node/39>)

ภาพที่ 2-8 มารีน่า อับราโมวิก (Marina Abramovic) AAA-AAA (1978)
(www.yucommentator.org/2013/03/elevating-suffering-towards-success-marina-abramovic-at-times-talks/)

ภาพที่ 2-9 มารีน่า อับราโมวิช (Marina Abramovic) Pages Showing Art Must Be Beautiful in the Publication (1970) (www.moma.org/explore/inside_out/2010/04/06/listening-to-marina-abramovic-art-must-be-beautiful-artist-must-be-beautiful)

3. ฟรีด้า คาห์โล (Frida Kahlo)

ผลงานของฟรีด้าได้แสดงถึงการสะท้อนความเจ็บปวดจากการที่ตัวเองได้เผชิญกับปัญหาทางร่างกายและจิตใจ ส่งผลให้ศิลปินนำเส้นผมที่รักมาสะท้อนในภาพผลงานอย่างมีนัย แอบแฝงด้วยความคิดของการสูญเสียสิ่งที่รักไป ซึ่งเป็นการส่งสาส์นเชิงสัญลักษณ์ให้กับสามีรับรู้ถึงความรักที่สลายไปพร้อมความเป็นตัวตนของฟรีด้า

ภาพที่ 2-10 ฟรีด้า คาล์โฮ (Frida Kahlo) Self-Portrait with Cropped Hair (1940)

(www.artquotes.net/masters/frida-kahlo/self-portrait-cropped-hair.htm)

ภาพที่ 2-11 ฟรีด้า คาล์โฮ (Frida Kahlo) Self-Portrait with Braid (1941)

(<http://journalofanobody.tumblr.com/post/5216786398>)

เริ่มเข้าสู่ผลงานศิลปะที่ทำจากวัตถุเส้นผมในยุคศตวรรษที่ 20 มีศิลปินจำนวนมากที่ทำงานออกมาได้อย่างน่าสนใจ ศิลปินที่ทำงานต่างมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย รูปแบบของผลงานแนวความคิด สัญลักษณ์ที่ใช้ภายในงาน ความหมายของเนื้อหา ก็ได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และสิ่งแวดล้อม

ความแตกต่างกันออกไปทั้งในแง่ของกายภาพและชีวภาพ เนื่องด้วยมนุษย์นับเป็น สิ่งมีชีวิตที่ถูกออกแบบสร้างรูปปลักษณ์ขึ้นมาโดยการกำหนดของธรรมชาติ เคมีคัลหลังและ หน่วยพันธุกรรมในร่างกายกำหนดกลไกทางชีวภาพของชายหญิงมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ทางด้านศิลปะนักวิชาการ เบลล์ ฮุคส์ (Bell Hooks, 2004) ได้กล่าว มีความแตกต่างทางด้านศิลปะ ระหว่างหญิงและชาย ผลงานที่สร้างโดยผู้ชายจะสร้างงานศิลปะราวกับเป็นวัตถุแยกออกจาก อารมณ์ของมนุษย์ ผู้หญิงจะสร้างงานศิลปะนำไปสู่ความลึกซึ้งและซับซ้อน ความฝันและความปรารถนา ความแตกต่างอย่างมากระหว่างพลังสร้างสรรค์ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง ผลงาน ผู้หญิงมักจะขาดพลัง งานจะมีลักษณะกระจุ้มกระจิม สวยงาม เพื่อฝัน อ่อนไหว ประคิดประคอง และขาดจินตนาการในการสร้างสรรค์ นั่นก็เป็นการตั้งคำถามในงานศิลปะซึ่งในโลกศิลปะจากอดีต จนถึงปัจจุบัน อาจแยกแยะให้เห็นได้ถึงความต่างได้จากการวิเคราะห์ผลงานศิลปะของผู้หญิงและผู้ชาย ที่ทำงานในการใช้สื่อวัตถุจากเส้นผมบางส่วน

ผลงานศิลปะเส้นผม ในงานศิลปะโดยศิลปินผู้ชาย ยุคศตวรรษที่ 20

4. บิล ฟิงค์ (Bill Fink)

ภาพที่ 2-12 บิล ฟิงค์ (Bill Fink) Time and Mater

(<http://flavorwire.com/181639/hairy-art-artists-who-use-hair-as-their-medium>)

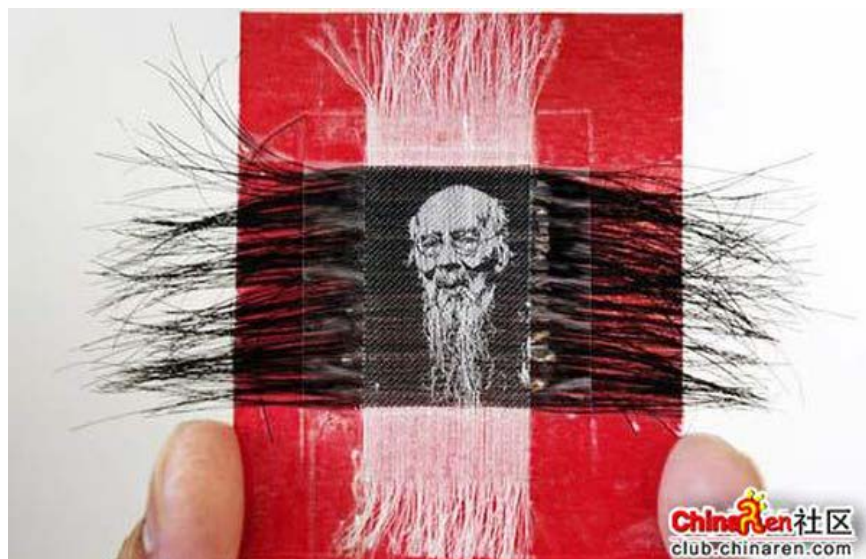

ภาพที่ 2-13 บิล ฟิงค์ (Bill Fink) Time and Mater

(<http://flavorwire.com/181639/hairy-art-artists-who-use-hair-as-their-medium>)

ผลงานของบิล ได้ทำเทคนิคภาพถ่าย (Photographs) ใช้กับผลงาน แสดงถึงเรื่องราว “เวลาและแม่” เป็นการบันทึกเรื่องราวในวัยเด็กการนำเส้นผมมาสร้างสรรค์ในรูปงานเฉพาะตน

5. จาง เต๋อชวน (Zhang Dexuan)

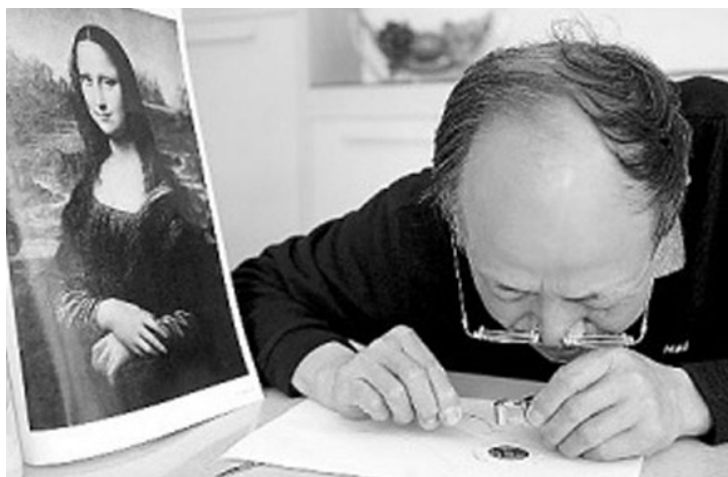
ภาพที่ 2-14 จาง เต๋อชวน (Zhang Dexuan)

(<http://flavorwire.com/181639/hairy-art-artists-who-use-hair-as-their-medium/5>)

ภาพที่ 2-15 จาง เต๋อชวาน (Zhang Dexuan)

(<http://flavorwire.com/181639/hairy-art-artists-who-use-hair-as-their-medium/>)

ภาพที่ 2-16 จาง เต๋อชวาน (Zhang Dexuan)

(<http://flavorwire.com/181639/hairy-art-artists-who-use-hair-as-their-medium/5>)

ผลงานของ จาง เต๋อชวาน เป็นการสร้างภาพขนาดเล็กโดยการทอภาพด้วยเส้นผมมนุษย์ ผ่านเทคนิคที่ครอบครัวยังได้สืบทอดเทคนิคการทอผ้าจากรุ่นสู่รุ่น ต้องใช้เวลาและความอดทนอย่าง

มาก ใส่ใจรายละเอียด งาน ได้มีการเรียนรู้ที่จะควบคุม การกำหนดลมหายใจของเขาเพื่อจะได้มีสมาธิในการทำงาน ในผลงานของงานจะใช้เส้นผมเป็น 10,000 เส้น ในการสร้างสรรค์รูปแต่ละชิ้น งานมีพื้นฐานการเรียนศิลปะตั้งแต่วัยเด็กมีความเข้าใจ และละเอียด พิถีพิถันกับผลงาน

6. เวندا กู๋ (Wenda Gu)

ภาพที่ 2-17 เวندا กู๋ (Wenda Gu) United Nations-China Monument: Temple of Heaven (1998)

(www.wendagu.com/installation/united_nations/un_china01.html)

ภาพที่ 2-18 เวندا กู๋ (Wenda Gu) United Nations-Canadian Monument:

The Metamorphosis (1998) (www.wendagu.com/installation/united_nations/un_canada01.html)

ผลงานของกู่ เป็นการนำเสนอผลงาน ที่มีแนวคิดทางด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ วัฒนธรรม มีความพิเศษของรูปแบบผลงาน ที่มีการใช้พื้นที่ขนาดใหญ่แสดงออกในลักษณะเป็นอนุสรณ์สถาน หรืออนุสาวรีย์แห่งชาติที่มีขนาดใหญ่โตมโหฬาร เพื่อสร้างกระตุ้นการรับรู้ให้เกิด ความตื่นตาตื่นใจ ตะลึงกับผู้ชมให้ก้าวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน ได้สัมผัสถึงความยิ่งใหญ่ของมวลมนุษยชาติ ไม่ว่าจะเป็นใช้เทคนิควิธีการถัก การผูก การปัก หรือการติดกาวเพื่อยึดติดของเส้นผมจำนวนมากได้ถูกหล่อหลอมให้รวมเป็นหนึ่งเปรียบเสมือนพลังจากมนุษยชาติ

7. ปีโตรส คริสโตสโตมัว (Petros Chrisostomou)

ภาพที่ 2-19 ปีโตรส คริสโตสโตมัว (Petros Chrisostomou) Forever (2008) Colour Photograph

150 x 120 cm (www.petrosc.com/selected-works-3/nggallery/image/forever/)

ภาพที่ 2-20 ปีโตรส คริสโตสโตมัว (Petros Chrisostomou) Megalomaniac (2008) Colour
 Photograph 150 x 120 cm ([www.petrosc.com/selected-works-3/nggallery/
 image/megalomaniac](http://www.petrosc.com/selected-works-3/nggallery/image/megalomaniac))

ภาพที่ 2-21 ปีโตรส คริสโตสโตมัว (Petros Chrisostomou) Big-Wig 5 (2006) Colour
 Photograph 150 x 120 cm ([www.petrosc.com/selected-works-3/nggallery/image/
 big-wig-5/](http://www.petrosc.com/selected-works-3/nggallery/image/big-wig-5/))

ปีเตอร์ส คริสโตสโตมัว ผลงานของเขาเป็นการใช้เทคนิคภาพถ่ายที่บิดเบือนความเป็นจริงจากขนาดวัตถุให้มีขนาดใหญ่โตและให้ความสำคัญที่วัตถุสิ่งนั้นที่เขากำลังบอกนัยยะแฝง โดยนำของใช้ในชีวิตประจำวัน และรูปสถานที่ ที่ถ่ายจะเป็นสถานที่อยู่ในราชวังโรโคโค เพื่อแสดงสัญลักษณ์ทางด้านความคิดที่ดูเสียดสีจากคนชม ให้รู้ถึงความฟุ่มเฟือยของการเป็นอยู่ของราชวังโรโคโค เขาทำให้วัตถุขนาดใหญ่ ปรับแต่งให้มีขนาดเกินจริงพูดในแง่มุมที่เกินจริง ความฟุ่มเฟือยของมนุษย์

8. เดวิด แฮมมอนส์ (David Hammons)

ภาพที่ 2-22 เดวิด แฮมมอนส์ (David Hammons) “ไม่มีชื่อ” ขนาด 152.4 ซม. (1992)

(<http://whitney.org/ForKids/Collection/DavidHammons>)

ภาพที่ 2-23 เดวิด แฮมมอนส์ (David Hammons) Bruce Talamon Gelatin silver print
 ขนาด 20 x 16 นิ้ว (50.8 x 40.6 ซม.) (1974)
 (www.robertsandtilton.com/pastexhibitions/11/laobject)

ภาพที่ 2-24 เดวิด แฮมมอนส์ (David Hammons) Injustice Case Print Body Print (Margarine and powdered pigments) and American flag ขนาด 63 x 40 ซม. (1970)
 (<https://lacma.wordpress.com/tag/contemporary-art/page/2/>)

ผลงาน “ไม่มีชื่อ” (ภาพที่ 2-23) ของเดวิด แฮมมอนส์ ศิลปินเชื้อสายแอฟริกัน-อเมริกัน ซึ่งใช้ทั้งเส้นผม ทองแดง ลวด หิน ผ้า และเส้นใยสังเคราะห์ ที่เก็บได้จากบริเวณที่พักอาศัยของเขา มาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมจัดวางที่แฝงไปด้วยอารมณ์ขันและการเยาะเย้ยถากถาง ความแตกต่างระหว่างสถานภาพของคนผิวดำและผิวขาว รวมทั้งการวางกรอบแบ่งแยกสังคมของคนผิวขาวออกจากคนผิวสี ซึ่งเท่ากับเป็นการล้อมกรอบหรือปิดกั้นอิสรภาพของคน โดยปริยาย เดวิดได้เลือกใช้เส้นผมของผู้อื่นแบบไม่จำเพาะเจาะจงว่าต้องเป็นเส้นผมของใครคนใดคนหนึ่ง และการที่เขาไม่ใช้เส้นผมของตนเองเท่ากับเป็นการสื่อความหมายสำคัญนัยยะหนึ่งว่า เขาไม่ได้ต้องการเรียกร้องความเท่าเทียมกันในสังคมอเมริกันเพื่อตนเอง แต่เป็นการเรียกร้องให้กับ ชาวแอฟริกัน อเมริกันทุกคนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม

ผลงานศิลปะเส้นผม ในงานศิลปะโดยศิลปินผู้หญิง ยุคศตวรรษที่ 20

9. จินีนา เซอร์เรออส (Jenine Shereos)

จินีนา มีความสนใจเกี่ยวกับรูปแบบอินทรีย์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธรรมชาติมีรายละเอียดและมีความละเอียดอ่อน ไบโม่ ในแนวความคิดของเธอเกิดขึ้นจากที่เธอได้ เดินป่าในภาคเหนือของรัฐแคลิฟอร์เนียได้พบกับโครงสร้างของไบโม่ที่อยู่บนพื้นและนำโครงสร้าง ไบโม่ นั้นมาเป็นแรงบันดาลใจและแนวคิดในงาน เธอได้ทดลองโดยใช้โครงไบโม่กับเส้นผมของ มนุษย์ ได้นำประสบการณ์ของตัวเธอผ่านร่างกายทั้งในจิตใจและทางชีวภาพ นำมาเป็น แนวความคิดเกี่ยวกับความทรงจำ ธรรมชาติกับชีวิตมนุษย์ที่อาศัยธรรมชาติโดยผ่านจินตนาการ ผู้ผลงาน

ภาพที่ 2-25 จินีนา เซอร์เรออส (Jenine Shereos) Leaf (brunette) with Braid (2011)

(http://jenineshereos.com/artwork/3261934_Leaf_brunette_Photo_by_Robert_Diamante.html)

ภาพที่ 2-26 จินิน เซอริออส (Jenine Shereos) Anatomy of Dreaming (detail) (2006)

(http://jenieshereos.com/artwork/3271003_Anatomy_of_Dreaming_detail_Photo_by_Kurt.html)

10. ออกัสตินา วูดเกต (Agustina Woodgate)

เธอเป็นศิลปินชาวอาร์เจนตินา เธอทำกำแพงสูง 5 ฟุต หอคอยปราสาทสูงจาก Brickettes ทำจากเส้นผมมนุษย์โดยการบีบอัดเส้นผม เธอมีแนวคิดกับการสร้างสรรค์เกี่ยวข้องกับวิจัยกับสถานที่และความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นทางกายภาพและจิตใจ ความสัมพันธ์ทางร่างกาย อารมณ์และวัฒนธรรม ผลงานเธอมักตอบสนองในเรื่องของสถานที่ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อตัดแปลงสังเกตเชื่อมต่อการแสวงหาและการหาทางแก้ไขปัญหาการดำรงชีวิต จึงเกิดเป็นผลงานของเธอในชุดกำแพงเส้นผมและรองเท้าเส้นผม

ภาพที่ 2-27 ออกัสตินา วู้ดเกต (Agustina Woodgate) Tower 3000 Human Hair Bricks (2008)
(<http://agustinawoodgate.com/Hair-Towers>)

ภาพที่ 2-28 ออกัสตินา วู้ดเกต (Agustina Woodgate) Sleeperitos Felted Human Hair (2007)
(<http://artenvelope.blogspot.com/2008/09/getting-up-close.html>)

11. จีโอเจีย ซานเนลลาโท (Giorgia Zanellato)

เธอเป็นนักออกแบบชาวอิตาลี ได้ทดลองทำงานศิลปะชุดหวีผม ที่ทำจากการตัดผมจากคนในชุมชนท้องถิ่นที่ร้านทำผมมาทำงาน เธอได้ทดลองใช้วัสดุต่าง ๆ วัสดุจากอินทรีย์ เช่น

ขนสัตว์ เส้นผม โดยใช้ร่วมกันของเรซินเป็นตัวแทนเชื่อมพันธะในการทำรูปทรงต่างๆ ในผลงาน
ชุดนี้ของเธอ ขนกลายเป็นเอกลักษณ์ของชิ้นผลงานของเธอ

ภาพที่ 2-29 จีโอเจีย ซาเนลลาโท (Giorgia Zanellato) Hairdressed (2009)

(www.giorgiazanellato.altervista.org/index.php?/project/hairdressed/)

ภาพที่ 2-30 จีโอเจีย ซาเนลลาโท (Giorgia Zanellato) Hairdressed (2009)

(www.giorgiazanellato.altervista.org/index.php?/project/hairdressed/)

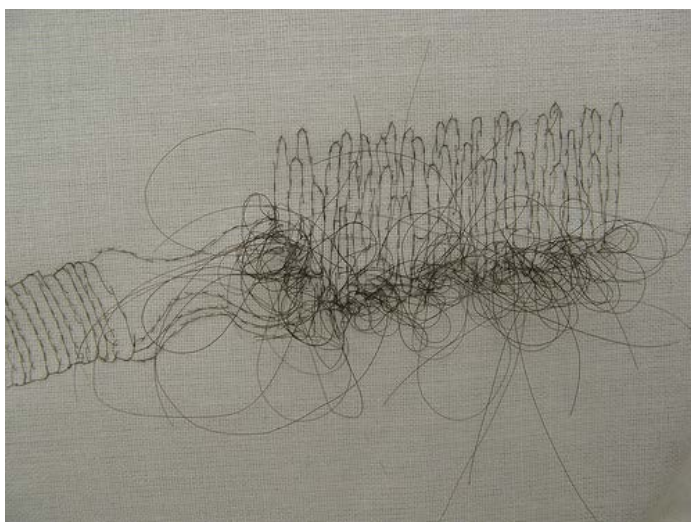
12. เซียรา พูลดิโอ (Zaira Puldio)

ศิลปินชาวโคลัมเบีย ผลงานของเธอเป็นการปักภาพด้วยเส้นผมมนุษย์ เธอได้นำเส้นผมที่มีความยาวมาปักตามรูปภาพของใบหน้าของเพื่อนเธอและแปรงและหวี โดยการใช้ผมแทนการสร้างภาพด้วยวัตถุอื่น ๆ

ภาพที่ 2-31 เซียรา พูลดิโอ (Zaira Puldio) Human Hair Embroidery (2011)

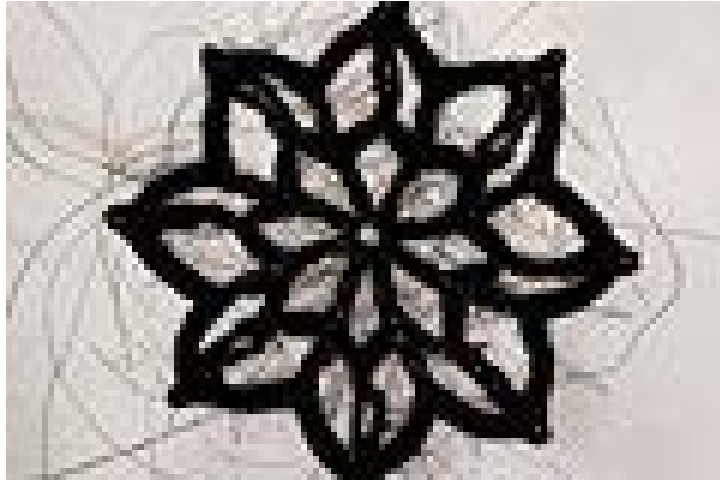
(<http://forum.xcitefun.net/human-hair-embroidery-hairy-art-t67344.html>)

ภาพที่ 2-32 เซียรา พูลดิโอ (Zaira Puldio) My Hairy Objects and Words (2011)

(www.behance.net/gallery/2939339/My-hairy-objects-and-words)

13. มาเรียลล่า (Mariella Mosles)

ภาพที่ 2-33 มาเรียลล่า (Mariella Mosles) ลวดลายกุหลาบ ขนาด 8 × 8 × 10 ซม. (1998)

(<http://kunstforum.de/bildlexikon.aso?session=&pid=3304&gr=2&suchwort=Mariella+Mosler>)

ภาพที่ 2-34 มาเรียลล่า (Mariella Mosles) V.l.n.r.: Staatszelle Dead Man's Fingers Farn

Korbkoralle (aus der Serie 'Haarobjekte II') ขนาด 5-10 ซม. (2002)

(www.artnet.de/magazine/dossier-surrealismus-portrait-mariella-mosler/images/4/)

มาเรียลล่า ศิลปินชาวเยอรมัน ที่ใช้เส้นผมมาถักทอเป็นลูกไม้ลวดลายสวยงามสำหรับประดับผนัง หรือทำเป็นเครื่องประดับ และของที่ระลึก ซึ่งได้แรงบันดาลใจมาจากวัฒนธรรมของชาวยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19 ที่นิยมนำเส้นผมมาประดิษฐ์เป็นรูปภาพและลวดลายต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องประดับ และเป็นของที่ระลึกกันอย่างแพร่หลาย ศิลปินผู้นี้เลือกใช้เส้นผมซึ่งเป็นวัสดุที่บอบบาง มาถักทอให้เป็นลวดลายอันละเอียดอ่อนสวยงาม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพากเพียรพยายาม ความประณีต และความอดทนของมนุษย์ต่อการประดิษฐ์ลวดลายซ้ำ ๆ และคล้ายคลึงกันเหล่านั้น

ลวดลายที่เธอสร้างขึ้นโดยเทคนิคการถัก ฟัน ผูก และสานอย่างประณีตนั้นแท้จริงคืองานหัตถกรรมของผู้หญิง ซึ่งในอดีตผู้หญิงทุกคนพึงต้องเรียนรู้เทคนิคการผลิตงานหัตถกรรมเป็นงานฝีมือที่ต้องใช้เวลา ความประณีต ความอดทน และความเข้าใจใ้ใจ และถึงแม้ธรรมชาติของลวดลาย จะไม่แสดงเรื่องราวและทำหน้าที่เป็นเพียงองค์ประกอบภายในภาพ หรือเครื่องเรือนที่ใช้ประจำวัน แต่วิธีการสร้างสรรค์ผลงานของมอสเลอร์บอกเล่าเรื่องราวของเส้นผมที่เปรียบได้กับจิตวิญญาณของมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์

ตัวอย่างผลงานศิลปะตั้งแต่ศตวรรษที่ 19-20 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแนวคิด วิธีการแสดงออกของงานศิลปะที่ใช้เส้นผมเป็นสื่อบอกความหมาย ถึงแม้ว่าศิลปินจะใช้วัสดุเดียวกันในการสร้างสรรค์ แต่ผลงานนั้นสร้างสรรค์คนละยุคสมัยแต่เป็นผลงานสื่อความหมายทางรูปสัญลักษณ์ที่ต่างกัน หากวิธีการนำเสนอและจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์แตกต่างกันไป ผลงานนั้นย่อมสะท้อน สัญลักษณ์ที่ต่างกันเสมอทั้งในเรื่องวัฒนธรรม สังคม การเมืองและที่แวดล้อมของตัวศิลปินนั้น ก็มีบทบาทความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะ ศิลปินได้ใช้วัสดุ เส้นผมเป็นตัวสื่อสารทางจินตนาการ ตามที่ศิลปินจะถ่ายทอด

สรุปการนำเส้นผมมาเป็นสื่อบอกความหมายในงานผลงานสร้างสรรค์ ไม่อาจแบ่งแยกความคิดของศิลปินผู้ชายและผู้หญิง อย่างชัดเจน ขึ้นอยู่กับแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบประสบการณ์ชีวิต ของแต่ละศิลปินออกมาอย่างหน้าประทับใจ ทั้งในด้านเทคนิควิธีการแสดงออก และเนื้อหาความหมายของแนวความคิดที่น่าสนใจทำให้ผู้ชมเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ และจินตนาการต่อยอดความคิดได้ ผลงานศิลปินจะสื่อจิต ทางการแสดงเรื่องแนวคิดที่เสียดสีสะท้อนสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีองค์ความคิดที่กว้างสะท้อนบทบาทที่กระทบบุคคลส่วนใหญ่ ผลงานที่ออกมาของศิลปินผู้ชายจะแสดงออกเด่นชัดในแนวทางสังคม การเมือง มีความอลังการยิ่งใหญ่ ผลงานผู้หญิงจะสื่อจิต ทางการแสดงเรื่องแนวความคิดบทบาทของผู้หญิงในแง่มุมต่าง ๆ เรื่องส่วนตัว สิ่งแวดล้อม ความประทับใจ ความงาม หรือการถูกกดขี่ทางเพศ

สะท้อนใจ ผลงานที่ออกมาของศิลปินผู้หญิง จะเน้นการแสดงออกทางรูปทรงที่บ่งบอกความเป็นผู้หญิง ประติษฐ์ ประคอง อ่อนช้อย แสดงถึงอารมณ์ส่วนตัวเป็นความหมายที่ต้องการสื่อในผู้ชม

การหาคุณค่า ความหมายรูปสัญลักษณ์ และทฤษฎีในงานศิลปะเส้นผม

ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลักเพื่อให้เห็นเป้าหมายสำคัญในการสร้างสรรค์และการวิเคราะห์อย่างชัดเจน โดยการแยกเป็น บทวิเคราะห์ การใช้องค์ประกอบ (Element) ดังนี้

ภาพที่ 2-35 การสร้างองค์ความรู้ด้านการสร้างสรรค์ศิลปะและด้านการวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะทุกแขนงต้องอาศัยหลักการวิเคราะห์ผลงานเพื่อนำไปสู่ ขบวนการสร้างสรรค์ในเชิงความคิด เพื่อถ่วงรอนความคิดในงานให้มีความเชื่อมโยงกับการเข้าใจ

ทางวิจัย ที่เรียกว่า Practice-Led หรือ Practice-based เป็นการทำงานสร้างสรรค์โดยให้การปฏิบัติ เป็นเครื่องมือนำไปสู่ความรู้ใหม่ ในสาขานั้น ๆ ทั้งนี้อาจเน้นถึงความรู้ที่ได้ให้การปฏิบัติเป็น เครื่องมือนำไปสู่ความรู้ใหม่ในสาขานั้น ๆ ทั้งนี้อาจเน้นถึงความรู้ที่ได้จากกระบวนการศึกษาและ สร้างสรรค์ที่แสดงออกด้วยความเป็นเอกลักษณ์ของผลงาน (Originality) หรือการพัฒนาความรู้ใน การปฏิบัติงานสร้างสรรค์ในสาขานั้น ๆ เป็นการเชื่อมโยงงานสร้างสรรค์วิจัยศิลปะ + งานวิจัย ผลสรุปเป็นงานสร้างสรรค์ คือ งานสร้างสรรค์ ผลสรุปเป็นวิจัยก็คือ วิจัย

3. การแสดงออกจิตรในงานศิลปะ เปรียบเทียบการใช้วัตถุจากเส้นต่าง ๆ ในงาน สร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์ที่อาศัยวัสดุหรือวัตถุนั้นเป็นส่วนสำคัญในงานศิลปะเป็นการเลือกวัสดุ ให้เหมาะสมทั้งที่มา แนวความคิด แรงบันดาลใจ ถึงก่อให้เกิดเป็นชิ้นผลงานขึ้นมาศิลปินเป็นผู้กำหนด ความหมายในวัตถุทางศิลปะ

วัสดุ (Object) หรือเศษส่วนสำเร็จรูป (Redy made) กับพวกวัสดุตกหรือวัสดุพบ หรือวัตถุทอดทิ้ง (Object trove or found object) มีลักษณะและคุณสมบัติเฉพาะและมีความหมาย ในตัวมันเอง เมื่อวัตถุนั้นปรากฏอยู่ในผลงานศิลปะ สิ่งนั้นย่อมมีคุณค่าและมีความหมายใหม่ขึ้นมา ตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินแต่ละคน

วัตถุ (Material) ที่อาศัยทัศนธาตุสื่อทั้งอารมณ์ ความรู้สึก ความงามและความหมาย ใน ตัวเองโดยมิได้อ้างอิงหรือบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับโลก เกี่ยวกับชีวิตโดยตรงถึงแม้วัตถุที่ใช้ชิ้นนั้น จะหยิบยืมมาจากชิ้นส่วนของวัตถุต่าง ๆ และวัตถุบางชิ้นก็บ่งบอกถึงที่มาหรือความหมายของตัว มันเอง แต่มุ่งนำมาใช้ในมิติใหม่ที่ได้พยายามอ้างอิงความหมายเดิมของวัตถุนั้น วัตถุนั้นจึงเป็น ตัวแทนของวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็น “สัญลักษณ์” บ่งบอกถึง “โลกแห่งวัตถุ” ซึ่งมีอิทธิพลครอบงำ จิตใจของมนุษย์ให้หลงใหลอยู่ในโลกแห่งวัตถุนิยม ความหมายที่เป็นเพียงนัยยะที่แฝงซ่อนอยู่ใน เบื้องหลังของผลงานเพราะตัวผลงานเองนั้นเป็น “นามธรรม” ซึ่งเป็นศิลปะสากลแห่งการแสดงออก ถึงสภาวะจิตใจความคิดและอารมณ์ ความรู้สึก ผ่านภาษาภาพแห่งทัศนศิลป์โดยตรง เรื่องราวหรือ ความหมายมิได้บ่งบอกออกมาอย่างชัดเจนต่อผู้ชม

วัสดุ หรือวัตถุ หมายถึงสิ่งของต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ แบ่งได้ เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. วัสดุพื้นฐาน ได้แก่ วัสดุดั้งเดิมจากธรรมชาติ เช่น ดิน หิน ทราย เปลือกไม้ กิ่งไม้ น้ำ กระดุกสัตว์หรือมนุษย์ หนังสัตว์ ผสมคน เป็นต้น
2. วัสดุสำเร็จรูป ได้แก่ วัสดุที่ผ่านกระบวนการแปรรูปจากวัสดุพื้นฐาน เช่น พลาสติก แก้ว ไม้อัด เหล็ก อลูมิเนียม เป็นต้น

มีศิลปินจำนวนมากไม่น้อยที่ใช้วัสดุกับงานศิลปะ ก่อให้เกิดความหมายทางทัศนธาตุ คือ เส้นสี น้ำหนัก และรูปทรง เมื่อนำมาใช้ในผลงานศิลปะจึงเกิดเป็นความหมายขึ้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้สร้างเป็นสำคัญที่จะให้วัสดุนั้น ทำหน้าที่ที่จะสื่อสารความรู้สึก อารมณ์ หรือความหมาย

ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยสื่อวัสดุของเส้นมีหลากหลายรูปแบบ จากการศึกษาข้อมูลทางด้านเอกสารจึงทำให้ผู้วิจัยพยายามศึกษาข้อมูล งานศิลปะที่มีการใช้สื่อทดแทนชนิดอื่น ๆ ซึ่งศิลปินได้นำมาใช้คือ เส้นด้าย เส้นลวด โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์และแนวความคิดที่ตัวศิลปินต้องการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อย่างน่าสนใจ

ผลงาน หลิน เทียนเหมียว (Lin Tianmiao)

หลิน เป็นศิลปินหญิงร่วมสมัยจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จากความสนใจเรื่องราวของเส้นด้ายและแพรวพรม ทำให้ศิลปินเกิดการมองด้วยความคิดอันลึกซึ้งถึงที่มาของมันและด้วยจินตนาการของศิลปิน ทำให้เส้นด้ายกลายเป็นบ่อเกิดที่มาของผลงานหลิน มีทฤษฎะในความหมายของเส้นด้ายว่า “ด้าย” ก่อเกิดด้วยเส้นใย สะท้อนให้เห็นถึงการรวมตัว ความต่อเนื่องและการร้อยต่อ เชื่อมโยงเป็นสรรพสิ่งที่มามากมายไม่ว่าสิ่งนั้นจะแทนความหมายถึงชีวิตหรือวัฒนธรรม ทุก ๆ สิ่ง ทุก ๆ อย่าง ล้วนต้องมาจากการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรมจึงดำรงสืบทอดอยู่ต่อไปได้ ภายใต้อารร้อยเชื่อมของเส้นใยนั้น เมื่อมัดเป็นปมจะมีความแข็งแรง เมื่อม้วนเป็นเกลียวก็จะมี ความเหนียวแน่น เมื่อแผ่กางเส้นด้าย ผ่านกระบวนการทัก ทอ ปัก ร้อย เย็บ เส้นด้ายต่าง ๆ ก็ จะแปรเปลี่ยนไปสู่ลวดลายและผืนผ้าอันงดงาม และสิ่งนี้เองที่หลิวเทียนเหมียวมักหยิบยกมาเป็น หัวข้อของผลงานศิลปะของเธออยู่เสมอ (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2555, หน้า 77)

ภาพที่ 2-36 หลิน เทียนเหมียว (Lin Tianmiao) Braiding (1998)

(www.brooklynmuseum.org/eascfa/feminist_art_base/gallery/lintianmiao.php?i=809)

ผลงานศิลปะชุดสำคัญที่สร้างชื่อให้กับเธอคือผลงานที่มีชื่อว่า ถักทอ (Braiding) เป็นงานศิลปะ Installation ที่สร้างสรรค์ในช่วงปี ค.ศ. 1998 หลินเทียนเหมียวใช้ผ้าใบความสูง 12 เมตร จึงกางแนวตั้ง ฉาบภาพใบหน้าของศิลปินผ่านจอมอนิเตอร์ของทีวี ในขณะที่องค์ประกอบของใบหน้าถูกร้อยโยงไว้ด้วยเส้นใยฝ้ายสีขาวจำนวนมากจากเส้นที่เรียวเล็กกลายมาเป็นปมใยฝ้ายขนาดใหญ่คล้ายเชือก ผูกร้อยเข้ากับจอเพื่อฉายภาพใบหน้าขนาดใหญ่เต็มผืนผ้าใบ สำหรับผลงานชุดนี้นับเป็นจุดเริ่มต้นที่เธอทดลองใช้ความเรียบง่ายของภาพใบหน้าธรรมดา ๆ เส้นใยฝ้ายขนาด

ต่าง ๆ ถูกแทนความหมายของความยุ่งเหยิงในจิตใจ และภาพที่ปรากฏเป็นเสมือนดั่งตัวแทนถึง การปรุงแต่งของมนุษย์ที่ตีความจากเปลือกนอกของใบหน้า

สรุปผลงานของ หลินเทียนเหมียว (Lin Tianmiao) ที่กล่าวไว้ข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่าง บางส่วน ผลงานแทบทุกชิ้นล้วนเกี่ยวกับเส้นด้ายถูกเชื่อมโยงไปถึงกรรมวิธีในการแสดงออกคือ การเย็บ ปัก ถัก ร้อย ทุกสิ่งห่อหุ้มเคลือบคลุมไว้ด้วยเส้นด้ายใยไหม เนื้อหาเรื่องราวถ่ายทอดผ่าน ความคิดและประสบการณ์ของศิลปินสู่งานศิลปะ เพราะเส้นด้ายที่ถักทอกลายเป็นผืนผ้า ก็เป็น ชิ้นเดียวกับชิ้นส่วน โครงกระดูกที่ยึดเกี่ยวร่างกายของสรรพชีวิตเอาไว้ ความงามหรือความตาย ความสุขหรือความเศร้า เส้นด้ายหรือชิ้นส่วนกระดูกอาจไม่ใช่เป้าหมายที่ศิลปินบ่งบอกขึ้นมา แต่บทสรุปของความคิดที่ถ่ายทอดผ่านผลงานหลากหลายดังกล่าวเป็นตะกอนความคิดที่ตกผลึกใน ใจของผู้ชมงาน และกลายเป็นบทบันทึกของความคิดที่ทิ้งไว้เพียงร่องรอยให้คงอยู่โดยไม่เลือน หายไปกับการเวลา (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2555, หน้า 19)

ภาพที่ 2-37 หลิน เทียนเหมียว (Lin Tianmiao) ทุกอย่างก็เหมือน ๆ กัน (ภาพบางส่วน) (2011)
เส้นด้าย ลินิน ผ้าไหม กระดูกสังเคราะห์

ผลงาน รุธ อะซาวา (Ruth Asawa)

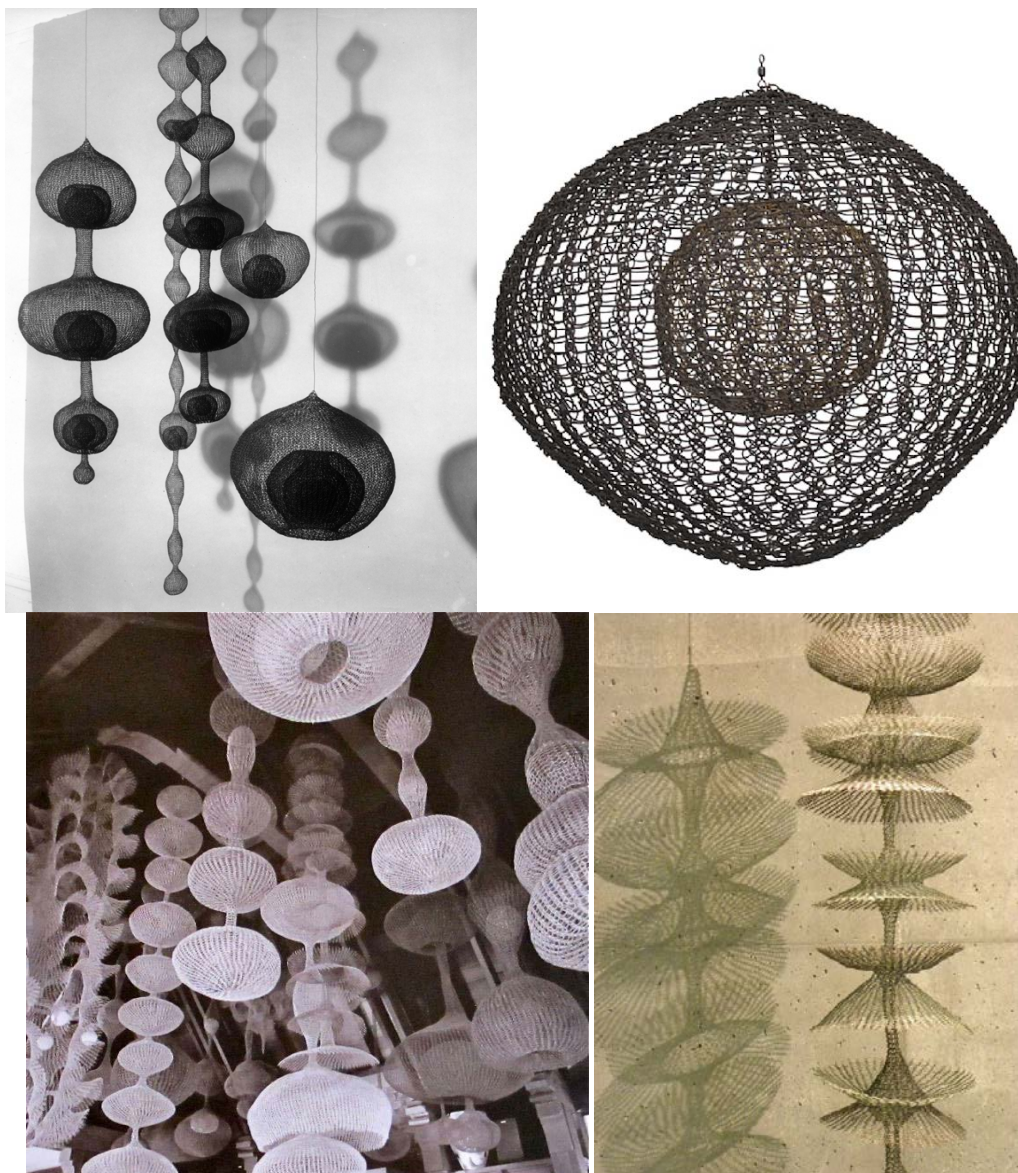

ภาพที่ 2-38 รุธ อะซาวา (Ruth Asawa) Crocheted Wire Sculpture (1950)

(<http://oharadesigngroup.com/tag/ruth-asawa/>)

รุธ อะซาวา (Ruth Asawa) เกิดเมื่อ 24 มกราคม ค.ศ. 1928 เป็นศิลปินชาวอเมริกาเชื้อสายญี่ปุ่น ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในระดับประเทศ ผลงานของเธอมีความโดดเด่นทางศิลปะ ประติมากรรม ทำจากเส้นลวด โดย รุธ ได้รับแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ส่วนตัวของเธอ ในผลงานของ รุธ มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับชีวิตของเธอ เป็นเลี้ยวหนึ่งของวัยเด็ก ครอบครัวของ รุธ ถูกคุมขังในคอกม้าในซานตาแอนิตาปาร์คซึ่งเป็นผลมาจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และเธอได้เริ่มเรียนการวาดภาพจากวอลท์ดิสนีย์สตูดิโอจากที่นั่น

รุธ กล่าวว่า อิทธิพลต่าง ๆ มาจากการที่เธอได้อยู่ในคอกม้า ฟาร์ม แปลงผักและผลไม้ที่พ่อและแม่เธอทำอยู่ใน รัฐแคลิฟอร์เนีย เป็นความทรงจำที่แสดงจากเธอเห็นปีกอัน โปร่งแสงของแมลงปอซึ่งเธอได้แปรค่าเป็นงานประติมากรรมเส้นลวด โครเซต และเธอได้ทำลวดเป็นรูปแบบต่าง ๆ รูปทรงกลม รูปทรงไข่ รูปทรงนาฬิกาทราย ผลงานของเธอมีชื่อเสียงในครั้งแรกในปี ค.ศ. 1958 ที่เดอะนิวยอร์กไทมส์ เธอได้ให้สัมภาษณ์ปี ค.ศ. 2006 เริ่มแรกในปี ค.ศ. 1947 รุธ ได้เดินทางไปเม็กซิโกเพื่อไปเรียนรู้เทคนิคการถักตะกร้าลวดคล่อง ซึ่งเป็นหัตถกรรมของชาวบ้านประดิษฐ์ขึ้นเพื่อการใส่ไข่ไก่ และผลผลิตต่าง ๆ ในตลาด และเธอได้ทำการทดลองวัตถุอื่น ๆ จากเทคนิคการถัก จนกลายมาเป็นผลงานประติมากรรมลวดโครเซตของ รุธ อะซาวา

ภาพที่ 2-39 รุช อะซาวา (Ruth Asawa) Crocheted Wire Sculpture (1950)

(<http://oharadesigngroup.com/tag/ruth-asawa/>)

สรุปวิเคราะห์ผลงานของ รุช อะซาวา แสดงให้เห็นถึงพลังอันแอบแฝงอยู่ในตัวผลงาน ผลงานแสดงออกของรูปทรงนามธรรมที่ปรากฏในธรรมชาติ เธอได้นำแรงบันดาลใจส่วนตัวมาเป็นภาพวาดสามมิติและคำนึงถึงสถานที่ ที่ติดตั้ง แสงเงาในงานเป็นหัวใจสำคัญในงานของเธอ ซึ่งเป็นการถักเส้นลวดทำให้เกิดเป็นมิติที่ซับซ้อนของแสงเงาผ่านทางเส้นลวดอย่างหน้ามหัสจรรย์ใจ ต่อผู้ชมที่พบเห็นผลงานของเธอบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตัวตนของ รุช

การที่ศิลปินจะเลือกใช้สื่อวัตถุที่ตนเองมีความถนัดและความสนใจนำมาใช้กับผลงานศิลปะนั้น วัตถุนั้นจึงถือเป็นนัยยะแฝงความซ่อนเร้น แนวคิด ให้ตรงตามจินตนาการของศิลปิน ซึ่งวัตถุที่เลือกมาใช้นั้นอาจมีความหมายที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และบริบทด้านต่าง ๆ เพื่อสื่อให้เห็น สัญลักษณ์ การแทนค่าความหมายของงานศิลปะ ออกมาเป็นภาษาภาพที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างจินตนาการของศิลปินกับผลงานสร้างสรรค์ ส่งผ่านมาในรูปของการแสดงออกทางงานศิลปะเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชม สื่อวัตถุต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในผลงานศิลปะมีคุณสมบัติของวัตถุไม่เหมือนกัน หน้าที่การใช้งานไม่เหมือนกัน แต่อาจมีความใกล้เคียงกันในรูปทรงและรูปแบบขึ้นอยู่กับว่าศิลปินจะนำมาใช้ในแนวทางใดให้สอดคล้องกับภาพร่างผลงานที่ศิลปินคิดกลั่นกรองทางจินตนาการและแนวคิด ผ่านนัยยะ สัญลักษณ์สำคัญในตัวผลงานบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ จริตในตัวของศิลปิน และนำทฤษฎี ผลงานที่ศึกษานำมาสังเคราะห์เพื่อตอบโจทย์ในขบวนการสร้างสรรค์ จริต อีสตรี: คุณค่า สัญลักษณ์ ในงานศิลปะเส้นผม

แนวคิดและทฤษฎีในผลงานศิลปะเพื่อถอดรหัสทางความคิดศิลปินสู่ผลงานศิลปะ

ในระบบของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ว่าสิ่งนั้นจะต้องเกิดขึ้นก่อนสิ่งใดจะเป็นตัวสิ้นสุดของผลงาน ศิลปินบางท่านอาจเกิดแรงบันดาลใจจากความคิดส่วนตัวก่อนบางท่านอาจเกิดจากรูปทรง สัญลักษณ์ ทางด้านศิลปะก่อน บางท่านอาจเกิดความหมายในสาระเนื้อหา ก่อน นั้นจะต้องเป็นการศึกษาโดยควบคู่ไปกับงานสร้างสรรค์และการวิจัย เพื่อค้นหาขบวนการคิดอย่างมีระบบ โดยการหาความหมายที่แฝงนัยยะอยู่ภายในผลงานเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์หาหลักการและเหตุผลภายในงานศิลปะ โดยอาศัยหลักทฤษฎีมาวิเคราะห์ ประกอบไปด้วย ทฤษฎีรูปทรงนิยม ทฤษฎีสัญญาวิทยา และทฤษฎีบุคลิกภาพ

1. ทฤษฎีรูปทรงนิยม (Formalist Theory)

ทฤษฎีรูปทรงนิยมเกิดขึ้น เพื่อโต้แย้งทฤษฎีการเลียนแบบ เช่นเดียวกับทฤษฎีการแสดงออกในช่วงที่ศิลปะสมัยใหม่เริ่มเกิดขึ้นอย่างเฟื่องฟู โดยเริ่มจากศิลปะลัทธิประทับใจ (Impressionism) ลัทธิประทับใจยุคหลัง (Post-impressionism) ต่อมาพัฒนาเป็นศิลปะลัทธิบาศกนิยม (Cubism Art) และศิลปะนามธรรม (Abstract Art) ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่องานศิลปะในศตวรรษที่ 20 ทั้งนี้เนื่องจากส่วนประกอบที่สำคัญของงานศิลปะมีสองส่วนคือ เนื้อหาและรูปทรง ในงานศิลปะมีความแตกต่างจากเนื้อหาในศิลปะ เนื้อหาอันหมายถึง เรื่องราวที่ศิลปินนำมาจากโลกภายนอกทั้งที่เป็นธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งอิสระจากศิลปะ เพราะหากไม่มีผู้ใดสร้างศิลปะเรื่องราวจากโลกภายนอกยังคงมีอยู่แต่หากไม่มีศิลปะรูปทรงของศิลปะย่อมไม่เกิดขึ้น ดังนั้นรูปทรงจึงมิได้เป็นอิสระจากศิลปะมันคือ คุณสมบัติเฉพาะของศิลปะที่เกิดขึ้นจาก

การสร้างสรรค้ของศิลปินขณะที่เนื้อหามีการเปลี่ยนแปลงเสมอไปตามยุคสมัย และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รูปทรง คือสิ่งเดียวที่เป็นลักษณะร่วมของศิลปะทุกชิ้นทุกแขนงทุกยุคทุกสมัย นักทฤษฎีรูปทรงเชื่อว่ารูปทรง คือสารัตถะหรือหัวใจสำคัญของศิลปะ รูปทรง คือลักษณะร่วมที่มีอยู่ในศิลปะทุกชิ้นรูปทรง คือสิ่งเดียวที่ทำให้ศิลปะแตกต่างกันไปจากสิ่งที่ไม่ใช่ศิลปะความเพิลิดเพิลิน ความสุนทรีย์ หรือความซาบซึ้งต่อศิลปะอย่างแท้จริง ต้องเกิดจากการรับรู้ต่อรูปทรงเท่านั้น ไม่ใช่จากเนื้อหาของศิลปะศิลปะหรือรูปทรง คือสิ่งที่จับสั่น ในตัวเอง และมีค่าในตัวเองโดยไม่ได้เป็นเครื่องมือรับใช้หรือสัมพันธ์กับสิ่งใดจากโลกภายนอก รูปทรงเท่านั้นที่มีความสำคัญทางศิลปะ เพราะศิลปะบางอย่างนั้นอาจจะมิใช่เป็นการเลียนแบบ (Representation) สิ่งหนึ่งสิ่งใดเลยก็ได้ และศิลปะบางอย่างก็อาจจะมิได้แสดงความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเลยก็ได้หรือแม้ว่าศิลปะบางอย่างอาจจะเป็นการลอกแบบสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือแสดงความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งมันก็จะยังเป็นสิ่งที่เป็นไปอย่างบังเอิญเท่านั้น และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอะไรกับความสนใจทางสุนทรีย์ที่คนมีต่อศิลปะวัตถุชิ้นนั้นเลยดังนั้น ความสวยงามของศิลปะจึงเกิดจากรูปทรงอย่างเดียวนั้นและการที่เราสนใจในศิลปะวัตถุก็เพราะมันมีรูปทรงสวยงามนั่นเองสนใจที่รูปแบบขององค์ประกอบในงานศิลปะโดยตรงโดยไม่เน้นกระบวนการในการแสดงออกหรือเนื้อหาเรื่องราวของผลงาน

ไคลฟ์เบลล์ (Clive Bell, 1881-1964) และ โรเจอร์ ฟรายด์ (Roger Fry, 1866-1934)

นักสุนทรียศาสตร์แล่นกวีวิจารณ์ศิลปะชาวอังกฤษที่มีชื่อเสียงในศตวรรษที่ 20 และมุ่งเน้น ไปที่งานด้านทัศนศิลป์ และแนวความคิดเรื่อง “อารมณ์สุนทรีย์” ซึ่งเป็นอารมณ์พิเศษที่ถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นจากผลงานศิลปะที่ดีเท่านั้น ทั้งสองท่านมีความนิยมต่อผลงานศิลปะลัทธิ

โพสตัดิมเพรสชันนิสม์ โดยเฉพาะผลงานของพอลเซซานน์ (Paul Cezanne, 1839-1906) มากเป็นพิเศษ เบลล์ได้เขียนบทนำวิจารณ์ในการแสดงนิทรรศการผลงานศิลปะของกลุ่มศิลปิน

โพสตัดิมเพรสชันนิสม์ที่ลอนดอนเมื่อปี ค.ศ. 1910 ไว้ว่า “กลุ่มโพสตัดิมเพรสชันนิสม์สร้างงานให้ดูง่ายขึ้นด้วยการละทิ้งส่วนละเอียดต่าง ๆ เฟ่งเล็งในส่วนที่สำคัญกว่านั้น คือความสำคัญของรูปทรง” ฟรายด์ก็ให้เหตุผลว่า “ศิลปินในกลุ่มนี้ไม่ยอมรับความเชื่อที่ว่าการวาดจะต้องให้มีรายละเอียดหรือการเลียนแบบแต่พยายามสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่โดยที่รูปทรงใหม่นั้นจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อชีวิตจริงของมันเป็นเอง ได้มีการลดทอนรูปทรงให้ง่ายเข้าเพิ่มลักษณะของพื้นผิวและส่วนประกอบอื่น ๆ ภาพทุกภาพแทนที่จะบอกผู้ดูว่าเป็นภาพอะไรอยู่ที่ไหนกลับคล้ายกระตุ้นผู้ดูว่ารู้สึกอย่างไร ประจวบเรามีความรู้สึกตามเสียงดนตรีมากกว่าจะมีความเข้าใจเหมือนดูรูปถ่าย” (อารี สุทธิพันธุ์, 2533, หน้า 47) และเมื่อได้พิจารณาผลงานทัศนศิลป์ต่าง ๆ แล้วนั้น เบลล์ก็สรุปว่า คุณสมบัติร่วมอย่างเดียวที่มีในงานศิลปะที่ดีทั้งหลายนั้นคือรูปทรงบริสุทธิ์ (Pure form) ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของงานศิลปะรูปทรงบริสุทธิ์ที่ปรากฏอยู่ในผลงานทัศนศิลป์ต่าง ๆ นั้นเรียกโดยรวม

ว่าทัศนธาตุ (Visual elements) อันหมายถึงเส้นสีรูปร่าง และรูปทรงที่ประกอบกันอยู่ใน โครงสร้าง และสัดส่วนที่เหมาะสมกลมกลืนและกระตุ้นให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ ซึ่งเป็นอารมณ์แห่งความสุข ความเพลิดเพลิน หรือความปลื้มปิติยินดีเป็นอารมณ์ศิลปะแบบกับอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่าง ปกติในชีวิตประจำวัน เช่น ความรัก ความโกรธ ความเศร้า ฯลฯ การที่จะเกิดอารมณ์สุนทรีย์ได้นั้น จะต้องมาจากรูปทรงแห่งนัยยะไม่ใช่มาจากเนื้อหาเรื่องราวในผลงานศิลปะ

เบลล์ อธิบายไว้ในหนังสือชื่อศิลปะ (Art) ของเขาว่าในงานศิลปะนั้นเส้นและสีต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องประสานกลมกลืนกันด้วยสัดส่วนที่พอเหมาะพอดีลงตัวในรูปแบบใดรูปแบบ หนึ่งโดยเฉพาะของงานศิลปะประเภทนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ที่ละเอียดอ่อน อย่างที่สดชื่นมาโดยเบลล์เรียกว่ารูปทรงแห่งนัยยะ (Significant form) ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของ เส้นและสีที่สามารถกระตุ้นจิตใจทางความงามรูปทรงแห่งนัยยะคือคุณภาพอันสำคัญและจำเป็นต่อ งานศิลปะ เราต่างคุ้นเคยกับภาพทั่วไปที่กระตุ้นความชื่นชมของเราแต่ไม่ได้กระตุ้นเร้าอารมณ์ ความรู้สึกของเราได้อย่างงานศิลปะงานประเภทนี้เบลล์เรียกว่าจิตรกรรมแบบพรรณนา (Descriptive painting) (Clive Bell, 1987, p. 16) เบลล์กล่าวว่า โลกของศิลปะเป็นโลกของความงามอันสูงส่ง โลกของศิลปะอยู่อย่างเป็นอิสระเหนือโลกแห่งกระแสชีวิต การที่คนทั่วไปจะเข้าถึงโลกแห่ง ความงามนี้ได้จะต้องอาศัยความช่วยเหลือจากศิลปิน เพราะศิลปินคือคนที่มีพรสวรรค์ในการที่ สามารถนำประสบการณ์ในโลกความงามให้ปรากฏตัวออกมาในงานศิลปะของเขาได้ เบลล์ อธิบาย ว่าศิลปินสามารถที่จะเข้าถึงโลกแห่งความงามได้โดยตรงก็เพราะศิลปินสามารถที่จะมองดู ธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ฝึกแตกแตกต่างจากที่คนธรรมดา ๆ มองดูกัน ศิลปินยังมีความสามารถพิเศษในการที่จะมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในฐานะที่สิ่งสิ่งนั้นมีความหมายมีความ น่าสนใจในตัวของมันเองโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์นอกตัวที่มันจะมีต่อมนุษย์เมื่อศิลปิน มองดูสิ่งต่าง ๆ รอบตัวนั้นเขาจะมองลึกลงไปถึงรูปแบบบริสุทธิ์ (Pure form) ของสิ่งเหล่านั้น อันเป็นการรวมตัวของเส้นสีที่มีความสัมพันธ์กลมกลืนกันเขาจะเกิดมีความรู้สึกชื่นชมแบบสุนทรีย์ ในการเห็นรูปแบบบริสุทธิ์นั้น และนี่เองเป็นช่วงเวลาที่เราบังเกิดใจเกิดขึ้น กล่าวคือศิลปินเกิดความ ประสงค์อย่างแรงกล้าที่จะทำให้ความปรารถนาในการแสดงสิ่งที่มีเขารู้สึกออกมาให้ปรากฏ

เบลล์ มีความคิดทางปรัชญาว่าเบื้องหลังโลกที่ปรากฏทางตาหู จมูก ลิ้น กายของคนเรานั้น (Sensible world) ยังมีโลกของความจริงแท้ (Reality) ที่นิรันดรไม่เปลี่ยนแปลงเป็นพื้นฐานของโลกแห่งสิ่งปรากฏเมื่อศิลปินมองสิ่งต่าง ๆ ในฐานะที่มันเป็นการรวมตัวกันของรูปแบบอันบริสุทธิ์ เส้นสีความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่กลมกลืนลงตัวนั้น หมายความว่า ศิลปินสามารถที่จะเห็นธาตุแท้ของความเป็นจริงที่แฝงเร้นอยู่ในวัตถุทางผัสสะทั้งหลาย และคนธรรมดาสามารถมองเห็นรูปแบบของ ความจริงอันบริสุทธิ์นี้ได้ชั่วคราวจากผลงานทางศิลปะของศิลปินนั้น ๆ เบลล์จึงคิดว่าผู้ชมที่ติดอยู่

กับเนื้อหาของศิลปะก็คือคนที่ยังไม่เข้าถึงศิลปะที่แท้จริง (นิพาดา เทวกุล, 2537, หน้า 12) เบลล์เห็นว่า “ศิลปะคือสิ่งที่สะท้อนชีวิตของมนุษย์อันนำไปสู่ความปลาบปลื้มศิลปะสร้างบางสิ่งที่มีคุณค่าต่อการมีชีวิตอยู่ศิลปะเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต และเป็นผลิตภัณฑ์แห่งจิตวิญญาณชีวิตมนุษย์การสร้างสรรคศิลปะนั้นต้องเป็นบุคคลผู้มีฝีมือ และความรู้สึกต่อรูปทรงและสีสนรวมทั้งลักษณะ 3 มิติ และพลังความรู้สึกและอารมณ์ของการสร้างสรรค์ศิลปะอาจเกี่ยวพันกับชีวิตของบุคคลผู้สร้างสรรค์หรือสิ่งสากลที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกหรือสภาวะทางจิตวิญญาณอันลึกซึ้งที่เราเรียกว่า แรงคลใจ (Inspiration) ที่ผลักดันไปสู่การสร้างสรรคผลงานศิลปะ” (Clive, 1987, pp. 75-77) เบลล์อธิบายการเข้าถึงความงามของผลงานศิลปะว่า “การซาบซึ้งต่อผลงานศิลปะนั้นเราไม่ต้องอาศัยสิ่งใดในชีวิตนอกจากความรู้สึกแห่งรูปทรงสีสน และความรู้เกี่ยวกับปริมาตรสามมิติอันเป็นความรู้เล็กน้อยที่เบลล์ยอมรับว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ในการซาบซึ้งต่อผลงานที่ยิ่งใหญ่ทั้งหลายหรือแม้แต่การสร้างสรรคนั้นต่างก็อยู่ในลักษณะแบบสามมิติความรู้สึกแห่งปริมาตรสามมิติยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเติมเต็มความซาบซึ้งต่อรูปทรงทางสถาปัตยกรรมด้วยเช่นกัน การซาบซึ้งต่อผลงานศิลปะนั้น เราไม่ต้องอาศัยสิ่งใดในชีวิตไม่ต้องอาศัยความรู้ความคิด และเรื่องราวของชีวิตไม่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ของชีวิต ศิลปะนำพาเราจากโลกแห่งการงานของมนุษย์ไปสู่โลกแห่งความงามอันสูงส่งชั่วขณะนั้นเราต่างออกห่างจากผลประโยชน์ของมนุษย์ความคาดหวังและความทรงจำทั้งหลายของเราล้วนหยุดพักลง เราต่างอยู่เหนือกระแสธารแห่งชีวิต ในการซาบซึ้งศิลปะของมนุษย์เราไม่ต้องรู้อะไรเลยเกี่ยวกับศิลปินก็สามารถพูดได้ว่ารูปไหนดีกว่ากันโดยปราศจากความรู้ทางประวัติศาสตร์แต่ถ้าเราพยายามที่จะอธิบายการเปลี่ยนแปลงรูปแบบศิลปะของศิลปินเราต้องมีความรู้เกี่ยวกับตัวศิลปินอย่างจริงจัง” (Clive, 1965, pp. 55-61)

ฟรายด์ แสดงทรรศนะในเรื่องนี้ไว้เช่นกันในหนังสือของเขาชื่อการมองเห็น และการออกแบบ (Vision and design) ฟรายด์กล่าวว่า “อารมณ์สุนทรีย์ คืออารมณ์เกี่ยวกับรูปทรงในผู้คนจำนวนหนึ่งความสัมพันธ์ทางรูปทรงอันบริสุทธิ์ชนิดที่แน่นอนจะปลุกอารมณ์พิเศษเฉพาะอันลึกซึ้งหรืออาจกล่าวได้ว่า การสำนึกโดยผู้คนเหล่านี้ต่อความสัมพันธ์ทางรูปทรงชนิดพิเศษจะปลุกอารมณ์สุนทรีย์ และขณะเดียวกันอารมณ์สุนทรีย์อาจจะเกิดขึ้นไปพร้อมกับอารมณ์ชนิดอื่นซึ่งอาจจะมีมากขึ้นไปกับสิ่งที่เรียกว่าชีวิตตามสัญชาตญาณ (Instinctive life)” (จรรยา โคมุทร์ตานนท์, 2539, หน้า 56-57)

กล่าวโดยสรุป คือ เบลล์ และ ฟรายด์ ให้คุณค่าของศิลปะที่รูปทรงแห่งสัญญา โดยปฏิเสธเนื้อหา หรือเรื่องราวในภาพ และถือว่างานศิลปะนั้นเป็นอิสระ และเป็นสิ่งที่มีค่าโดยตัวเอง เพราะเกิดขึ้นจากการประกอบกันของเส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่างซึ่งมีนัยให้เกิดอารมณ์พิเศษที่นำเราออกห่างจากอารมณ์ปกติในชีวิตประจำวัน ได้โดยไม่ต้องเกี่ยวพันกับเนื้อหา

เรื่องราวหรือจุดมุ่งหมายใด ๆ ศิลปะที่แท้จริงต้องเป็นสากล และเป็นอมตะซึ่งรูปทรงแห่งนั้นเท่านั้น
 ที่ให้คุณสมบัตินี้ได้ เพราะรูปทรงแห่งนั้นเป็นสิ่งที่อยู่เหนือกาลเวลา และสถานที่และเป็นสิ่งที่มีอยู่
 ในผลงานศิลปะทุกยุคทุกสมัย

จากการเน้นความสำคัญเฉพาะรูปทรงโดยละเลยความสำคัญของเนื้อหาในผลงานศิลปะ
 ซึ่งเป็นการตัดความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับโลกภายนอก โดยมุ่งให้ความสนใจแต่รูปทรงในงาน
 ศิลปะเพียงอย่างเดียว นั้นได้กลายมาเป็นปัญหาสำคัญของทฤษฎีรูปทรงนิยม เพราะการมุ่งให้
 ความสนใจแต่รูปทรงในงานศิลปะเพียงอย่างเดียวทำให้ยากแก่การรับรู้และการซาบซึ้งต่อ
 งานศิลปะของคนทั่วไป และไม่สามารถอธิบายครอบคลุมถึงศิลปะนามธรรม ศิลปะสื่อผสม หรือ
 ศิลปะที่มีภาษาเป็นสื่อ เช่น ผลงาน วรรณคดี ละคร ภาพยนตร์เพลงที่มีเนื้อร้องได้ เนื่องจากเชื่อว่า
 ศิลปะไม่ได้มีความสัมพันธ์กับโลกภายนอก หรือความหมายของชีวิตอันแสดงถึงคุณสมบัติ
 การกระทำหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจึงทำให้ศิลปะที่มีภาษาเป็นสื่อ นั้นไร้ความหมาย
 แต่สิ่งสำคัญที่เห็นได้ชัดทฤษฎีรูปทรงมีอิทธิพลกับงานศิลปะอย่างมาก เพราะการสร้างสรรค
 งานศิลปะรูปทรงที่มีความงามเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมาก เพราะถ้าไม่มีรูปทรงดังกล่าวถึงที่เป็น
 หัวใจของศิลปะที่จะสื่อถึงผู้ชมไม่ได้เรื่องงานศิลปะจะมีค่าก็ต่อเมื่อรูปทรงได้สื่อสิ่งสำคัญที่สุด คือ
 ความรู้สึกไปสู่ผู้ชม จึงส่งผลให้เกิดนัยของงานศิลปะขึ้น เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความหมาย
 รูปสัญลักษณ์ที่แอบแฝงความหมายในรูปทรงต่อไป

2. ทฤษฎีสัญญาวิทยา

สัญญาวิทยา (Semiotic) หรือ สัญญาศาสตร์ (Semiology) เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้มาถึง
 ความรู้วิธีการหนึ่งของการหาความรู้แนวโครงสร้างนิยม คือ กระบวนการสร้างมายาคติ และ
 ตัวมายาคติ เพื่อหากระบวนการเกิดของสิ่งที่ศึกษา กลวิธีการนำเสนอ การผูกเรื่อง การเล่าเรื่อง
 ตลอดจนถึงความหมายแฝง ความหมายเชิงมายาคติหรือสิ่งที่มายาคติบิดเบือนไว้ให้สังคมรับรู้
 ผู้บุกเบิก แนวคิดนี้ก่อตั้งขึ้นในทศวรรษที่ 20 โดยนักคิดนักปรัชญา เฟอร์ดินาน เดอ
 โซซูร์ (Ferdinand de Saussure ค.ศ. 1875-1914) สัญญาวิทยาจึงเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบ
 ของสัญลักษณ์ ที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ อันถือเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่รอบตัวของเรา
 สัญลักษณ์อาจได้แก่ ภาษา รหัส สัญญาณ เครื่องหมาย ฯลฯ หรือหมายถึงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้
 มีความหมายแทนของจริง ตัวจริง ในตัวบทและในบริบทหนึ่ง ๆ การนำทฤษฎีสัญญาวิทยาใช้ใน
 การศึกษาการสื่อสารของมนุษย์ ถือเป็นการศึกษาในแนวใหม่จากแนวความคิดที่มีแต่เดิม สื่อสาร
 แบบเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องอยู่กับสารกับผู้รับสาร

เดอ โซซูร์ ให้ความสำคัญมากที่สุดกับการแยกภาษาออกจากการใช้ภาษาและวิธีการหา
 ความรู้แบบโครงสร้างนิยมเป็นการศึกษาระบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงสิ่งที่เป็น

ซึ่งวิธีการศึกษาของโครงสร้างนิยมจะเริ่มโดยการสลายความเป็นองค์ประกอบของมนุษย์ สนใจ ความหมายในระดับ จิตไร้สำนึก สิ่งต่าง ๆ ที่ศึกษาเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อนำกลับมาศึกษาดู ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยกับหน่วยใหญ่ ให้ความสัมพันธ์กับตัวเชื่อมเพื่อศึกษาโครงสร้างนิยม ที่จะมองสิ่งที่ต้องการ ในรูปของสัญลักษณ์ที่ต้องค้นหารหัสที่กำหนดความหมายของ โครงสร้างออกมา โดยไม่ได้สนใจในเรื่องความแตกต่างของเวลาและสถานที่

การวิเคราะห์ห้าขั้นตอนในการแสดงความหมาย 2 ระดับ คือ

1. การตีความหมายตามความหมายตรง (Denotation)

การตีความตามความหมายตรง เป็นระดับที่เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติ เป็นการอ้างอิงถึงสามัญสำนึกหรือความหมายที่ปรากฏแจ่มแจ้งอยู่แล้วของสัญลักษณ์ (Symbol) และความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์กับสิ่งที่กล่าวถึงในความหมายที่ชัดเจนของสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ทางศิลปะ คือ การแสดงออกของสิ่งนั้น โดยไม่ได้บอกถึงสิ่งนั้นให้ปรากฏให้เห็นแต่อาจเป็นการนึกถึงเรื่องนั้น สิ่งนั้น ฯลฯ ในบริบทต่าง ๆ

2. การตีความหมายโดยนัยแฝง (Connotation)

การตีความหมายในขั้นนี้จะเป็นการตีความหมาย ในระดับที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งไม่ได้เกิดจากตัวสัญลักษณ์เอง เป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์ กระแทกกับความรู้สึกหรืออารมณ์ของผู้ใช้ และคุณค่าทางวัฒนธรรมของเราซึ่งสัญลักษณ์ในขั้นนี้จะทำหน้าที่ 2 ประการ คือ การถ่ายทอดความหมายโดยนัยแฝงและถ่ายทอดความหมายในลักษณะมายาคติ (Myths)

โรลันด์ บาร์ต (Roland Barthes) ได้ใช้รูปแบบของการศึกษาที่พัฒนามาจากแนวคิดของ เดอ โซซูร์ และวิธีการหาความรู้แบบโครงสร้างนิยม โดยที่บาร์ตาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง รูปสัญลักษณ์ (Signifier) ความหมายรูปสัญลักษณ์ (Signified) และรูปสัญลักษณ์ (Sign) ในระบบของ สัญลักษณ์วิทยาความหมายที่เกิดขึ้นมาได้ต้องอาศัยสามสิ่งดังที่กล่าวไป เพียงแต่ประสบการณ์การรับรู้ของเราจะพบเห็น และเข้าใจจนเป็นความเคยชินไป ส่วนมากจะมองเห็นเพียงรูปสัญลักษณ์ และความหมายสัญลักษณ์เท่านั้น ในความคิดของบาร์ตส์รูปสัญลักษณ์จะมีลักษณะเชิงวัตถุ (Materiality) เช่น เสียง วัตถุต่าง ๆ รูปภาพ ส่วนความหมายสัญลักษณ์เป็นตัวแทนทางความคิดของสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งทั้ง รูปของสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์จะรวมตัวกันเรียกว่า สัญลักษณ์ บาร์ตส์ได้จักแยกหมวดหมู่ของสัญลักษณ์ โดยใช้วิธีการ 3 แบบ ดังนี้

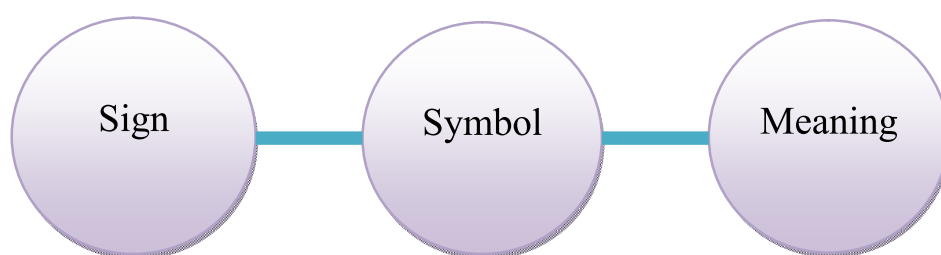
วิธีแรก จัดหมวดหมู่ตามวิธีทำให้เกิดความหมายของสัญลักษณ์นั้นเป็นจริง

วิธีที่สอง สนใจการขยายตัวที่อาจซ้อนทับกันของความหมายของสัญลักษณ์ที่ต่าง ๆ

วิธีที่สาม สนใจความหมายการตอบสนองของความหมายสัญลักษณ์ต่อรูปสัญลักษณ์ในกรณีที่ผู้เสพมีความรู้ในวัฒนธรรมในระดับที่แตกต่างกัน อันจะทำให้การถอดรหัสต่างกันออกไปแม้จะใช้ภาษาเดียวกัน

ชาร์ลส แซนเดอร์ส เพิร์ซ (Charles Sander Peirce 1839-1914) ได้สร้างแบบจำลองขึ้นว่า การสร้างความหมาย (Semiotics) เกิดขึ้นมาจาก 3 ปัจจัย คือ

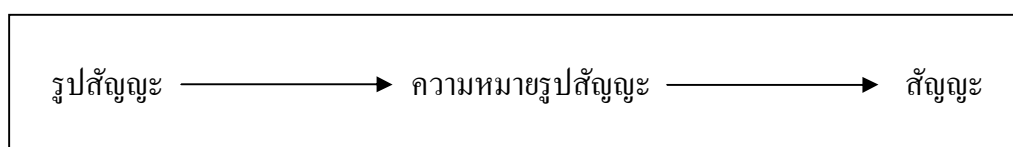
1. สัญลักษณ์ (Symbol)

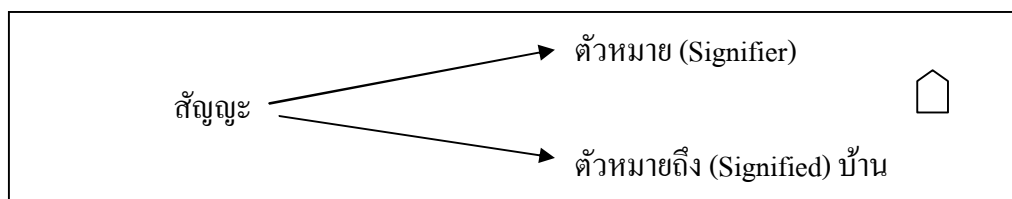
ภาพที่ 2-40 การขยายความหมายของสัญลักษณ์

2. ความหมายการแปลความหมาย หรือผลของความหมาย (Meaning, interpretation meaning-effect) ซึ่งเพิร์ซอธิบายว่า หมายถึงการแปลความที่มนุษย์สร้างขึ้นมาจากปฏิสัมพันธ์กับสัญลักษณ์

3. วัตถุ (Object or Referent) คือ สิ่งที่สัญลักษณ์อ้างอิง

ภาพที่ 2-41 ความสัมพันธ์สัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์

ภาพที่ 2-42 สัญญาณและความหมายรูปสัญญาณ

การสื่อความหมายในระดับของปัจเจก เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เรามีในชีวิต เป็นเรื่องของปัจเจกที่ได้ก่อรูปก่อร่างสร้างวิธีการมองโลกและตอบโต้กับโรคของเราขึ้นมา ทำให้ นำแนวคิดทางด้านศิลปะ เกิดแง่มุมหรือรูปการทั้งหมดเกี่ยวกับการเป็นอยู่ของเรา รวมไปถึง การโต้ตอบของเราต่อภาพ ทำให้เกิดการวิเคราะห์ที่ใช้เชิงสัญญาวิทยาขึ้นกับงานศิลปะในยุคศิลปะ สมัยใหม่

นักสัญญาวิทยาพยายามชี้ให้เห็นว่าเหตุการณ์ การกระทำ หรือวัตถุหนึ่ง ๆ นั้น จะมีความหมายก็เพราะมีตำแหน่งบทบาทภายใต้ระบบใหญ่ ซึ่งโดยปกติทั่วไปถูกมองข้าม เพราะเป็นเรื่องในระดับจิตไร้สำนึก นั่นคือไม่มีความหมายใดที่อยู่ได้ด้วยตัวมันเองโดยไม่พึ่งรหัส แต่สัญญาณ ส่วนใหญ่จะเป็นที่รับรู้ในสังคมอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องอาศัยรหัส ความหมายรูปสัญญาณเหล่านั้นจะ เปลี่ยนไปเป็นสัญลักษณ์ สัญญาวิทยา จึงเป็นทฤษฎีที่นำมาอธิบายการสื่อสารของมนุษย์ว่าสื่อสาร คือ จุดกำเนิดของความหมาย ซึ่งการศึกษาในแนวทางนี้เป็นหัวใจหลักของงานศิลปะเช่นกัน ซึ่งเป็นการสื่อสารจากรูปทรงที่สร้างจากผลงานศิลปะ สื่อถึงผู้ชมด้วยสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายแฝงอยู่ใน ผลงาน ต้องอาศัยการตีความหมายเพื่อสื่อความหมายการนำสัญญาณในรูปแบบของระบบภาษา มาเป็นรูปสัญญาณในระบบมายาคติ ทำให้รูปสัญญาณประกอบไปด้วย (1) สัญญาของภาษาที่เรียกว่า Meaning (2) รูปสัญญาณในระดับมายาคติที่เรียกว่า Form ความหมายสัญญาณทั้งสองระดับไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ จึกเรียกว่า Concept ส่วนสัญญาณในระบบมายาคติเพื่อไม่ให้สับสนจึงเรียกว่า Signification จะเห็นได้ว่ารูปสัญญาณของมายาคตินั้นจะเป็นทั้ง Meaning (Full) แต่ไม่ปรากฏ Meaning ให้เป็น Form โดยการบิดเบือนความหมายทำให้ความหมายเดิมอยู่ไกลจนมองข้ามไป เห็นแต่สิ่งที่มายาคติหรือจินตนาการขึ้นให้เห็นเท่านั้น จึงเปรียบเป็นการเล่นซ่อนหาของ Meaning และ Form ซึ่งทั้งสองความหมายจะไม่ถูกทำลายไปแต่จะถูกทำใหม่ใหม่เท่านั้น

3. ทฤษฎีบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ (Personality) ได้เน้นประเด็นสำคัญของการจูงใจในฐานะที่เป็นคุณเจ นำไปสู่การทำความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นการทำนายพฤติกรรมของมนุษย์อย่างกว้างขวาง และว่าด้วยปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญต่อบุคคล ในอดีตทฤษฎีบุคลิกภาพขาดความแจ่มแจ้ง

และหลักฐานอ้างอิงการเสนอทฤษฎีที่ขาดการเรียงลำดับ และค่อนข้างจะเป็นการชักนำมากกว่า การอธิบายและไม่เอื้อต่อการตรวจสอบ แต่ในปัจจุบันทฤษฎีบุคคลสภาพได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น มีการสร้างตัวคงที่ที่จะนำมาใช้ในการวิจัย

ทฤษฎีบุคคลสภาพมีความแตกต่างจากทฤษฎีจิตวิทยา ที่ว่าด้วยปรากฏการณ์ของ พฤติกรรม ที่มีนัยสำคัญต่อการปรับตัวของมนุษย์ เรียกว่า ทฤษฎีทั่วไปของพฤติกรรม (General theory of behavior) ทฤษฎีจิตวิทยาที่จำกัดตัวเองในการศึกษาพฤติกรรมเฉพาะอย่างของพฤติกรรม (Single-domain theories) ทฤษฎีบุคคลสภาพ มีความซับซ้อนและแตกต่างกัน เกณฑ์ที่นิยมใช้ เปรียบเทียบความแตกต่างคือ ลักษณะของการนำเสนอและเนื้อหาสาระของทฤษฎี

อัลเฟรด แอลเลอร์ (Alfred Adler) มีความสนใจด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ในระบบ สังคมนิยม เห็นถึงความสำคัญของการชดเชย ปมด้อย ซึ่งเรียกว่า Overcompensation เขามี ความโต้แย้งในทฤษฎีของ فروยด์ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ และได้ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในปี ค.ศ. 1902 และได้รับเลือกเป็นประธานกลุ่มจิตวิเคราะห์แห่งเวียนนาในปี ค.ศ. 1910 ทฤษฎี ของอัลเฟรด มีลักษณะทางจิตวิทยาสังคม เน้นการเข้าใจ Individual และพยายามทำความเข้าใจอำนาจ สร้างสรรค์อย่างลึกซึ้งของชีวิต อำนาจดังกล่าวแสดงออกในลักษณะความปรารถนาจะพัฒนาจะ ขวนขวายและสำเร็จ และชดเชยความล้มเหลวในทางหนึ่งด้วยการแสดงหาความสำเร็จในทางอื่น จึงนำมาเป็นที่มาของทฤษฎี ทำความเข้าใจบุคคลสภาพของมนุษย์จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อทราบถึง เป้าหมายของบุคคล อัลเฟรด แตกต่างจาก فروยด์ ฟรอยด์ให้ความสำคัญกับตัวกำหนดทางร่างกาย อัลเฟรดรับเอาหลักว่าด้วยอนาคต (Teleology) ซึ่งได้แก่ เป้าหมายของบุคคลที่ชี้ทางพฤติกรรม ในปัจจุบันของเขา คนเรามุ่งหมายในชีวิตเพื่อบรรลุถึงความสมบูรณ์แบบ การก้าวไปสู่ ความสมบูรณ์แบบต่อให้เกิดจากความรู้สึกต่ำต้อยมีปมด้อย ดังนั้นมนุษย์จึงดิ้นรนจากความต่ำต้อย ไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น มนุษย์ทั้งหลายมีแรงขับในการเขยิบสูงขึ้น (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2551 หน้า 41)

ในการนำทฤษฎีบุคคลสภาพมาใช้ในงานศิลปะเพื่อเป็นการวิเคราะห์ Style of Life ได้ ทราบถึงพฤติกรรมความไม่พอใจของบุคคล การเรียนรู้สิ่งเร้าและการตอบสนองซึ่งหมายถึงบทบาท ของบุคคลนั้นเป็นขั้นพื้นฐานของบุคคลภาพของตนเองจากการได้รับประสบการณ์ Experience Self หมายถึง การที่เราสร้างบุคคลภาพของตนเองจากการได้รับประสบการณ์และพันธกรรม เราจะคำนึงถึงแนวเลือกที่จะมีอยู่ในการแก้ปัญหาและการแสดงออกอย่างสมเหตุสมผล ส่งผลต่อ การตีความหมายของประสบการณ์ตนเองด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดบุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ และ สัญลักษณ์ทางรูปทรงด้านศิลปะ และกำหนดว่าจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ อย่างไร แค่นั้น มีการวางเป้าหมายของการดำเนินการทางด้านศิลปะหรือเป้าหมายชีวิต และเลือก Style of Life

ที่เหมาะสมในการเผชิญกับปัญหา ปมด้อย และชวนชวนนำไปสู่สภาพที่สมบูรณ์ ซึ่งเปรียบได้กับ แรงบันดาลใจที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงแนวคิด รูปแบบทางศิลปะอย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะ ตนขึ้นมา

4. สรุปแนวคิดทฤษฎีในงานศิลปะ

แนวคิดทฤษฎีในงานศิลปะ ที่นำมาใช้ในงานวิจัย จริต อิศตรี: คุณค่า สัจยู่ ในงาน ศิลปะเส้นผม เพื่อเป็นการหาหลักการ เหตุผลในเชิงทฤษฎี นำมาวิเคราะห์เป็นขบวนการในการคิด มาสู่ขบวนการสร้างสรรค์อย่างมีระบบของการวิจัย เพื่อค้นหาความหมายรูปสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นการสื่อ ความหมายของสัญลักษณ์ทางความคิดที่ศิลปินต้องการสื่อสารในผลงานศิลปะให้ผู้ชมนำไป ตีความหมายและความเข้าใจ โดยผ่านประสบการณ์ของตัวเองและเป็นการตีความหมายทางด้าน ศิลปะให้รู้ถึงความหมายสัจยู่แอบแฝง ภายในผลงานว่าศิลปินได้ให้ความหมายและแนวคิด อย่างไรในการสื่อให้คนชม แสดงให้เห็นถึงการถอดรหัสทางความคิดสู่ผลงานศิลปะโดยใช้เส้นผม เป็นสื่อวัตถุเพื่อบ่งบอกแนวความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล

งานวิจัยนี้ได้นำทฤษฎี 3 ทฤษฎี ได้แก่

1. ทฤษฎีรูปทรงนิยม เพื่อหาความหมายสัจยู่แอบแฝงที่ศิลปินต้องการสื่อในผลงาน ศิลปินให้เข้าใจในเรื่องที่มา และแรงบันดาลใจในผลงาน
2. ทฤษฎีสัญญะวิทยา เพื่อหาความหมายรูปสัญลักษณ์แอบแฝง ที่ได้มาจากรูปทรงมาหาค่า ความหมายกับสัจยู่ ที่เกิดในรูปของสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อสื่อสารความหมาย บ่งบอกถึง ความหมายที่ต้องการแสดงออกหรือไม่บอกความหมายถึงอย่างตรงตัว แต่สามารถแฝงความหมาย กับตัวความหมายถึงกับประสบการณ์ของผู้ชมเอง เพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิดของศิลปิน
3. ทฤษฎีบุคลิกภาพ เพื่อหาเจตนาความคิดของเบื้องลึกของสภาพจิตใจว่าศิลปินผู้นี้ มีความหลังจากประสบการณ์ด้านใดมาก่อน หรือเกิดแรงบันดาลใจด้านประสบการณ์ปมด้อย การต่อสู้เพื่อความสำเร็จ นำมาเป็นจุดเริ่มต้นของแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

การหาความหมายสัจยู่ในงานศิลปะ

การแสดง ความหมายรูปสัญลักษณ์ ในงานศิลปะมนุษย์เป็นผู้สร้างความหมายโดยผ่าน การตีความที่เรียกว่า สัจยู่ สัจยู่อาจอยู่ในรูปของคำ ภาพ ภาพลักษณ์ เสียง กลิ่น รส การกระทำ และวัตถุ ทั้งหมดที่กล่าวมาไม่มีความหมาย และมัน ได้กลายสภาพมาเป็นสัจยู่ก็ต่อเมื่อมนุษย์ ได้สร้างความหมายให้กับสิ่งเหล่านี้ และสิ่งเหล่านี้มีความหมายกับชีวิตมนุษย์เพราะมัน ได้ส่ง ความหมายบางอย่างมาให้ทางศิลปะ ศิลปินคือผู้สร้าง ตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified) ตัวหมาย อาจหมายถึง รูปทรง ที่ตัวหมายเข้ามาอยู่ ส่วนตัวความหมายถึง หมายถึง

ความคิดที่อยู่ในตัวหมาย ถ้าเปรียบทางความคิด Concept ของผลงาน ทำให้รู้ถึงความคิดในตัวผลงาน และส่งผลต่อจินตนาการในการสร้างสรรค์ผ่านทางรูปทรงที่เกิด และเกิดจินตนาการจากวัตถุ นำไปสู่จินตนาการส่วนตัวของผู้ชม

การสื่อความหมาย (Connotation) คือบางสิ่งบางอย่างที่ผู้ดู หรือผู้ชมรับรู้อยู่กับภาพภาพหนึ่ง การสื่อความหมายนั้นทำงานใน 2 ระดับ คือ ระดับของปัจเจกและระดับของวัฒนธรรม

1. การสื่อความหมายในระดับปัจเจก (Individual connotation)

ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เรามีในชีวิตเป็นเรื่องของปัจเจกที่ได้ก่อรูปก่อร่างสร้างวิถีการมองโลกและการตอบโต้ขึ้น ในแง่มุมหรือรูปการที่เกี่ยวกับการเป็นอยู่ของตัวเอง อาจตอบโต้ด้วยภาพ เช่น การมองเห็นดอกไม้ อาจนำพาการสื่อสารความหมายส่วนตัว ไปถึงความรักที่ซาบซึ้งทำให้เกิดการวิเคราะห์ทางสัญลักษณ์ในเรื่องของความหมาย

2. การสื่อความหมายเชิงวัฒนธรรม (Cultural connotation)

สื่อความหมาย ซึ่งถึงวิธีการซึ่งวัตถุที่แตกต่างกันได้พ่วงเอาความสัมพันธ์และการสื่อความหมายไปพร้อมกัน เช่น ของขวัญที่เป็น “ดอกไม้” ได้รับการยอมรับเชิงวัฒนธรรมในฐานะสื่อความหมายที่โรแมนติก

การสื่อความรู้สึกรูปทราบบนเกี่ยวกับการสื่อความหมายเหล่านี้จะทำให้เรารู้ถึงความหมายเชิงวัฒนธรรมในเรื่องของภาพ การสื่อความหมายเป็นเหตุผลที่ทำให้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับวิเคราะห์ถึงความหมายที่เป็นไปได้ของใจความทั้งหมด

สรุปสัญลักษณ์ในงานศิลปะ

สัญลักษณ์ เปรียบเสมือนภาพแทนความหมาย ที่ก่อให้เกิดความหมายใหม่หรือความรู้สึกถึงสิ่งกำลังจะกล่าวถึง แต่ของสิ่งนั้นอาจไม่แสดงภาพโดยตรงอย่างชัดเจน แต่สามารถสะท้อนแทนความหมายถึงสิ่งที่กำลังจะกล่าวนั้นได้ ก่อให้เกิดความเข้าใจ ด้วยเหตุนี้ เราอาจเข้าใจได้ว่าความหมายของ ภาพใด ๆ หรือวัตถุใด ๆ ย่อมมีพลวัตร คือการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของความหมายอย่างไม่หยุดนิ่ง ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้รับรู้ ศิลปินเป็นผู้ตั้งเป้าหมาย คำถาม และบอกกล่าวเรื่องราวผ่านผลงาน คนชมภาพผลงานต้องพยายามหาความสำคัญ และความหมายที่เห็นได้ชัดเจนในผลงานนั้น ได้จึงเปรียบได้กับการรับสาร

เอกสารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ศิลปะ

เปมิกา จุพารณานนท์ (2555) งานวิทยานิพนธ์ เส้นผม: สื่อศิลปะในงานศิลปกรรมร่วมสมัย งานวิจัยนี้ได้นำเอาหลักการด้านเนื้อหาข้อมูลมาอ้างอิงในการศึกษาประวัติของเส้นผมและกระบวนการของการสร้างภาพลักษณ์ของการแสดงออกทางเส้นผมในแง่มุมต่าง ๆ ของสังคม

รวมมาถึงการสื่อในศิลปะ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างที่ซับซ้อนไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาหรือบทบาทอย่างมีเหตุผล และศิลปินนำมาใช้ในผลงานศิลปะอย่างมีเหตุและผล ทุกปัจจัยของเส้นผมมีเหตุผลที่แตกต่างกันตามแต่ศิลปินผู้นั้นจะนำเสนอผลงานตนเองในแง่มุมใด ใหญ่หรือเล็ก ตามจินตนาการส่วนบุคคล บุคลิกภาพของแต่ละคนในงานศิลปะสื่อจากเส้นผม

งานสร้างสรรค์ศิลปะ

ในงานศิลปะการแสดงออกของศิลปินมีความหลากหลาย อาทิรูปแบบ เทคนิควิธีการ ขบวนการสร้างสรรค์ แนวความคิดทางด้านศิลปะ นั้นเกิดจากความซับซ้อนทางการแสดงออกทางปัจเจก เพื่อบ่งบอกค่าเฉพาะในตนเอง จึงส่งผลต่อผลสร้างสรรค์ที่ไม่มีความหมายเหมือนกัน แต่อาจมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของสื่อวัตถุที่นำมาใช้ รูปแบบการแสดงออก หรือแนวความคิดที่มีความใกล้เคียงกัน แต่สื่อความหมาย นัยยะ สัญลักษณ์ ในเรื่องเดียวกัน เช่น ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องของ อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ และยุพา ชั่งกุล ซึ่งมีการใช้วัตถุจากเส้นผมและรูปทรงการแสดงออกคล้ายกัน มีเนื้อหาที่ต่างกัน ไปสัญลักษณ์ที่ต้องการสื่อมีความต่างกันส่วนสะท้อนความเป็นผู้หญิงอยู่ในผลงาน

ภาพที่ 2-43 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ หางเปียของพ่อที่ถือเป็นมรดกล้ำค่าของศิลปิน
(อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, ซีดีรอม, 2551)

อิมหทัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับเส้นผมมาทำงานศิลปะ จากครอบครัวที่มีลูกสาว 4 คน พ่อของเธอได้ตัดผมเปียให้ลูกสาวทั้ง 4 คน พ่อของเธอให้เหตุผลว่าพ่อไม่มีสมบัติจะให้นอกจากเส้นผม และพ่อยังกำชับเธอมาว่าให้เก็บเส้นผมนี้ไว้ให้ดีเพราะมันเป็นตัวแทนเลือดเนื้อเชื้อไขของพ่อ เหตุการณ์นี้นับเป็นการจุดประกายให้เธอคิดว่าสักวันเธอจะตัดใช้เส้นผมเป็นวัสดุในการสร้างงานศิลปะ (เปรมิกา จุฬานานนท์, 2555, หน้า 96)

ภาพที่ 2-44 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, หมอนของพ่อ (มิกซ์มีเดีย) ขนาด 18 x 36 x 9 ซม. (2550)
(อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, ซีดีรอม, 2551)

ภาพที่ 2-45 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, หมอนของพ่อ (มิกซ์มีเดีย) ขนาด 18 x 36 x 9 ซม. (2550)
(อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, ซีดีรอม, 2551)

“หมอนของพ่อ” เป็นผลงานชิ้นที่สร้างสรรค์ขึ้นขณะที่ศิลปินไปดูแลพ่อซึ่งป่วยเป็นมะเร็งระยะสุดท้ายในโรงพยาบาล โดยศิลปินได้เก็บรวบรวมเส้นผมของตัวเองที่หลุดร่วงในแต่ละวัน มาถักจนเกิดเป็นลวดลายหุ้มหมอนชนิดที่พ่อของเธอใช้งานมาจริง ๆ แสดงออกถึงความรัก ความผูกพันระหว่างพ่อและลูกด้วยเส้นผมของศิลปิน เปรียบเสมือนสัญลักษณ์แทนตัวศิลปินที่โอบอุ้มพ่อซึ่งถูกแทนค่าด้วยหมอน ราวกับเธอต้องการจะปกป้องและแบกรับความเจ็บปวดทั้งหมดของพ่อไว้เสียเอง

ภาพที่ 2-46 อิมหทัย สุวฒนศิลป์, หมอนของแม่ (มิกซ์มีเดีย) ขนาด 44 x 72 x 9 ซม. (2550)
(อิมหทัย สุวฒนศิลป์, ซีดีรอม, 2551)

“หมอนของแม่” ศิลปินแสดงถึงความรักความห่วงใยต่อมารดาที่ยังมีชีวิตอยู่กับความคิดถึงที่ต้องห่างไกลกันคนละที่ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่บิดาเสียชีวิตความเศร้าโศกที่เกิดขึ้นกับครอบครัว ส่งผลให้ช่วงเวลานั้นมารดาของเธอต้องจมอยู่กับความทุกข์ที่ต้องสูญเสียสามี ทำให้อิมหทัยเองรู้สึกเหมือนว่าเธอได้สูญเสียมารดาไปพร้อมกับเหตุการณ์นั้นด้วย เธอจึงนำเส้นผมของตนเองมาถักเป็นลวดลายดอกไม้ที่มีขนาดแตกต่างกันจนได้ผ้าฝืนสีเหลี่ยมที่ดูเหมือนกับผ้าลูกไม้สีดำ ซึ่งมีขนาดหมอนเท่ากับหมอนใบโปรดของแม่ที่ใช้อยู่จริง ๆ

ผลงาน ยูพา มหามาตร

ภาพที่ 2-47 ยูพา มหามาตร เรื่องที่ เกิด.....รอยที่ก่อ (Bom By Imprint) (Oknation, กรกฎาคม 2552)

ภาพที่ 2-48 ยูพา มหามาตร เรื่องที่ เกิด.....รอยที่ก่อ (Bom By Imprint) (Oknation, กรกฎาคม 2552)

ภาพที่ 2-49 ยูพา มหามাত্র เรื่องที่ เกิด.....รอยที่ก่อ (Bom By Imprint) (Oknaton, กรกฎาคม 2552)

ยูพา มหามাত্র เป็นศิลปินผู้ถ่ายทอดเรื่องราวสู่ผลงานชุดนี้ “เรื่องที่เกิด...รอยที่ก่อ” เป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ตรงที่สั่งสม บ่มเพาะมาจนถึงจุดหนึ่งที่ประตูแห่งความเข้าใจเปิดกว้าง สิ่งที่เห็น สิ่งที่คิดว่าเป็น สิ่งที่เคยเชื่อมั่น สุดท้ายแล้วอาจไม่เป็นเช่นนั้นเลย เปรียบเหมือน ความบอบบาง อ่อนไหวของเพศหญิง ที่สังคมอาจมองจากรูปลักษณ์ภายนอก ก่อเกิดเป็นความคิด ความเชื่อที่แน่นหนา หากแต่มองข้ามหลายสิ่งหลายอย่างอันเป็นความจริงแท้ ที่ความละเอียดอ่อน ซ้ำซ้อนของเพศหญิงนั่นเองที่เก็บงำ ซ่อนเงื่อนไว้กลายเป็นความคลุมเครือ ดุจมานหมอกกันกลาง ระหว่างความเชื่อกับความเป็นจริง

ถึงแม้ศิลปินทั้ง 2 มีการใช้วัสดุสื่อจากเส้นผมที่เหมือนกัน แต่การแสดงออกทาง สัญลักษณ์และแนวความคิดที่แตกต่างกัน และทั้ง 2 ได้แสดงความเป็นเพศหญิงในผลงาน อย่างลึกซึ้ง มีเสน่ห์ทั้งรูปแบบ เทคนิควิธีการ และการตีความหมายทางสัญลักษณ์ในงานอย่างมี ปัจเจกในตัวเอง อาจวิเคราะห์ได้จากตัวผลงานและแนวคิดการสื่อความหมายในผลงานศิลปะ

สรุปแนวคิดและทฤษฎี

ปัจจัยหลักสำคัญของเส้นผมมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เพราะมนุษย์มีทั้งความเชื่อ ส่วนตัว และทางวัฒนธรรมและหลักฐานทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ จึงมีความเชื่อมโยง ระหว่างเส้นผมกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย บทบาทของเส้นผมไม่ใช่แค่ความเชื่อยังมีบทบาทใน งานศิลปะที่ศิลปินนำเอาเส้นผมมาใช้ในการทำงานศิลปะ โดยสื่อสารถึงแนวความคิด รูปแบบ การแสดงออกที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความสนใจของศิลปินในเรื่องนั้น ๆ รูปแบบของผลงาน

ของแต่ละคนมีความน่าสนใจ ศิลปินต้องคำนึงถึงบริบทของสถานที่และรอบข้างในการแสดงออก ในเชิงการติดตั้ง (Installation art) ผลงานที่ต้องใช้แนวคิดเป็นผลงานที่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นพื้นที่เฉพาะเจาะจงหรือไม่เจาะจงอาจจัดขึ้นในห้องว่างตามแกลลอรี่ หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ ตึกรามบ้านช่อง สถานที่ต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิดมีขอบเขตจำกัด ศิลปินที่สร้างงานประเภทนี้ จะให้ความสำคัญกับการประกอบส่วนต่าง ๆ และการจัดการ สภาพแวดล้อมทั้งหมด โดยไม่ได้เน้นที่ศิลปะวัตถุชิ้นใดชิ้นหนึ่งเท่านั้น ต้องคำนึงถึงองค์รวมทำให้คนดูได้รับประสบการณ์ร่วมในการสร้างปฏิสัมพันธ์ในบริบทที่ผลงานศิลปะอยู่แวดล้อมตัวผู้ชม ณ ขณะที่ผู้ชมได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน ดังจะเห็นได้จากกรยกตัวอย่างผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์งานศิลปะจากเส้นผมข้างต้นว่ามีหลากหลายปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎี เพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยเหตุ และผลที่มีความสอดคล้องกันระหว่างหลักการทางวิทยาศาสตร์ หลักการทางด้านศิลปะว่าศิลปะที่เกิดขึ้น มีปัจจัยในการคิดอย่างเป็นระเบียบ ระบบในการสร้างสรรค์ของขบวนการและสมมุติฐานเชิงปฏิบัติ เพื่อเห็นถึงแนวทางการสร้างสรรค์อยู่เป็นรูปธรรม และสามารถนำมาบูรณาการ ได้จริงดังข้อมูลที่รวบรวมและศึกษาในขั้นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในหัวข้อ จริต อิศตรี: คุณค่า สัจจะ ในงานศิลปะเส้นผม ภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเป็นการวิจัยเน้นการสร้างสรรค์อย่างเป็น ขั้นตอน (Practice-based research) โดยรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกสาร ข้อมูลจากเว็บไซต์ และงานวิจัยต่าง ๆ (Documentary research) ประกอบกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม มุ่งเน้นวิเคราะห์ผลงานศิลปะของศิลปินร่วมสมัย ที่ใช้เส้นผมเป็นสื่อทางศิลปะ โดยใช้แนวความคิดของการสูญเสียความงามจากเส้นผม มีการสอดแทรกเชื่อมโยง แนวความคิด รูปแบบ รูปทรงทางสัจจะ ความหมายในงานศิลปะ ดนัยนัยความรู้จากการศึกษา การวิเคราะห์ผลงานของ คุณอัมมัทย์ วัฒนศิลป์ และวิเคราะห์ เปรียบเทียบ แนวคิดข้อมูลจากผลงานศิลปะจากศิลปินต่างประเทศ คือ คุณ Yayoi Kusama เพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ต่อไป โดยวิธีการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดกลุ่มแนวคิดผลงานศิลปะ
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดข้อมูลจากผลงานศิลปะ
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสัมภาษณ์

การกำหนดกลุ่มแนวคิดผลงานศิลปะ

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิจัยครั้งนี้ วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ใช้หลักเกณฑ์โดยศิลปินผู้หญิงใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุในการสร้างสรรค์มีแนวคิดการสูญเสีย ความงามจากเส้นผม สร้างสรรค์ผลงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป และยังคงทำงานสร้างสรรค์อยู่ในช่วง ย้อนหลัง 10 ปี คือ พ.ศ. 2548-2557 หรือ ค.ศ. 2004-2013

ตารางที่ 3-1 การจำแนกกลุ่มตัวอย่างศิลปินที่สร้างสรรค์งานจากเส้นผมภายใต้แนวความคิด
การสูญเสียความงามจากเส้นผม

2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
ถนนนวน เดชาคนึงศรี									
อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์									

อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

เป็นศิลปินที่นำเส้นผมมาใช้ในผลงาน มีความโดดเด่นมากในประเทศไทยเป็นผู้หญิงที่มีความเชี่ยวชาญในการทักทอเส้นผมและมีการผสมผสานกับสื่อวัตถุ เช่น แก้ว หมอน ฯลฯ ในผลงานแต่ละชุดมีความหมายแฝงด้วยความหมายรูปสัญลักษณ์ ความผูกพันระหว่างคนในครอบครัว และบริบทแวดล้อม วัฒนธรรม ความเชื่อ ปัจจุบันอิมหทัยเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยศิลปากร และเป็นศิลปินแสดงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้รับรางวัลจากในประเทศและระดับนานาชาติ เริ่มทำงานเกี่ยวกับเส้นผมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-ปัจจุบัน อาทิ 2550 : “Memory of my hair” ENSBA, กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส, 2551 : “DNA” Valentine Willie Fine Art Gallery, กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย, 2552 : International Incheon Women Artist’s Biennale 2009, เมืองอินซอน, ประเทศเกาหลี

ภาพที่ 3-1 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ (www.ardelgallery.com/exhibition/277)

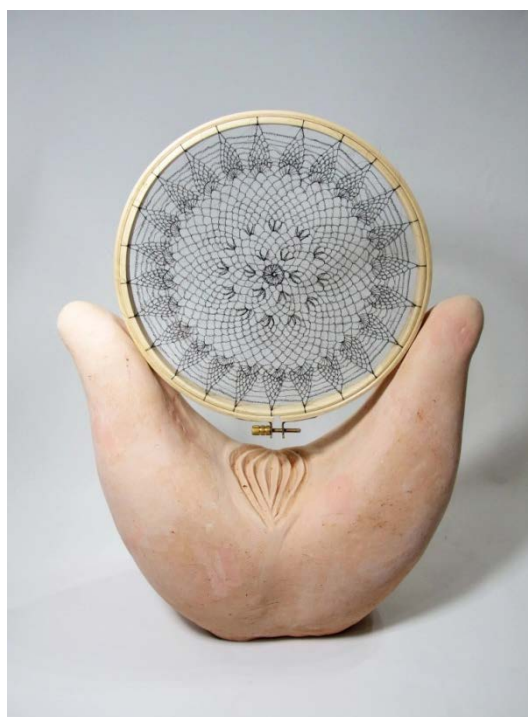
ภาพที่ 3-2 อีมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ Hair for Hope (2012) (<http://thaicatwalk.com/?p=28448>)

ภาพที่ 3-3 อีมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ Hair for art (2012) (www.megazy.com)

ภาพที่ 3-4 อิ่มหทัย สุวัจนศิลป์ ออกเรือน (2014) (www.fineart-magazine.com/)

ภาพที่ 3-5 อิ่มหทัย สุวัจนศิลป์ ออกเรือน (2014) (www.fineart-magazine.com/)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดข้อมูลจากผลงานศิลปะ

1. สัญลักษณ์ รูปทรง สัญลักษณ์ที่แสดงออก ของ อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

อิมหทัย คำนึงถึงคุณสมบัติของเส้นผมต้องมีคุณภาพที่ดีเบาบาง และยังคงเป็นเส้นผมที่น่าทะนุถนอมในผลงาน ต้องการความพิเศษของความเบาบางให้ปรากฏในงานไม่ต้องการความน่ากลัวภายในงาน ผลงานของอิมหทัยใช้เทคนิคในการถักเส้นผมผ่านรูปทรงความทรงจำของครอบครัว และรูปทรงธรรมชาติ ซึ่งเปรียบการมองงานศิลปะเป็นการบันทึกความทรงจำเรื่องราวในชีวิต

Veil No.2 (2008)

Grow Old (2008-2010)

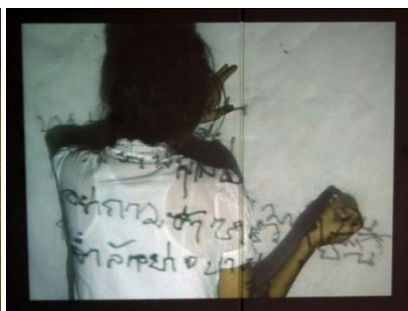
Cherish (2009)

My father's pigtail (2006)

My father's pillow (2008)

Last phrase from my dad (2008)

ภาพที่ 3-6 ผลงานศิลปะจากเส้นผมของ อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

2. รูปความหมายสัญลักษณ์ ที่สื่อความหมายทางการสูญเสีย

ผลงานของ อิมฮัทย์ ได้แสดงเนื้อหาจากประสบการณ์ส่วนตัวภายในครอบครัว และเป็น การบันทึกเรื่องราว ซึ่งก็มีลักษณะแอบแฝงทางความรู้สึก การแสดงชิ้นผลงานมีส่วนขยาย ความหมายภายในงาน โดยการอาศัยวัสดุอื่น มาเชื่อมโยงแนวความคิด เช่น ผลงานชื่อ My father's pillow กล่องสีขาวลักษณะคล้ายโลงศพที่นางานหมอนของพ่อว่าศิลปินต้องการสื่อที่มีความหมาย แอบแฝงของการสูญเสียทางจิตใจ ผลงานชื่อ Cherish มีการแสดงออกของความรู้สึกของแม่ที่ต้อง สูญเสียสามี โดยนำหมอนของแม่มาขยายความหมาย เส้นผมที่ถูกถักและมีหินมาถ่วงเปรียบได้กับ ลูก ๆ และชิ้นผลงานชื่อ My father's pigtail เป็นการเน้นย้ำคำสอนของพ่ออธิบายสายสัมพันธ์ที่ เชื่อมต่อกันระหว่างพ่อ เมื่อจากไป ผลงานชื่อ Last phrase from my เป็นการบันทึกความทรงจำโดย วิธีการปักเส้นลงกับตัวหนังสือที่พ่อพยายามเขียนในเวลาที่พ่อสื่อสารกับลูก ๆ เวลาที่ท่านป่วย

ผู้วิจัยได้นำแนวการทำงาน และแนวความคิดของศิลปินมาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาแก่นแท้ ของความหมายของการสูญเสียความงามจากเส้นผม โดยการ ใช้ความหมายรูปสัญลักษณ์ ของเส้นผม แทนความหมายตรง เพื่อขยายความหมายให้การสื่อสาร ในการรับรู้ทางผลงานศิลปะเส้นผม

วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดข้อมูลจากผลงานศิลปะของ ยาโย คูซามะ (Yayoi Kusama)

ภาพที่ 3-7 ยาโย คูซามะ (Yayoi Kusama) (www.qagoma.qld.gov.au/exhibitions/past/2011/yayoi_kusama_look_now,_see_forever)

วิเคราะห์ผลงานศิลปิน Yayoi Kusama ซึ่งเป็นศิลปินที่แนวคิด เกี่ยวกับการสะท้อนใจ จากเจ็บปวดทางจิตตั้งแต่วัยเด็ก มองเห็นสิ่งรอบตัว เป็นลายจุดและเส้นตรงซ้ำ และเธอได้มี ประสบการณ์จากการทำร้ายตัวเอง มาถ่ายทอดตามแนวคิดสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีเรื่องราวเนื้อหา เกี่ยวกับการซ้ำ ความไม่สิ้นสุด ความครอบงำ การต่อต้านสงคราม ภาพของตนเอง และเรื่องราว ทางเพศ ในการแสดงออกของศิลปิน คือการซ้ำของรูปทรงที่เหมือนกัน หรือมีลักษณะเดียวกัน รวมทั้งเพิ่มขึ้นทีละจุดของรูปทรงและวัตถุต่าง ๆ อย่างเป็นเอกลักษณ์

ภาพที่ 3-8 ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama) Flowers that bloom at midnight (detail) (2010)
(www.qagoma.qld.gov.au/exhibitions/past/2011/yayoi_kusama_look_now,_see_forever)

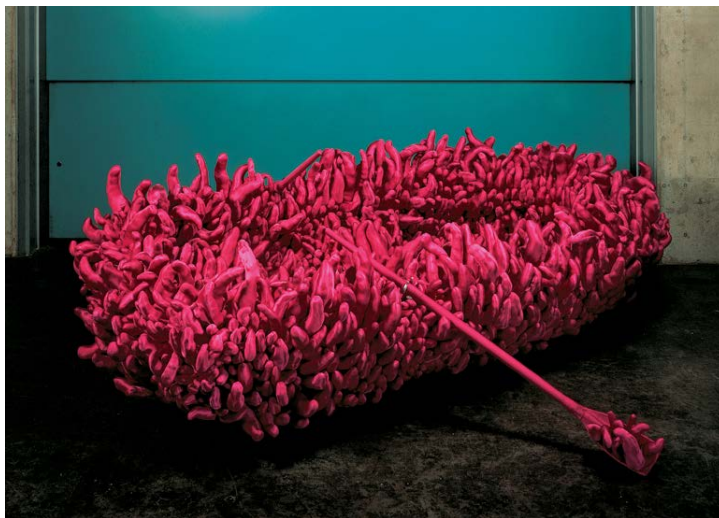

ภาพที่ 3-9 ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama) Flowers that bloom at midnight (detail) (2010)
(www.qagoma.qld.gov.au/exhibitions/past/2011/yayoi_kusama_look_now,_see_forever)

ภาพที่ 3-10 ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama) Infinity Mirror Room-Phalli's Field (1965-1998)

(<http://artasiapacific.com/News/YayoiKusamaSaysSayonaraToGagosian>)

ภาพที่ 3-11 ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama) Violet Obsession (1994)

(<http://uk.phaidon.com/agenda/art/picture-galleries/2012/february/02/the-fantastical-world-of-yayoi-kusama/?idx=17&idx=17>)

ภาพที่ 3-12 ยายโศ คุซามะ (Yayoi Kusama) Accumulation (1963)
 (<http://whitney.org/Exhibitions/YayoiKusama>)

ภาพที่ 3-13 ยายโศ คุซามะ (Yayoi Kusama) Accumulation (1963)
 (www.brommel.net/2012/04/bit-of-yayoi.html)

วิเคราะห์งานศิลปะน ยายโย คูซามะ (Yayoi Kusama)

ผลงานของ ยายโย มีแนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนใจจากอาการป่วยทางจิต มองเห็นสิ่งรอบตัวเป็นลายจุดและลายตาข่าย ศิลปินมีประสบการณ์จากการทำร้ายตัวเองมาถ่ายทอดตามแนวคิดสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำซ้ำ ความไม่สิ้นสุด การแสดงออกของพลังที่แฝงภายในจิตใจ ยายโยได้ศึกษายทกวีและบทประพันธ์จึงนำมาถึงการตีความหมายทางแนวคิดและใช้สัญลักษณ์ในผลงานศิลปะ มุมมองที่เกี่ยวกับจิตใต้สำนึกของมนุษย์ เรื่องเซ็กซ์ และการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี ลายจุดในผลงานเปรียบเสมือนดวงอาทิตย์ ซึ่งเป็นแสงสว่างและความหวังของชีวิตเปรียบดั่งจันทร์ราแสงงดงาม สงบนิ่งแต่นำพิศวงและยังเป็นหนทางสู่ความเป็นนิรันดร์ การใช้รูปทรงที่มีขนาดใหญ่ การทำซ้ำของรูปทรงเพื่อนำมาสู่การแสดงออก จึงทำให้เกิดเป็นพลังที่แอบแฝงภายใน และทำให้ผู้ชมรับรู้ถึงการแสดงออกของศิลปินที่มีการประทะด้วยสายตาอย่างน่าสนใจ

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการทำงานที่มีความน่าสนใจของรูปทรง และการแสดงออกในงานผ่านรายละเอียดของ ลวดลาย พื้นผิว และเนื้อหาที่แสดงออกของการซ้ำเพื่อเป็นการย้ำเน้นปมปัญหาสภาวะของจิต ก่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการแสดงออกของรูปทรงและแนวคิด

ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปะทั้ง 2 ข้างต้น ผู้วิจัยอธิบายเปรียบเทียบในเข้าใจถึงสหวิทยาการทางการวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงทางด้านศิลปะ อันมีองค์ประกอบเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีการแปรรูป เปลี่ยนค่าทางการนำเสนอรูปและความหมายแบบต่าง ๆ กันไป ก่อให้เกิดรูปความหมายและภาษาทางการเห็น การไต่ถิน การเคลื่อนในศิลปะลักษณะแบบใหม่ ๆ แปลก ๆ ที่น่าสนใจ (สุชาติ เถาทอง, 2558) ผลงานของทั้ง 2 เกิดจากการนำเสนอประสบการณ์ส่วนตัวมาถ่ายทอดเป็น ผลงานอย่างมีปึกแจก และมีความหมายแอบแฝงในงานศิลปะแนวความคิดของศิลปิน ทั้งที่เป็นความหมายตรงของรูปที่รับรู้ดูออก และความหมายแฝงที่มองไม่รู้ดูไม่ออกหากซ่อนอยู่เบื้องหลัง จึงเป็นการผสมผสานข้ามศาสตร์หรือหลากหลายแหล่งความรู้ เพื่อการแสวงหาคำตอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการแสวงหาทางการสร้างสรรค์

ตัวผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจจากสภาวะร่างกายสูญเสียเส้นผม ซึ่งเป็นเสน่ห์ของผู้หญิงผู้หญิงทุกคนมีความปรารถนาในความงาม ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับผู้หญิงทุกเชื้อชาติ ทุกวัย แต่การสูญเสียเส้นผมอาจเป็นประเด็นเพียงเล็กน้อย แต่สามารถบั่นทอนสภาพจิตใจได้ไม่น้อยเมื่อรูปลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ต้องเผชิญอยู่กับปมด้อยที่เกิดจากผู้ชมพบเห็น และสิ่งที่ต้องการมีเส้นผมอย่างผู้หญิงทุกคน

การสูญเสียเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนสามารถพบเจอได้ตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่มีใครหลีกเลี่ยงได้โดยเฉพาะการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก สิ่งของอันเป็นที่รัก สภาพร่างกายอันเป็นที่รัก

ย่อมเกิดสภาวะเศร้าโศก เสียใจ วิตกกังวล กลัว เสียใจ ละอายใจ การต้องเผชิญกับการสูญเสียไม่ว่าจะเป็นรูปแบบไหนก็ตามจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เผชิญต้องมีการระบายอารมณ์ความรู้สึกอย่างเหมาะสม รวมถึงการดูแลและให้กำลังใจตนเอง (ทิพย์สุดา สำเนียงเสนาะ, 2556, หน้า 1)

ผู้วิจัยได้นำความสูญเสียเส้นผม นำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยการนำเอาการสูญเสียที่เกิดขึ้นกับตัวเองมาถ่ายทอดแสดงพลังอันซ่อนเร้นในจิตใจอันลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับการสูญเสียเส้นผมผ่านนัยยะสภาวะจิตใจการสูญเสียผ่านทางสัญลักษณ์รูปทรง ที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิง เช่น ของใช้ต่าง ๆ ของผู้หญิง รูปทรง สัญลักษณ์ ที่แสดงออกถึงผู้หญิง มาสร้างสรรค์ให้เกิดความหมายทางด้านศิลปะ โดยผ่านรูปทรง สัญลักษณ์ ความหมาย สื่อสารถึงการสูญเสียเส้นผมจากความงาม

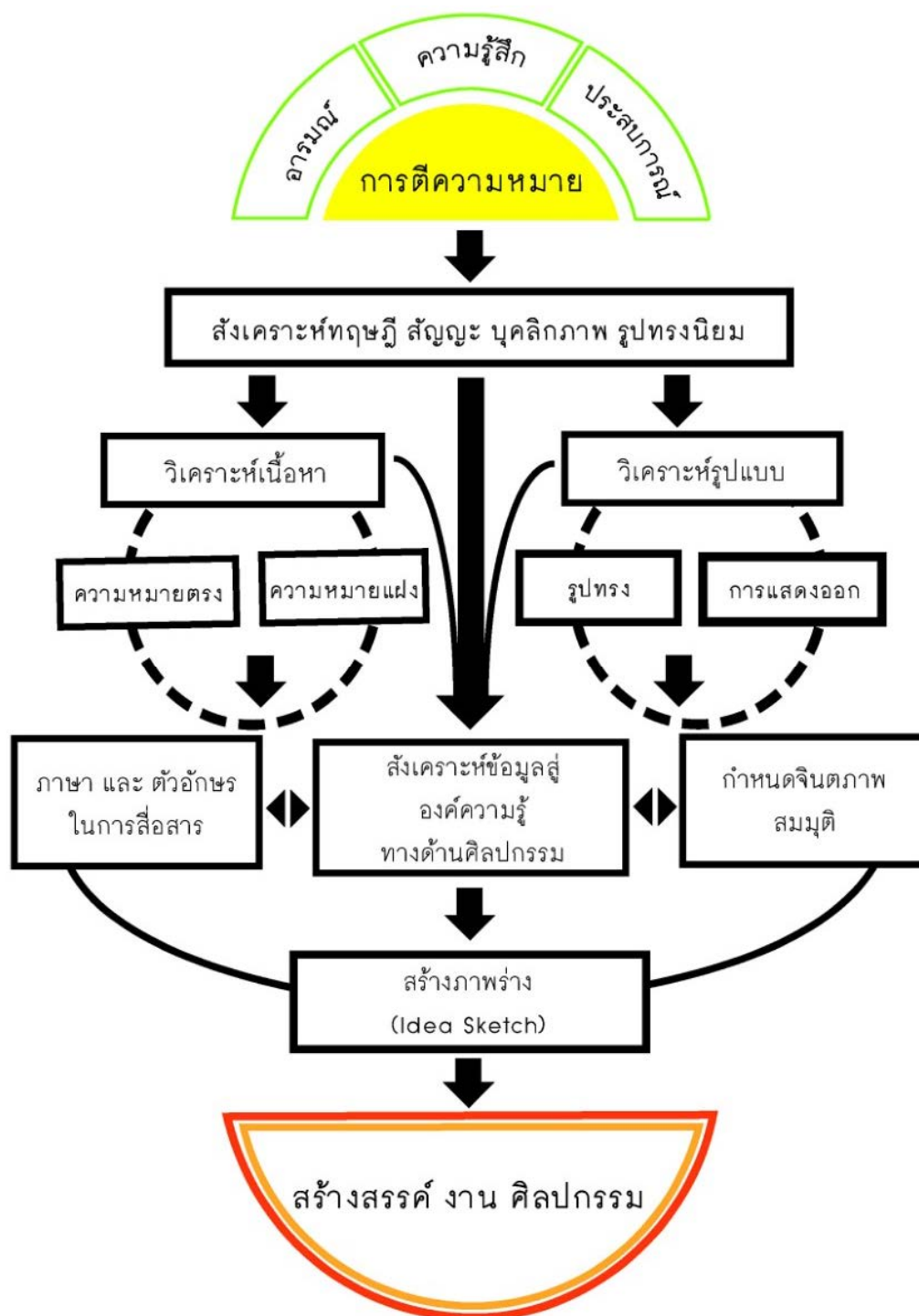
ในการวิจัยจะทำการหาผลงานศิลปะที่นำเส้นผมมาเป็นสื่อวัตถุที่สื่อแนวความคิดภายใต้การสูญเสียความงามจากเส้นผมหรือหากกลุ่มงานศิลปะที่ใช้สื่อวัตถุอื่นที่มีแนวความคิดใกล้เคียงกัน มาวิเคราะห์ แนวการดำเนินการสร้างสรรค์และแนวทางในการทำงาน เพราะศิลปินอาจมีแนวคิดที่คล้ายกันแต่ใช้วัตถุที่ต่างกันไปได้ นั่นจึงเป็นการวิเคราะห์แบบคู่ขนานเพื่อหาหลักเหตุผลในการอ้างอิง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีวิธีการดำเนินการเพื่อหา สาระ ความหมายของแก่นแท้ของการสร้างสรรค์ผลงานอย่างมีระบบความคิดอย่างมีหลักการตามกรอบความคิดแผนภูมิการดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอน การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

ข้อที่ 1 ของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์

ภาพที่ 3-14 การวิเคราะห์งานศิลปะกับทฤษฎี

การนำหลักทฤษฎีมาวิเคราะห์ผลงานศิลปะในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ทฤษฎีสัญญา ทฤษฎีบุคลิกภาพ ทฤษฎีรูปทรงเป็นหลักเพื่อค้นหาหัวใจของกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน การวิเคราะห์

ลักษณะ สัญญา โดยนำทฤษฎีสัญญาของเคอ โซซูร์ ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การแยกภาษา ออกจากการใช้ภาษาและวิธีการหาความรู้แบบโครงสร้างนิยมเป็นการศึกษาระบบความสัมพันธ์ ที่เชื่อมโยงถึงที่ต้องการสื่อสาร ซึ่งวิธีการศึกษาของโครงสร้างนิยมจะเริ่มโดยกระจายความเป็น องค์ประธานของมนุษย์ เน้นการสนใจความหมายในระดับจิตไร้สำนึกกับสิ่งต่าง ๆ ที่ศึกษาเป็น ส่วนย่อยเพื่อนำกลับมาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยกับหน่วยใหญ่ ให้เกิดความสำคัญ กับตัวเชื่อมเพื่อศึกษาโครงสร้างนิยมที่จะมองสิ่งที่ต้องการในรูปของสัญญา ต้องการค้นหารหัสที่ กำหนดความหมายของโครงสร้าง ทฤษฎีบุคลิกภาพของ อัลเฟรด แอลเลอร์ มีเป้าหมายของบุคคลที่ ชี้ทางพฤติกรรมในปัจจุบันของมนุษย์ จุดมุ่งหมายในชีวิตเพื่อบรรลุถึงความสมบูรณ์แบบ การก้าว ไปสู่ความสมบูรณ์แบบต่อชีวิตให้เกิดความรู้ลึกต่ำด้อยมีปมด้อย ดังนั้นมนุษย์จึงต้องการคืนรนจาก ปัญหาต่าง ๆ เพื่อสิ่งที่ดีที่สุดจึงนำทฤษฎีนี้มาวิเคราะห์ในแนวทางการคิดด้านความหมายตรงและ ความหมายแฝงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการแสดงออกที่เป็นการแสวงหาความหมายของ ชีวิตและความต้องการมีชีวิตอยู่ ทฤษฎีรูปทรงนิยม ของไคล์ เบลล์ และ โรเจอร์ ฟรายด์ ให้คุณค่า ของศิลปะที่รูปทรงแห่งสัญญา โดยปฏิเสธเนื้อหา หรือเรื่องราวในภาพ ถ้าวางงานศิลปะนั้น เป็นอิสระและเป็นสิ่งที่มีค่าโดยตัวเอง เพราะเกิดขึ้นจากการประกอบกันของเส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่างซึ่งมีนัยยะให้เกิดอารมณ์พิเศษที่นำเราออกจากอารมณ์ปกติใน ชีวิตประจำวัน ได้ โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องราวหรือจุดมุ่งหมายใด ๆ ศิลปะที่แท้จริง ต้องเป็นสากล และเป็นอมตะซึ่งรูปทรงแห่งนัยยะเท่านั้นที่ทำให้คุณสมบัตินี้ได้ เพราะรูปทรง แห่งสัญญาเป็นสิ่งที่อยู่เหนือกาลเวลา และสถานที่ที่เป็นสิ่งที่มีอยู่ในผลงานศิลปะในทุกยุคทุกสมัย

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ผลงานศิลปะป็นผู้หญิงที่ทำงานจากเส้นผมที่เกิดจากความสูญเสีย ด้วยกรอบแนวความคิดและทฤษฎี ดังที่ได้จากการศึกษาภาคเอกสารอันประกอบด้วยทฤษฎีรูปทรง นิยม ทฤษฎีสัญญาวิทยา และทฤษฎีบุคลิกภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3-2 แนวคิดและทฤษฎีเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปะ

แนวคิดและทฤษฎี	รายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ
ทฤษฎีรูปทรงนิยม	เป็นการหาหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ในเรื่อง <ol style="list-style-type: none"> 1. สัญลักษณ์ ทางการสื่อสารความหมายในงานศิลปะ 2. การสื่อความหมายหรือสัญญะต่าง ๆ ที่สร้างความพึงพอใจหรือกระตุ้น ความรู้สึกจากจินตนาการจากผู้ชม 3. ความรู้ลึกที่มีต่อผลงานศิลปะ เพื่อหาความหมายทางความคิด

ตารางที่ 3-2 แนวคิดและทฤษฎีเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปิน (ต่อ)

แนวคิดและทฤษฎี	รายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ
ทฤษฎีสัญญา	การใช้ทฤษฎีเพื่อแนวความคิดในด้านความหมายตรงและความแฝง เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการแสดงออกที่เป็นการแสวงหาความหมายของชีวิตและความต้องการมีชีวิตอยู่ <ol style="list-style-type: none"> 1. หาความหมายรูปสัญญาและการใช้ความหมายในงานศิลปะ 2. ความหมายมากกว่า ความหมายขั้นต่ำ เพื่อหาความหมายเชิงซ้อนของสัญญาและความหมายตรง 3. เพื่อหาการใช้สัญญาในการสื่อความหมาย วิถีชีวิต ความเชื่อ อุดมการณ์ จึงต้องศึกษาเพื่อหาการสื่อความหมายในการขยายความ
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่บอกความสัมพันธ์สอดคล้องกันของวิถีชีวิต (Style of life) หรือเรียกว่า การวางแผนชีวิต (Life plan) หรือการมโนภาพนำทาง (Guiding image) เพื่อหาเป้าหมายที่มีเอกลักษณ์ในการดำเนินการนำไปสู่เป้าหมายของตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แบบสอบถามการสัมภาษณ์โครงสร้างของเนื้อเรื่อง (Structure of plot) โดยใช้หลักทฤษฎีนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ผลงานศิลปินและผลงานผู้วิจัยในอดีต วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์จากทฤษฎีหลักการแนวคิด ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการกำหนดประเด็นและจำนวนข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนา

การสัมภาษณ์

1. กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์ผลงาน ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญอย่างเจาะจง จากผลงานศิลปะจากสื่อผสม โดยศิลปินผู้หญิงที่ทำงานเกี่ยวกับเส้นผมเป็นเวลาต่อเนื่องกัน หรือ อยู่ในช่วงเวลา 10 ปี คือ พ.ศ. 2548-2557 คือ อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ โดยใช้เครื่องมือกึ่งสัมภาษณ์แบบโครงการ

2. แนวทางการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้วิธีการสัมภาษณ์ศิลปินโดยกำหนดคำถามอย่างชัดเจนแต่ไม่กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความอิสระ และเปิดกว้างต่อแนวความคิดและความรู้สึกของศิลปิน ซึ่งต้องใช้รูปแบบการบรรยายมากกว่าคำตอบตายตัว ทั้งนี้

แนวทางการตั้งคำถามจะผสมผสานแนวคิดทฤษฎีรูปทรงนิยม ทฤษฎีสัญญาวิทยา ทฤษฎีบุคลิกภาพ
ดังนี้

ตารางที่ 3-3 หลักการและเกณฑ์การสัมภาษณ์

แนวคิดและทฤษฎี	รายละเอียดในการสัมภาษณ์
1. ทฤษฎีรูปทรงนิยม	รูปแบบ เทคนิค วิธีการ สร้างสรรค์ ส่งผลต่อความงามทางด้านศิลปะ
2. ทฤษฎีสัญญาวิทยา	การหาความหมายในงานศิลปะตามแนวคิดที่ศิลปินสร้างสรรค์
3. ทฤษฎีบุคลิกภาพ	ภูมิหลังของศิลปิน ประวัติการทำงาน ทศนคติ ภูมิหลังทางจิตวิทยา บุคลิกภาพ สิ่งแวดล้อมของสังคม รสนิยมทางศิลปะ การวิเคราะห์การสื่อ ความหมายในชีวิต ถ่ายทอดออกมาให้การแสดงออกของศิลปะ

1. แบบสัมภาษณ์

จากแนวความคิดทฤษฎีข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่ง
แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของศิลปิน

คำถามที่ 1 ประวัติชีวิต การศึกษา และสภาพแวดล้อมทางสังคม

คำถามที่ 2 ประวัติการทำงาน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

คำถามที่ 1 แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

คำถามที่ 2 แนวคิดที่ต้องการนำเสนอ

คำถามที่ 3 รูปแบบการนำเสนอ

คำถามที่ 4 เทคนิควิธีการสร้างสรรค์

คำถามที่ 5 สัญลักษณ์ที่ซ่อนเร้นและการตีความของศิลปิน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบในการสร้างสรรค์

คำถามที่ 1 อิทธิพลรูปแบบ หรือแนวคิดทางด้านศิลปะส่งผลต่องานสร้างสรรค์

คำถามที่ 2 ขั้นตอนการเตรียมการสร้างสรรค์ผลงาน

คำถามที่ 3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

คำถามที่ 4 ขั้นตอนหลังการสร้างสรรค์

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะงานวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เพิ่มเติม

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์ในที่นี้คือเครื่องมือวิจัยในการสัมภาษณ์ศิลปิน และวิเคราะห์ผลงานศิลปิน ซึ่งจะนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมคุณภาพนิพนธ์พิจารณาและปรับปรุงเพื่อให้คณะกรรมการตรวจจริยธรรมพิจารณา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ดำเนินการขออนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

2.2 ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย พร้อมขึ้นแบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมวิจัย

2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

การดำเนินงานด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม

การดำเนินงานในส่วนที่ 2 นี้เป็นการนำความหมายที่ได้จากส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นความหมายของการสูญเสียความงามจากเส้นผม จากการวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีทางรูปทรงนิยม ทฤษฎีสัญญาวิทยา และบุคลิกภาพ นำเสนอโดยใช้หลักการทางทัศนศิลป์ นำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปกรรม ดังที่กล่าวไว้แล้วว่าผลลัพธ์ในงานวิจัยนี้จะมีทั้งส่วนที่เป็นเอกสารและส่วนที่เป็นผลงานสร้างสรรค์จากเนื้อหาในเอกสาร

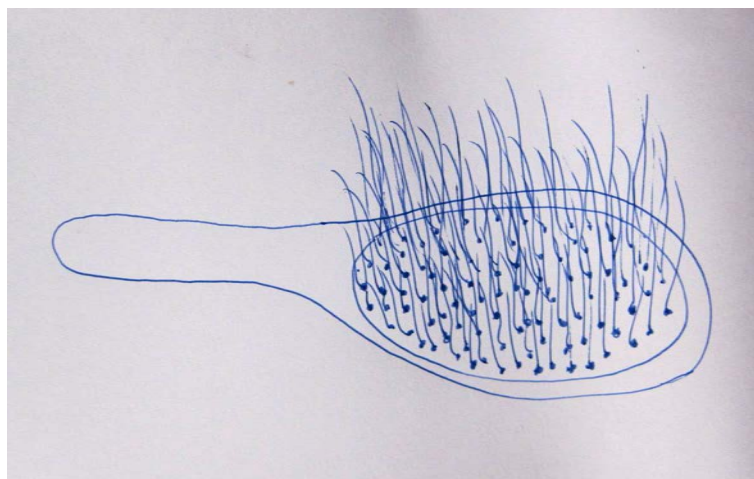
สำหรับขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมนั้น ได้ลำดับขั้นตอนสำคัญไว้เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติ และเป็นการแสดงให้เห็นถึงที่มาความคิดจากการวิเคราะห์นำมาสู่การแปลความหมาย และสร้างเป็นแนวความคิดผสมผสานกับรูปแบบ เทคนิค และกระบวนการสร้างสรรค์โดยที่ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปกรรมได้วางแผนการดำเนินการไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินงานเกี่ยวกับการทำภาพร่าง (Sketch)

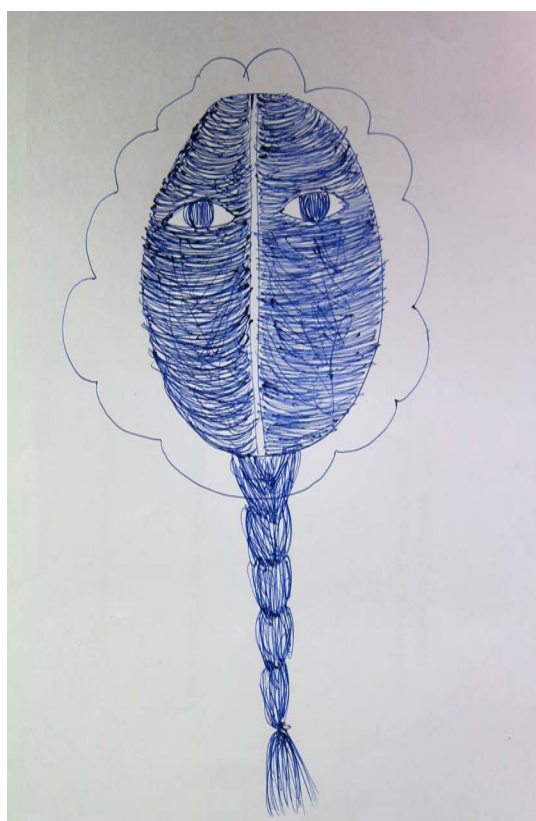
การกำหนดภาพร่างเป็นขั้นตอนเบื้องต้นสำหรับการสร้างสรรค์ศิลปกรรมและเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากภาพร่างเป็นสมมติฐานเบื้องต้นที่จะกำหนดควบคุมแนวความคิด ขนาด ทัศนธาตุ วัสดุ พื้นที่ยึดวางและความหมายในงานศิลปกรรมชิ้นนั้น แนวทางการกำหนดภาพร่างของผู้สร้างสรรค์แต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันตามความถนัดและความชำนาญ สำหรับในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางภาพร่างตามความถนัดเฉพาะของผู้วิจัยไว้ ดังนี้

1. การกำหนดภาพร่างด้วยลายเส้นคร่าว ๆ ซึ่งเป็นแนวทางที่พอจะเป็นสมมติฐานให้ผู้วิจัยสร้างสรรค์ทราบถึงขนาดของผลงาน ลักษณะรูปทรงและองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพ การร่างภาพตามความถนัดของผู้วิจัยในลักษณะนี้บางครั้งจะเขียนเนื้อหาแนวความคิดประกอบลงไปและ

จะไม่ลงสีใด ๆ เนื่องจากต้องการถ่ายทอดจินตนาการทางความคิดออกมาโดยเร็ว ทำให้รู้ถึงรูปแบบ
ขนาด และ โครงสร้างขององค์ประกอบศิลป์เท่านั้น

ภาพที่ 3-15 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นปากกา 1

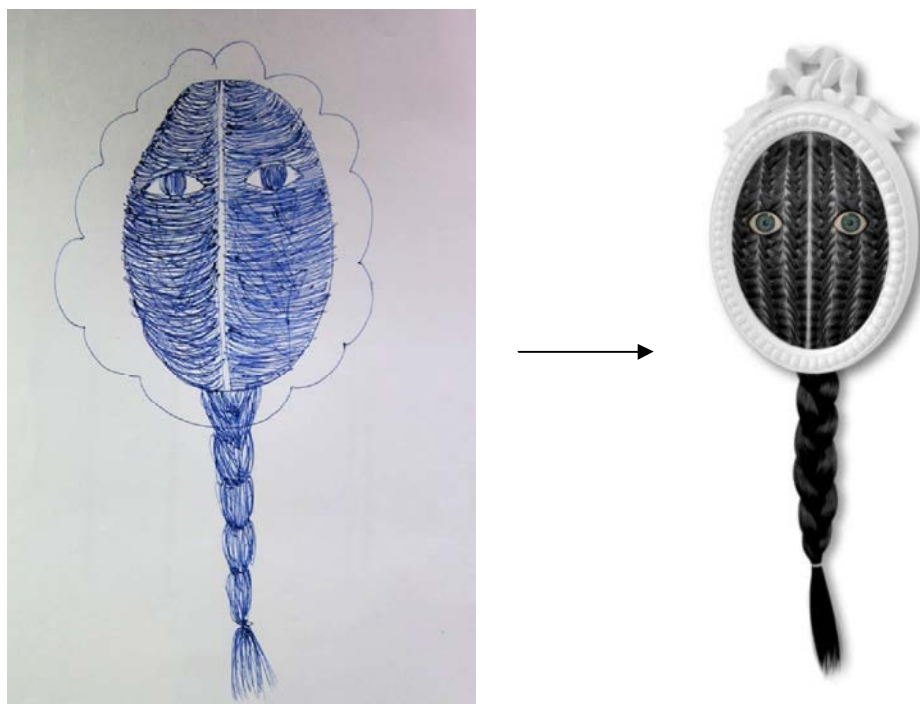

ภาพที่ 3-16 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นปากกา 2

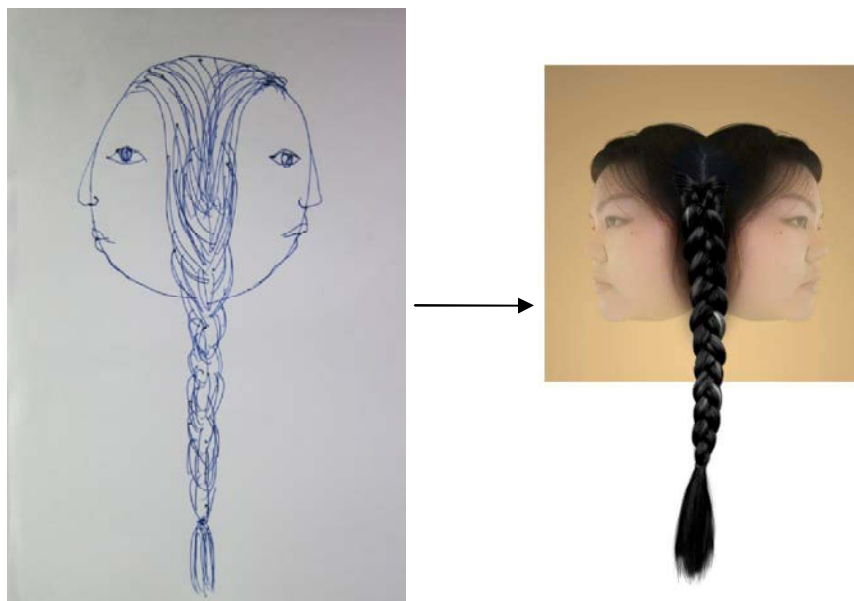
2. การกำหนดภาพร่างด้วยคอมพิวเตอร์เมื่อผู้วิจัยร่างภาพลายเส้นคร่าว ๆ พอที่จะสามารถกำหนดเป็นแนวทาง ขนาด รูปทรง องค์ประกอบศิลป์ สำหรับภาพผลงานจริงตามที่ต้องการในเบื้องต้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยเริ่มร่างภาพอีกครั้งด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งโดยผู้วิจัยสร้างสรรค์จะใช้โปรแกรม Photoshop สำหรับการตกแต่งภาพเป็นส่วนมาก

การร่างภาพด้วยคอมพิวเตอร์มีความจำเป็นมากสำหรับกระบวนการสร้างสรรค์เฉพาะของผู้วิจัยสร้างสรรค์เนื่องจากภาพผลงานเมื่อทำเสร็จแล้ว ส่วนประกอบหนึ่งในผลงานจะเป็นภาพพิมพ์โฟโต้ปริ้นท์ (Photo Print) อิงเจ็ท ด้วยระบบการพิมพ์จากคอมพิวเตอร์

ภาพร่างด้วยคอมพิวเตอร์ในหนึ่งชิ้นผลงาน ผู้วิจัยร่างไว้เป็นลายเส้นเพื่อเข้าสู่กระบวนการคอมพิวเตอร์ โดยคำนึงถึงรายละเอียดของเนื้อหา ความหมาย และการเลือกวัสดุที่จะนำมาผสมผสานกับงานโฟโต้ปริ้นท์ เพื่อสอดคล้องกับการวิเคราะห์ภาพด้วยสัญลักษณ์ทางความหมาย และรูปทรง ผสมผสานกับการแสดงออกของจิตในการแสดงออกทางบุคลิกภาพของผู้วิจัยสร้างสรรค์ ดังภาพตัวอย่าง

ภาพที่ 3-17 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นนำเข้าสู่คอมพิวเตอร์ 1

ภาพที่ 3-18 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้นนำเข้าสู่คอมพิวเตอร์ 2

ภาพร่างด้วยคอมพิวเตอร์ทั้ง 2 แต่ละภาพจะเกิดจากการวิเคราะห์ความหมายด้วยทฤษฎีรูปทรงนิยม สัญญาวิทยา และบุคลิกภาพ โดยแต่ละภาพจะเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น

รูปที่ 1 จะเป็นภาพร่าง ความหมาย รูปสัญลักษณ์ ส่วนบุคคล บ่งบอกสถานะความสูญเสียความงามจากเส้นผมซ่อนอยู่ในจิตใจ ภายนอกอาจดูปกติแต่ภายในที่ต้องเผชิญกับสายตาของคนรอบข้างที่ถูกมองด้วยความสงสัย ทำให้เกิดความระแวงขาดความเชื่อมั่นภายในจิตใจ

รูปที่ 2 จะเป็นภาพร่างที่สื่อความหมายทางรูปสัญลักษณ์สะท้อนให้เห็นภาพที่ฝังจำในจิตใจ และจิตใต้สำนึกคือการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รัก เมื่อเวลาที่ต้องส่องกระจกดูความสวยงามของตัวเอง แต่กลับกลายเป็นต้องเห็นความสะเทือนใจแอบแฝงภายในใจ

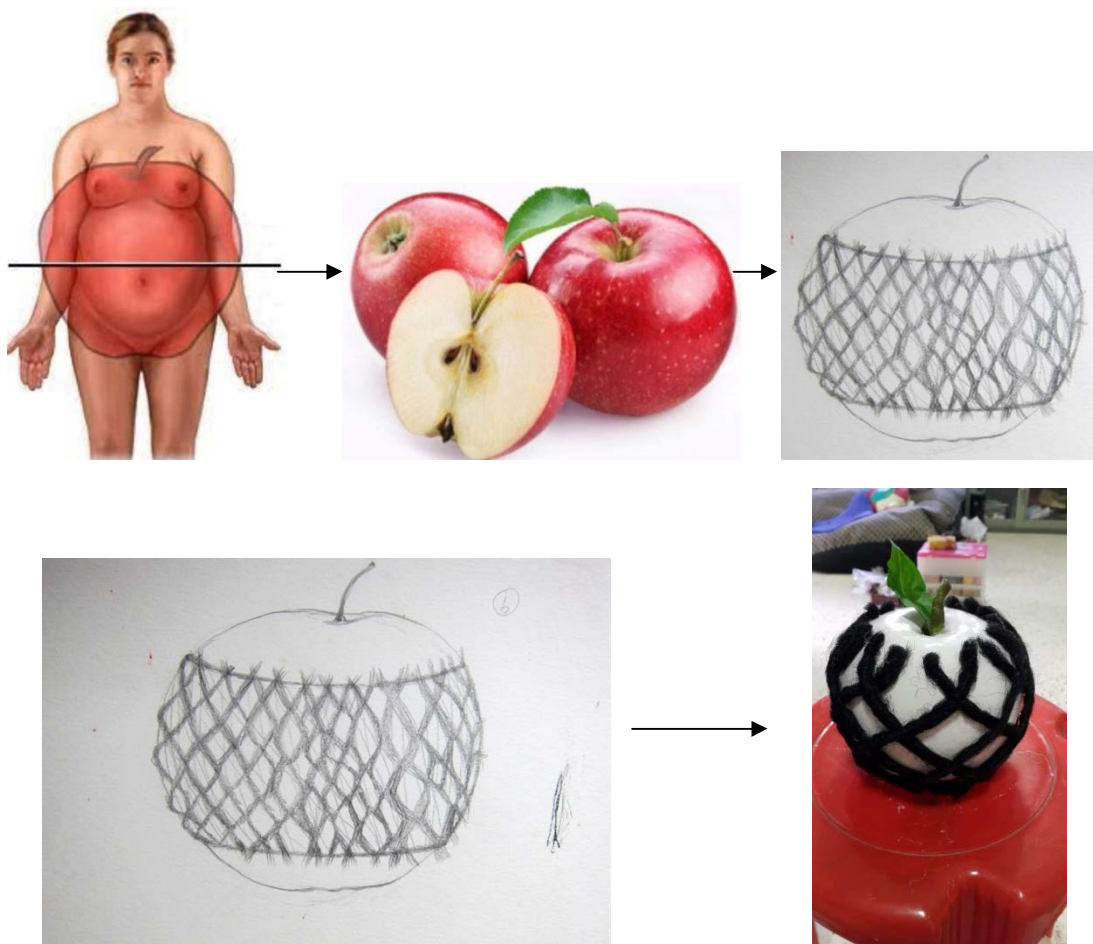
ในผลงานจริงภาพร่างอาจเปลี่ยนแปลง โดยที่อาจจะมิขนาด จำนวนที่ต่างออกไปหรือมีการนำเสนอสัญลักษณ์ที่แตกต่าง ๆ ไปจากนี้ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ ดังนั้นภาพตัวอย่างเหล่านี้ ผู้วิจัยสร้างสรรค์ทดลองร่างขึ้น เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางให้เห็นกระบวนการทางความคิดที่จะนำเสนอผ่านรูปของผลงานศิลปกรรมก่อนในเบื้องต้นเท่านั้น

3. การพัฒนาภาพร่างซึ่งเป็นการร่างภาพร่างหลาย ๆ ลักษณะดัดแปลงแก้ไขและตรวจสอบภาพร่างจนกว่าจะได้ภาพร่างที่พอใจ แล้วจึงนำภาพร่างนี้ไปขยายเป็นผลงานจริง

4. การกำหนดวัสดุและรูปแบบของผลงานศิลปกรรม ก่อนการขยายเป็นภาพร่างนำไปสู่ผลงานจริง ผู้วิจัยสร้างสรรค์จำเป็นต้องกำหนดวัสดุ รูปแบบ วิธีการในการสร้างรูปทรงและ

การติดตั้งผลงานในเบื้องต้นไว้ด้วย เนื่องจากผลงานสร้างสรรค์ตามที่ผู้วิจัยนัดส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะผลงานในลักษณะวัสดุผสม ซึ่งหมายถึงการนำวัสดุหลาย ๆ ชนิดมาผสมผสานกันกับกระบวนการทางศิลปะ

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้วางแผนเบื้องต้นไว้ว่าจะนำวัสดุที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของเครื่องใช้ของผู้หญิง เช่น กระบอก ชูตชั้นใน หวี เป็นต้น ซึ่งวัสดุเหล่านี้จะให้ผลทางความรู้สึกถึงความเป็นผู้หญิง และมีความร่วมสมัย ที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจากภาพร่างด้วยลายเส้นและภาพกระบวนการของระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์วางแผนไว้ในขั้นตอนก่อนหน้านี้ เมื่อจะนำภาพร่างนั้นมาขยายเป็นผลงานจริง ผู้วิจัยจะคัดเลือกวัสดุที่สื่อความหมายถึงความงามของผู้หญิง นำมาขยายความหมาย ขยายขนาด เพื่อให้เห็นถึงการตีความหมายทางการรับรู้ เพื่อเชื่อมโยงกับแนวความคิดของผู้วิจัยสร้างสรรค์ ดังรูปตัวอย่าง

ภาพที่ 3-19 ภาพตัวอย่างแนวทางการสร้างสรรค์ การขยายรูปทรงให้ใหญ่กว่าของจริงทำให้เกิดเป็นภาพที่สมบูรณ์ตามแนวความคิด

ภาพที่ 3-20 ภาพตัวอย่างผลงานของ ถนอมนวล เดชาคณิงศ์ (2559) เทคนิค Eyeball Photo: Print lace and collage hair ขนาด 80 x 80 ซม. (วัด โดยรอบผลงานทั้งชิ้น)

จากภาพตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย การนำวัสดุเส้นผม ลูกปัดและภาพพิมพ์รูปถ่าย มาผสมผสานเป็นกระบวนการทางทัศนศิลป์เพื่อบ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ เรื่องราว ถ่ายทอดผ่านกระบวนการการตีความหมายในแนวความคิด “ การสูญเสียความงามจากเส้นผม” ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ จึงทำให้เกิดเป็นผลงานการสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

ขั้นตอนที่ 2 เป็นกระบวนการนำภาพร่างที่คัดเลือกแล้วว่าสามารถว่าสามารถสื่อสารความหมายทางการสูญเสียความงามจากเส้นผม ได้ตามที่คุณวิจัยต้องการ ผู้วิจัยจะนำภาพร่างนี้มาขยายเป็นผลงานจริงด้วยเทคนิค และรูปแบบดังที่ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนที่ 1 แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะมิได้เป็นกระบวนการที่สามารถกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนได้หมดทุกขั้นตอน บางขั้นตอนอาจเกิดความบังเอิญหรือการค้นพบบางอย่างซึ่งเป็นธรรมชาติของวิถีวิทยาทางศิลปะ จึงขอกล่าวถึงการวางแผนแนวทางอย่างคร่าว ๆ ไว้ดังนี้

1. ศึกษาและแก้ไขปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์
2. พัฒนาผลงานสร้างสรรค์ในชิ้นงานถัดไป ทำในลักษณะเดียวกันนี้จนครบ 1 ชุด

โครงการ ซึ่งผลงาน 1 ชุดโครงการ (จำนวนประมาณ 6-9 ชิ้น) จะเพียงพอต่อการแสดงความหมายการสูญเสียความงามจากเส้นผมและก่อให้เกิดผลลัพธ์ในงานวิจัยนี้ได้

ขั้นตอนที่ 3 เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ

การเผยแพร่ผลงานการสร้างสรรค์ในชุดนี้ได้วางแผนการเผยแพร่ในรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการและจัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความหมายของการสูญเสียความงามจากเส้นผม ที่รับรู้ได้จากผลงานด้วย เพื่อนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาใช้ประกอบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำถามในแบบสอบถามจะทำการเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด โดยที่ผู้วิจัยมีได้ต้องการคำตอบจากแบบสอบถามไปใช้ประกอบในการวิเคราะห์การวิจัย หากแต่ต้องการการแสดงให้เห็นคำตอบจากผู้เข้าชมงานเป็นการแสดงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมงานกับผลงาน

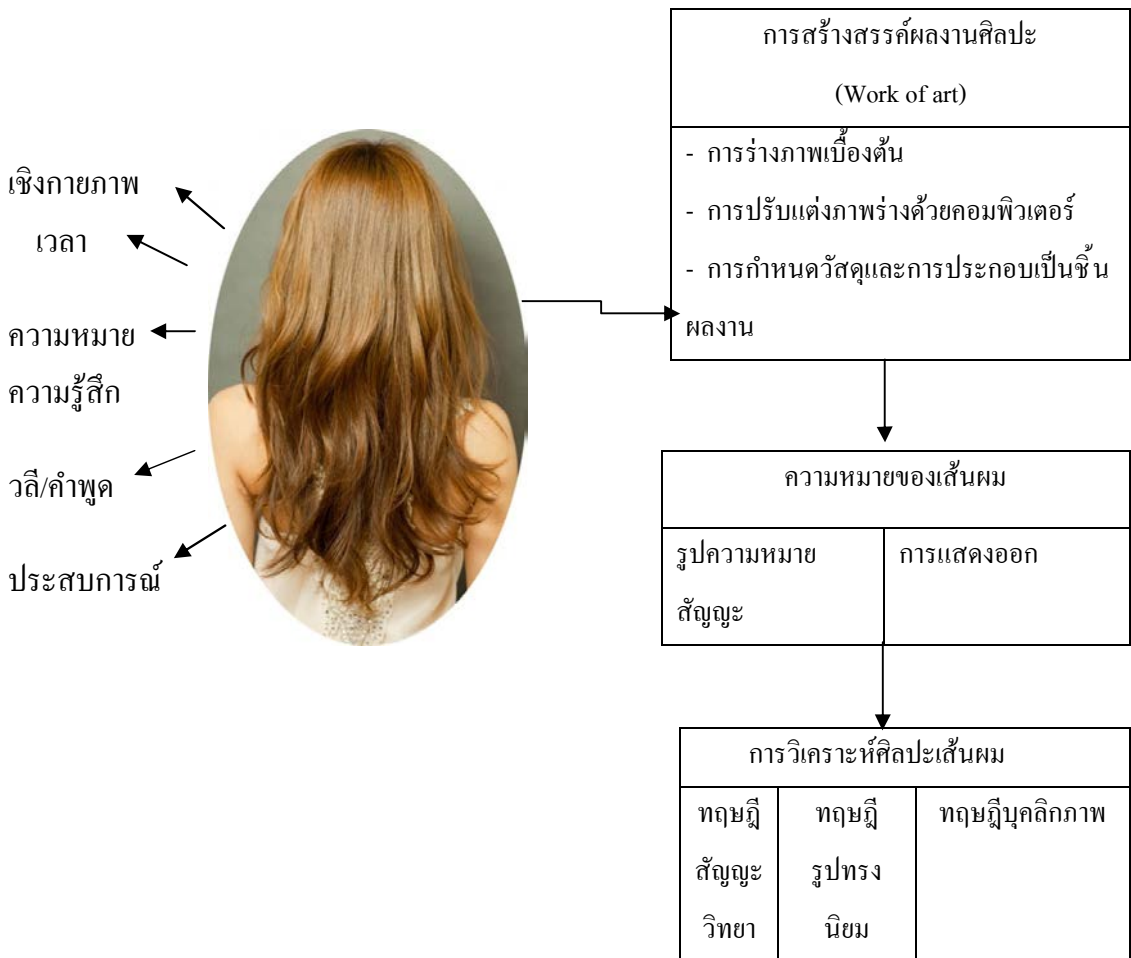
ขั้นตอนที่ 4 สรุปผลและข้อเสนอแนะจากผู้ชมผลงานในนิทรรศการ

การสรุปผล อภิปรายผล จากการประเมินแบบสอบถาม เรียบเรียงเนื้อหา การดำเนินงานทั้งสองส่วน คือส่วนที่ 1 ภาคเอกสาร และส่วนที่ 2 ภาคการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม จัดทำเป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

การวิเคราะห์และแปลความหมายสัญลักษณ์ตรงและแฝงที่สื่อในงานศิลปะเส้นผม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเส้นผมของอิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ในลักษณะ การพรรณนาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีทางสัญวิทยา ทฤษฎีรูปทรงนิยม ทฤษฎีบุคลิกภาพ ผ่านหลักการทางทัศนศิลป์ ซึ่งผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ก็จะได้รูปแบบการแสดงออก การแสดงจิต ในการแสดงออกซึ่งแฝงอยู่ในสัญลักษณ์และลักษณะเด่นทางทัศนศิลป์ที่ตัวศิลปินมีความถนัดเฉพาะ ทางเทคนิค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ในผลงานของศิลปิน นำมา ถูกแปลเป็นความหมายที่จะแยกความคิดและขบวนการสร้างสรรค์ เพื่อจะได้นำมาพัฒนาสู่ แนวความคิดและรูปแบบสำหรับหารนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ต่อไป

ภาพที่ 4-1 การวิเคราะห์ศิลปะเส้นผมตามทฤษฎี

ผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อในลักษณะการแสดงออกมีความหมายในงานตามทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ผลวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีสัญญาวิทยา
2. ผลวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม
3. ผลวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีบุคลิกภาพ
4. สรุปผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายที่ปรากฏบนงานศิลปะ

ผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีสัญญาวิทยา

จากการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีสัญญา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเส้นผม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามทฤษฎีสัญญา ได้แก่ การวิเคราะห์ความหมายโดยอรรถและความหมายโดยนัย ภายใต้แนวความคิดในงานสร้างสรรค์ของการสูญเสียความงามจากเส้นผม วิเคราะห์เปรียบเทียบกับงานอิมเพทซ์ สิวัดนศิลป์ และถนอมนวล เดชาคนึงวงศ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2557 โดยแบ่งจำแนกตามกลุ่มที่เชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 4-1 ทฤษฎีสัญญาวิทยากับรายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ

แนวคิดและทฤษฎี	รายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ
ทฤษฎีสัญญาวิทยา	<p>การใช้ทฤษฎีเพื่อแนวความคิดในด้าน ความหมายตรงและความหมายแฝง เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการแสดงออกที่เป็นการแสวงหาความหมายของชีวิตและความต้องการมีชีวิตอยู่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หาความหมายและการใช้ความหมายในงานศิลปะ 2. ความหมายมากกว่า ความหมายขั้นต่ำ เพื่อหาความหมายเชิงซ้อนหรือสัญญาะแอบแฝง 3. วิธีการใช้รูปสัญญาะในงานศิลปะ 4. เพื่อหาการใช้รูปสัญญาะในการสื่อความหมาย วิธีชีวิต ความเชื่อ อุดมการณ์จึงต้องศึกษาเพื่อหาการสื่อความหมายในการขยายความในการนำเสนอผลงาน

เส้นผมถูกนำมาเรียงร้อยและถูกนำมาใช้ขยายแนวคิดในงานศิลปะ ก่อให้เกิดจินตภาพ ก่อนนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ เชื่อมโยงด้วยบริบท อันประกอบด้วย เรื่องของกายภาพในเชิงร่างกาย การขยายความหมายจากความรู้สึกลับประสบการณ์ส่วนตัว คำพูดหรือ วลีและเวลา เป็นตัวกำหนดการบันทึกความทรงจำหรือพลังที่แอบแฝงภายในเส้นผมเพื่อนำสู่ การสร้างสรรค์ บ่งบอกถึงจิตในการแสดงออกของศิลปินกับชิ้นผลงานในงานวิจัยได้ถอดรหัส ขึ้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์แบบประโยค (Syntagmatic form) และความสัมพันธ์ แบบแทนที่ (Paradigmatic form)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบประโยคและความสัมพันธ์แบบแทนที่ หมายถึง การวิเคราะห์ในเชิงลึก (Deep structure) ของตัวบทหรือสัญลักษณ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ในทางระนาบ แบบ แล้วนำสัญลักษณ์เหล่านั้นมาถอดรหัสความหมายแบบอื่น ๆ ในลักษณะการเปรียบเทียบหรือ การเชื่อมโยงความหมาย การใช้รหัส (Code) ในหลักการของสัญลักษณ์วิทยาที่มีการนิยามรหัสไว้ หลากหลายความหมาย

โดย โรล็อง บาร์ตส์ ในการใช้รูปแบบของการศึกษาที่พัฒนามาจากแนวคิดของ เดอ โซซูร์ วิธีการหาความรู้แบบโครงสร้างนิยม โดยอาศัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์ (Signifire) ความหมายสัญลักษณ์ (Signified) และสัญลักษณ์ (Sign) ผู้วิจัยนำแนวคิดสัญลักษณ์วิทยา มาวิเคราะห์หาความหมายของแต่ละหน่วยสัญลักษณ์ที่ประกอบต่อเนื่องกันในแนวระนาบและ ความหมายของแต่ละหน่วยสัญลักษณ์ในแนวดิ่ง ที่สามารถเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าถึงรหัส ในความหมายต่าง ๆ ได้ จากการวิเคราะห์ความหมายในแนวระนาบจะได้ความหมายของหน่วย สัญลักษณ์เป็นความหมายกว้าง ๆ ดังนี้

ในแต่ละหน่วยของสัญลักษณ์ยังประกอบด้วยการสร้างรหัสและความหมายต่าง ๆ ที่ สามารถแทนความหมายได้จากผลงานศิลปะเส้นผม ในด้านกระบวนการแนวคิดและการแสดงออก ในการนำเสนอ หน่วยของสัญลักษณ์นี้จะเข้าไปแทนที่ตัวสื่อที่มีลักษณะเป็นตัวบอกขยายความหมาย ให้เข้าใจถึงเนื้อหาของศิลปิน

ตารางที่ 4-2 การวิเคราะห์ศิลปะเส้นผม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบความสัมพันธ์แบบประโยค
และความสัมพันธ์แบบแทนที่

เส้นผม	กายภาพ+ ของร่างกาย	ความหมายทาง+ ความรู้สึกลง จิตใจ	วลี/ ความเชื่อ/ + ประสบการณ์	เวลา/ สถานที่
- ความงาม บนศีรษะ - แผล - บุคลิกภาพ	- พันธุกรรม DNA - เชื้อชาติ - การเจ็บป่วย - เพศ	- การเติมเต็ม ทางความงาม - ความมั่นใจ - มีเสน่ห์ (Sex appeal) - ของใช้ เช่น ทอผ้าจากเส้นผม	- ชนชั้น - วัฒนธรรม - life style ชีวิตสีสันในชีวิต - เลี้ยงชีพ	- การเกิด/ การตายอายุไข - ยุคสมัย - ปฏิสัมพันธ์ทาง สังคม (ร้านตัดผม) - กฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย

สรุปการวิเคราะห์แบบความสัมพันธ์แบบประโยคความสัมพันธ์แบบประโยคและความสัมพันธ์แบบแทนที่ คือการเข้ารหัสความหมายเชื่อมโยงของสัญลักษณ์ในลักษณะที่ลำดับกันในระนาบ เพื่อหาความหมายหลักจากการวิเคราะห์ ความหมายสัญลักษณ์ แต่ละอันที่ได้ในแนวทางลึกเพื่อถอดรหัสสรุปสัญลักษณ์เหล่านั้นตามด้วยทและบริบทที่แวดล้อมด้วยสัญลักษณ์

2. การวิเคราะห์แบบการอุปมาอุปไมย (Metaphor) และแบบการแทนค่าสัญลักษณ์ (Metonymy) แบบอุปมาอุปไมยเป็นการแปลความหมายสัญลักษณ์ในลักษณะอุปมาอุปไมย หรือเป็นการเปรียบเทียบ ความหมายจากส่วนใหญ่ (Whole) กับความหมายส่วนปลีกย่อย

แบบแทนค่าสัญลักษณ์เป็นการแปลความหมายสัญลักษณ์ในลักษณะหยิบยกส่งปลีกย่อยมาเปรียบเทียบกับส่วนใหญ่ หรือการใช้คำหรือวลีแทนคำอื่น

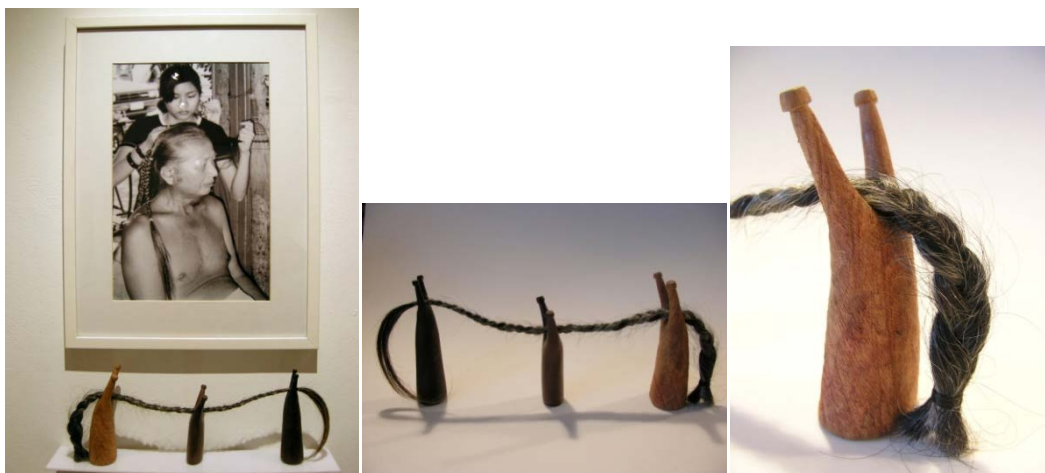
จากการวิเคราะห์เส้นผม เพื่อนำเข้าสู่งานศิลปะ จึงจำเป็นต้องหาความหมายเปรียบเทียบภาพความหมายของเส้นผม พบว่าภาพรวมของความหมายเส้นผมดังนี้

2.1 เพื่อหาความหมายโดยอรรถ อุปมาอุปไมย ในลักษณะตรงไปตรงมาเพื่อสื่อให้เห็นภาพลักษณ์ของเส้นผม ผ่านรูปสัญลักษณ์แทนความหมาย

2.2 เพื่อหาความหมายของรูปสัญลักษณ์ในลักษณะความหมายตรงและแฝงสื่อให้เห็นภาพความหมายแฝงที่สื่อถึง ทั้งเรื่องของอดีต ปัจจุบัน อนาคต ซึ่งมีเนื้อหาความหมายที่แอบแฝง

หรือรายละเอียด เช่น ความดกดำ เงามเป็นประกาย นุ่มดูใจใหม่ คุณสมบัติที่แสดงออกต่าง ๆ ร่วมอยู่ด้วย

การวิเคราะห์ความหมายรูปสัญลักษณ์ในงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 4-2 My father's pigtail (อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, 2006)

ผลงานของอิมหทัย มีความเชื่อมโยงกับสายสัมพันธ์ กับครอบครัวซึ่งขึ้นผลงานนี้ ศิลปินใช้แนวความคิดที่มองเห็นเส้นผมในรูปความหมายที่เป็นรูปสัญลักษณ์ทางความงามแทนความเป็นอดีต และมีความหมายแอบแฝงในเรื่องทางสัญลักษณ์แห่งความตาย นอกเหนือจากความหมายที่ กล่าวถึงเส้นผมสำหรับศิลปินยังเป็นการบันทึกสำคัญที่สะท้อนให้เห็นชีวิต ประสบการณ์ความทรงจำและความผูกพันซึ่งครั้งหนึ่งเคยเกิดขึ้นกับครอบครัวและชีวิตของศิลปิน

1. หาความหมายรูปสัญลักษณ์และการใช้ความหมายในงานศิลปะ

การที่ศิลปินนำแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อมาขยายความหมาย และให้ความสำคัญกับบริบทรอบข้างมาเป็นตัวสื่อสาร ระหว่างพ่อที่จากไปกับหมอนที่พ่อมีความสัมพันธ์ คือใช้นอนในชีวิตจริง โดยใช้เส้นผมที่เป็นเงื่อนไขของตัวศิลปินมาห่อหุ้มเปรียบเสมือนปลอกหมอน

2. ความหมายมากกว่าความหมายขั้นต้น เพื่อหาความหมายเชิงซ้อนของความหมายรูปสัญลักษณ์ ความหมายเชิงซ้อนในผลงาน ศิลปินพยายามจะบอกกล่าวเรื่องราวการสูญเสียพ่ออันเป็นที่รัก และดึงความสัมพันธ์ของสิ่งของ เครื่องใช้ของผู้เป็นพ่อมาผสมผสานกับเทคนิคการถัก โครเซต์ ทอ ผูก ร้อยเพื่อสะท้อนในรูปสัญลักษณ์ ในฐานะตัวแทนแห่งการระลึกถึงความมีอยู่และการจากไปของพ่อ

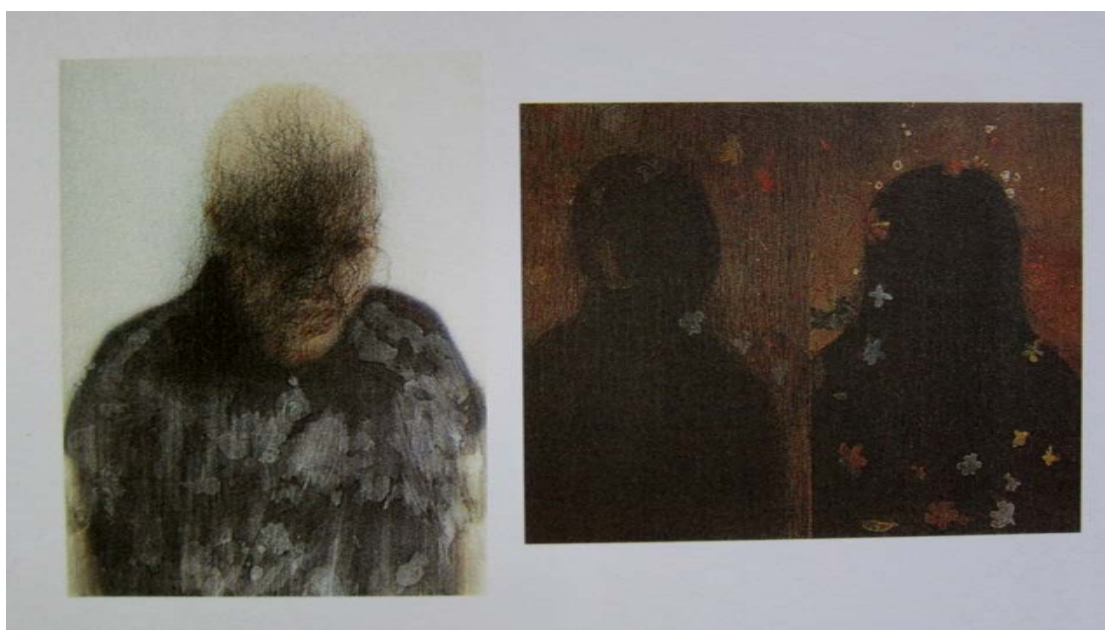
วิธีใช้สัญลักษณ์ในงานศิลปะ

ศิลปินเลือกวิธีการถักโครเชต์ เพื่อสะท้อนในรูปสัญลักษณ์ มาแทนความผูกพัน โดยใช้เส้นผมมาถักทอร้อยเชื่อมโยงกันและนำวัสดุที่ผูกพันในชีวิตประจำวัน บอกถึงเรื่องราวที่ผ่านประสบการณ์ของการสูญเสียคนรักผู้เป็นพ่อที่จากไป

การใช้ความหมายรูปสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย วิถีชีวิต ความเชื่อ อุดมการณ์ จึงต้องศึกษาเพื่อหาการสื่อสารความหมายในการขยายความหมายในการนำเสนอ

การใช้สัญลักษณ์เพื่อขยายความหมายภายในงาน ศิลปินได้หยิบเอาความเชื่อทางศาสนาในเรื่องของความตายเข้ามาในผลงาน ฐานสีขาว ศิลปินเปรียบความหมายในผลงานคือโรงศพ นำมาขยายความหมายหมอนของพ่อ และขยายความหมายของหมอนให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นในการนำเสนอ

ผลงานของผู้วิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2548-2557

ภาพที่ 4-3 My hair1 (ถนอมนวล เดชาคณีวงศ์, 2005)

ผลงาน My hair1 เป็นผลงานที่ได้รับรางวัลสนับสนุนศิลปกรรมรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 21 ปี พ.ศ. 2548 เป็นการนำเสนอผลงานเทคนิคสื่อผสมและภาพพิมพ์พื้นราบ ซึ่งมีแนวคิดในผลงานสะท้อนให้เห็นถึงการสูญเสียเส้นผมจากความงาม จากประสบการณ์ส่วนตัวและความสะเทือนใจ

ถ่ายทอดออกมาเป็นงาน 2 มิติ เพื่อเชื่อมโยงกับตัวเองโดยการอาศัยภาพถ่ายหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถบอกกล่าวเหตุการณ์การสะท้อนใจได้โดยตรง

1. หาความหมาย และการใช้ความหมายในงานศิลปะ

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ให้ความหมายกับรูปทรง ร่างกาย ท่าทาง อิริยาบถ ของตัวเองเป็นสื่อสารความเป็นตัวเอง และเทคนิคของการนำเสนอโดยปักเส้นผมลงบนภาพถ่าย เพื่อให้ความหมายของการปลูก การเกิดใหม่ของเส้นผม เพื่อเชื่อมโยงกับแนวความคิดในการสูญเสียเส้นผมจากความงาม

2. ความหมายมากกว่าความหมายขั้นต้น เพื่อหาความหมายเชิงซ้อนรูปความหมายทางสัญลักษณ์

ความหมายเชิงซ้อนในผลงาน ผู้วิจัยพยายามจะสะท้อนความสะท้อนใจจากการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รัก ที่เกิดจากสภาวะการผิดปกติของร่างกาย ฮอร์โมนเพศ และอารมณ์ การหลุดร่วงของเส้นผมส่งผลให้เกิดสภาวะขาดความมั่นใจ หดหู่ใจ เพราะเส้นผม คือสิ่งที่บ่งบอกถึงบุคลิกภาพภายนอก เมื่อแรกเห็นก่อให้เกิดความประทับใจ ในการรักษาเส้นผมให้เกิดขึ้นมาใหม่มีหลากหลายวิธีการ ผู้วิจัยสร้างสรรค์ จึงนำเอาการปักเป็นรูปสัญลักษณ์ แสดงออกถึงการกำเนิดเส้นผมใหม่นั้นก่อให้เกิดการมีชีวิตขึ้นใหม่อีกครั้ง

3. วิธีใช้รูปสัญลักษณ์ในงานศิลปะ

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ เลือกวิธีการปักเส้นผม กับงานภาพพิมพ์หิน การปักเส้นผมลงบนผ้า ซึ่งได้ผ่านขบวนการพิมพ์ลงผ้า (Photo print) นั้นผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดความสมจริงเพื่อสะท้อนความเป็นตัวตนของผู้วิจัยอย่างมีอัตลักษณ์ ผสมผสานกับงานภาพพิมพ์หินที่มีขั้นตอนขบวนการทางภาพพิมพ์ที่ซับซ้อนและความอดทนในการสร้างสรรค์

4. การใช้รูปสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย วิถีชีวิต ความเชื่อ อุดมการณ์ จึงต้องศึกษาเพื่อหาการสื่อสารความหมายในการขยายความในการนำเสนอ

การใช้รูปสัญลักษณ์ เพื่อขยายความหมายภายในงาน ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้หยิบยกปัญหาและประสบการณ์ชีวิตของตัวเองกับสภาวะอารมณ์ในการถ่ายทอดให้เห็นถึงรูปทรง อากัปกิริยาสะท้อนความเป็นตัวเองส่วนผู้ดูงาน ทั้ง 2 เทคนิคที่ผู้วิจัยเลือกนั้นเป็นการบ่งบอกถึงสัญลักษณ์ความหมายของเวลาและความอดทน พยายามเฝ้ารอกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นจากการกระทำทั้ง 2 วิธีการเพื่อเชื่อมกับความหมายของการเกิด การปลูก

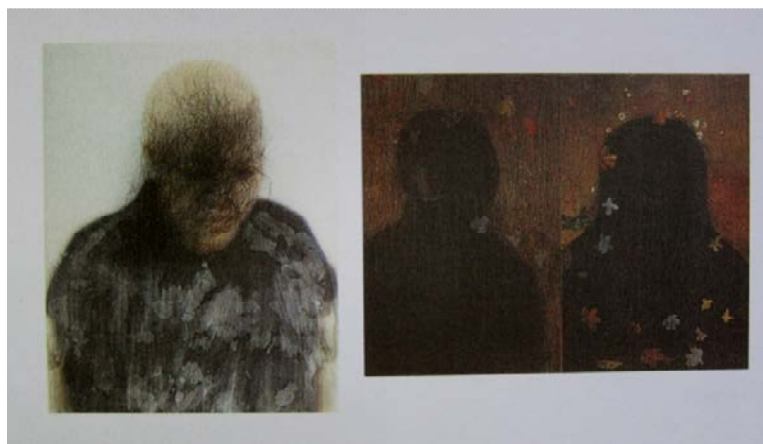
ผลงานของอิมฮทัย มีความเชื่อมโยงกับสายสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว เรื่องราวในอดีต ถูกนำกลับมาถ่ายทอดผ่านทางเส้นผมตัวเองกับวัตถุของใช้ส่วนตัว ผ่านความทรงจำในอดีต ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้คัดเลือกผลงานที่มีความหมายสื่อสารทางรูปสัญลักษณ์ของการสูญเสียความงามจาก

เส้นผมของศิลปินมาวิเคราะห์ เพื่อหาความหมายรูปสัญลักษณ์และการใช้ความหมายตรง ความหมายแฝงในผลงานดังนี้

ภาพที่ 4-4 My father's pigtail (อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, 2006)

ผลงานของผู้วิจัยสร้างสรรค์ มีแนวความคิดกับผลงานเกี่ยวกับสภาวะอารมณ์ทางการสูญเสียความงามจากเส้นผมสะท้อนให้เห็นถึงการสูญเสียความงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาของผู้หญิงทุกคน ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้นำประสบการณ์ส่วนตัวและความสะท้อนใจมาถ่ายทอดผ่านอารมณ์ ความสะท้อนใจ ความกังวลใจ ความอับอาย โดยใช้ศีรษะตัวเองกับเส้นผมอันเป็นที่รักในการถ่ายทอดโดยตรง

ภาพที่ 4-5 My hair1 (ถนอมนวล เดชาคนีวงศ์, 2005)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญลักษณ์ระหว่างศิลปินและผู้วิจัย

ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญลักษณ์ระหว่างศิลปินและผู้วิจัยสร้างสรรค์

หัวข้อการวิเคราะห์	ศิลปิน อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์	ผู้วิจัยสร้างสรรค์ ถนอมนวล เดชาคณีวงศ์
1. หาความหมายรูปสัญลักษณ์	ศิลปินใช้รูปสัญลักษณ์ของ ภาพถ่ายและเส้นผมของพ่อ	ผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้รูปสัญลักษณ์ ของการสูญเสียความงามโดย ใช้รูปร่างท่าทาง อิริยาบถ สตรีระตัวเอง
2. สัญลักษณ์ของรูปสัญลักษณ์	เส้นผมพ่อที่ถักเป็นผมเปีย	รูปถ่ายตัวเองโดยเน้นสตรีระ ส่วนศรีษะ
3. เนื้อหาของสัญลักษณ์	การถ่ายทอดเรื่องราวในอดีต กับการสูญเสียพ่อผ่านตัว แทนที่หลงเหลืออยู่คือเส้นผม ของพ่อ	การถ่ายทอดเรื่องราว การสูญเสียความงามจากเส้น ผมผ่านรูปถ่ายตัวเองเพื่อ บ่งบอกความสูญเสียความงาม ความสะเทือนใจ
4. ความหมายเชิงซ้อน หรือ ความหมายตรงและความหมาย แฝง	- ศิลปินถ่ายทอดความผูกพัน ที่ยังคงมีอยู่ กับความสูญเสีย พ่อ โดยใช้เส้นผมที่พ่อกินไว้ ก่อนตาย (ความหมายตรง) - ศิลปินใช้เส้นผมเป็นสื่อ ในการถ่ายทอดแนวความคิด ในผลงานเป็นการขยายความ หมายเส้นผมในเชิงซ้อน (ความหมายแฝง) ของความ เป็น DNA เชื้อสาย ความผูกพันรั้นสายใย	- ผู้วิจัยสร้างสรรค์ถ่ายทอด อารมณ์ ความสูญเสีย ความงาม ความสะเทือนใจ ความกังวลใจ โดยใช้รูปถ่ายเป็นสื่อ (ความหมายตรง) - ผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้เส้นผม เป็นสื่อในการแสดงความ สะเทือนใจกับอารมณ์ภายใน และจิตใจที่มีความกังวลใจเพื่อ การขยายความหมายภายใน จิตใจ (ความหมายแฝง) ของ การสูญเสียความงาม

ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญลักษณ์ระหว่างศิลปินและผู้วิจัยสร้างสรรค์
(ต่อ)

หัวข้อการวิเคราะห์	ศิลปิน อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์	ผู้วิจัยสร้างสรรค์ ณอมนวน เดชาคณีวงศ์
5. วิธีการใช้ความหมายของ รูปสัญลักษณ์	ศิลปินนำเอาความหมาย เชิงซ้อนมาหาค่าความพิเศษ ของการเชื่อมต่อของ โครโมโซมของ DNA	ผู้วิจัยสร้างสรรค์ นำเอา ความหมายเชิงซ้อนมาหาค่า ความพิเศษของการทดแทน ทางความงามที่ขาดหายภายใน จิตใจของการสูญเสียคือ การปลุกการกำเนิดใหม่ของ เส้นผมเพื่อเป็นการทดแทนให้ เกิดมีพลังภายในใจอีกครั้งและ กำลังใจ
6. รูปแบบของการสื่อ ความหมายในรูปสัญลักษณ์	ศิลปินนำสัญลักษณ์ของการถัก โคเชมาเป็น การนำเสนอ แนวคิดในการสร้างสรรค์ เปรียบ เปรียบเหมือนการต่อกันของ สายใยสายสัมพันธ์ใน ครอบครัวโดยใช้เส้นผมตัวเอง	ผู้วิจัยสร้างสรรค์นำสัญลักษณ์ ของการปักเส้นผมกับผ้ามาเป็น การนำเสนอแนวคิดใน การสร้างสรรค์เปรียบเสมือน ผ้าเป็นผืนหนังบนศีรษะ นำเส้นผมมาร้อยทีละเส้น แล้วนำมาแทงขึ้นลงเป็น การปลุกเส้นผมให้เกิดใหม่กับ รูปทรงและพื้นที่ที่เรา สามารถ กำหนดให้เกิดความงามได้

ภาพที่ 4-6 Sleep (อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์, 2008)

1. หาความหมายและการใช้ความหมายในงานศิลปะ

ความหมายในงานชิ้นนี้ ศิลปินใช้รูปทรงที่มีความหมายเกี่ยวกับเรื่องของการตาย มาเชื่อมโยงกับเส้นผม ซึ่งความหมายได้ถูกเรียงร้อยความปฏิสัมพันธ์ทั้งในเรื่องรูปทรงและความหมายอยู่ภายในชิ้นงานอย่างสมบูรณ์

2. ความหมายมากกว่าความหมายขั้นต้น เพื่อหาความหมายเชิงซ้อนหรือสัญลักษณ์

ศิลปินให้ความหมายในเชิงซ้อนในผลงานในเรื่องของการตาย นอกเหนือจากรูปทรงของโกฐที่เป็นความเชื่อทางศาสนาที่ชาวพุทธรับรู้แล้ว ศิลปินยังใส่ความเป็นตัวตนในงานเพื่อขยายความสัมพันธ์โค่นใช้เส้นผมของตัวเองที่หลุดร่วงเปรียบเสมือนความตายนำมาซ้อนความรู้สึกของรูปทรง

3. วิธีการใช้สัญลักษณ์ในงานศิลปะ

ศิลปินหยิบรูปทรงที่แสดงความตายอย่างชัดเจน ภายในความหมายกับรูปทรงนั้น

4. เพื่อหาการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย วิถีชีวิต ความเชื่อ อุดมการณ์อุดมคติ

จึงต้องศึกษาเพื่อหาการสื่อสารความหมายในการขยายความในการนำเสนอ

ศิลปินใช้เส้นผมของตนเอง เป็นวัสดุในการสร้างรูปโกฐ ที่ใช้สำหรับเก็บอัฐิของผู้ที่ตายแล้ว ในแง่หนึ่งผลงานชิ้นนี้นำเราเข้าไปสู่บทบันทึกการสูญเสียภายในครอบครัว ซึ่งมีลักษณะของประสบการณ์โครงสร้างของเส้นผมรูปโกฐนี้ก็เปิดเผยประเด็นเกี่ยวกับความตาย เชื่อมโยงไปสู่

เนื้อหาทางพุทธศาสนาเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของธาตุขันธ์ในร่างกายที่ร่วงโรยดับสลายไปตามอายุไขและเวลา

สัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผมของอิมฮทัย มีความซับซ้อนในเชิงความคิด รูปทรง ความหมาย นั้นมาจากประสบการณ์ชีวิต เวลา ห่วงความคิดที่นำมานำเสนอ ทำให้มีความน่าสนใจ ทั้งกระบวนการทางเทคนิคที่มีความเชื่อมโยงกับปฏิสัมพันธ์กับแนวความคิดเฉพาะตัว สัญลักษณ์จึง เป็นสื่อที่สำคัญในการสื่อสารความหมาย และถอดรหัสความคิดของศิลปินที่ถ่ายทอดให้คนดูรับรู้ ถึงความหมายของผลงาน

ภาพที่ 4-7 My Desire of Idealistic Beauty 2 เทคนิค Mixed Media

ขนาด 68 x 140 x 140 เซนติเมตร (ถนอมนวล เดชาคณีวงศ์, 2006)

1. หาความหมายรูปสัญลักษณ์และการใช้ความหมายในงานศิลปะ

ความหมายในงานชิ้นนี้ ผู้วิจัยใช้รูปทรงร่างกายของผู้วิจัยเองให้เห็นเส้นผมที่ผิดปกติ ในมุมต่าง ๆ บนศีรษะ สะท้อนความเป็นตัวตนผ่านรูปทรงตัวตน ผ่านกระบวนการภาพถ่าย

2. ความหมายรูปสัญลักษณ์มากกว่า ความหมายขั้นต้น เพื่อหาความหมายเชิงซ้อน หรือสัญลักษณ์

ผู้วิจัยให้ความหมายเชิงซ้อนในผลงานในเรื่องของการสูญเสียความงามจากเส้นผม โดยใช้ตัวผู้วิจัยเป็นผู้บอกกล่าวประสบการณ์ของความสูญเสียให้เห็นถึงกระบวนการปักเส้นผม ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เพื่อสะท้อนความหมายของการปลุกและหลุ่คร่วง

3. วิธีการใช้รูปสัญลักษณ์ในงานศิลปะ

ผู้วิจัยใช้รูปทรงตัวเองผ่านกระบวนการภาพถ่าย เป็นการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมากับ ผู้ดู ทำให้เกิดแรงประทะกับรูปทรงและเทคนิคในการนำเสนอเกิดความหมายอยู่ในผลงาน

4. เพื่อหาการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อ ความหมาย วิถีชีวิต ความเชื่อ อุดมการณ์จึงต้องศึกษา เพื่อหาการสื่อสารความหมายในการขยายความในการนำเสนอ

ผู้วิจัยนำเส้นผมที่หลุ่คร่วงมาปักบนผ้าที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ผ้าด้วยภาพถ่ายมาจึงให้ตั้ง เปรียบเหมือนหนังศีรษะ และใช้เส้นผมปักจากด้านหลังของภาพทะลุด้านหน้าเพื่อเป็นการปลุก เสริมแต่งความงามที่หายไป ทุกเข็มที่ถูกแทงขึ้นเหมือนเป็นการปลุกหรือกำเนิดเส้นผม แต่การแทง ขึ้นของเข็มก็ไม่มีคามแน่นอนหรือมีการยึดติดอะไร สามารถหลุ่คร่วงไปตามเวลาของมัน สะท้อน ให้เห็นถึงความอดทนและเวลาในการปักเส้นผมทีละเส้น เปรียบเสมือนการปลุกการเติบโตก็ต้อง อาศัยเวลา การหลุ่คร่วงก็ต้องอาศัยเวลา

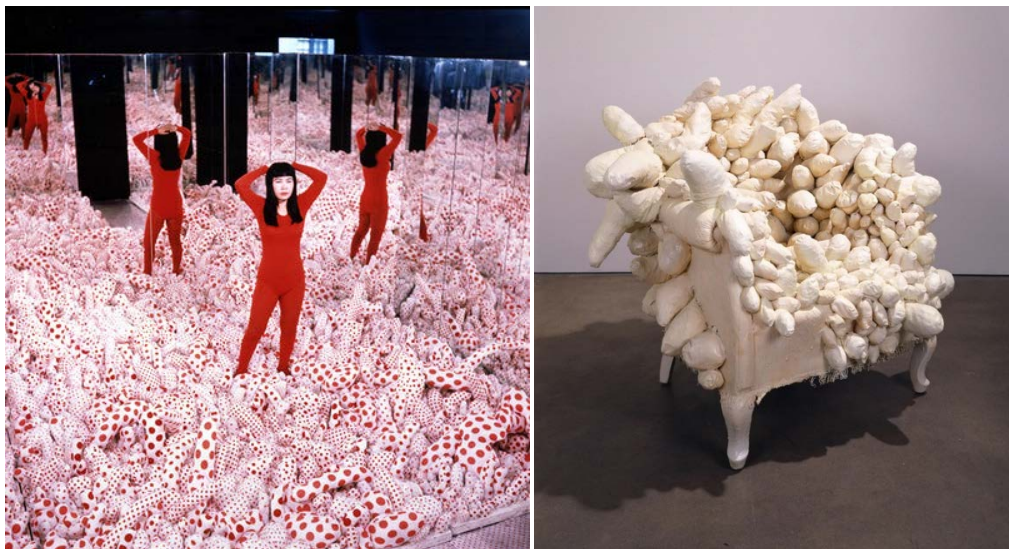
การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญลักษณ์ระหว่างศิลปินและผู้วิจัย

ตารางที่ 4-4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญลักษณ์ระหว่างศิลปินและผู้วิจัย

หัวข้อการวิเคราะห์	ศิลปิน อิมฮัย สุวัฒน์ศิลป์	ผู้วิจัย ถนอมนวล เตชะคนึงวงศ์
1. หาความหมายรูปสัญลักษณ์	ศิลปินใช้สัญลักษณ์ของรูปทรง โกฐที่ใส่กระดุกแสดงถึงพิธีทาง ศาสนา	ผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้สัญลักษณ์ของรูปภาพ สรีระตัวเองเพื่อแสดงความผิดปกติของ ความงามที่ปรากฏความสะเทือนใจ
2. สัญลักษณ์ของรูปสัญลักษณ์	ความตาย	ความปกติของสรีระ อากัปกิริยา
3. เนื้อหาของสัญลักษณ์	ศิลปินใช้ความหมายของภาษาใน ผลงานกับคำว่า Sleep คืออา การหลับหรือพักผ่อน	ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดความสะเทือนใจ กับ สายตาที่ประทะเมื่อพบเห็น สะท้อน ความสูญเสียความงามจากเส้นผม ภายในจิตใจสู่การตีความหมายภายนอก เมื่อพบเห็น
4. ความหมายเชิงซ้อนหรือ ความหมายตรงและความหมาย แฝง	ศิลปินถ่ายทอดความหมายภายใน ผลงานตั้งแต่การตั้งชื่อผลงานและ รูปแบบทรงของ วัตถุ ถูกนำมา ขยายความหมายในรูปสัญลักษณ์ ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ทาง ความหมายตรงในเรื่องของคำ Sleep คือการหลับพักผ่อนและ โกฐกระดุกมีวิธีใช้คือเก็บกระดุกมี ความแข็งแรง ปิดมิดชิดแต่ ความหมายแฝงที่เกิดในผลงาน ศิลปินแสดงแนวคิดเกี่ยวกับคำใน เชิง สัญลักษณ์ ของการตายและ รูปทรงของโกฐก็ถูกหักเส้นผมให้ มีโครงสร้างที่ไม่มั่นคงอยู่ใน ทำ โยนเอียงของรูปทรงในท่านอนซึ่ง มีความหมายในเชิงพุทธศาสนา เข้ามาขยายความ หมายในรูป ความหมายตรงและแฝงสามารถ มองมุมกลับไปได้กลับมาได้มี การตอบคำถามและ ตั้งคำถาม ภายในตัวผลงาน	ผู้วิจัยสร้างสรรค์พยายามใช้รูปถ่าย เสมือนจริงขนาดสรีระเท่าขนาดของจริง เพื่อสะท้อนความจริงตามท่าทางอากัปกิริยา ของความคิดกังวลใจถ่ายทอด ทางความหมายตรงในเชิงความหมาย แฝงที่เกิดขึ้นในผลงานผู้วิจัยสร้างสรรค์ ใช้ขบวนการ ทางคอมพิวเตอร์ใน การสร้างรูปถ่ายให้ไม่ชัดของรูป เพื่อ แฝงความหมายของการรับรู้ทาง การมองเห็นปัญหาที่ชัด ทำให้เกิด ความสะเทือนใจภายในจิตใจตัวเอง เพื่อบิดเบือนความชัดของการมองเห็น ก่อให้เกิดปมปัญหาภายในจิตใจสะท้อน ความสะเทือนใจกับสภาวะที่เกิด ความผิดปกติ ทางความงาม

ตารางที่ 4-4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายรูปสัญลักษณ์ระหว่างศิลปินและผู้วิจัย (ต่อ)

หัวข้อการวิเคราะห์	ศิลปิน อิมฮทัย สุวัฒน์ศิลป์	ผู้วิจัย ถนอมนวล เตชาคณีวงศ์
5. วิธีการใช้ความหมายของรูปสัญลักษณ์	ศิลปินนำเอาความหมายเชิงสอนมาหาค่าความพิเศษของการเชื่อมต่อของโครโมโซมของ DNA ผ่านของพุทธศาสนาและใช้ภาษาความหมายของคำ	ผู้วิจัยสร้างสรรค์นำความหมายเชิงสอนมาหาค่าความพิเศษของการทดแทนความงามที่ขาดหายภายในจิตใจของการสูญเสียคือการปลูกการกำเนิดใหม่ของเส้นผมเพื่อเป็นการทดแทนให้เกิดมีพลังภายในใจอีกครั้งและกำลังใจ
6. รูปแบบของการสื่อความหมายในรูปสัญลักษณ์	ศิลปินนำลักษณะของรูปทรงโกฐเก็บกระดูกมาเชื่อมโยงกับคำ เพื่อขยายความหมายทางรูปสัญลักษณ์และนำเอาการถักเส้นผมมาประกอบการสร้างสรรค์ให้เกิดความหมายแฝงของความหมายทางการพักผ่อนหลับและความตายทำให้เกิดความพิเศษทั้งในด้านรูปทรงและความหมายภายในผลงาน	ผู้วิจัยสร้างสันนำเอาสัญลักษณ์ของการปากเส้นผมกับผ้ามาเป็น การนำเสนอแนวคิด ในการสร้างสรรค์เปรียบเสมือนภาพเป็นผิวหนังบนศีรษะ นำมาร้อยใส่เข็มที่ละเส้น แล้วนำมาแทงขึ้นลงเป็นการปลูกเส้นผมให้เกิดใหม่กับรูปทรงและพื้นที่ที่เรา สามารถกำหนดให้เกิดความงามได้สามารถมองทะลุผ่านทางด้านหน้าและด้านหลังเพื่อให้เห็นถึงความงามที่เกิดจากความสูญเสียความสูญเสียความงามจากเส้นผมของผู้หญิง

ภาพที่ 4-8 ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama), Infinity Mirror Room-Phalli's Field (1965-1998)
 (<http://artasiapacific.com/News/YayoiKusamaSaysSayonaraToGagosian>)

ภาพที่ 4-9 ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama), Infinity Mirror Room-Phalli's Field (1965-1998)
 (<http://artasiapacific.com/News/YayoiKusamaSaysSayonaraToGagosian>)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบศิลปินต่างประเทศกับผู้จัดสร้างสรรค์นำเอามาปรับใช้

ตารางที่ 4-5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบศิลปินต่างประเทศกับผู้จัดสร้างสรรค์นำเอามาปรับใช้

หัวข้อการวิเคราะห์	ศิลปิน	ผู้จัดนำเอามาปรับใช้
	ยาโย คูซามะ	ถนอมนวล เตชาคนิวงศ์
1. การแสดงออกทางรูป ความหมายสัญลักษณ์	การมองเห็นสิ่งของที่มีความซ้ำ ของรูปทรงและลวดลายที่ไม่มี จุดสิ้นสุด	ผู้จัดสร้างสรรค์มีความสนใจ กับรูปทรงที่ไม่มีจุดสิ้นสุดไม่ ว่าจะเป็นรูปทรงสิ่งของรอบตัว หรือลายจุดที่เกิดขึ้นในผลงาน
2. สัญลักษณ์ของรูปสัญลักษณ์	ศิลปินแสดงออกถึงสัญลักษณ์ ทางเพศ หญิงเรื่องเซ็กซ์และ การต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี	ผู้จัดสร้างสรรค์ได้นำเอา รูปแบบการแสดงออกทาง สัญลักษณ์ที่แสดงออกทางเพศ และเรื่องเซ็กซ์มาใช้กับผลงาน สร้างสรรค์
3. เนื้อหาของสัญลักษณ์	ศิลปินมีแนวความคิดกับ มุมมองที่เกี่ยวกับจิตใจสำนึก ของมนุษย์โดยการถ่ายทอด จากประสบการณ์จากการทำ ร้ายตัวเองและการป่วยจาก อาการทางจิตมองเห็นสิ่ง รอบตัว เป็นลายจุดและลายตา ข่ายสร้างรูปทรงการทำซ้ำเพื่อ เน้นย้ำการแสดงออกปมปัญหา สภาวะของจิต	ผู้จัดสร้างสรรค์ได้นำมุมมอง เกี่ยวกับการสะท้อนใจจาก อาการเจ็บป่วยต่าง ๆ ที่นำมา ถ่ายทอดในรูปแบบเนื้อหา ประเด็นส่วนตัวและถ่ายทอด ออกมาจากประสบการณ์จริง เพื่อย้ำการแสดงออกของ ปมปัญหาสภาวะของจิต

ตารางที่ 4-5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบศิลปินต่างประเทศกับผู้วิจัยสร้างสรรค์นำเอามาปรับใช้ (ต่อ)

หัวข้อการวิเคราะห์	ศิลปิน ยาโย คูซามะ	ผู้วิจัยนำเอามาปรับใช้ ถนอมนวล เดชาคณิงค์
4. ความหมายเชิงซ้อนหรือ ความหมายตรงและความหมาย แฝง	ศิลปิน ใช้ความหมายตรงของ การแสดงออกของสัญลักษณ์ รูปส่งรอบตัวที่ผ่านการมอง เห็นเป็นลายจุด หรือลายตาข่าย ความหมายแฝงในผลงาน ศิลปินแสดงออกในเรื่องเพศ เรื่องเซ็กซ์และการต่อสู้ เพื่อสิทธิสตรีเกิดจาก การตีความหมายกับมุมมอง เกี่ยวกับจิตใต้สำนึกของมนุษย์	ผู้วิจัยสร้างสรรค์สนใจ ความหมายตรงของการแสดง ทางรูปทรงรอบตัวผ่าน การมองเห็น คู่การประทะ สายตาผู้ชมกับความหมายแฝง ในเรื่องการตีความหมายกับ การถ่ายทอด อากาการผิดปกติที่ เกิดขึ้นต่าง ๆ ต้องอาศัย การตีความหมายจาก จิตใต้สำนึก
5. วิธีการใช้ความหมายของ รูปสัญลักษณ์	ศิลปินนำเอาความหมายพิเศษ ส่วนตัวเกี่ยวกับการมองเห็น ลายจุดลายตาข่ายมาสร้าง สรรค์กับรูปทรงรอบตัวโดย การทำซ้ำเพื่อเน้นย้ำปัญหา ส่วนตัว	ผู้วิจัยสนใจเรื่องประเด็น การแสดงออกเรื่องปมปัญหา โดยการทำซ้ำเพื่อเน้นย้ำสิ่งที่ เกิดและสิ่งที่ต้องเผชิญ
6. รูปแบบของการสื่อ ความหมายในรูปสัญลักษณ์	นับเป็นใช้รูปแบบการทำซ้ำ การสร้างมิติในการมอง ลวดลายที่ไม่มีจบสิ้น แสดงออก ทางพลังที่ซ่อนเร้น กับรูปทรงกับลวดลายกับพื้นที่ แสดงพลังความเป็นเพศหญิง	ผู้วิจัยสร้างสรรค์สนใจเรื่อง การตีความหมายทาง ความหมายของเรื่องเพศ และ เรื่องเซ็กซ์ในการแสดงของ รูปทรงที่มีสัญลักษณ์ทาง ความหมายเพื่อก่อให้เกิด ความพิเศษภายในงาน สร้างสรรค์

สรุปสัญญาณในงานศิลปะเส้นผมของผู้วิจัย มีความซับซ้อนในเชิงความคิดที่สะท้อนความเป็นตัวตน ทั้งในด้านรูปทรง ความหมาย ที่เกิดจากประสบการณ์ชีวิต เวลา และความอดทนในการสร้างสรรค์และนำเสนอให้มีแนวคิด วิชิตคิด อย่างน่าสนใจ จึงเกิดเป็นกระบวนการทางความคิด ถ่ายทอดประสบการณ์โดยตรงกับชีวิต ตัดถอนรูปความหมายภายในตัวเอง และหยิบยกนำเสนอแง่มุมที่สูญเสีย เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กับสัญญาณเพื่อถอดรหัสความหมายสู่ผลงาน ได้อย่างสมบูรณ์

การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม

จากการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎี รูปทรงนิยม ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเส้นผม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามทฤษฎีรูปทรง ได้แก่การวิเคราะห์ คุณค่าของงานจากความหมาย เรื่องราวและวัสดุ และรูปแบบการจัดวางว่าดูแล้วเข้ากับ ความหมายและวัสดุที่ใช้หรือไม่

ตารางที่ 4-6 การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม

แนวคิดและทฤษฎี	รายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ
ทฤษฎีรูปทรงนิยม	<p>เป็นการหาหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สัญลักษณ์ ทางการสื่อสารความหมายในงานศิลปะ 2. สัญญา แอบแฝงทางความคิดของศิลปินที่มีต่อผลงาน 3. การสื่อความหมายหรือสัญญาณต่าง ๆ ที่สร้างความพึงพอใจหรือกระตุ้นความรู้สึจากจินตนาการจากผู้ดู
1. สัญลักษณ์ทางการสื่อสารความหมายในงานศิลปะของอิมฮัทย์ สุวัฒน์ศิลป์	<p>โกฐ ที่เก็บอัฐิของผู้ตายไปแล้วในงานศิลปะปิน ได้เอาสัญลักษณ์ทางความตายเข้ามาเชื่อมโยงกับเรื่องราวในครอบครัวของการจากไปของผู้อื่นเป็นที่รัก นั่นก็เป็นการนำแนวคิดมาขยายความหมาย รูปทรง และผสมผสานกับเทคนิค เส้นผม จึงความพิเศษทั้งเทคนิควิธีการและความหมายรูปทรง</p>

ตารางที่ 4-6 การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม (ต่อ)

2. ลัญญา แอบแฝงทางความคิดของศิลปินที่มีต่อผลงาน

ศิลปินพยายามให้ความสำคัญกับชื่อผลงานและตัวรูปทรงในผลงาน ซึ่งมีความหมายของความสูญเสีย ชื่อผลงาน “Sleep” ในความหมายทางภาษาคือการหลับ หรืออีกความหมายคือ การตาย ศิลปินใช้ความหมายแอบแฝงอยู่ในผลงาน ย้ำความสำคัญ เพื่อให้เกิดส่งถึงเจตนาในการสื่อสาร

การวิเคราะห์เพื่อหาความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม

ตารางที่ 4-7 การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม

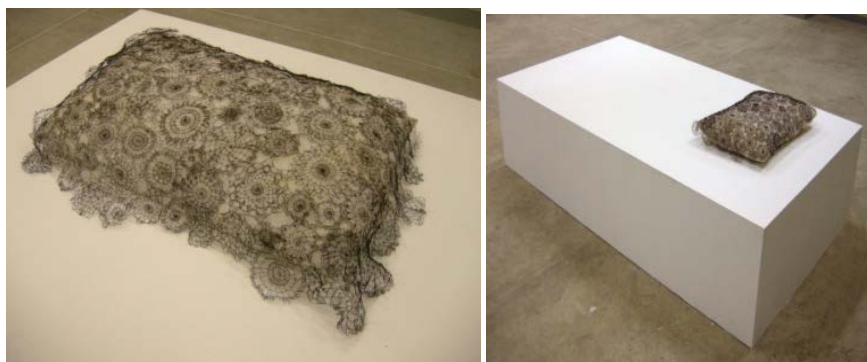
ศิลปิน	หัวข้อในการวิเคราะห์ทฤษฎีรูปทรงนิยม	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎีรูปทรงนิยม
อิมฮัทย สุวัฒน์ศิลป์	การเลือกวัสดุ	ศิลปินคัดเลือกใช้เส้นผมตัวเองและวัสดุสิ่งของส่วนตัวต่าง ๆ ที่มีความหมายกับแนวความคิดในผลงาน
	คุณสมบัติวัสดุ	เส้นผมมีความบางเป็นเส้นยาวหรือสั้นขึ้นอยู่กับตัดช่วงไหนนำเอาเส้นมามัดต่อกันทีละเส้นให้มีลักษณะเป็นเส้นด้าย
	วิธีการก่อรูปทรง	ศิลปินเลือกใช้คุณสมบัติของเส้นผมให้มีลักษณะโปร่งเบาบางความงามในผลงาน ศิลปินเลือกวิธีการสร้างรูปทรงของการถักเส้นผมตามรูปทรงสิ่งของต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับแนวความคิดกับผลงานและการนำเสนอการถักเส้นผมออกมาให้ดูเบาบางมีความงามกับรูปทรงนั้น ๆ

ตารางที่ 4-7 การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม (ต่อ)

ศิลปิน	หัวข้อในการวิเคราะห์ทฤษฎีรูปทรงนิยม	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎีรูปทรงนิยม
	<p data-bbox="571 521 938 611">ลักษณะการติดตั้งของรูปทรงที่เกิดจากคุณสมบัติของวัสดุ</p> <p data-bbox="571 902 938 1104">การหีบยี่มรูปทรง (รูปสัญลักษณ์) เพื่อสร้างความหมายของตนเองให้เกิดขึ้นใหม่ตามประสบการณ์การรับรูปเดิมของผู้ชม</p>	<p data-bbox="970 521 1390 880">ศิลปินคำนึงถึงความหมายของคำภาษาและรูปทรงทางผลงานจะมีความหมายการตีความทาง รูปสัญลักษณ์ผ่านรูปทรงที่ประกอบสร้างขึ้นอย่างมีความหมายกับพื้นที่ที่ติดตั้ง และแสงไฟให้เห็นถึงความเบาบางของคุณสมบัติของเส้นผม การถักอย่างสมบูรณ์</p> <p data-bbox="970 902 1390 1695">ศิลปินเลือกใช้รูปทรงที่มีความหมายในตัววัตถุนั้นทั้งในรูปของภาษาและการใช้งานของวัตถุนั้นซึ่งเป็นรูปทรงผ่านการรับรู้และประสบการณ์ที่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนและกระตุ้นจินตนาการสู่ผู้ชมศิลปินอาจเพิ่มเสริมเติมแต่ง การประกอบรูปทรงตามแนวความคิดในผลงาน เช่น โกะฐที่มีความเป็นรูปส่งตั้งตรงแต่ศิลปินใช้แนวคิดเกี่ยวกับการหลับพักผ่อนจึงทำให้โกฐในรูปใหม่โดยใช้การขยายความหมายของคำมาใช้ในผลงานจึงออกมาเป็นโกฐที่มีลักษณะนอนเอียง อิงจากรูปทรงโกฐที่มีอยู่จริง</p>

ภาพที่ 4-10 My father's pigtail (2006)

ภาพที่ 4-11 My father's pillow (2008)

ภาพที่ 4-12 My mom's pillow (2008)

ตัวอย่างผลงานทั้ง 3 ชิ้น ข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกของศิลปินที่ต้องการถ่ายทอดความคิดในผลงานเกี่ยวกับการสูญเสียผู้เป็นพ่อในฐานะลูก และสะท้อนให้เห็นถึงแม่ที่ต้องสูญเสียคู่ชีวิต ซึ่งเป็นการกระตุ้นความรู้สึกความคิดของศิลปิน ส่งถ่ายแรงขับในการสร้างสรรค์

ผลงานที่ออกมาจากความคิดที่อยู่ในเบื้องลึก ถ่ายทอดจากผลงานศิลปะไปสู่ผู้มองงานทำให้เกิดความน่าสนใจในเรื่องการจัดองค์ประกอบและการจัดภาพเป็นเพียงสื่อทางความคิดและความรู้สึกจากประสบการณ์ สามารถสื่อความคิดและความรู้สึกได้ในระดับหนึ่งเป็นคุณสมบัติที่กระตุ้นความรู้สึกและสื่อความหมายได้ลึกซึ้งของวัสดุที่นำมาใช้ในผลงานให้เกิดความพิเศษและมีความหมายทางสัญลักษณ์บอกถึงความหมายของรูปทรงได้อย่างสมบูรณ์

1. ผู้วิจัยสร้างสรรค์เลือกการใช้สื่อความหมายในงานเป็นสัญลักษณ์ทางรูปทรง สรีระตัวเองเพื่อเน้นย้ำบ่งบอกถึงปัญหา เพื่อสะท้อนความเป็นตัวตนในรูปแบบภาพถ่ายแสดงอารมณ์ความนึกความกังวลใจจาก การสูญเสียความงามจากเส้นผมเพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมาสู่การรับรู้ จากผู้ชม

2. ผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้ความหมายของสัญลักษณ์รูปส่งของตัวเองผ่านการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกทางภาพถ่ายเพื่อแสดงความรู้สึกภายในที่สะท้อนอารมณ์ที่มีความหมายของสัญลักษณ์แฝงของการสูญเสียความงามจากเส้นผมซ่อนอยู่ในจิตใต้สำนึกจากความสะเทือนใจเวลาเส้นผมหลุดร่วง และใช้สัญลักษณ์ของการปากเส้นผมเพื่อแสดงสัญลักษณ์ในรูปแฝงของการปลุกการกำเนิด ผมใหม่ให้กลับมามีชีวิตก่อให้เกิดความงามของผู้หญิง

3. ผู้วิจัยสร้างสรรค์เลือกรูปแบบการแสดงออกการสื่อความหมายรูปทรงของ สัญลักษณ์รูปส่งภาพถ่ายตัวเอง โดยใช้ท่าทางให้เห็นถึงความผิดปกติกับผมปัญหา โดยใช้ขนาดภาพที่มีความเท่าจริงเพื่อกระตุ้นการรับจากการปะทะสายตาของผู้ชม

1. สัญลักษณ์ทางการสื่อความหมายในงานศิลปะของถนอม นวล เดชาคนึงวงศ์

รูปตัวผู้วิจัยที่ใช้สื่อความหมายในงาน เป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นตัวตนสะท้อนในเรื่องความสูญเสียความงามจากเส้นผมได้อย่างตรงไปตรงมากับผู้ที่ดูผลงาน

2. สัญลักษณ์แฝงทางความคิดของผู้วิจัยที่มีต่อผลงาน

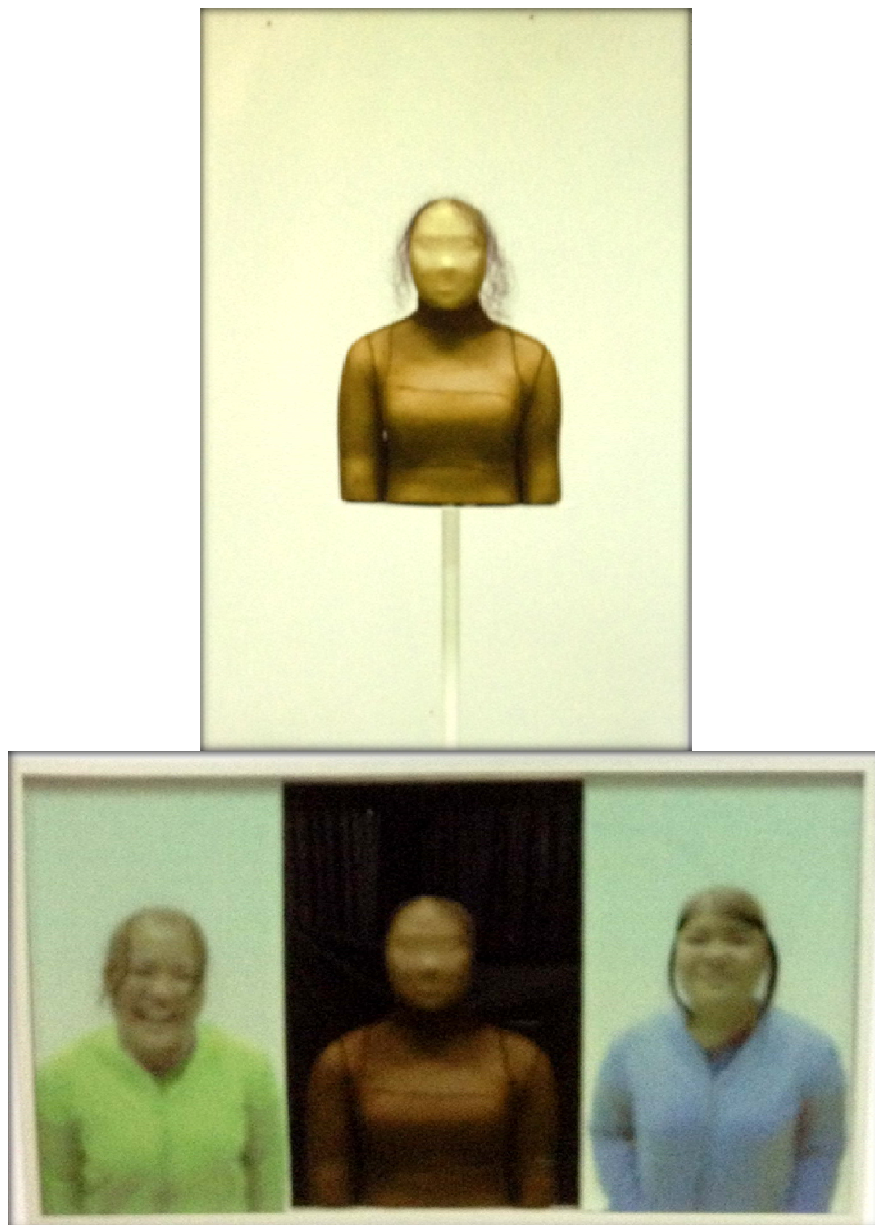

ผู้วิจัยพยายามให้ความสำคัญกับ
การถ่ายทอด อารมณ์ ความรู้สึกที่สะท้อน
ความสูญเสียความงามจากเส้นผมของผู้หญิง
ซึ่งมีความสะท้อนใจและได้ใช้ความหมาย
ซ่อน
ในเรื่องของเวลาเพื่อย้ำความสำคัญของ
การเกิดใหม่ การหลุดร่วงของความงาม

3. การสื่อความหมายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สร้างความพึงพอใจหรือกระตุ้นความรู้สึกจากจินตนาการ
จากผู้ดู

ภาพที่ 4-13 My Desire of Idealistic Beauty II (2006)

ภาพที่ 4-14 My Desire of Idealistic Beauty III (2006)

ตัวอย่างผลงานทั้ง 2 ชิ้น ที่หยิบยกมาด้านบนสะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกของผู้วิจัยที่ต้องการถ่ายทอดความคิดในผลงานเกี่ยวกับการสูญเสียเส้นผมจากความงาม โดยใช้ตัวผู้วิจัยเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจสะท้อนออกมาเป็นผลงาน 2 มิติ และจัดวางที่สามารถมองได้รอบด้านได้เห็นถึงการปักเส้นผมที่ผ่านเพียงผ้าบาง ๆ เปรียบเสมือนผิวหนังศีรษะ เพื่อเพิ่มแรงกระตุ้นให้เข้ากับความหมาย สัญลักษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ต้องการสื่อสารกับคนดูได้รับรู้ถึงความสะท้อนใจจากการสูญเสียความงาม และสะท้อนความคิดกับผู้คนดูเพื่อเปรียบเทียบ

ประสบการณ์ถึงจะเข้าใจแก่นแท้ของความสุขเสียความงาม ซึ่งผู้วิจัยใช้รูปทรง และเทคนิคที่มีความจำเพาะและมีความเป็นอัตลักษณ์เพื่อบอกความเป็นตัวตนของผู้วิจัย

ภาพที่ 4-15 ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama), Infinity Mirror Room-Phalli's Field (1965-1998)
(<http://artasiapacific.com/News/YayoiKusamaSaysSayonaraToGagosian>)

การวิเคราะห์เพื่อหาความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม

ตารางที่ 4-8 การวิเคราะห์เพื่อหาความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม

ศิลปิน	หัวข้อในการวิเคราะห์ทฤษฎีรูปทรงนิยม	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎีรูปทรงนิยม
ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama)	การเลือกวัสดุ	ศิลปินเลือกใช้วัสดุจากผ้าและวัสดุจากรูปทรงเก้าอี้รูปทรงรองเท้ารูปทรงเสื้อและของใช้อื่น ๆ
	คุณสมบัติวัสดุ	ศิลปินใช้วัสดุจากผ้าที่มีความเป็นวัสดุที่สามารถนำไปตัดเย็บตามรูปทรงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับศิลปินผู้นั้นต้องการนำเสนอ
	วิธีการก่อรูปทรง	ศิลปินใช้วิธีการก่อรูปทรง โดยการนำวัสดุที่มีรูปทรงชัดเจนของรูปลักษณะเฉพาะที่สามารถสื่อสารถึงความหมายอย่างมีความเป็นสากล

ตารางที่ 4-8 การวิเคราะห์เพื่อหาความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม (ต่อ)

ศิลปิน	หัวข้อในการวิเคราะห์ทฤษฎีรูปทรงนิยม	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎีรูปทรงนิยม
	ลักษณะการติดตั้งของรูปทรงที่เกิดจากคุณสมบัติของวัสดุ	ศิลปินมีการติดตั้งผลงานกับพื้นที่ที่มีการจัดการของสถานที่และพื้นที่นั้นให้มีความพิเศษในแนวความคิดของตัวศิลปินอย่างมีความหมายของรูปสัญลักษณ์ การสื่อสารการมองวัสดุนั้นๆ โดยการซ้ำของรูปทรงที่เกิดขึ้นภายในงานไม่ว่า จะเป็นพื้นผิวที่เกิดขึ้นจะมีรูปแบบใดแต่ศิลปินเลือกการซ้ำ
	การหยิบยืมรูปทรง (รูปสัญลักษณ์) เพื่อสร้างความหมายของตนเองให้เกิดขึ้นใหม่ตามประสบการณ์การรับรูปรูปเดิมของผู้ชม	ศิลปินใช้รูปสัญลักษณ์ของวัสดุจริงที่มีอยู่แต่ใช้แนวความคิดตัวเองในการขยายสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นใหม่จากประสบการณ์ ของตัวเองถ่ายทอดออกมาสู่ผลงานให้มีการสื่อสารผ่านการรับรู้ในการแสดงออก เฉพาะตัว
ผู้วิจัย ถนอมนวล เดชาคนีวงศ์	การเลือกวัสดุ	ผู้วิจัยสร้างสรรค์เลือกใช้เส้นผมและภาพถ่ายที่ผ่านกระบวนการปรีนที่ลงผ้า
	คุณสมบัติวัสดุ	เส้นผมที่ผู้วิจัยเลือกเป็นเส้นผมสังเคราะห์มีความยืดหยุ่นและมีความยาวที่ คัดเลือกได้ตามความต้องการพาทินำมาใช้กับการปรีนต้องเลือกภาพที่มีความละเอียดและมีความบางของเนื้อผ้า

ตารางที่ 4-8 การวิเคราะห์เพื่อหาความหมายตามทฤษฎีรูปทรงนิยม (ต่อ)

ศิลปิน	หัวข้อในการวิเคราะห์ทฤษฎีรูปทรงนิยม	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎีรูปทรงนิยม
	<p data-bbox="539 521 735 562">วิธีการก่อรูปทรง</p> <p data-bbox="539 864 890 965">ลักษณะการติดตั้งของรูปทรงที่เกิดจากคุณสมบัติของวัสดุ</p> <p data-bbox="539 1447 906 1653">การหิบบิซึมรูปทรง (รูปสัญลักษณ์) เพื่อสร้างความหมายของตนเองให้เกิดขึ้นใหม่ตามประสบการณ์การรับรูปรูปเดิมของผู้ชม</p>	<p data-bbox="954 521 1401 846">รูปทรงในผลงานมีเอกลักษณ์ในรูปทรงของภาพของผู้วิจัยโดยอาศัยเทคนิคกระบวนการคอมพิวเตอร์และใช้การสร้างเส้นผมในงานคือการตัดเส้นผมทีละเส้นในผลงานให้ความมีชีวิตของเส้นผมกับคืนสู่ศรัทธา</p> <p data-bbox="954 864 1401 1429">รูปทรงที่เกิดจากการประกอบสร้างของวัสดุจากผ้าและเส้นผมมีการเชื่อมโยงความหมายโดยการใช้เทคนิคการปักเส้นผมซึ่งมีความหมายสัญลักษณ์ทางการกำเนิดใหม่การปลูก ผู้วิจัยมีการติดตั้งผลงานโดยการแสดงออกทางการรับรู้ทางด้านสายตาโดยตรงจากการมองภาพผลงานทางด้านตรงเพื่อหาความรู้สึกของการปักเส้นผมทำให้สัมผัส ถึงการปลูกเส้นผม</p> <p data-bbox="954 1447 1401 1888">ผู้วิจัยใช้รูปทรงเพื่อความหมายทางสัญลักษณ์สร้างความสำคัญของรูปทรงกับวัสดุที่สร้างสรรค์โดยความพิเศษของเทคนิคและการตีความหมายสัญลักษณ์โดยใช้ประสบการณ์จากการสูญเสียเส้นผมจากความงามสร้างการรับและกระตุ้นการจินตนาการของผู้ชมตามประสบการณ์การรับรู้ของผู้ชม</p>

สรุปจากการนำเอาผลงานของศิลปินและผู้วิจัย วิเคราะห์เปรียบเทียบในรูปแบบทฤษฎี รูปทรงนิยมพบความพิเศษและความจำเพาะทั้งในรูปแบบ เทคนิควิธี แนวความคิด กระบวนการ ทางความคิดในผลงาน มีความหมายทางรูปทรงที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่สะสมและ แรงบันดาลใจ แสดงออกทางรูปทรงที่มีความหมายต่อแนวคิดในงานศิลปกรรม

การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีบุคลิกภาพ

จากการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีบุคลิกภาพ ผู้วิจัยขอ นำเสนอผลการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเส้นผมโดยการสัมภาษณ์ถึงภูมิหลังของศิลปิน เพื่อให้เห็นถึง ขบวนการถ่ายทอดแนวความคิดสู่ผลงานสร้างสรรค์

ตารางที่ 4-9 การวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายตามทฤษฎีบุคลิกภาพ

ทฤษฎีบุคลิกภาพ	รายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ
	บุคลิกภาพเป็นสิ่งบอกความสัมพันธ์สอดคล้อง กับวิถีชีวิต (Life style) หรือเรียกว่า การวางแผน ชีวิต (Life plan) หรือการมโนภาพนำทาง (Guiding image) เพื่อหาเป้าหมายที่มีต่อ เอกลักษณ์ในการดำเนินการนำไปสู่เป้าหมาย ของตนเอง

อิมทัย สุวัฒน์ศิลป์ เป็นศิลปินที่ถ่ายทอดความเป็นอัตลักษณ์ โดยวิธีการใช้สัญลักษณ์ ในเส้นผมเป็นตัวบอกที่ปรากฏให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและชีวิตของศิลปิน ซึ่งเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมีความหมายจนเกิดเป็น โครงสร้างความสัมพันธ์ใหม่ระหว่างศิลปิน เวลาและวัตถุที่กระทำอยู่เบื้องหน้า การถักทอเส้นผมเพื่อกำลึงบอกกล่าวสายสัมพันธ์ชีวิตที่ เชื่อมโยงกับครอบครัว นำเอาเส้นผมที่หลุดร่วงมาทำให้มีความหมายทางสัญลักษณ์ใหม่เพื่อบอกถึง อดีต ประสบการณ์ชีวิตให้กลับกลายเป็นหลักฐานทางความทรงจำสำคัญของศิลปินซึ่งเคยเป็น ปัจจุบันในช่วงเวลาหนึ่ง และตกทอดหลงเหลือให้มีความสำคัญกับการนำเสนอ เพื่อให้แสดง ความเป็นอัตลักษณ์

ผู้วิจัยพยายามถ่ายทอดข้อมูลจากการผ่านประสบการณ์โดยวิธีการใช้สัญลักษณ์ในเส้นผม และรูปทรง อาทิ ปกิริยาของร่างกายผ่านทางรูปถ่ายเป็นตัวบอกความสัมพันธ์เรื่องราวของตัวเอง กับสภาวะการสูญเสียความงามจากเส้นผม อย่างมีความหมายเชื่อมโยงกันระหว่าง สภาวะอารมณ์

สภาพจิตใจ ความสะท้อนจิตใจและเวลา มาทำให้เกิดความหมายทางสัญญา โดยผ่านรูปทรง เทคนิควิธีการปักเส้นผมที่ละเส้น ผ่านผ้าที่พิมพ์รูปถ่ายใบหน้าที่ไม่คมชัด เพื่อสะท้อนความกังวลใจ ไม่ต้องการเปิดเผยเรื่องสะท้อนใน เวลาที่มองเห็นตัวเองจากรูปทรง กระจก จึงเป็นการนำ ประสบการณ์ จากการสูญเสีย และการพยายามทำให้เส้นผมกลับคืนมาแต่ต้องพยายาม ประคับประคองสภาพจิตใจ ให้พร้อมสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้นและนำแรงใจกลับมาเป็นแรงผลักดัน ในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างมีปัจเจก

การวิเคราะห์เพื่อหาการสะท้อนความเป็นตัวตนตามทฤษฎีบุคลิกภาพ

ตารางที่ 4-10 การวิเคราะห์เพื่อหาการสะท้อนความเป็นตัวตนตามทฤษฎีบุคลิกภาพ

รายละเอียดในการวิเคราะห์ งานศิลปะ	ศิลปิน	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎี บุคลิกภาพ
บุคลิกภาพเป็นสิ่งบอก ความสัมพันธ์การสอดคล้อง กับวิถีชีวิตหรือเรียกว่าการ วางแผนชีวิตซึ่งกรมโนภาพ นำทางเพื่อหาเป้าหมายที่มีต่อ ลักษณะในการดำเนินการ นำไปสู่เป้าหมายในการสร้าง สรรค์ผลงาน	อิมฮทัย สุวัฒน์ศิลป์	เกิดในครอบครัวที่มีลูกสาว 4 คน และมีความพิเศษในตัว อิมฮทัย เพราะเป็นฝาแฝด ผลงานบางชิ้นศิลปินได้หยิบ เอาความเป็น DNA มาใช้ใน ความเป็นฝาแฝดมี ความเชื่อมต่อของโครงสร้าง โครโมโซมระหว่างพี่น้องและ ความเป็นครอบครัวศิลปินมี การปลูกฝัง ในวัยเด็กจากการที่ อยู่โรงเรียนหญิงล้วนในช่วง มัธยมต้นมีการปลูกฝังประเพณี นิยมในการทำงานฝีมือซึ่งเป็น การสะท้อนความเป็นผู้หญิง ผ่านการถักมาตั้งแต่ เด็ก ศิลปิน มีความผูกพันกับครอบครัวซึ่ง ในเนื้อหาของผลงานศิลปิน สอดแทรกความรู้สึกกดดัน

ตารางที่ 4-10 การวิเคราะห์เพื่อหาการสะท้อนความเป็นตัวตนตามทฤษฎีบุคลิกภาพ (ต่อ)

รายละเอียดในการวิเคราะห์ งานศิลปะ	ศิลปิน	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎี บุคลิกภาพ
		<p>จากสภาพเศรษฐกิจครอบครัวยุคที่มีการล้มเหลวของธุรกิจเข้ามาถูกแนวความคิดในบางชิ้นตามวาระและเวลาในการนำเสนอศิลปินเปรียบผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยเส้นผมมีความเบาบางด้วยสถานภาพความเป็นครอบครัวซึ่งไม่อาจอยู่ได้ด้วยความรักเพียงอย่างเดียวต้องมีการสะสมประสบการณ์ความสัมพันธ์ร่วมกันกับคนภายในครอบครัวผ่านทางช่วงเวลาที่ดีและร้ายไปพร้อมๆ กันและนำมาความจริงทางความรู้สึกนำมาตีค่าหาความหมายในเชิงสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ของเส้นผมไม่สามารถสร้างขึ้นได้ถ้าไม่มีรูปทรงที่มีความหมายเป็นการเชื่อมโยงทั้งในด้านความหมายตรงและความหมายแฝงถ่ายในผลงานเป็นการสะท้อนเรื่องราวในอดีตถูกนำเสนอออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์จากเส้นผม</p>

ตารางที่ 4-10 การวิเคราะห์เพื่อหาการสะท้อนความเป็นตัวตนตามทฤษฎีบุคลิกภาพ

รายละเอียดในการวิเคราะห์ งานศิลปะ	ศิลปิน	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎี บุคลิกภาพ
	ยาโย คุซามะ (Yayoi Kusama)	ศิลปินมีปัญหาทางด้านสภาพ จิตตั้งแต่วัยเด็กมองทุกอย่าง รอบตัวเป็นจุดและลาย ตาข่าย และจากประสบการณ์จาก การทำร้ายตัวเองเนื้อหา เกี่ยวกับการทำซ้ำเกิดจาก การมองที่ซ้ำไม่มีจุดสิ้นสุด ความครอบงำการต่อต้าน สงครามและเรื่องราวทางเพศ
	ถนอมนวล เดชาคนีวงศ์	ผู้วิจัยสร้างสรรค์นำเอา ประสบการณ์ของการสูญเสีย เส้นผมจากความงามมาพูดใน ความรู้สึกที่เกิดภายในสภาพ จิตใจที่เกิดความกังวลจาก ความสูญเสียทางความงามที่มี ผลต่อผู้หญิงอย่างมากผู้วิจัย ประสบกับสภาวะผมร่วงมา เป็นระยะเวลากว่า 10 ปี เกิดจากระบบฮอร์โมนภายใน ร่างกายที่ไม่สมดุลจึงทำให้มี ผลกับเส้นผมหลุด ร่วงจึง ก่อให้เกิดความสะเทือนใจจาก พื้นฐานบุคลิกภาพของผู้วิจัย นั้นมีความ สนใจเกี่ยวกับ ความสวยความงามตั้งแต่วัย เด็กมีความพิถีพิถันในการเลือก

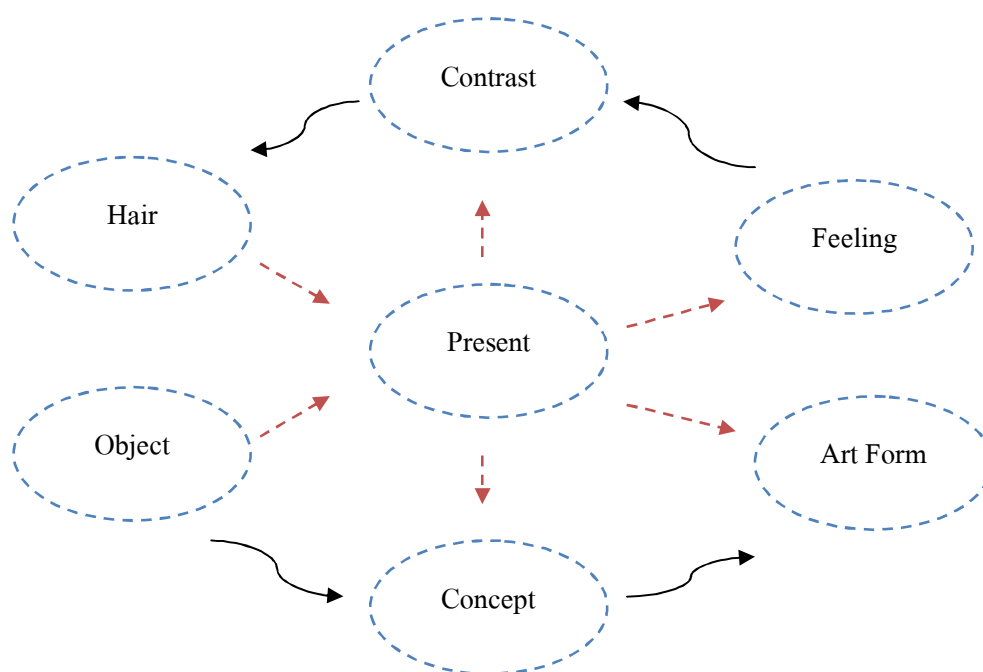
ตารางที่ 4-10 การวิเคราะห์เพื่อหาการสะท้อนความเป็นตัวตนตามทฤษฎีบุคลิกภาพ (ต่อ)

รายละเอียดในการวิเคราะห์ งานศิลปะ	ศิลปิน	ผลวิเคราะห์ตามทฤษฎี บุคลิกภาพ
		<p>ใช้สิ่งของ การแต่งกายใบหน้า ทรงผมผู้วิจัยนำความรู้สึกผ่าน ประสบการณ์ในการไปหา หมอ ในการรักษาสภาพเส้นผม ให้กลับคืนมา ตรวจสอบสภาพเส้น ผมพบเห็นลูขุมขนที่เปิดกว้าง จัดการหลุดร่วงของเส้นผมและ เห็นเส้นผมเล็กที่กำลังจะเกิด ใหม่ทำให้เกิดกำลังใจกับการ กระตุ้นเส้นผมที่ เกิดขึ้นใหม่ และเสียใจกับเส้นผมที่สมบูรณ์ แต่หลุดร่วงทำให้ผู้วิจัยมี ความคิดเกี่ยวกับการปลูกผม ทำให้เกิดความดีใจกับการรอ คอยจึงนำเอาความสูญเสียมา ทำให้เกิดเป็นพลังอีกครั้งหนึ่ง ศีรษะก็เปรียบได้กับผืนผ้าที่รอ การปักเส้นผมขึ้นมาทำใหม่ เกิดความงาม</p>

สรุปผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผมที่สื่อความหมายที่ปรากฏบนงานศิลปะ
จากการวิเคราะห์ผลงานศิลปิน อิมฮัทย สุวัฒน์ศิลป์ และผู้วิจัย เพื่อหาความหมาย ถอด
ความหมายภายใต้แนวความคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม นั้น เป็นการนำเส้นผมมาสร้างสรรค์
ผลงานในรูปแบบงานเชิงความคิด (Conceptual art) เมื่อศิลปินใช้รูปลักษณ์ของศิลปะเชิงแนวคิด
ก็จะใช้ความหมายว่าการวางแผนและการตัดสินใจที่จะสร้างงานได้รับการทำไปแล้ว การสร้างงาน
จริงจึงเป็นการทำอย่างเป็นพิธีเท่านั้น ความคิดหลายมาเป็นเครื่องมือในการสร้างงานศิลปะ

รายละเอียดและส่วนประกอบอื่น ๆ ซึ่งมีความจำเพาะตามอัตลักษณ์ของแต่ละคนจึงนำเอาหลักใหญ่ของแนวความคิด ประเด็นตามความเหมาะสมของเนื้อหาและผลลัพธ์ที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ต้องการนำไปใช้ในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะในลำดับต่อไปเท่านั้น

การวิเคราะห์ผลงานเส้นผม ตามทฤษฎีสัญญะ ทฤษฎีรูปทรงและทฤษฎีบุคลิกภาพ สามารถนำมาจำแนกการวิเคราะห์ตามหลักจัดวางองค์ประกอบภาพ ได้ดังนี้

ภาพที่ 4-16 แผนผังความคิดในงานเส้นผม

ตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์งานศิลปะเส้นผม

ทฤษฎี	รายละเอียดการสื่อความหมายในงานศิลปะเส้นผม
<p>สัญญา/ รูปทรง/ บุคลิกภาพ</p>	<p>1. วัตถุประสงค์ในการแสดงความหมาย เส้นผมในรูปความหมายสัญญาในผลงานที่วิเคราะห์ศิลปินและ ผู้วิจัยสร้างสรรค์นำมาใช้สื่อความหมายในเรื่องของครอบครัว ศาสนา ประสบการณ์และเวลา</p> <p>2. แนวความคิดในการแสดงออกกับผลงาน ศิลปินและผู้วิจัยสร้างสรรค์ มีแนวคิดหลักที่ต่างกันออกไปแต่ สามารถเชื่อมโยงในเรื่องวัตถุ เส้นผมกับเนื้อหาที่มีกระบวนการคิด ในช่วงเวลาที่มีการสูญเสีย นำมาเสนอในรูปแบบที่ต่างกันออกไป</p> <p>3. รูปทรงในผลงาน รูปทรงของศิลปินและผู้วิจัยสร้างสรรค์มีความต่างกันค่อนข้างมาก เพราะศิลปินจะใช้รูปทรงของสิ่งของเครื่องใช้ที่ผ่านประสบการณ์ ในอดีตแต่ผู้วิจัยใช้รูปทรงสัญลักษณ์ใบหน้าตัวเองมาเป็นสื่อใน ผลงาน</p> <p>4. การนำเสนอ การนำเสนอ ศิลปินและผู้วิจัยสร้างสรรค์ใช้เทคนิคของการใช้วัสดุ เส้นผมที่ต่างกัน ศิลปินจะใช้การถักเส้นผมกับวัตถุที่ต้องการ นำเสนอ ผู้วิจัยใช้การปักเส้นผมกับผ้าพิมพ์ลายภาพถ่าย ทั้ง 2 คน เลือกวิธีการจัดวางผลงานผสมผสานเทคนิคเพื่อให้มีความเชื่อมโยง กับแนวความคิด</p> <p>5. ความรู้สึก ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในผลงานศิลปินและผู้วิจัยพยายามอธิบายภูมิ หลังช่วงเวลาที่ผ่านมาของเรื่องราว ประสบการณ์ซึ่งมีความคิดอยู่ ภายในผลงาน แอบซ่อนคำถามกับผู้ชมให้มีความรู้สึกร่วมทั้งด้าน แนวความคิดและการนำเสนอเพื่อกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึกจากการ สร้างสรรค์ผลงาน</p>

จากตารางที่ 4-11 ผู้วิจัยได้สรุปความหมายในงานศิลปะเส้นผมในเชิงพรรณนาและนำผลการวิเคราะห์ทางสัญลักษณ์ รูปทรงและบุคลิกภาพนำมาใช้ประกอบความหมายความสัมพันธ์ระหว่างการถอดความหมายทางภาษากับงานศิลปะเพื่อแสดงถึงกระบวนการทางความคิดในด้านเอกสาร เพื่อให้เห็นถึงประเด็นสำคัญของความหมายของสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผมจะถูกนำไปสร้างเป็นผลงานศิลปกรรมในงานวิจัย ส่วนที่ 2

บทที่ 5

การสร้างสรรคผลงานศิลปกรรม

จากการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเส้นผมของศิลปินอิมฮทัย สุวัฒน์ศิลป์ และผู้วิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2548-2557 โดยลักษณะการพรรณนาวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีสัญญาวิทยา ทฤษฎีรูปทรงนิยม ทฤษฎีบุคลิกภาพ โดยผู้วิจัยสร้างสรรค์นำผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ความหมายสัญญา รูปทรง และบุคลิกภาพ มาแปลความหมาย เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการทางความคิด สัญลักษณ์รูปแบบ การนำเสนอในผลงานจนเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะทางทัศนศิลป์ ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้นำความหมายที่กล่าวถึงนี้มาพัฒนาต่อเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม โดยมีเนื้อหาและวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

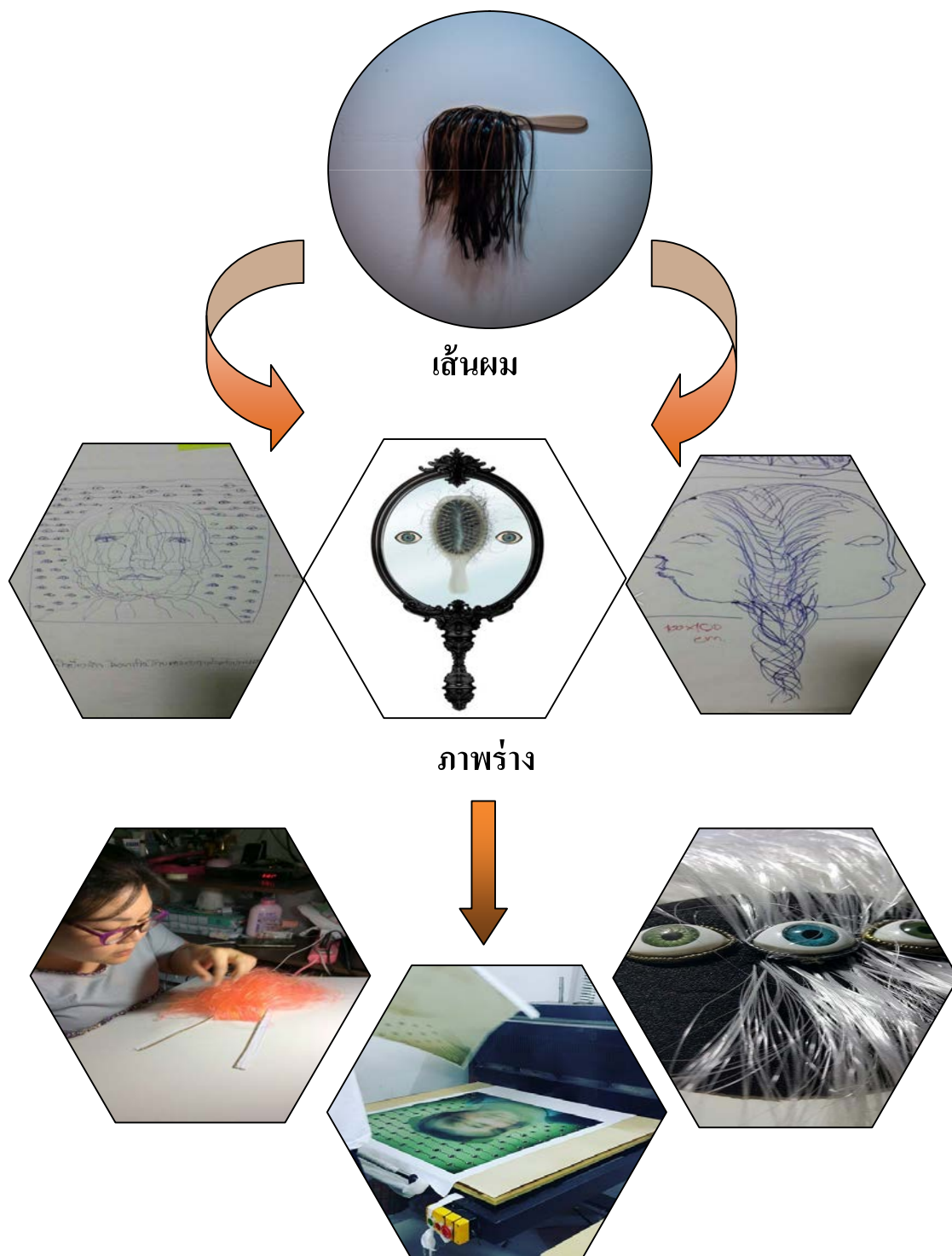
แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจากความหมาย จริต อิศตรี: คุณค่า สัญญา ในงานศิลปะเส้นผม

จากความหมายศิลปะเส้นผมภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม พบว่าเส้นผมเมื่อประกอบร่วมกับความหมายเชิงศิลปะอันประกอบไปด้วย สัญญา รูปทรงและบุคลิกภาพของผู้สร้างสรรค์ สามารถสร้างความหมายของงานศิลปะเส้นผมให้แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ ได้ โดยผ่านกระบวนการทางความคิด อดีตสู่ปัจจุบันจากและสภการณ์ ความเชื่อ วัถ และศาสนา ใช้วิธีการเหล่านี้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเส้นผมเพื่อถอดความคิดและสัญลักษณ์จากศิลปินผู้ชม อย่างเป็นระบบทางความคิดจากเส้นผม ถอดรหัสความหมายสู่งานศิลปะในลักษณะการขยายความหมายของเส้นผมและการสื่อสาร ความหมายจากตัวศิลปิน ถ่ายทอดสู่แนวความคิดถูกถักถอเป็นภาพร่างทางจินตภาพสมมติ นำเข้าสู่การวิเคราะห์เพื่อสร้างเป็นผลงานอย่างสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยความหมายรูปสัญญาและรูปทรงและบุคลิกภาพในการนำเสนอในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ และหากมองอย่างพินิจพิเคราะห์จะเห็นว่าเส้นผมคนเราสามารถถอดรหัสความหมายแยกส่วนกันของส่วนประกอบทั้งหลายในลักษณะความคิดเทคนิควิธีการและการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์

แนวความคิดของผู้วิจัยสร้างสรรค์ เกิดจากผลกระทบจากสภาวะเส้นผมหลุดร่วงจากสาเหตุสภาวะร่างกายไม่ปกติ ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวลใจจากการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รักและห่วงหาของหญิงที่มีความรักความสวยงามซึ่งเส้นผมนั้นเป็นตัวแทนความสวยงามภายนอกที่สัมผัสเห็นเป็นครั้งแรก เป็นตัวบ่งบอกถึงบุคลิกภาพให้น่าชวนมอง ทำให้ขาดความมั่นใจ จึงนำแรงบันดาลใจที่มีอยู่ในจิตใจภายในออกมาเป็นกำลังใจในการต่อสู้ปัญหาร่างกายที่ต้อง

แสดงออกเพื่อสื่อสารให้เห็นถึงพลังจิตภายในของผู้หญิงที่มีสภาวะการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รัก การถ่ายทอดทางรูปทรง วิธีการ ทางด้านศิลปะ โดยใช้เส้นผมเป็นตัวสื่อวัตถุในงาน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจทางด้านการแสดงออกของ จริต อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม หากแต่เมื่อพินิจพิเคราะห์ส่วนประกอบต่าง ๆ ในผลงานศิลปะเส้นผมจะพบความหมายทางสัจญะ จากรูปทรงกันหลาย ๆ ซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการสร้างสรรค์ ฉะนั้นเส้นผมจึงคล้ายกับ ตัวกลางสื่อความหมายนั่นเอง ผู้วิจัยจะกำหนดแนวความคิดนี้เป็นภาพตัวอย่างเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจดังนี้

กระบวนการสร้างสรรค์ในงานวิจัย “จริต อีสตรี: คุณค่า ทัศนียะ ในงานศิลปะเส้นผม”

ภาพที่ 5-1 แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์

กระบวนการสร้างสรรค์

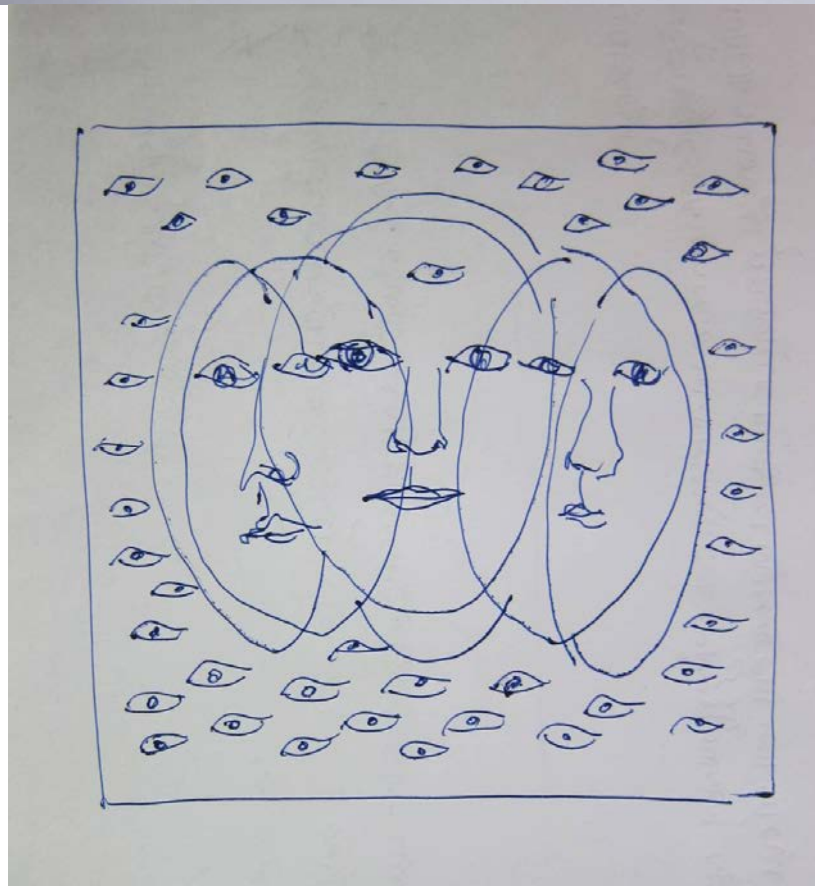

ภาพที่ 5-1 แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ (ต่อ)

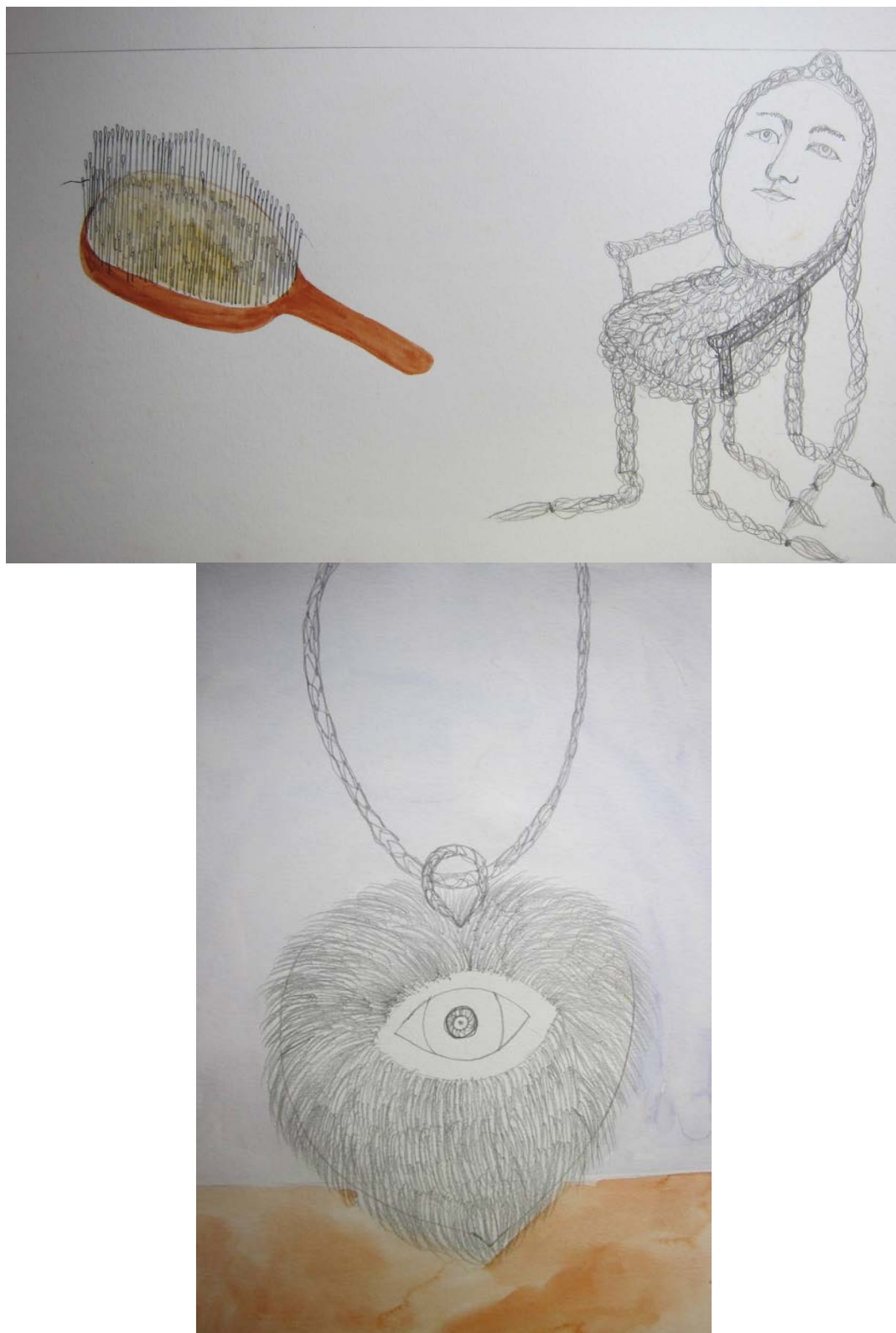
จากภาพที่ 5-1 แสดงแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ผู้วิจัยวางแผนที่จะสร้างภาพอันแรกคือส่วนของเส้นผม ที่นำมาขยายความหมายกับความเป็นจริงที่แสดงออกของผู้หญิง ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดการกับการถอดความหมายทางอุปกรณ์ของผู้ใช้ต่าง ๆ ที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิง เช่น ชุดชั้นใน หวี และเครื่องแต่งตัวต่าง ๆ ในลำดับที่ 2 คือภาพร่าง เป็นการสร้างจินตภาพสมมุติโดยกระบวนการต่าง ๆ เช่น ร่างด้วยดินสอและการสร้างด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อถอดความหมายรูปสัญลักษณ์ข้อความทางทัศนธาตุต่าง ๆ ของแต่ละชิ้นผลงานที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้ว โดยผลงานจะสร้างจากเส้นผมต่าง ในลำดับที่ 3 คือกระบวนการสร้างสรรค์ คือ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสร้างสรรค์หลากหลายวิธีการในการนำเสนอและให้ความสำคัญกับเทคนิควิธีการปักเส้นผม มัดเส้นผม ดัดเส้นผม เป็นหลักสำคัญกับแนวความคิดในผลงาน ในลำดับที่ 4 คือการนำเสนอผลงาน ผู้วิจัยนำเสนอผลงานทั้งในรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความหมายเชิงแนวคิด ในงานภายใต้แนวคิดที่ได้อธิบายไว้แล้ว

ขั้นตอนการกำหนดภาพร่าง และรูปแบบของผลงาน

ผู้วิจัยกำหนดภาพร่างที่จะสร้างสรรค์ในงานวิจัยนี้ โดยกำหนดกรอบแนวความคิดไว้ว่า ผลงานทางทัศนศิลป์จะต้องแสดงให้เห็นถึงจริงในการแสดงออกของเส้นผม โดยผ่านประสบการณ์และการวิเคราะห์ทางเอกสารเพื่อหาความหมายในคุณค่าทางความงามทางศิลปะเส้นผมด้วยกรอบแนวคิดนี้ภาพในความคิดเบื้องต้นของผลงานศิลปกรรมชุดนี้ ผู้วิจัยวางแผนที่จะนำเส้นผมมาถอดความหมายที่ซ่อนนัย โดยรูปความหมายสัญลักษณ์ในรูปแบบของผู้หญิงที่มีความสะเทือนใจจากการหลุดร่วงของเส้นผม นำความเชื่อมโยงระหว่างผู้วิจัยนำสู่นัยหนึ่งที่สามารถมองรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอด อารมณ์ความรู้สึก ความหมาย ได้อย่างสมบูรณ์ดังกล่าวเป็นผลงาน เมื่อกำหนดภาพร่างคร่าว ๆ ในความคิดได้ระดับหนึ่ง ผู้วิจัยได้ทดลองร่างเป็นภาพลายเส้นง่าย ๆ เพื่อตอบสนองความคิดเบื้องต้น ดังภาพ

ภาพที่ 5-2 ภาพร่างรูปแบบผลงานทางทัศนศิลป์ด้วยลายเส้นปากกา

ภาพที่ 5-2 ภาพร่างรูปแบบผลงานทางทัศนศิลป์ด้วยลายเส้นปากกา (ต่อ)

ภาพที่ 5-2 ภาพร่างรูปแบบผลงานทางทัศนศิลป์ด้วยลายเส้นปากกา (ต่อ)

การร่างภาพด้วยลายเส้นปากกาคร่าว ๆ ในเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดลักษณะรูปแบบผลงานที่จะมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ความหมายของภาพลักษณะการแสดงออกของ จริต อิศตรี: คุณค่า สัตถุณะ ในงานศิลปะเส้นผม ได้ในระดับหนึ่ง ผู้วิจัยทำผลงานออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ โดยคำนึงถึงการถอดความหมาย สัตถุณะสื่อสาร โดยตรงกับผู้วิจัยและผู้ชมด้วยการขยายความใน ชุดที่ 1 คือการใช้ความหมายสัตถุณะของจากของใช้ในการสะท้อนความเป็นผู้หญิง ชุดที่ 2 คือ การใช้ความหมายสัตถุณะของสภาวะจิตได้สำนึกและความสะท้อนใจของผู้วิจัยถ่ายทอดออกมาใน เทคนิคสื่อผสม เพื่อสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ ชุดที่ 3 คือการใช้ความหมายสัตถุณะของการตอบโต้ ของความคิดและความรู้สึกที่สะท้อนใจกับอุปกรณ์ทางความงามที่แอบแฝงความสูญเสียเส้นผม ผ่านทางด้านอารมณ์ โดยวิธีการจัดวางประกอบภาพเข้าด้วยกันของแนวคิดและเทคนิควิธีการ ผู้วิจัย ได้รูปแบบจากแนวคิดทางภาพร่างด้วยปากกาไว้ดังนี้

ภาพรูปแบบชุดที่ 1 เป็นการกำหนดรูปแบบ รูปทรง ของอุปกรณ์ของใช้ เช่น ชุดชั้นใน หวีผม ที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิงที่สะท้อนความเป็นเรื้อนร่าง ความอ่อนหวานหน้าทะนุถนอม และเป็นของใช้ส่วนตัวของผู้หญิง ซึ่งมีความละเอียดอ่อน แอบแฝง รสนิยมของแต่ละบุคคลเป็นการแสดงออกทางจริต ทางในจิตใจและแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตน

ภาพรูปแบบชุดที่ 2 เป็นการสื่อความหมายสัญลักษณ์ เพื่อบ่งบอกความเป็นต้นตอที่พยายามต่อสู้กับสภาวะจิตใน ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกผ่านทางรูปภาพ และลักษณะการใช้วัสดุและเส้นผม ช่วยเชื่อมโยงความหมายที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารกับผู้ชม

ภาพรูปแบบชุดที่ 3 ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ความสะเทือนใจที่มากกระทบจิตใจทุกครั้งที่ต้องส่องกระจก และนั่งบนเก้าอี้และเห็นเส้นผมของตนเองหลุดร่วงหรือไม่สวยงาม จึงนำเอาแนวคิดการสูญเสียทางความงาม ตั้งคำถามกับผู้วิจัยในการถอดรหัส และสื่อให้เห็นถึงความหมายที่แอบแฝงกับความงาม

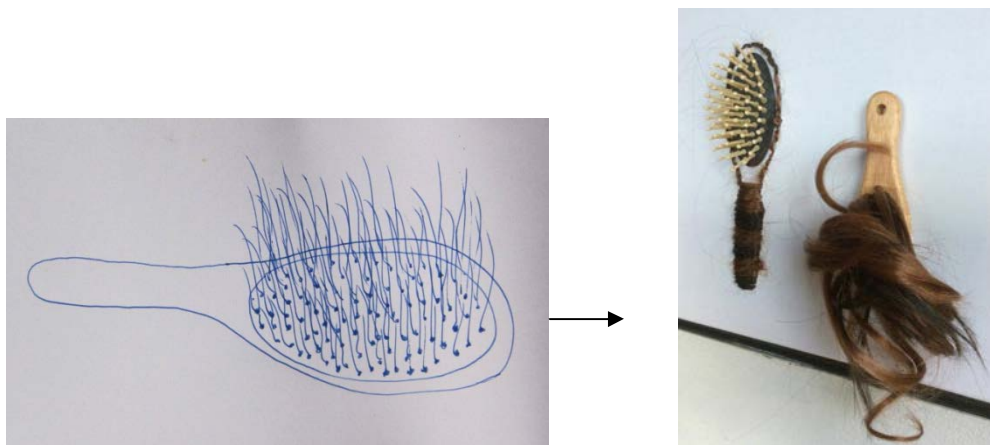
หลังจากได้วิเคราะห์และสังเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไขจึงได้ภาพร่างที่สมบูรณ์ในเบื้องต้นและขั้นตอนถัดไปในการดำเนินงานสร้างสรรค์แต่ละชิ้นผลงาน ซึ่งแต่ละชิ้นมีความพิเศษของรูปทรง วิธีการและเส้นผม ที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์อย่างประณีตพิถีพิถัน ต้องคำนึงถึงการแสดงออกของผลงาน โดยการจัดวางกับพื้นที่และผู้ชม

ก่อนที่จะทำการถอดรูปแบบของภาพร่าง ผู้วิจัยได้มีการทดลองวัสดุจริงกับเส้นผมด้วยเทคนิคการปัก เย็บ แปะกาวกับเส้นผม คัดเลือกเส้นผมและวัสดุของใช้มาจากข้อมูลเอกสารและประสบการณ์ และทำการวิเคราะห์ความหมายของวัสดุและแนวความคิดของผลงานแต่ละชิ้น ผลงานทั้งหมด 29 ชิ้น มีขนาดรูปแบบที่แตกต่าง ๆ กัน ไปตามแนวคิดของผู้วิจัย

ขั้นตอนการสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง

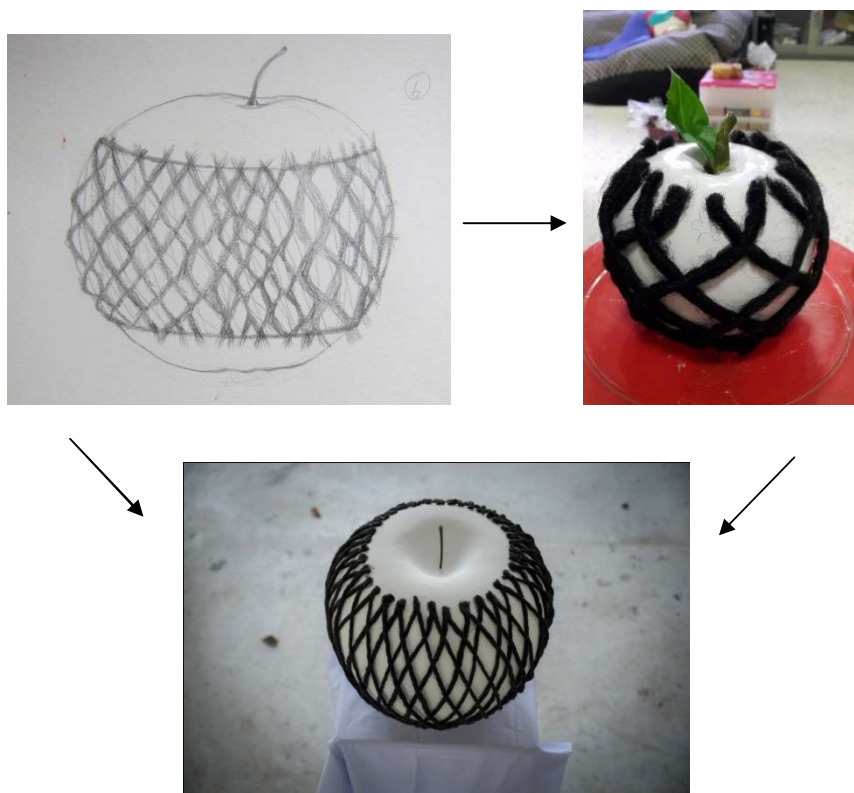
คุณฉวีนิพนธ์ ชุด “การสูญเสีย ความงามจากเส้นผม” ขึ้น โดยนำเทคนิควิธีการ รูปแบบการนำเสนอผลงานรวมทั้งแนวความคิด เมื่อได้ภาพร่างและวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การนำเทคนิคกระบวนการที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานก่อนคุณฉวีนิพนธ์ มีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นการสร้างสรรค์ผลงานแนวคิดเกี่ยวกับสภาวะอารมณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้วิจัยมาวิเคราะห์ประมวลผลและสรุปออกมาเป็นผลงาน

ผลงานคุณฉวีนิพนธ์เน้นการนำเสนอเนื้อหา สาระทางความคิด ผ่านสื่อและวัสดุ โดยเลือกใช้วัสดุเชิงสัญลักษณ์สอดคล้องกับเนื้อหาเจาะประเด็นเกี่ยวกับประสบการณ์และความสะเทือนใจของผู้วิจัย เพื่อนำเสนอเนื้อหาของผลกระทบของการสูญเสียทั้งในด้านจิตใจ ความรู้สึกและอารมณ์ การใช้วัสดุและภาพถ่าย เป็นการบันทึกและนำเสนออย่างตรงไปตรงมามีเรื่องราวของเวลา เริ่มต้นและสิ้นสุด มีการตัดทอนเพิ่มเติม เพื่อให้มีความหมายในการสื่อสารให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกเพิ่มมากขึ้น

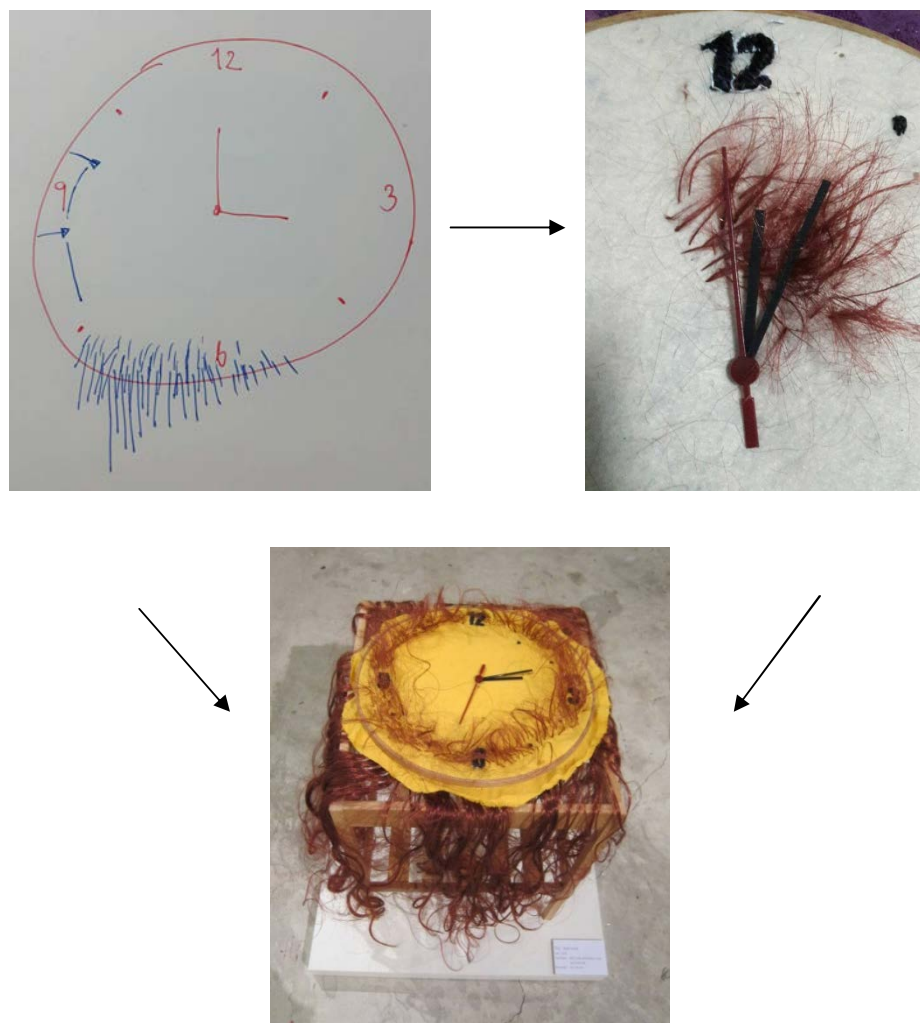
ภาพที่ 5-3 ภาพร่างและผลงานจริง 1

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้นำหวีที่มีขนาดเท่าของใช้จริง นำมาปักเส้นผมแทนซี่หวี เพื่อสะท้อนความรู้สึกสะเทือนใจเมื่อเวลาที่หยิบหวีมาสร้างผมให้ดูเรียบสวยงาม แต่กับสูญเสียเส้นผมที่สวยงาม

ภาพที่ 5-4 ภาพร่างและผลงานจริง 2

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้กำหนดรูปทรงผลไม้แอปเปิ้ลมาใช้ในผลงานเพราะแอปเปิ้ลเป็นผลไม้ที่มีความหมายรูปสัญลักษณ์แอบแฝงในเรื่องเพศและเซ็กซ์ และแอปเปิ้ลยังเป็นสัญลักษณ์บอกถึงรูปร่างสรีระของผู้หญิงความหมายสัญลักษณ์ตรงหรือผลไม้เปลือกบางมีเปลือกหลายสีมีทั้งรสเปรี้ยว รสหวานสามารถทานได้และสามารถควบคุมน้ำหนักตัวเวลาลดความอ้วนผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายและ ลักษณะพิเศษของรูปทรงแอปเปิ้ลผสมผสานกับแนวคิดกับเส้นผมแอปเปิ้ลเป็นผลไม้เปลือกบางต้องอาศัยตัวกันกระแทกไม่ให้เปลือกช้ำ เส้นผมก็เปรียบเสมือนการปกคลุมไม่ให้หนังศีรษะเจอแสงแดด โดยตรงจึงนำเอาทรงผม ที่มีลักษณะเป็นเส้นหนาที่เรียกว่าทรงผมเดรดล็อกส์ (Dread Locks) นำมาแทนเป็นตัวจับกระแทกไม่ให้ผิวแอปเปิ้ลบางช้ำและต้องการความงามจากเส้นผมผ่านรูปทรงแทนความหมายสัญลักษณ์ในเรื่องเพศ

ภาพที่ 5-5 ภาพร่างและผลงานจริง 3

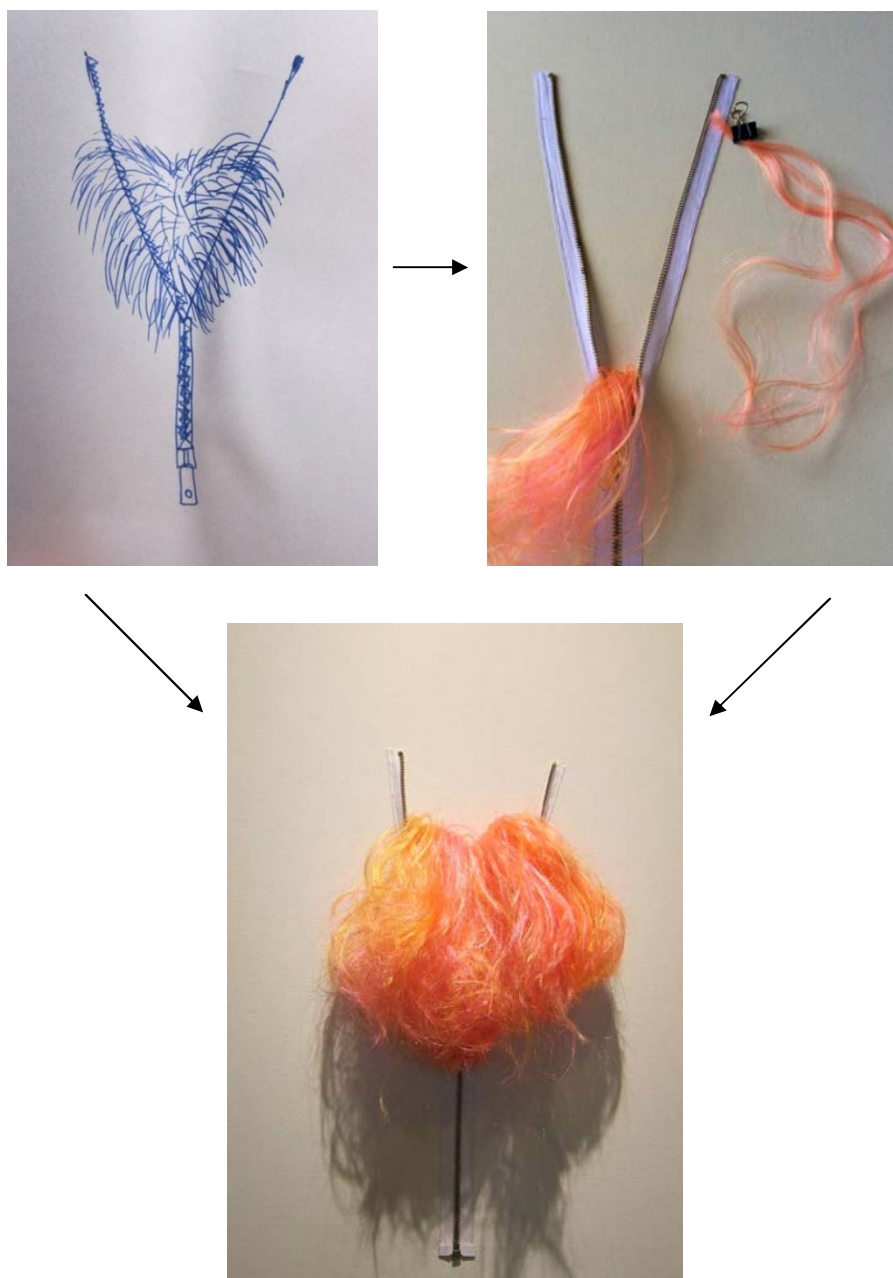
ผู้วิจัยได้นำสะดึงและนาฬิกา มาสร้างสรรค์โดยวิธีการปักเส้นผมและเย็บเส้นผมบนผ้า เพื่อสื่อความหมายของเวลา เวลาเป็นตัวขยายความคิดในงานในเรื่องราวการปักผ้าและการรอให้ผมงอกขึ้นมา

ภาพที่ 5-6 ภาพร่างและผลงานจริง 4

ผู้วิจัยได้นำภาพถ่ายที่ผ่านกระบวนการสร้างภาพในโปรแกรมสำเร็จรูป Photoshop โดยตัดรายละเอียดรอบข้างให้เหลือน้อยที่สุด เน้นรูปทรงในหน้าของผู้วิจัยสร้างสรรค์ ภาพที่ได้จะมี

ลักษณะไม่คมชัด เพราะผู้วิจัยมีความสะเทือนใจเมื่อได้เห็นรูปถ่ายตัวเอง สร้างความกังวลใจและขาดความมั่นใจในตัวเอง

ภาพที่ 5-7 ภาพร่างและผลงานจริง 5

ผู้วิจัยได้นำอุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับงานผ้าที่มีความหมายของการเชื่อมต่อรูปปิดให้ริมผ้า หรือวัสดุทั้ง 2 ชิ้น ประสานเข้าด้วยกัน โดยนำลักษณะเชิงสัญลักษณ์และแนวคิดของผู้วิจัยคือ การอยาก

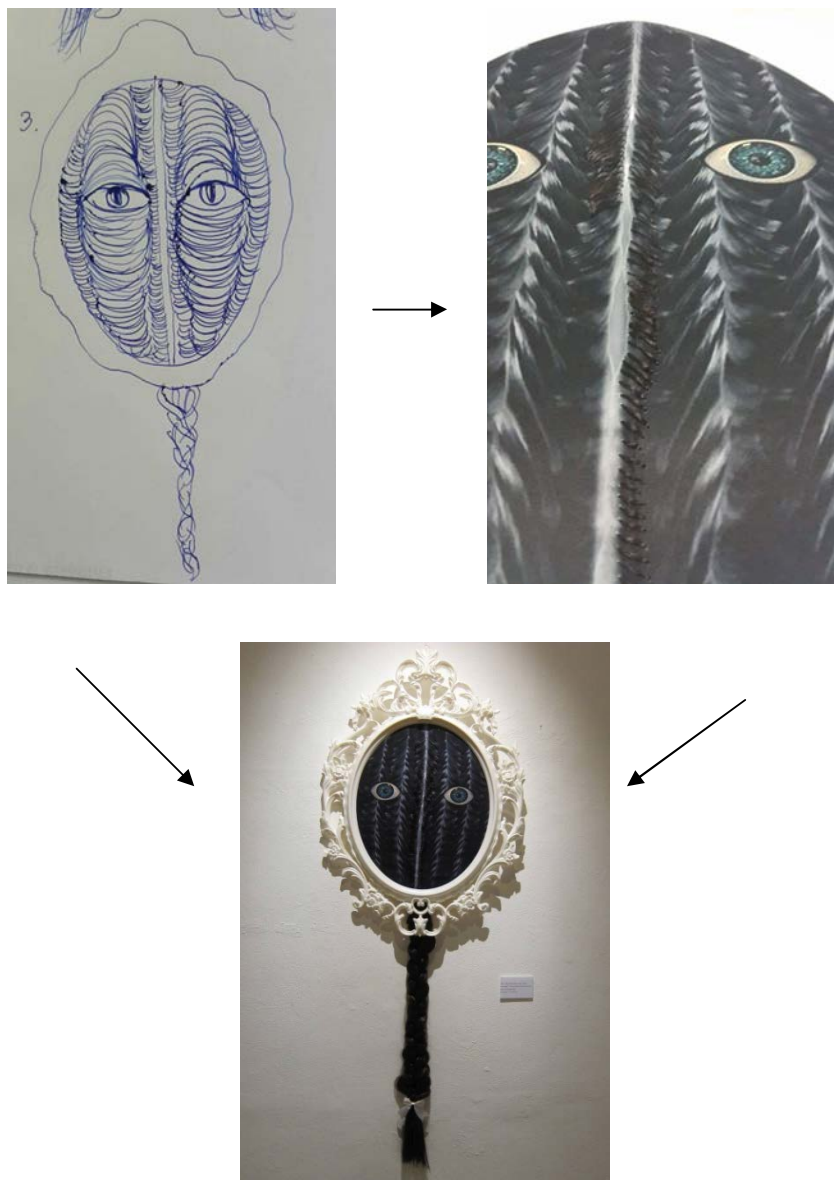
เปิดเผยและปิดบัง ความกังวลใจกับเส้นผม ซึ่งเส้นผมผู้หญิงเป็นภาพสะท้อนความงามทาง
บุคลิกภาพ

ภาพที่ 5-8 ภาพร่างและผลงานจริง 6

ผู้วิจัยนำรูปทรงของโคมไฟมาเชื่อมโยงกับแนวความคิดของผู้วิจัยสร้างสรรค์ เกี่ยวกับ
สภาวะอารมณ์ที่ต้องการสื่อความหมาย ถึงแสงสว่างที่ทำให้เห็นถึงความชัดเจน ทั้งด้านรูปทรงและ
รายละเอียดจากคำพูดเมื่อพบเห็นคนศีรษะล้าน จะมีลักษณะของความใสและสว่างของหนังศีรษะ

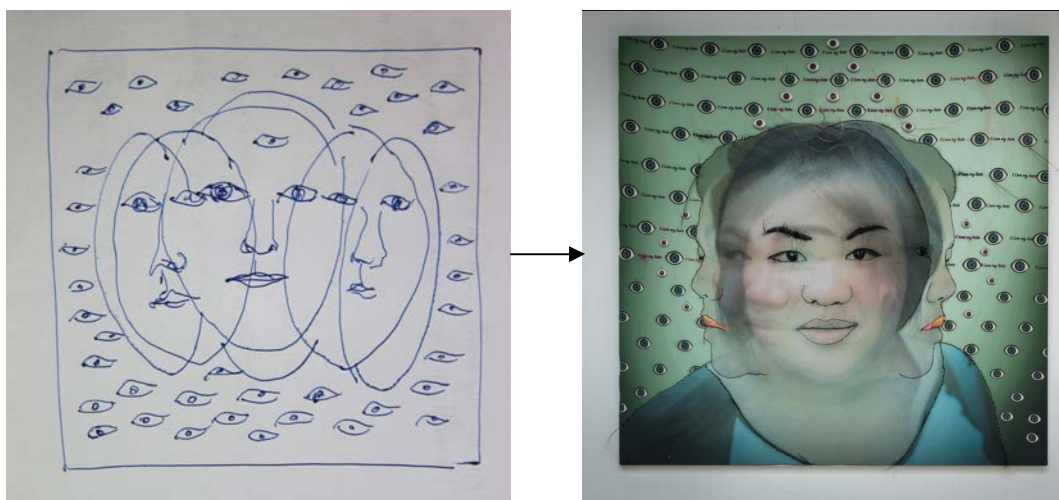
ทำให้ผู้วิจัยนำโคมไฟมาสื่อสารความหมายทางอารมณ์ ความรู้สึกทางด้านการรับรู้และการตีความหมาย จึงเปรียบโคมไฟเสมือนศีรษะถ้าเปิดไฟก็จะสังเกตเห็นช่องไฟที่มองผ่านเส้นผมได้ ทำให้ขาดความสวยงามและความมั่นใจ

ภาพที่ 5-9 ภาพร่างและผลงานจริง 7

ผู้วิจัยนำรูปทรงของกระจกมาเชื่อมโยงกับแนวคิดของผู้วิจัย เกี่ยวกับสภาวะอารมณ์ที่ต้องการสื่อสารความหมายของการรับรู้และสัมผัสได้อย่างตรงไปตรงมา โดยผ่านกระบวนการพิมพ์ผ้า ด้านการทำโปรแกรมสำเร็จรูป Photoshop โดยเน้นและขยายจุดเด่นในภาพที่อยู่ภายใน

กระจก ทำการปกเส้นผมลงบนผ้าตามรอยผมเปีย เชื่อมต่อด้านเส้นผมประกอบติดเข้ากับกระจก ใช้วัสดุ ลูกบิดดวงตา ประกอบติดลงบนผ้า เพื่อสื่อความหมายและขยายความคิดในงาน ผู้วิจัย ต้องการสื่อสาร ภาพสะท้อนใจจากการที่มองกระจกแล้วสะท้อนใจกับสิ่งคือความงามบนศีรษะ สร้างความสงสัยกับสายตาจากคนรอบข้างที่พบเจอ จึงทำให้เกิดความกังวลใจและขาดความมั่นใจ

ภาพที่ 5-10 ภาพร่างและผลงานจริง 8

ผู้วิจัยนำเอารูปถ่าย มาเชื่อมโยงกับแนวความคิดของผู้วิจัย เกี่ยวกับการถูกจ้องมอง ผู้วิจัย มีสภาวะผมร่วงในเพศหญิง เป็นปัญหาที่สะท้อนใจมากเพราะทำให้ขาดความมั่นใจ ขาดความงามบนศีรษะซึ่งเป็นจุดเด่นของบุคลิกภาพ ทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรงจากการถูกมอง ถูกถามจากความผิดปกติจากธรรมชาติของผู้หญิง เกิดเป็นความอับอาย ระแวงจากสายตาของคนรอบข้างที่จ้องมองมาที่ตัวเรา ผู้วิจัยจึงนำเอารูปถ่าย ผ่านกระบวนการโฟโต้ปริ้น ที่มีรอยยิ้มแต่ภายในจิตใจเต็มไปด้วยความกังวล ความอับอาย และดวงตา ในงานมีความหมายแทน สายตาที่คอยจ้องมอง

ภาพที่ 5-11 ภาพร่างและผลงานจริง 9

ผู้วิจัยสร้างสรรค์นำรูปทรงเก้าอี้มาเชื่อมโยงกับแนวความคิดของผู้วิจัยเกี่ยวกับภาษาฝรั่งเศสตามหลักไวยากรณ์เพศของคำนามทั้งหมดมีเพศ คือเพศชายและหญิง ซึ่งในภาษาฝรั่งเศสเก้าอี้เป็นเพศหญิงคือ

Le canapé (เลอ กานาเป่), Les chaises (เล แว้ส) แปลว่าเก้าอี้ นำมาเป็นแนวคิดในผลงานกับประสบการณ์ของเส้นผมที่หลุดร่วง ตามพื้นและเก้าอี้ พื้นที่ใช้เป็นกิจวัตรประจำวันจะพบเจอเส้นผมเสมอ นำเอาแนวคิดมาสร้างสรรค์โดยผ่านความรู้สึกสูญเสียเส้นผมโดยบ่งบอกความเป็นตัวตนผ่านในผลงาน

ตารางที่ 5-1 การแปลความหมายรูปสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม

รูปผลงาน	หน้าที่	ความหมายสัญลักษณ์ตรงและแฝง
	ใช้งาน โดยการหวี	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายสัญลักษณ์ตรงหวีใช้แปรงเส้นผม มีสัญลักษณ์ของรูปทรงของแปรงหวีเส้นผมให้มีระเบียบสวย - ความหมายสัญลักษณ์แฝงแฝงความน่ากลัวจากการหลอ่รงวงของเส้นผมเวลาหวีผมทำให้มีความสะเทือนใจเมื่อพบเห็นเส้นผมที่หลอ่รงวงติดแปรง
	ใช้รับประทาน	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายสัญลักษณ์ตรงแอปเปิ้ลเป็นผลไม้เปลือกบางมีรสชาติเปรี้ยวและหวานหอมมีหลากหลายสีในแต่ละสายพันธุ์ - ความหมายสัญลักษณ์แฝงแอปเปิ้ลเป็นสัญลักษณ์บอกถึงเรื่องเพศหรือเซ็กส์เป็นตัวแทนสภาพรูปร่าง สรีระเพศหญิง

ตารางที่ 5-1 การแปลความหมายรูปสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม (ต่อ)

รูปผลงาน	หน้าที่	ความหมายสัญลักษณ์ตรงและแฝง
	ใช้นั่ง	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายสัญลักษณ์ตรง เก้าอี้มีหลากหลายรูปทรง และมี ความแตกต่างกันไปตาม ความต้องการในการใช้งาน - ความหมายสัญลักษณ์แฝงมี ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ บุคคลในรูปทรงของเก้าอี้แสดง ถึงความเป็นเจ้าของบอก เรื่องราว ประสบการณ์ผ่าน สัญลักษณ์เก้าอี้ ซึ่งมีความหมาย ทางภาษาของภาษาฝรั่งเศส บอก ถึงการแบ่งเพศในการเรียก
	ใช้บอกเวลา	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายสัญลักษณ์ตรง เป็นตัว บอกเวลา เป็นการให้ ความสำคัญกับรูปทรงของ นาฬิกา ซึ่งมีความหมายบอก ความจำเพาะขยายความสำคัญ ของแนวคิดการใช้เวลาทั้ง ปัจจุบัน อดีต และอนาคต - ความหมายสัญลักษณ์แฝง ผู้วิจัย ใช้การแฝงความหมายในงาน เกี่ยวกับการรอคอยเส้นผมที่ กำลังเกิดใหม่ และกำลังจะหลุด ร่วงไปพร้อมกาลเวลา บ่งบอก ถึงความสูญเสีย สังขารและ การตาย โดยใช้เวลามาเป็น ความหมายแฝงภายในงาน

ตารางที่ 5-1 การแปลความหมายรูปสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม (ต่อ)

รูปผลงาน	หน้าที่	ความหมายสัญลักษณ์ตรงและแฝง
	<p>รูปภาพใช้ใน การติดตั้ง เป็นงาน ศิลปะให้ผู้ชม มองถึงความงาม</p>	<p>- ความหมายสัญลักษณ์ตรง ผู้วิจัย ใช้ความหมายทางสัญลักษณ์ ของรูปทรงศีรษะตัวเองใน การสื่อสารความหมายเป็น ตัวเอง</p> <p>- ความหมายสัญลักษณ์แฝง ผู้วิจัย ใช้ความหมายแฝงภายในงาน โดยใช้รูปทรงตัวเอง บอก กล่าวถึงประสบการณ์ส่วนตัว เดียวกับการสูญเสียเส้นผม ซึ่งมี ความปรารถนาของผู้หญิงใน เรื่องความงาม</p>
	<p>สัญลักษณ์ของ เพศหญิงใน การสวมใส่ ภายใน ร่างกายที่ ไม่อาจเผยได้</p>	<p>ผู้วิจัยต้องการสื่อความหมายถึง ความบอบบางน่าทะนุถนอม ของเสื้อชั้นในที่บ่งบอกถึง รสนิยมของผู้หญิง ซึ่งสามารถ ส่งถึงเฉพาะตัวของทรงผมของ ผู้หญิง</p>

ตารางที่ 5-1 การแปลความหมายรูปสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม (ต่อ)

รูปผลงาน	หน้าที่	ความหมายสัญลักษณ์ตรงและแฝง
	<p>กล่องสำหรับ บอกถึงข้อความ หรือโน้ตเตือน ความจำสั้น</p>	<p>- ความหมายสัญลักษณ์ตรง การนำเอาสัญลักษณ์ของ กล่องโน้ตข้อความเพื่อเตือน ความจำในแต่ละวัน</p> <p>- ความหมายสัญลักษณ์แฝง ผู้วิจัย ต้องการใช้สัญลักษณ์ ความหมายแฝงในผลงานของ เรื่องการจ้องมอง การระแวงของ สายตา เมื่อถูกมองถึง ความผิดปกติของสายตามันค่อย ช้าเตือนให้รู้สึกถึงความกังวลใจ ที่เกิดภายในจิตใจเกี่ยวกับ การสูญเสียความงามจากเส้นผม</p>
	<p>จานใส่อาหาร</p>	<p>- ความหมายสัญลักษณ์ตรง เป็นสัญลักษณ์ของถ้วยชามใส่ ผลไม้หรือนำไปประดับตกแต่ง</p> <p>- ความหมายสัญลักษณ์แฝง ถ้วย ชามมีสัญลักษณ์ความหมายแฝง ของการรองอาหาร ผู้วิจัยเลือก ชามเพราะมีความเปราะบาง เพราะความเป็นเซรามิกและมี ความสวยงามในตัวชาม ชามมี ลักษณะรูปทรงคล้ายสิริระ ผู้หญิง และความเปราะบางของ สภาพจิตใจที่สูญเสียความงาม</p>

ตารางที่ 5-2 การแปลความหมายสัญลักษณ์แอบแฝงในงานศิลปะเส้นผม

รูปผลงาน	สัญลักษณ์ตรง	สัญลักษณ์แฝง
	<p>สัญลักษณ์ของรูปทรง หวี บ่งบอกหน้าที่ใน การใช้หวีผมรูปทรงที่ น่าสนใจและความงาม</p>	<p>เส้นผมที่แทนซิกหวี มีสัญลักษณ์บอกถึง ความคิดปกติของเส้นผม แฝงความน่ากลัวและ คำถามในการขยาย ความหมายของศิลปิน</p>
	<p>สัญลักษณ์ของผลไม้</p>	<p>เรื่องเพศ ทั้งรูปร่างสตรีระ ของผู้หญิง และเรื่อง เพศสัมพันธ์</p>

ตารางที่ 5-2 การแปลความหมายสัญลักษณ์แอบแฝงในงานศิลปะเส้นผม (ต่อ)

รูปผลงาน	สัญลักษณ์ตรง	สัญลักษณ์แฝง
	เก้าอี้นั่ง	<p>มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลในรูปทรงเก้าอี้ แสดงถึงความเป็นเจ้าของบอกเรื่องราวประสบการณ์ผ่านสัญลักษณ์เก้าอี้ ซึ่งมีความหมายทางภาษาของภาษาฝรั่งเศส</p>
	สัญลักษณ์ของนาฬิกาบอกเวลา	<p>ผู้วิจัยต้องการสื่อสารในเรื่องการรอคอยผมที่เกิดขึ้นใหม่และผมที่กำลังจะสูญเสียไปพร้อมกับเวลา</p>

ตารางที่ 5-2 การแปลความหมายสัญลักษณ์แอบแฝงในงานศิลปะเส้นผม (ต่อ)

รูปผลงาน	สัญลักษณ์ตรง	สัญลักษณ์แฝง
	<p>สัญลักษณ์ใบหน้าของผู้วิจัย</p>	<p>ผู้วิจัยต้องการสื่อสารประสบการณ์ส่วนตัวกับเส้นผมที่บ่งบอกถึงความงามของผู้หญิง</p>
	<p>สัญลักษณ์ของเพศหญิงในการสวมใส่ภายในร่างกายที่ไม่อาจเผยได้</p>	<p>ผู้วิจัยต้องการสื่อความหมายถึงความบอบบาง น่าทะนุถนอมของเสื้อชั้นในที่บ่งบอกถึงรสนิยมของผู้หญิง ซึ่งสามารถส่งถึงเฉพาะตัวของทรงผมของผู้หญิง</p>

ตารางที่ 5-2 การแปลความหมายสัญลักษณ์แอบแฝงในงานศิลปะเส้นผม (ต่อ)

รูปผลงาน	สัญลักษณ์ตรง	สัญลักษณ์แฝง
	<p>สัญลักษณ์ของกรง บอกข้อความ</p>	<p>ผู้วิจัยต้องการสื่อสารใน เรื่องของการบอกกล่าว ความเป็นตัวตนผ่านเส้น ผมและแวตาในการ มองเพื่อสื่อสาร</p>
	<p>สัญลักษณ์ของถ้วยชาม ใส่ผลไม้</p>	<p>ผู้วิจัยนำถ้วยชามบอก ความหมายแฝงของ ความเป็นผู้หญิงในเรื่อง แม่บ้านแม่เรือนมีรูปทรง กลมมลบอกถึงสรีระ ของผู้หญิง</p>

ปัญหาที่พบในงานวิจัย

ปัญหาประการแรกในการสร้างสรรค์คือการหาเส้นผมและวัสดุในการสร้างสรรค์ปัญหาเกิดขึ้นกับงานทุกชิ้นแตกต่างกันไปเพราะงานสื่อผสมต้องมีกระบวนการทางความคิดผสมผสานกับวัสดุที่เป็นสื่อในงาน

ภาพที่ 5-12 เส้นผม

คุณสมบัติของเส้นผมที่ผู้วิจัยเลือกใช้ชิ้นนั้นคือเส้นผมเทียม ซึ่งมีความยืดหยุ่นและพันกันง่ายมาก ในการใช้จะพบปัญหาในการแยกเส้นผมออกจากกัน จะมีลักษณะที่ติดพันกันจนแยกไม่ออก ผู้วิจัยพบว่าต้องอาศัยความใจเย็นมาก ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผมพันกันคือ เส้นผมยาวเกินไป และไม่ได้ใช้น้ำมันชโลมเส้นผมระหว่างแยกเส้นผม ไม่ควรหวีผมแรงและต้องระมัดระวังเรื่องลม จะทำให้เส้นผมยืดพันกัน

ภาพที่ 5-13 เข็มเย็บผม

ในผลงานผู้วิจัยสร้างสรรค์เลือกใช้เทคนิควิธีการปักเส้นผมกับผ้า ปัญหาที่พบในกระบวนการคือ การเลือกใช้เข็ม เข็มที่เลือกใช้ต้องมีลักษณะของรูสนเข็มต้องกว้าง และมีความแหลมคมของเข็มค่อนข้างดีมีความเสียวบางของเข็ม มีขนาดของเข็มที่แตกต่างกันไป แล้วแต่จะเลือกใช้เข็มกับพื้นที่บริเวณใดในการปักเส้นผม การแทงเข็มขึ้นสู่ด้านบนของผ้าแล้วล่อยเส้นผมให้ล่อยติดกับผ้านั้นต้องอาศัยความประณีตในการสนเข็มร้อยผม เพราะเส้นผมที่ถูกร้อยและปักสามารถหลุดร่วงออกมาได้เสมอ เปรียบได้กับการหลุดร่วงของเส้นผมในกระบวนการก็มีความหมายในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 5-14 กาวในการติดเส้นผม

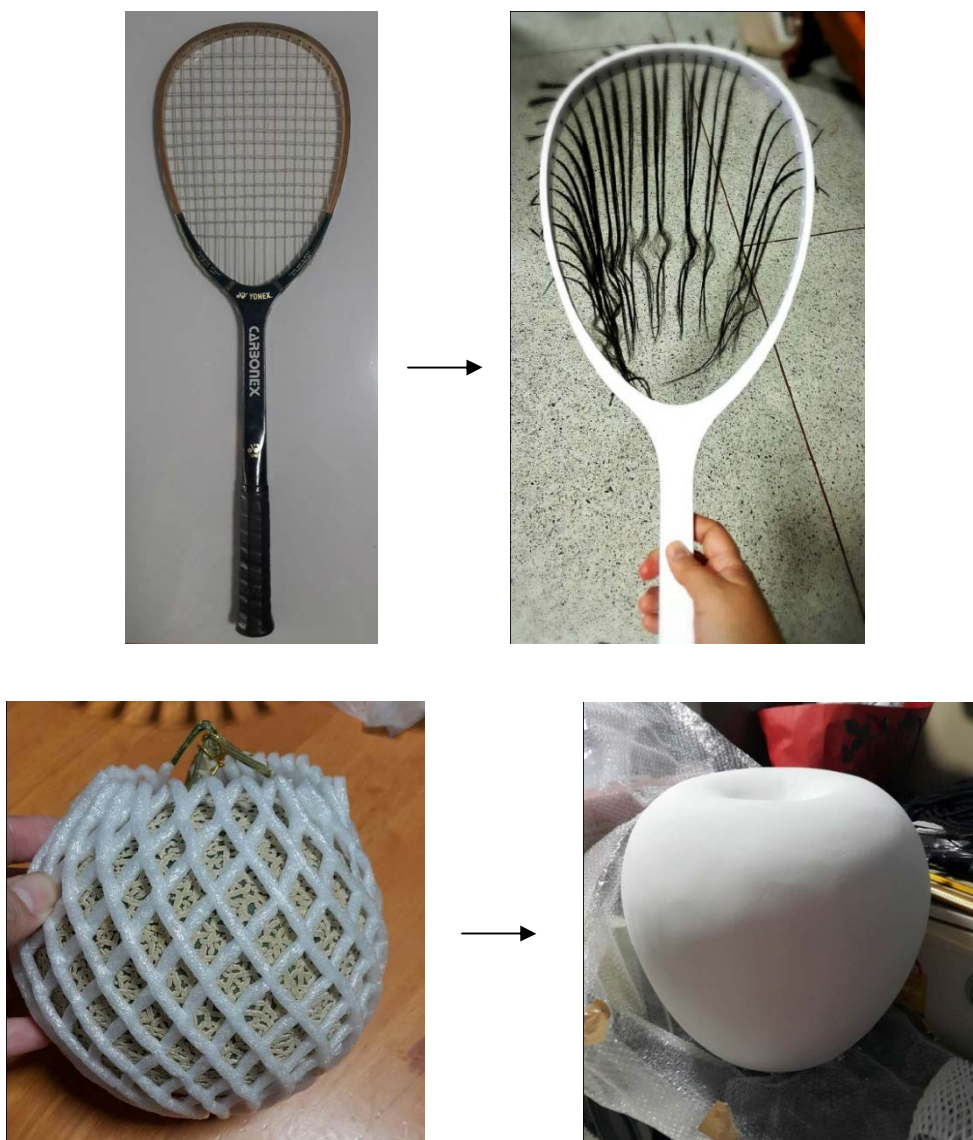
ในผลงานผู้วิจัยเลือกใช้วิธีติดเส้นผมกับวัสดุด้วยกาวยาง เพราะมีความสะดวกในการติดและแห้งเร็ว มีความทนทานรับน้ำหนักของเส้นผม ที่มีความหนาและหนักได้ดี ปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์พบคือ การวางหรือติดวัสดุนั้นต้องใช้เวลาในการกาววัสดุกับกาวบนวัสดุที่มีความเป็นผ้า

ฟองน้ำ และวัสดุที่มีความมัน ต้องนำวัสดุเส้นผมแบ่งออกมาเพื่อตัดใช้แรงและเวลาเท่ากับวัสดุ อาจทำให้เส้นผมที่ไม่ต้องการติดนั้น ลมพัดหรือหลุดออกจากกันได้

ภาพที่ 5-15 ผ้าที่ใช้ในการปักผม

ในผลงาน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการปักผมลงบนผ้า ปัญหาที่พบในผลงานคือ ผ้าที่เลือกใช้ต้องมีลักษณะบางและเนื้อผ้าละเอียด สามารถรับสีพิมพ์ลงบนผ้าที่ชัด ถ้าผ้าหนาเกินไปทำให้ปักเส้นผมลงไปยาก และถ้าผ้าบางเกินไปจะทำให้ผมที่ปักไปหลุดล้าลงไป

ภาพที่ 5-16 การเปลี่ยนวัสดุให้มีสีขาว

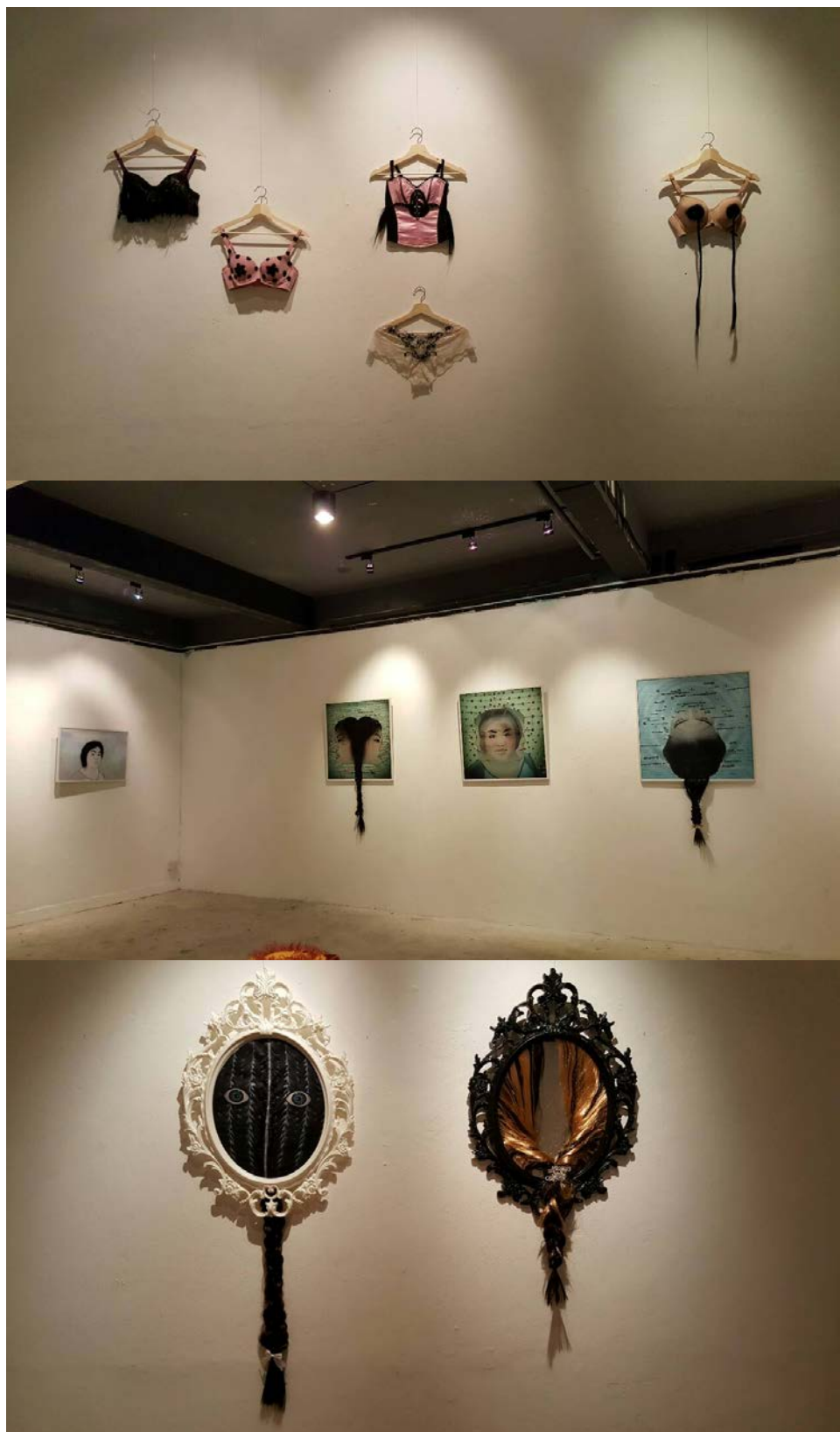
เส้นผมมีความบางและเล็กมากถ้าไม่สังเกตก็จะมองไม่เห็นชัด การที่นำเส้นผมมาสร้างผลงานนั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงรูปทรง ที่มีความหมายกับแนวความคิด สามารถเพื่อความพิเศษของเส้นผมในงานให้เด่นชัดออกมาได้นั้น ผู้วิจัยพบว่าวัสดุบางอย่างที่นำมาใช้นั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงสีบนวัสดุนั้นให้มีสีขาวหรือสีค่า เพื่อให้เส้นผมมีความเด่นชัดดังภาพ

ปัญหาประการที่สองคือ ด้านการขนย้ายผลงานและการติดตั้งผลงานนี้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ ถึงแม้จะเป็นปัญหาที่เล็กน้อย แต่นั่นคือปัญหาที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผลงานไม่ชำรุดแล้ว ค่ารูปทรงที่สมบูรณ์ได้ดังภาพ

ภาพที่ 5-17 การขนย้ายและการติดตั้งผลงาน

ในการขนย้ายผลงานพบปัญหาของการพันกันของเส้นผม ทำให้ต้องมีการแก้ปัญหา
 หน่วยงานตอนติดตั้ง ผู้วิจัยพบว่าเส้นผมติดนั้น เช่น วัสดุที่เป็นโคมไฟที่มีพื้นผิวของกระดาษสา
 สามารถขาดได้เมื่อนำย้ายไม่ดี ต้องระมัดระวังสก็อตเทปใสที่ปิดที่ห้องงานทำให้เส้นผมติดเทปกาว
 นั้นได้ไม่สามารถดึงออกได้จากกันได้

ภาพที่ 5-18 ภาพความสว่างของแสงไฟ

ในการติดตั้งผลงานมีส่วนสำคัญมากในการนำเสนอผลงาน ปัญหาที่พบในการติดตั้งคือ ความสว่างของแสงสว่างไม่เพียงพอ ต้องมีการกำหนดแสงไฟส่องผลงาน จะทำให้เกิดความเด่นชัด อยู่ในเส้นผม และต้องคำนึงถึงสายลมที่ออกมาจากช่องแอร์ปรับอากาศอาจทำให้เส้นผมในผลงาน ผิดรูปไปจากที่กำหนดไว้

ปัญหาทั้งสองประการดังกล่าวเป็นปัญหาด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปเป็นประโยชน์สำหรับแนวทางการปรับแก้ไขในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ในชุดต่อ ๆ ไป สำหรับปัญหาในด้านความหมายของภาพผลงานที่สื่อสารออกมาด้วย วัสดุ รูปทรง และทัศนธาตุต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยพึงพอใจผลลัพธ์ที่ได้ในระดับหนึ่งและมีความรู้สึกว่าการแสดงผลงานทั้ง 3 ชุด สามารถสื่อสารความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

บทที่ 6

สรุปผลการดำเนินงานและอภิปรายผล

จากการดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้แบ่งกระบวนการดำเนินงานออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วยส่วนที่ 1 การดำเนินงานภาคเอกสารการวิจัย และส่วนที่ 2 การดำเนินงานผลงานสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพบว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานทั้ง 2 ส่วนนี้ มีหลายประเด็นที่น่าสนใจ ดังนั้น การสรุปผลการดำเนินงานจะดำเนินการสรุปทีละส่วนก่อน และจะสรุปผลโดยรวมจากการดำเนินงานทั้งหมดเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของการดำเนินงานตามลำดับ

สรุปผลส่วนที่ 1 การดำเนินงานภาคเอกสารการวิจัย

การศึกษางานวิจัย จริต อิศตรี: คุณค่า สัจจะ ในงานศิลปะเส้นผม ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดแนวทาง การศึกษาเบื้องต้นสำหรับการวิจัยนี้ โดยให้ความสำคัญแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ จากการศึกษาในเรื่องของ “เส้นผม” เพื่อเชื่อมโยงกับงานศิลปกรรมประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายของการแสดงออก จริตในงานศิลปกรรมร่วมสมัย
2. แนวคิดและทฤษฎีในงานศิลปะเพื่อถอดรหัสทางความคิดศิลปิน เพื่อนำสู่งานศิลปะ
3. การหาความหมายสัจจะในงานศิลปะ
4. เอกสารและงานสร้างสรรค์ศิลปะ

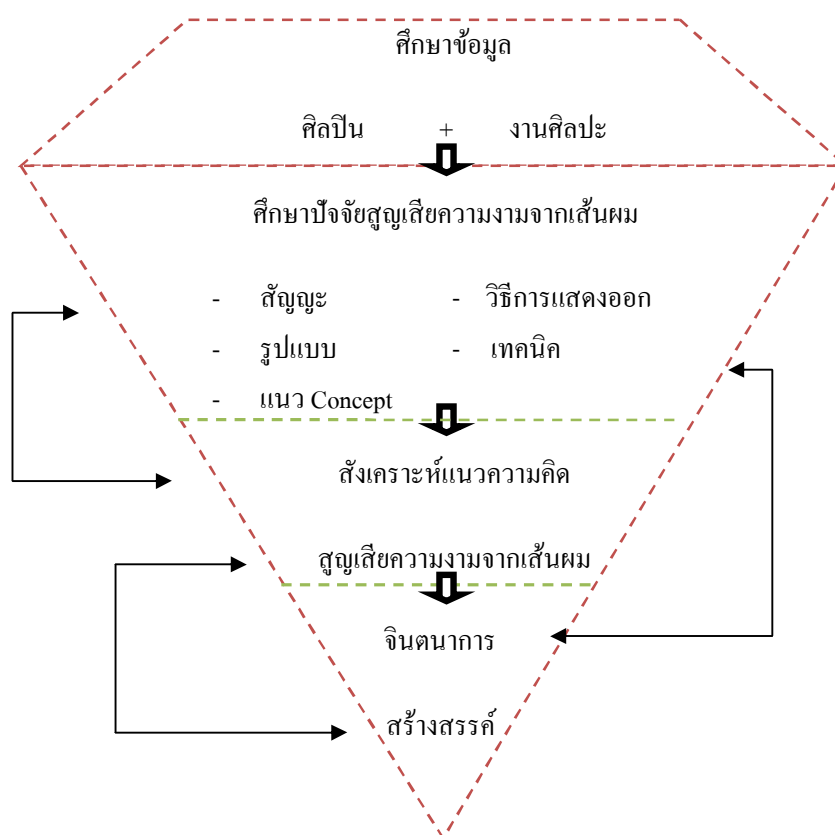
จากแนวทางที่กำหนดไว้ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาดังกล่าว และได้ประมวลผลเป็นความเข้าใจว่าการแสดงออกของจิตรในงานศิลปกรรม ดังนี้ จริตภายในผลงานคือการถ่ายทอดพฤติกรรม การชอบทำให้สิ่งที่ตนเองมีความถนัด แสดงออกโดยไม่ขัดเงิน แสดงออกอย่างมีอัตลักษณ์ในผลงานศิลปกรรม ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีบุคลิกภาพเข้ามาวิเคราะห์ในผลงานและตัวศิลปินเส้นผม บ่งบอกถึงภูมิหลังและบุคลิกในการแสดงออกของผลงานที่ศิลปินพยายามจะสื่อสาร โดยการแสดงออกทางสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยผ่านเส้นผมและนำมาขยายความหมายในทฤษฎี แนวคิดรูปทรงนิยมและทฤษฎีสัจจะวิทยา ในการวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแนวทางสำหรับการวิเคราะห์และแปลความหมายภาษาภาพในงานศิลปะเส้นผม ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเป็นกระบวนการวิจัยมีขั้นตอน การค้นหาแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ผู้วิจัยสร้างสรรค์ได้นำกระบวนการทางแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และทฤษฎีมาวิเคราะห์เข้าสู่กระบวนการการสร้างสรรค์ศิลปะผลงาน ภายใต้นแนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม ในมิติของแนวความคิด เพื่อค้นหาสัญลักษณ์ รูปทรง คุณค่า สัจจะที่เกิดจากแนวคิดอย่างมี

หลักการเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการพัฒนาภาพร่างและผลงานสร้างสรรค์อย่างมีข้อมูลจากการศึกษาทั้งภาคเอกสารและสัมภาษณ์ศิลปิน งานศิลปะจึงนำมาวิเคราะห์หาความพิเศษในงานศิลปะของผู้วิจัย

2. ในการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยนำภาคเอกสารและผลงานศิลปินกับงานวิจัยมาวิเคราะห์และได้สร้างจินตภาพสมมติเพื่อสะท้อนความคิดและการแสดงออกนำไปสู่ผลงานเป็นความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวของศิลปิน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการวิจัยศิลปะที่ต้องอธิบายกระบวนการถ่ายทอดการรับรู้และการเรียนรู้ผ่านรูปความหมายทางภาษาที่แฝงมาในรูปความหมายทั้งที่รับรู้ได้โดยตรงและทางอ้อม การวิจัยพบว่าต้องมีความยืดหยุ่นระหว่างภาษาจากตัวหนังสือ ซึ่งเป็นนามธรรมสูง นำเข้าสู่ภาษาศิลปะที่ต้องอาศัยประสบการณ์ทางสุนทรียศิลป์ มาวิเคราะห์ซึ่งเป็นศาสตร์คนละขั้วจึงต้องอาศัยคุณสมบัติ บุคลิกลักษณะเฉพาะ ความหมายเชิงสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความศรัทธา ความรัก

ความผูกพัน และบริบทด้านต่าง ๆ เข้ามาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดความสอดคล้องของธรรมชาติศิลปะและงานวิจัยที่สมบูรณ์

ภาพที่ 6-1 ขั้นตอนแนวคิดในการสูญเสียความงามจากเส้นผมสู่งานสร้างสรรค์

ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์และแปลความหมายสัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผม

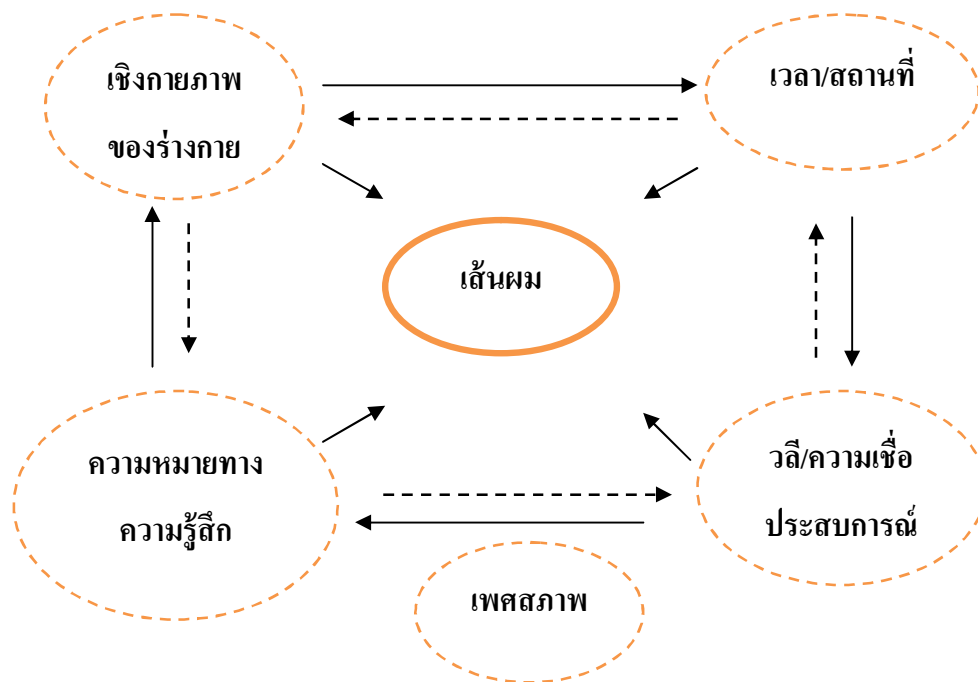
ภายหลังจากได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงานของการวิจัยนี้ได้กำหนดเป็นแนวทางสรุป คือ การวิเคราะห์ผลงานศิลปะป็น อิมพัส สุวัฒน์ศิลป์ ที่มีแนวคิดภายใต้การสูญเสียเส้นผม ถอดรหัสความหมาย แปลความหมายเนื้อหาในผลงาน โดยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์งานเส้นผมในเบื้องต้น ผู้วิจัย ได้พบว่าเส้นผมมีความสัมพันธ์ และ ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะเส้นผมได้ ดังนี้

1. เชิงกายภาพของร่างกาย เช่น สัขาร อากาเรเจ็บปวดที่ปรากฏ ฯลฯ
2. ความหมายทางความรู้สึก เช่น ความผูกพันทางด้านสายใยครอบครัว ความรัก

ความสูญเสีย ฯลฯ

3. เวลา เช่น เส้นผมเป็นตัวบ่งบอกความทรงจำที่มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่าง ๆ กับ สิ่งแวดล้อมโดยผ่านช่วงเวลา ถ่ายทอดเป็นความทรงจำ ฯลฯ
4. วลี เช่น การบอกเล่าเรื่องราวในอดีต ประวัติศาสตร์ ความเชื่อทางวัฒนธรรม ฯลฯ
5. ความเป็นเพศสภาพ สื่อความหมายของเพศหญิง และในเรื่องของเซ็กส์

ในการวิเคราะห์ได้แยกความหมาย ความสำคัญออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยทฤษฎี สัญลักษณ์ ก่อนเป็นอันดับแรกเพื่อจำแนกคุณลักษณะเบื้องต้นของผลงานศิลปะเส้นผม อันดับถัดมา คือ ทฤษฎีรูปทรงนิยม เพื่อจำแนกแนวคิดและวิธีการถ่ายทอดความหมายทางรูปทรง เพื่อหาที่มาของสัญลักษณ์ตรง และแฝง โดยการใช้ทฤษฎีบุคลิกภาพมาช่วยเสริม ในการวิเคราะห์เพื่อจำแนกรูปทรง สัญลักษณ์และแนวคิดในงานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปแปลความหมายทางสัญลักษณ์ ดังภาพ

ภาพที่ 6-2 การขยายแนวคิดจากเส้นผม

จากการวิเคราะห์เส้นผมสู่การเชื่อมโยงด้วยบริบท อันประกอบด้วยเรื่องของกายภาพในเชิงร่างกาย การขยายความหมายจากความรู้สึกส่วนตัว ความเชื่อหรือวุฒิ เวลา และเรื่องเพศสภาพเป็นตัวกำหนดการบันทึกความทรงจำหรือพลังแอบแฝงภายในเส้นผม ทั้งหมดนี้สามารถเชื่อมโยงกับเส้นผม สามารถนำแนวคิดกับไปกลับมา เขียนไปมาได้อย่างไม่ตายตัว ขึ้นอยู่กับศิลปินจะหยิบยกแนวคิดนั้น ๆ มาใช้ในการสร้างสรรค์เพื่อนำสู่การสร้างสรรค์ บ่งบอกถึงจรดในการแสดงออกของศิลปินกับชิ้นผลงาน

สรุปส่วนที่ 2 การดำเนินงานด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม

ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนและแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมในการดำเนินงานของส่วนที่ 2 เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญคือ

1. การร่างภาพลายเส้นเบื้องต้น
2. การกำหนดรูปแบบและวัสดุ
3. การสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง
4. ปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์

ซึ่งจากการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวความคิดของการสร้างสรรค์เป็นแนวความคิดภายใต้การสูญเสีย ความงามจากเส้นผมเป็นหลักในผลงานทั้งหมด คือ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเย็บ ปัก และการประดิษฐ์เส้นผมลงวัสดุต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกถึงการปลุกเส้นผม การกำเนิดใหม่ของเส้นผม โดยการนำเส้นผมมาเสริมเติมแต่งในส่วนที่ขาดหายไป อย่างมีความหมายและสอดคล้องกับแนวคิดในงานวิจัย

วิธีการเย็บปักและประดิษฐ์เส้นผม

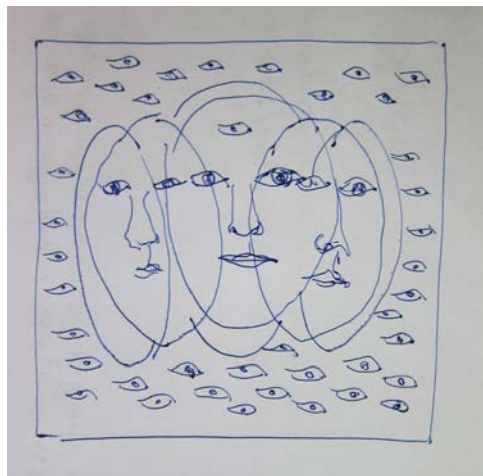
ในผลงานสร้างสรรค์ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับเทคนิควิธีการเย็บ การปัก และการประดิษฐ์เส้นผมเพราะเปรียบเสมือนการปลุกเส้นผม การกำเนิดใหม่ของเส้นผม ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์และความสะท้อนใจจากการสูญเสียเส้นผมมาเป็นแนวคิดในชิ้นผลงาน ตามหลักการทางการแพทย์ เส้นผมมีการหลุดร่วงตามธรรมชาติ แต่ถ้าเกิดผมหลุดร่วงในผู้หญิงย่อมมีความวิตกกังวลใจขาดความมั่นใจในเรื่องของความงามซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่คู่ควรกับผู้หญิง

การเลือกวัตถุในการสร้างสรรค์

วัตถุเป็นสิ่งที่ความหมายสัญลักษณ์อ้างอิง ซึ่งหมายถึงทำให้เกิดการแปลความหมาย หรือผลของความหมายภายในผลงาน ผู้วิจัยเลือกวัตถุที่มีความผูกพันในชีวิตและมีความหมายสื่อถึงความเป็นผู้หญิง ทั้งนัยยะแอบแฝงและอย่างตรงไปตรงมา และมีความหมายที่เป็นสากล ถ่ายทอดผ่านประสบการณ์การรับรู้ของผู้ชมให้จินตนาการมากกว่าภาษา (พูดและเขียน) จึงนำมาเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดและการแสดงออกทางด้านทัศนศิลป์

การตีความหมายในงานสร้างสรรค์

สัญลักษณ์ภายในงานเป็นกระบวนการสร้าง ก่อให้เกิดความเข้าใจ “ความหมาย” ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เวลา สถานะ หรือบทบาทของแต่ละคน มีความหมายเชื่อมโยงกับความหมายรูปสัญลักษณ์เข้ากับความหมายเมื่อทัศนกรรม และวัตถุธรรมถูกใส่รหัสนัย ความหมายจึงไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นมาโดยตรงจากภาพ หรือวัตถุ Roland Barthes (1915-1980) ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดมาเชื่อมโยงกับภาพทัศนศิลป์ ทำให้เกิดการรับรู้อารมณ์โดยตรงต่อผู้ชม ในลักษณะคล้ายข้อความสื่อความหมายภายใต้แนวความคิด (Concept) ในผลงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 6-3 แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม

อภิปรายผล

ความหมายที่ได้จากการแปลความหมายสัญลักษณ์ของเส้นผมในงานศิลปะและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมบนพื้นฐานจากการวิจัยสามารถถอดรูปความหมายของสัญลักษณ์โดยปรากฏทั้งในรูปแบบความหมายตรงและความหมายแฝง โดยเริ่มต้นจากการวิจัยเพื่อเป็นแนวคิดบางประการ เพื่อนำไปสู่กระบวนการวิจัยสร้างสรรค์ เป็นผลงานศิลปกรรมโดยทั้งสองส่วนสามารถสนับสนุนซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดีและมีหลักการในการคิดอย่างเป็นระบบ

ตามที่ได้กล่าวไว้ในส่วนต้นของการวิจัยนี้ว่าผลลัพธ์ในงานวิจัยนี้อาจมิได้เป็นการหาความหมายที่ตายตัวของความหมายเส้นผมทางงานศิลปะ หากแต่ว่าผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับเส้นผมที่ค้นพบในรายงานวิจัยนี้อาจเป็นแนวทางให้ผู้สนใจนำเอาความหมายของเส้นผมที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างงานศิลปะไปพัฒนาในงานศิลปะภายใต้แนวคิดทางด้านศิลปะอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างมีเหตุและผล

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานและวิเคราะห์ผลงาน โดยละเอียดโดยการนำเอา ทฤษฎีสัญญาวิทยา ทฤษฎีรูปทรงนิยม ทฤษฎีบุคลิกภาพ มาเชื่อมโยงเข้ากับผลงานศิลปะ จนกระทั่งผู้วิจัยได้ค้นพบลักษณะพิเศษ (Characteristic) สิ่งที่เป็นสาระแก่นแท้ของผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสรุปเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์จากการนำผลงานศิลปะและผู้วิจัย มาเปรียบเทียบกับกระบวนการ ทฤษฎีสัญญาวิทยา ทฤษฎีรูปทรงนิยมและทฤษฎีบุคลิกภาพ เข้าด้วยกันเพื่อนำมาวิเคราะห์งานศิลปะ เส้นผม ภายใต้แนวความคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม พบความพิเศษ ความจำเพาะในรูปทรง เทคนิควิธี แนวความคิดที่มีความหมายที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และแรงบันดาลใจ ที่สามารถถ่ายทอดสามารถกระทำได้อย่างดี เพื่อตอบ โจทย์วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1

2. การศึกษาจริต อิศริ: คุณค่า สัญญา ในงานศิลปะเส้นผม สามารถแยกแยะ ความหมายที่ประกอบในหัวข้อและสามารถนำไปเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ได้ โดยการวิเคราะห์ทางรูปสัญญา ความหมายสัญญา ซึ่งประกอบด้วยความหมายตรงและความหมายแฝง ซึ่งมีความหมายนัยยะ เหตุผลประกอบหลากหลายด้าน แนวความคิด การสื่อสารสัญญาด้าน แสดงออกทางรูปทรง ซึ่งไม่สามารถเป็นรูปแบบตายตัวได้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อตอบ โจทย์วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2

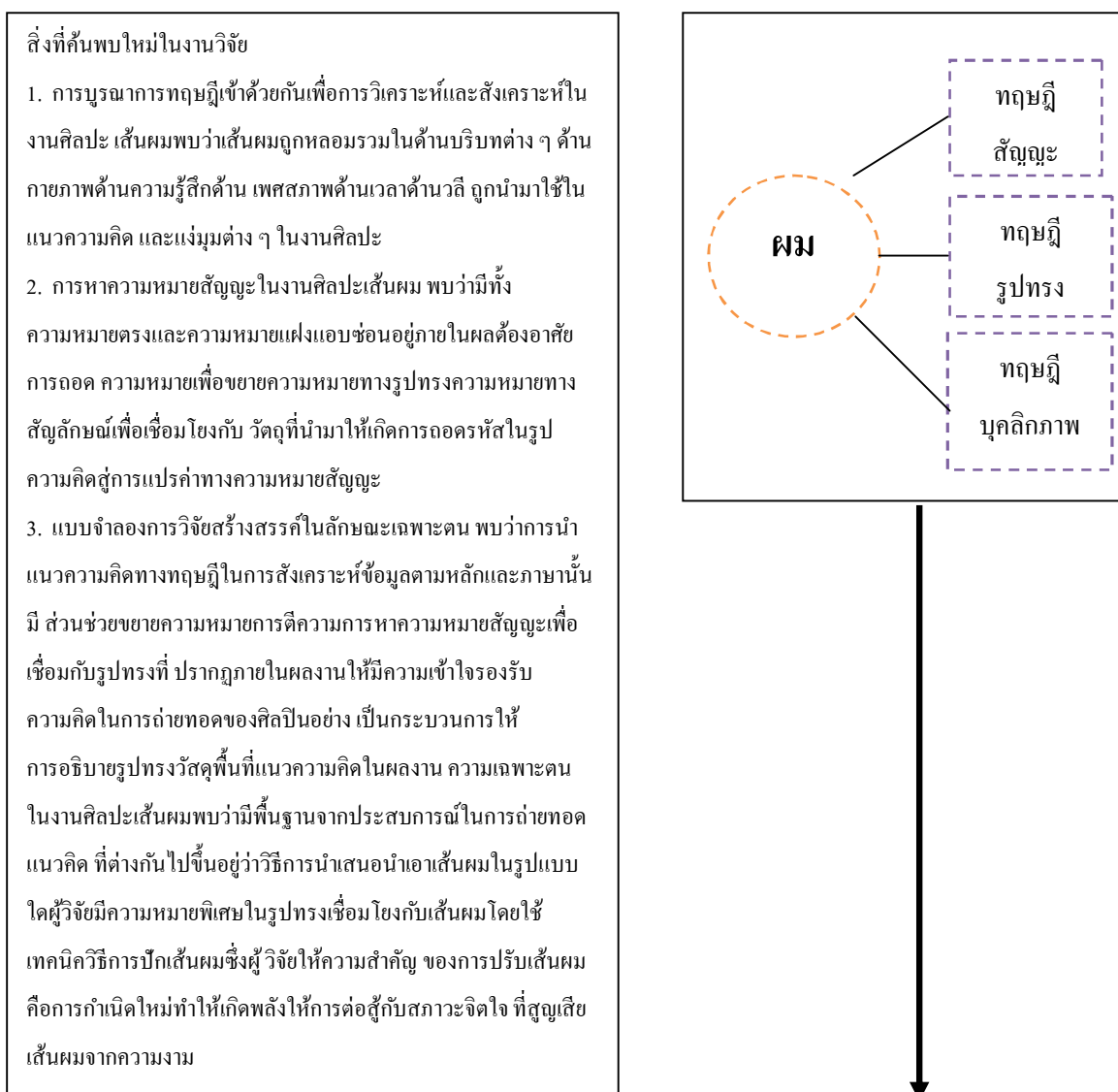
3. การนำเส้นผมที่มีความซับซ้อนละเอียดลึกซึ้ง ในรูปนามธรรมหาความหมาย ความพิเศษทางด้านศิลปะ ผู้วิจัยค้นพบในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เพื่อตอบ โจทย์วัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 3

4. กระบวนการดำเนินงานทั้งสองส่วนในงานวิจัยเป็นกรรมวิธีเฉพาะอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัย กำหนดให้เป็นภาพร่างจินตภาพและกระบวนการเทคนิคของการวิจัยสร้างสรรค์ในลักษณะ เฉพาะตัวเพื่อตอบ โจทย์วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 3 และ 4

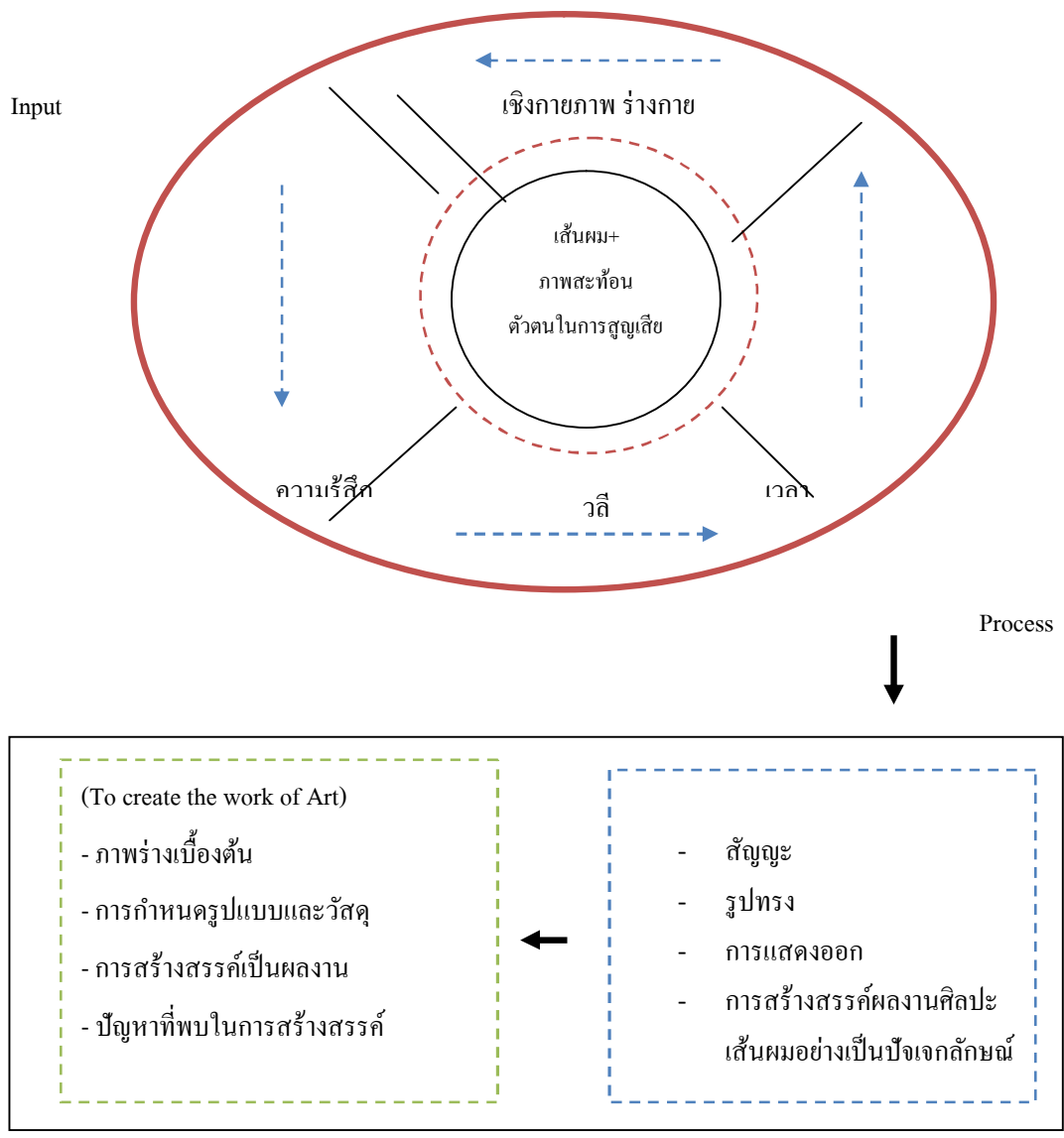
การสร้างสรรค์ศิลปกรรมโดยมีฐานความรู้มาจากการวิจัยสามารถเป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งวงการศิลปะและแวดวงวิชาการ ได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากในแวดวง การสร้างสรรค์ศิลปกรรมโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติสร้างสรรค์มากกว่าที่จะอธิบาย ถึงที่มาของความคิดและระบบกลไก ตลอดถึงการทำงานในขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ

ผู้วิจัยและผู้สนใจทราบถึงสาระของการวิจัยเชิงสร้างสรรค์นั้น ได้อย่างถ่องแท้ ดังนั้น กระบวนการวิจัยที่เป็นฐานข้อมูลให้แก่งานสร้างสรรค์ที่ปรากฏในคุณลักษณะเฉพาะนี้ น่าจะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ผู้วิจัยนิยาม

กระบวนการนี้ว่า “การวิจัยเชิงสร้างสรรค์” ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปภาพรวมกระบวนการวิจัยสร้างสรรค์เป็นภาพสรุปแบบจำลองการดำเนินงานทั้งสองส่วนนี้ในลักษณะเฉพาะตอนที่แสดงถึงปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ดังภาพ

ภาพที่ 6-4 แบบจำลองการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะเฉพาะของผู้วิจัย

ภาพที่ 6-4 แบบจำลองการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะเฉพาะของผู้วิจัย (ต่อ)

แบบจำลองนี้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมทั้งหมดในการวิจัยนี้โดยปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย เนื้อหาในส่วนข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เส้นผมในงานศิลปะ โดยขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำประเด็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเส้นผม ซึ่งผ่านการหาข้อมูล เอกสาร การสัมภาษณ์ ประสบการณ์ นำมาถกกันกรองและสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์เป็นผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อนำความหมายที่ได้ไปสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ตามกระบวนการวิธีการเทคนิคในลักษณะเฉพาะตน

ปัญหาที่พบในงานวิจัยสร้างสรรค์

ปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์ “จริต อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม” ภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม

1. พบว่าเส้นผมที่มีจำนวนมากและยาว ต้องมีการทดลองวางแผนในการสร้างสรรค์ อย่างเป็นขั้นตอนก่อนปฏิบัติงานจริง เพราะเส้นผมที่ใช้มีความยืดและพันกันได้ง่าย ควบคุมได้ยาก เมื่อต้องการให้ผมออกมายาวและตรงสวย

2. พบว่าการจัดแสดงมีความสำคัญกับผลงานมาก เพราะเส้นผมกับรูปทรงที่นำมาใช้ ต้องมีความเด่นชัดและพิเศษ ต้องคำนึงแนวความคิด เนื้อหาในผลงานเป็นหลักสำคัญ ต้องอาศัยแสงไฟให้การจัดวางเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดความเด่นชัดของเส้นผมและรูปทรงกับพื้นฐานในห้องแสดงงาน ต้องให้ความสำคัญกับห้องจัดแสดงงานและการกำหนดแสงไฟที่ส่องมาที่ผลงาน

3. พบว่าควรเลือกวัสดุที่ใช้กับเส้นผมให้เหมาะกับเทคนิควิธีการ เพราะเส้นผมเป็นเพียงอนุเล็ก ๆ ที่พร้อมจะหลุดร่วงไปได้ตามกาลเวลา

ข้อเสนอแนะจากผู้ชมผลงานนิทรรศการ

ผลงานชุดนี้ได้เผยแพร่ในรูปแบบนิทรรศการและผู้ชมผลงานได้ตอบแบบสอบถามในนิทรรศการเพื่อเป็นข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยชุดนี้ ผู้ชมส่วนมากมีความเห็นตรงกันว่าผลงานในชุดนี้สามารถแสดงความหมายของการสูญเสียความงามจากเส้นผมได้อย่างชัดเจน มีความสะเทือนใจและสามารถจินตนาการร่วมได้เมื่อชมผลงาน สามารถสะท้อนภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มีความสูญเสียเส้นผมได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ชมผลงานได้เป็นข้อเสนอแนะน่าสนใจ คือ ผลงานบางชิ้นมีความสะเทือนใจมาก เช่น ชุด Frame, 2016 ชุด Anxiety in minds hair loss และชุด The hair of hair black, 2016 จากตัวเนื้อหาภายในงานบ่งบอกความเป็นปัจเจกของผู้วิจัยได้อย่างสมบูรณ์ และผลงานบางชิ้นยังไม่ค่อยสะเทือนใจ อาจเป็นเพราะรูปทรงที่นำมาทำขาดความพิเศษ ขาดรูปทรง เช่น ชุด The Lamp, 2016 ชิ้น The curtain, 2016 มีข้อเสนอแนะแต่ทุกชิ้นสามารถพัฒนาสร้างสรรค์ได้อีก มีความน่าสนใจ คือ วัสดุ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ มีความแปลกใหม่ ผู้ชมไม่เคยเห็นรูปแบบและเทคนิคทางศิลปะลักษณะนี้ ซึ่งข้อเสนอแนะที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผลงานสร้างสรรค์ในชุดนี้ได้เป็นกระบวนการในการสื่อสาร โดยใช้ความหมายสัญลักษณ์เป็นเนื้อหาจากงานวิจัยนี้ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการ และผู้วิจัยจะนำการสรุปผล การอภิปราย และข้อเสนอแนะทั้งหมดไปพัฒนาผลงานวิจัยสร้างสรรค์ในชุดต่อไป

บรรณานุกรม

- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2556). *สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขนิษฐา วิเศษสาคร. (2544). *จิตวิทยาทั่วไป*. งานตำราและเอกสารการพิมพ์ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม.
- จณัญญา เจริญอนุรักษ. (2554). *ศิลปะสมัยใหม่: ความรู้ฉบับพกพา*. กรุงเทพฯ: Openworlds.
- จรรยา โกมุตรัตนานนท์. (2539). *ศิลปะคืออะไร*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน แกรมมี่.
- จิรพัฒน์ พิตรปรีชา. (2545). *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จี. ศรีนิวาสน. (2534). *ปัญหาและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลปะ*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- ชลุด นิมเสมอ. (2559). *องค์ประกอบของศิลปะ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชะวักชัย ภาติณฐ. (2532). *ศิลปะศิลปินหรือศิลปินศิลปะ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทศยุทธ. (2536). *พลังจิตได้สำนึก (ฉบับปรับปรุง)*. สมุทรปราการ: พี่องฟ้า พรีนติ้ง
ทิพย์สุตา สำเนียงเสนาะ. (2556). การเผชิญกับสภาวะสูญเสียและเศร้าโศก. *วารสารวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี*, 2(7), 1.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2552). *โลก Modern & Post Modern*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). *ว่าด้วยเพศ ความคิด ตัวตน และอคติทางเพศ ผู้หญิง เกย์ เพศศึกษา และ
กามารมณ์*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- นิพาดา เทวกุล. (2537). ความคิดปรัชญาเบื้องหลังภาพเขียน Abstract. *ศิลปกรรมศาสตร์*, 2(2), 12.
- ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล. (2555). *เส้นด้ายและลายศิลป์ แพรพรรณและชิ้นกระดุก ความงามใน
ความคิดของศิลปินหญิง “หลินเทียนเหมียว”*. *Fine art*, 9 (88), 77.
- เปมิกา จุฬารัตน. (2555). *เส้นผม: สื่อศิลปะในงานศิลปกรรมร่วมสมัย*.
วิทยานิพนธ์ศิลปะมหาบัณฑิต, สาขาวิชาทัศนศิลป์, ภาควิชาทฤษฎีศิลป์,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิริยะดิศ มานิตย์. (2557). *พรอยต์กับศิลปะ*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พระพงษ์ กุลพิศาล, นิพนธ์ ทวีกาญจน์ และทวีเกียรติ ไชยงยศ. (2533). *ทัศนะทางศิลปะและศิลปศึกษา*. ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2541). *พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย*. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2548). *ทฤษฎีจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- _____. (2551). *ทฤษฎีจิตวิทยานุคลิกภาพ (พิมพ์ครั้งที่15)*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- สุชาติ เถาทอง. (2537). *ศิลปวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์
- _____. (2558). *นิทรรศการศิลปะภาพสะท้อนตัวตน*. ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ กรุงเทพฯ วันที่ 3-20 กันยายน 2558.
- สุเชาวน์ พลอยชุม. (2534). *สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลปะ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชวิทยาลัย.
- อภิโชค แซ่โล้ว. (2542). *การแต่งกายไทย*. กรุงเทพฯ: เอส. ที. พี. เวิลด์ มีเดีย.
- อภิภา ปรัชญาพฤทธิ. (2554). *หลังสมัยใหม่นิยมและการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อินทกษ.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). *แนวทางการสอนและสร้างสรรค้จิตรกรรมชั้นสูง*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์พับลิเคชั่น
- อารีย์ สุทธิพันธ์. (2533). *ประสบการณ์สุนทรียะ*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- Archer, M. (1997). *Mona Hatoum*. London: Phydron.
- Ball, H. (2004). *The oppositional gaze "Black Looks"*. Boston: South End Press.
- Caroline, C. (2005). *Hair & fashion*. London: V&A Publications.
- Chicago, J. (2010). *Frida Kahlo: face to face*. New York: Prestel.
- Chebel, M. (2009). *100,000 years of beauty*. Paris: Babylone.
- Clive, B. (1965). *Artistic representation and form in aesthetics*. USA: Macmillan Publishing.
- _____. (1987). *Art*. Great Britain: Oxford University Press.
- Imhathai, S. (2010). *Dairy of a weaving story*. At ARDEL Gallrrey of Modern Art. March 3-April 7, 2010.
- _____. (2012). *Hair for hope: The new beginning*. At ARDEL Gallrrey of Modern Art. August 23-September 30, 2012.

_____. (2014). *Rebirthy*. Numthong Gallery. 13.09.2014-11.10.2014.

Ingo, F. (1998). *Walther*. Art of the 20th century. Koln: Taschen.

Lyn, S. (2005). *The history of hair*. London: JW Publications.

Long, E. (1999). *Hairstyles and fashion: A hairdresser's history of Paris*. London: Oxford International Publishers.

_____. (2009). *Young female artists of the year 2009*. At ARDEL Gallrrey of Modern Art

Nina, B. (2001). *Lubbe Verlagsgruppe*. n.p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก**ภาพรายละเอียดผลงานสร้างสรรค์และบรรยากาศในนิทรรศการ**

ผลลัพธ์ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม

จากขั้นตอนและแนวความคิดที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม 3 ชุด มีทั้งหมด 29 ชิ้นผลงาน

ภาพที่ ก-1 The comb on. 1, comb lace with hair, 30 x 40 cm

ภาพที่ ก-2 The comb on. 2, 2015, comb lace with hair, 50 x 70 cm

ภาพที่ ก-3 Necklace, 2015, sponge lace with hair, 30 x 30 cm

ภาพที่ ก-4 Me on. 1, 2015, Photo print lace with hair, 50 x 70 cm

ภาพที่ ก-5 Me on.2, 2015, Photo print lace with hair, 50 x 70 cm

ภาพที่ ก-6 The squash, 2016, Squash collage hair, 20 x 60 cm

ภาพที่ ก-7 The guitar, 2016, Guitar collage hair, 20 x 60 cm

ภาพที่ ก-8 Strawberry, 2016, beads thread and lace with hair, 50 x 60 cm

ภาพที่ ก-9 The drip red, 2016, Drip lace with hair, 50 x 70 cm

ภาพที่ ก-10 The drip pink, 2016, Drip lace with hair, 50 x 70 cm

ภาพที่ ก-11 Eye contact, 2016, Eyeball lace and collage hair, 30 x 40 cm

ภาพที่ ก-12 The lamp on. 1, 2015, Lamp collage and braided hair, 50 x 50 cm

ภาพที่ ก-13 The lamp on. 2, 2016, Lamp collage and braided hair, 40 x 120 cm

ภาพที่ ก-14 Apple, 2016, Stucco collage hair, 43 x 60 cm

ภาพที่ ก-15 The curtain, 2016, Curtain collage hair, 90 x 120 cm

ภาพที่ ก-16 The bowl, 2016, Bowl braided hair, 20 x 20 cm

ภาพที่ ก-17 Wall clock, 2016, Wall cloth embroidery hoop lace with hair, 25 x 25 cm

ภาพที่ ก-18 Boots white, 2016, Boots braided and lace with hair, 40 x10 x 10 cm

ภาพที่ ก-19 Message board, 2016, lace and collage hair, 57.3 x 30.5 x 9 cm

ภาพที่ ก-20 Hurricane lamp, 2016, Hurricane lamp candle and collage hair, 30 x 20 x 30 cm

ภาพที่ ก-21 The chair of hair gold, 2016, Chair photo print lace and collage hair, 60 x 40 x 45 cm

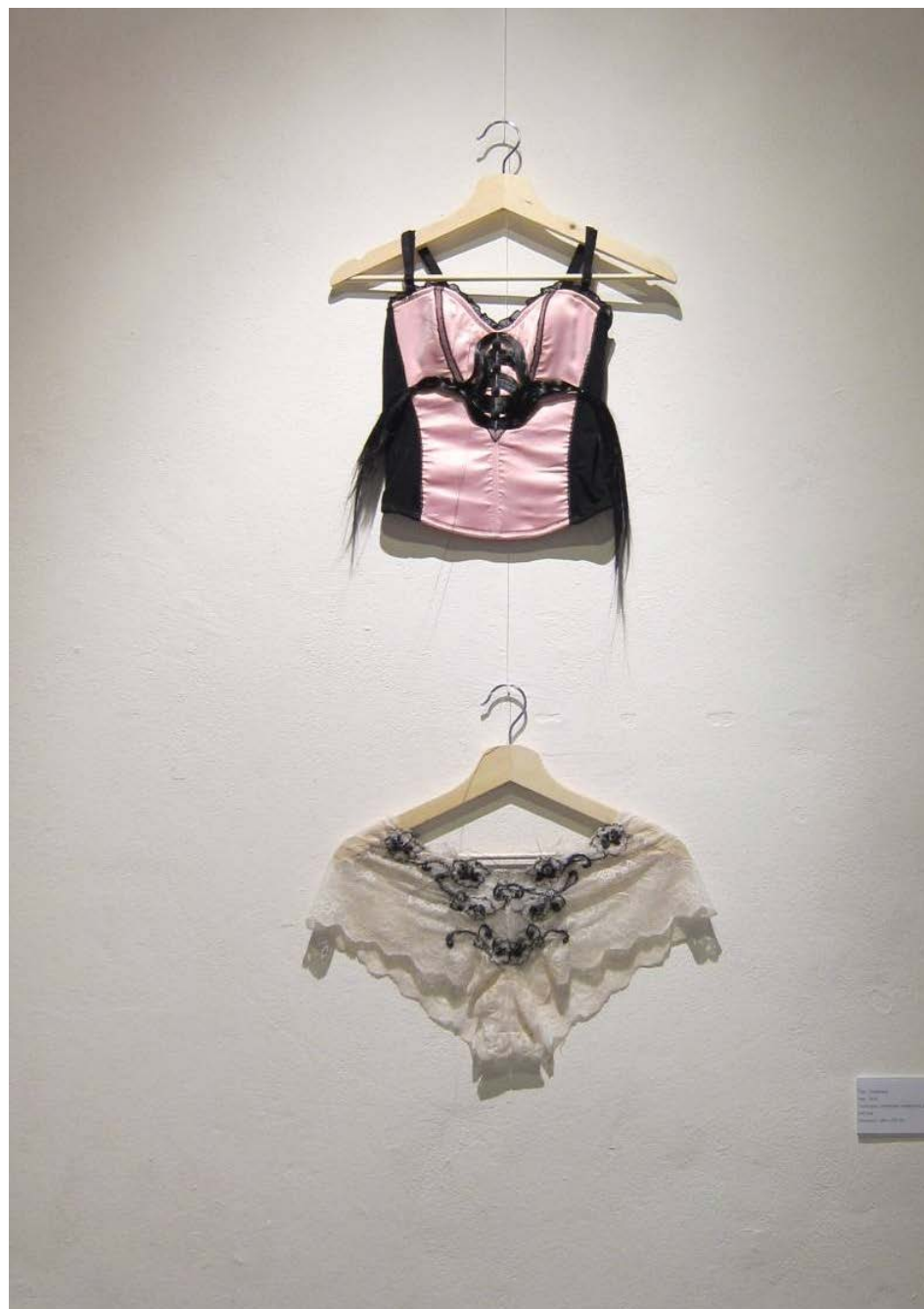
ภาพที่ ก-22 The chair of hair black, 2016, Chair photo print lace and collage hair,
40 x 35 x 40 cm

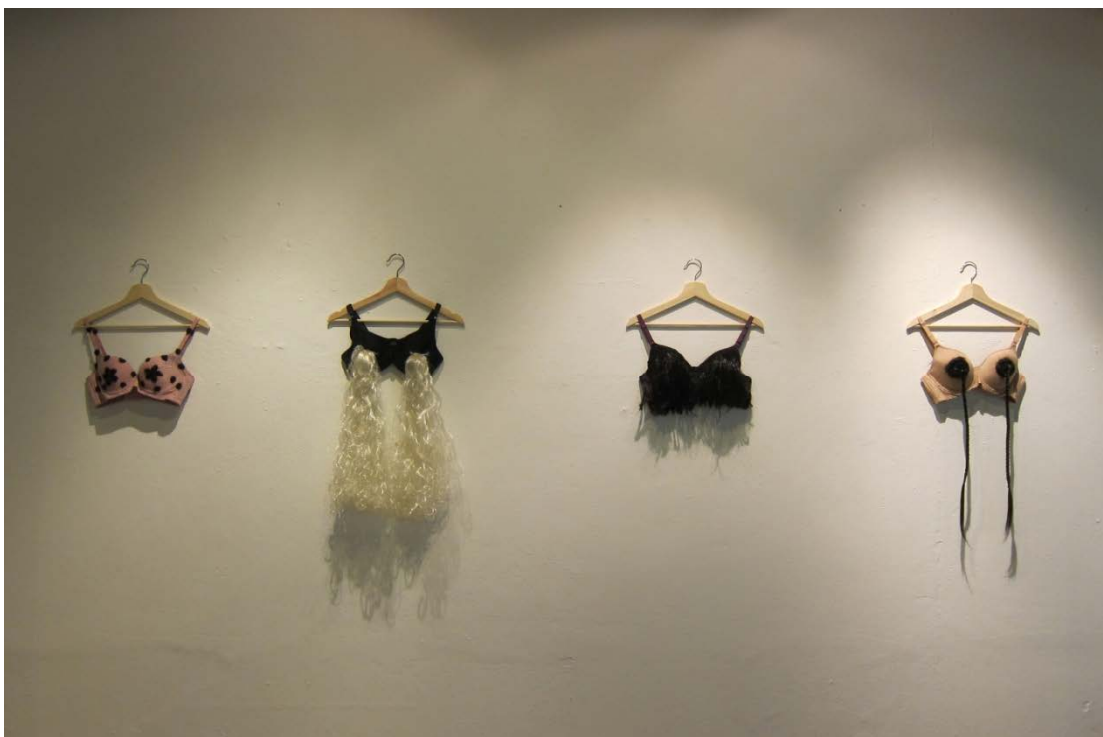
ภาพที่ ก-23 The picture frame Hair, 2016, Picture frame hair, photo print lace and collage hair,
60 x 85 cm

ภาพที่ ก-24 The mirror Hair, 2016, collage and braided hair, 60 x 85 cm

ภาพที่ ก-25 Underwear, 2016, Underwear braided and lace with hair, 100 x 210 cm

ภาพที่ ก-26 Underwear, 2016, Underwear braided and lace with hair, 100 x 210 cm

ภาพที่ ก-27 The backrest pillow, 2016, Backrest pillow lace with hair, 25 x 40 cm

ภาพที่ ก-28 Anxiety in the mind's hair loss. on. 1, 2016, Eyeball photo print lace and collage hair,
80 x 80 cm

ภาพที่ ก-29 Anxiety in the minds hair loss. on. 2, 2016, Eyeball photo print lace and collage hair,
80 x 80 cm

ภาพที่ ก-30 Anxiety in the minds hair loss.on.3, 2016, Eyeball photo print lace and collage hair,
80 x 80 cm

ภาพบรรยากาศนิทรรศการ

ภาพที่ ก-31 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจริต อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-32 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจริต อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-33 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจริด อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-34 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจริด อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-35 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจริต อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-36 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจริต อิศตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-37 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจาริต อิศตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-38 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจาริต อิศตรี: คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-39 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจาริต อีสตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาพที่ ก-40 พิธีเปิดนิทรรศการศิลปะจาริต อีสตรี: คุณค่า สัจญะ ในงานศิลปะเส้นผม

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามและเอกสารผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจเครื่องมือวิจัย Index of Congruent IOC

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง

จริต อิศตรี: คุณค่า ทัศนคติ และความงามในศิลปะเส้นผม

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ความงามจากเส้นผมเป็นความปรารถนาของเพศหญิงทุกคน ทุกชนชั้น ปรารถนาให้มีเส้นผมสุขภาพดี ยาว สลวย เงาสวยงาม เปรียบได้ดังเป็นตัวบอกบุคลิกลักษณะของความเด่นให้ชวนประทับใจในครั้งแรกพบ เป็นเสน่ห์ที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิง เพราะภาพลักษณ์ของหญิงงามส่วนใหญ่มักจะผูกติดกับเรือนผมอันยาวสลวยแทบทุกยุคทุกสมัย จนเป็นค่านิยมทุกสังคมและวัฒนธรรมดังบทประพันธ์ ผู้หญิงเลอโฉมในวรรณคดีหรือภาพยนตร์จนถึงปัจจุบัน ในด้านศิลปะ ศิลปินกลุ่มสตรีนิยม(Feminist) ได้นำเอาเส้นผมมาใช้ในแนวความคิด และรูปแบบ รูปทรงในการแสดงออกที่ใช้สื่อความหมายของศิลปินที่ต่างกันไป

ผมยาวคือเสน่ห์ของเพศหญิง นักประพันธ์ชาวโรมันในคริสต์ศตวรรษที่ 2 อะเปเลียส (Apeleius) ได้เขียนไว้ว่า “สตรีแม้จะงามเพียงใด หากถูกตัดผมทิ้งเสียแล้ว เธอก็จะหมดเสน่ห์ของความเป็นผู้หญิงไป จนไม่อาจช่วยใครได้แม้กระทั่งสามีของเธอเอง” (Nina Bolt,2001) จากบทประพันธ์ที่กล่าวแสดงให้เห็นว่าความงามของเส้นผมที่ยาวเป็นตัวบอกเสน่ห์ที่สำคัญของผู้หญิง ซึ่งเป็นที่ปรารถนาเพื่อดึงดูดเพศชายไม่ว่าผู้หญิงนั้นจะอยู่ในเชื้อชาติใดมีสีผิวดีกี่ตาม

เส้นผมในฐานะเซลล์ที่ตายแล้ว เป็นตัวบ่งบอกเรื่องราวในอดีตและปัจจุบันเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของชีวิตในหลายรูปแบบของแต่ละวัฒนธรรม ความเชื่อและเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นผู้หญิง ทางด้านศิลปะศิลปินผู้หญิงนิยมนำประเด็นเส้นผมและนำตัววัสดุจากเส้นผมมาสร้างสรรค์ผลงานหลากหลายรูปแบบ และแนวความคิดแฝงนัยยะ สัญลักษณ์รูปทรงต่าง ๆ ตามแรงบันดาลใจของศิลปินที่ต้องการจะสื่อสารความหมายทางศิลปะ ทัศนคติและหน้าที่ของเส้นผม จากประวัติศาสตร์เป็นวัตถุของใช้สวย เสื้อผ้าไว้ค้อยปกคลุมร่างกายและเครื่องประดับ จนถึงสังคมร่วมสมัยเส้นผมกลายเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์อย่างหนึ่งเพื่อสื่อสารความหมายในทางความหมายแฝงและความหมายตรง เพื่อสื่อถึงความทุกข์-ความสุข,การเกิด-การตาย,อิสรภาพ-ความชั่ว ฯลฯอยู่ในงานศิลปะ

การแสดงออกของศิลปินในงานศิลปะมีหลากหลายวิธีการ เทคนิค ต่างกันไปตามบุคลิก แนวความคิด ความถนัดในงานศิลปะ มีการผสมผสานกันในรูปแบบของศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) เป็นสื่อข้ามศาสตร์ที่มีการผสมผสานระหว่างตัวเทคนิคและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อมาเชื่อมโยงให้เข้ากับงานศิลปะสื่อสารให้ตรงตามเจตนาของศิลปินอย่างมีอัตลักษณ์ บ่งบอกถึง

รูปแบบ สัญลักษณ์ เพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวบ่งบอกความเป็นจิตนิสัยของการแสดงออกในงานศิลปะ

แนวความคิดของผู้วิจัย เกิดจากผลกระทบจากสภาวะเส้นผมหลุดร่วงจากสาเหตุภาวะร่างกายไม่ปกติ ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวลจากการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รักและห่วงแหนของผู้หญิงมีความรักความสวยงาม ซึ่งเส้นผม นั้นเป็นตัวแทนความสวยงามภายนอกที่สัมพันธ์เหตุเป็นครั้งแรก เป็นตัวบ่งบอกถึงบุคลิกภาพให้น่าชวนมอง ทำให้ขาดความมั่นใจ จึงนำแรงบันดาลใจที่มีอยู่ในจิตใจออกมาเป็นกำลังในการต่อสู้ปัญหาร่างกายที่ต้องการแสดงออกเพื่อสื่อสารให้เห็นถึงพลังจิตภายในของผู้หญิงที่มีสภาวะการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รัก โดยถ่ายทอดแนวคิดด้วยรูปทรง เทคนิควิธีการ ทางด้านศิลปะ โดยใช้เส้นผมเป็นตัวสื่อวัตถุในงาน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจทางด้านการแสดงออกของ จริต อีสตรี:คุณค่า สัญลักษณ์ และความงามในงานศิลปะเส้นผม โดยการวิเคราะห์แนวคิดหลักโครงสร้างของงานศิลปะที่นำเส้นผมมาเป็นสื่อในงาน เพื่อถอดความหมาย สัญลักษณ์ รูปแบบของรูปทรงในการถ่ายทอดทางแนวความคิดเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแก่นแท้ในการสร้างสรรค์ โดยการนำแนวคิดทฤษฎีสัญลักษณ์ , ทฤษฎีรูปทรง, ทฤษฎีบุคลิกภาพ มาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและนำองค์ความรู้ที่ได้มาบูรณาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเหมาะสมของจิตภายในตัวเองผ่านเนื้อหา รูปทรงของผู้หญิงอย่างลึกซึ้ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะ จริต อีสตรี ในงานศิลปะเส้นผม
 - 1.1 วิเคราะห์ ผลงานศิลปะหญิงที่สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุ
 - 1.2 เปรียบเทียบสาระ แนวทางในการสร้างงานศิลปะเส้นผมที่แสดงถึง คุณค่า สัญลักษณ์ จริตอีสตรี
2. วิเคราะห์องค์ความรู้ในการถอดรหัส คุณค่า สัญลักษณ์ จริตอีสตรีผ่านผลงานศิลปะเส้นผม
3. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจริต อีสตรี : คุณค่า สัญลักษณ์ และความงามในงานศิลปะเส้นผมภายใต้แนวคิดการสูญเสีย

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง
จิต อิศตรี: คุณค่า สัญญา และความงามในศิลปะเส้นผม

ผู้ให้ข้อมูล ศิลปิน

แบบฟอร์มนี้เป็นเอกสารยินยอมการเข้าร่วมสัมภาษณ์ข้อมูลประกอบการวิจัย เรื่อง จิต อิศตรี : คุณค่า สัญญา และความงามในศิลปะเส้นผม ของผู้วิจัยสังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยบูรพา งานวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์

1. ศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะ จิต อิศตรี ในงานศิลปะเส้นผม
 - 1.1 วิเคราะห์ ผลงานศิลปินหญิงที่สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุ
 - 1.2 เปรียบเทียบสาระ แนวทางในการสร้างงานศิลปะเส้นผมที่แสดงถึง คุณค่า สัญญา จิตอิศตรี
2. วิเคราะห์องค์ความรู้ในการถอดรหัส คุณค่า สัญญา จิตอิศตรีผ่านผลงานศิลปะเส้นผม
3. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจิต อิศตรี : คุณค่า สัญญา และความงามในงานศิลปะเส้นผม

ภายใต้แนวคิดการสูญเสีย

เพื่อให้การวิจัยนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องของแนวคิด เทคนิคการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์เป็น 2 ประเด็นใหญ่ดังนี้

1. เพื่อศึกษารวบรวม วิเคราะห์ เทคนิคการสร้างสรรค์งานศิลปะเส้นผม ภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม ให้เห็นถึงคุณค่า สัญญา ในผลงานศิลปะ
2. เพื่อหาองค์ความรู้ในการพัฒนาเทคนิค แนวคิด วิธีการ ที่มีมิติที่แตกต่างเพื่อเข้าสู่ กระบวนการวิเคราะห์ เทคนิค แนวคิด วิธีการ ในการพัฒนาผลงานศิลปะเส้นผมตาม วัตถุประสงค์งานวิจัย ข้อที่ 2 ต่อไป

ความลับส่วนบุคคล

ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับการวิจัยดังกล่าวถูกเก็บเป็นความลับและยึดหลักทางจรรยาบรรณ และจริยธรรมทางการวิจัย ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้เพียงบุคคลที่เกี่ยวข้องและจะมีการ จัดเก็บข้อมูลในแฟ้มการวิจัย โดยจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการทำลายข้อมูล

ทั้งหมดหลังจากเสร็จสิ้นการวิจัย การกระทำดังกล่าวเป็นการจัดการเก็บข้อมูลอย่างเป็นความลับ
 ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องและปกป้องความลับของผู้เข้าร่วมวิจัย

ความสมัครใจในการร่วมให้ข้อมูล

การให้ข้อมูลของท่านในการวิจัยดังกล่าวเป็นไปโดยความสมัครใจ ท่านมีสิทธิ์ถอนตัวจาก
 การวิจัยหรือปฏิเสธการให้ข้อมูล (ที่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านในช่วงระหว่างการร่วมให้ข้อมูล)
 ข้อสงสัย

หากท่านมีข้อสงสัยหรือคำถามประการใดเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการวิจัยดังกล่าว กรุณา
 ติดต่อ นางสาวอนอมนวล เดชาคณีวงศ์ นักศึกษาปริญญาเอกคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขา
 ทัศนศิลป์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยบูรพา โทร 081-9090457

ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ณ
 ที่นี้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. รศ. อลิตา จันฝิ่งเพชร อาจารย์ประจำหลักสูตร ทัศนศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบัน
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วุฒิการศึกษา ศ.ป.(จิตรกรรม) ศ.ม. (จิตรกรรม)
2. รศ. มัลลิกา มังกรวงษ์ อาจารย์พิเศษประจำหลักสูตร ทัศนศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วุฒิการศึกษา ศ.ป.(ภาพพิมพ์) ศ.ม. (ภาพ
 พิมพ์)
3. รศ. เทพศักดิ์ ทองนพคุณ อาจารย์ประจำหลักสูตร ศิลปกรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยบูรพา วุฒิการศึกษา ศ.ป.(ภาพพิมพ์) ศ.ม.(ภาพพิมพ์)

ผู้ให้ข้อมูล ศิลปิน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งการจัดเก็บข้อมูลเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานะของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม ในมิติของแนวความคิด สัญลักษณ์ รูปทรง สัญลักษณ์ ที่ถูกนำเสนอ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะงานวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลเพิ่มเติมและวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ศิลป์

2. ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ศิลปินจำนวน 1 ท่าน ได้แก่คุณอิมหทัย สุพัฒนศิลป์ และวิเคราะห์ผลงานศิลป์ Yayoi Kasama

3. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 1 ชุด

นางสาว ธนอมนวล เดชากนิวงศ์

นักศึกษาปริญญาเอก คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 สถานะของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

	-1	0	1
ชื่อ-นามสกุล.....			
อาชีพ.....			
ตำแหน่ง.....			
ผลงานการแสดงศิลปะ.....			
.....			
.....			
สถานที่ทำงาน.....			
วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....			

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงาน ภายใต้แนวคิดการสูญเสียความงาม จากเส้นผม ในมิติของแนวคิด สัญลักษณ์ รูปทรง สัญลักษณ์ ที่นำเสนอ

	-1	0	1
2.1 ท่านคิดว่า เส้นผม เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายเชิงคุณค่าในแง่มุมอะไรได้บ้าง?			
2.2 แนวคิดในการสร้างสรรค์ศิลปะจากเส้นผม ของท่านได้รับแรงบันดาลใจจากอะไรบ้าง และนำมาเป็นแนวคิดในผลงานอย่างไร แสดงออกอย่างไร?			
2.3 รูปทรง สัญลักษณ์ในงานศิลปะเส้นผมของท่านนำมาจากแรงบันดาลใจจากอะไรเป็นสำคัญ			
2.4 แนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะ ภายใต้ การแสดงออกของ จริตอิสตรี ของท่านแสดงออกอย่างไร?			
2.5 แนวคิดทางด้านความสูญเสีย ถ่ายทอดงานศิลปะเส้นผมในรูปแบบใด			
2.6 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลงาน แนวทางในการสร้างสรรคงานศิลปะเส้นผม ที่สื่อความหมายทางสัญลักษณ์ ของการสูญเสียอย่างไร สื่อตรงไหนภายในงาน และผลงานแต่ละชุดมีความแตกต่างของช่วงเวลาทางด้านใดบ้าง			

ชุดที่ 1 งานชุดเส้นผม : สายใยครอบครัว ,2551

ชุดที่ 2 งานชุด วลีทุกท้ายจากพ่อ ,2551

ชุดที่ 3 ชื่อผลงาน Hair for Hope : The New Beginning,2555

ชุดที่ 1 งานชุดเส้นผม: สายใยครอบครัว, 2551

ชุดที่ 3 ชื่อผลงาน Hair for Hope: The New Beginning, 2555

2.7 คุณค่า ทางสัญลักษณ์(ความหมาย)ที่ปรากฏในผลงานศิลปะเส้นผม สะท้อน
ความเป็นตัวคุณอย่างไร?

2.8 การใช้วัสดุจากเส้นผมมาเชื่อมโยงกับวัสดุอื่นในผลงาน มีความหมาย
สอดคล้องกับแนวคิดอย่างไร?

2.9 ท่านคิดว่าการใช้เทคนิค เย็บ ปัก ถัก ร้อย ผมสื่อถึงความหมาย แนวคิดได้
อย่างไร?

2.10 ท่านคิดว่า ขนาด หรือ ปริมาณ ของเส้นผมมีส่วนทำให้เกิดคุณค่า
ทางสัญลักษณ์(ความหมาย) ในการสร้างสรรค์หรือใหม่ (จงยกตัวอย่าง)

2.11 วิธีการติดตั้งผลงานในรูปแบบงาน Installation Art ในผลงานของท่านมี
ความหมาย เนื้อหาหลักในแนวความคิด ออกมาอย่างไรและรูปแบบใด?

2.12 ท่านคิดว่าปัญหาที่พบในสร้างสรรค์ และการติดตั้งผลงาน คืออะไร และ
แก้ไขปัญหาโดยวิธีการใด?

-1	0	1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะงานวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลเพิ่มเติม

(.....)

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

โครงการวิจัยเรื่อง “จริต อิศตรี: คุณค่า ทัศนคติ ในงานศิลปะเส้นผม”

ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคุษฎีนิพนธ์ ดำเนินงานโดย นางสาวอนอมนวล เดชาคนีวงศ์ นิสิตในระดับปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามทัศนคติจากผู้ชมผลงานสร้างสรรค์จากงานวิจัยนี้ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ มิได้ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการสร้างสรรค์เป็นผลงานได้เพียงอย่างเดียว การเผยแพร่สู่สาธารณะชนก็เป็นเรื่องชีวิต ความสัมฤทธิ์ผลของผลงานศิลปะได้อีกประการหนึ่ง

ดังนั้นการจัดทำแบบสอบถามนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ แสดงถึงผลของการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการ

คำตอบจากแบบสอบถามนี้จะมีได้เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลใดๆทั้งสิ้น คำตอบบางส่วนจะนำไปรายงานในการอภิปรายผลซึ่งเป็นส่วนท้ายของเอกสารประกอบงานวิจัยสร้างสรรค์ ชุดนี้

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามการประเมินความคิดเห็น

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การให้ข้อมูลและแสดงทัศนคติของท่านจะช่วยให้การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกระบวนการวิจัยสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถาม ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ท่านได้ให้จะเป็นความลับ และผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

อนอมนวล เดชาคนีวงศ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำ ลงใน ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 16 ปี	☐ 16-25 ปี	☐ 26-35 ปี	☐ 36-45 ปี
☐ 46-55 ปี	☐ 56-65 ปี	☐ 66 ปีขึ้นไป	
3. สถานภาพ

☐ โสด	☐ สมรส	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
------------------------------	-------------------------------	--
4. อาชีพ

☐ ข้าราชการ	☐ รัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงานมหาวิทยาลัย
☐ ลูกจ้างบริษัท	☐ งานอิสระ	☐ นักเรียน , นักศึกษา
☐ เจ้าของกิจการ	☐ ศิลปิน	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท	☐ สูงกว่าปริญญาโท
---	------------------------------------	-----------------------------------	--

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามการประเมินความคิดเห็น

1. ท่านคิดว่าเส้นผมสามารถสื่อสารความหมายในเรื่องอะไรได้บ้าง (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ความรัก	☐ ความผูกพัน	☐ ความสูญเสียความงาม
☐ ความเจ็บป่วย	☐ ความสนุกสนาน	☐ ความเศร้าโศก
☐ วันและเวลา	☐ ความเพ้อฝัน	☐ การเสียชื่อเสียง
☐ การบ่งบอกความเป็นตัวตน	☐ ความตาย	☐ เรื่องทางเพศ
2. ท่านคิดว่าเส้นผมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพหรือไม่

☐ มี	☐ ไม่มี
-----------------------------	--------------------------------

3. ถ้าวันหนึ่งเส้นผมของท่านร่วงหลุดไปท่านจะมีความรู้สึกอย่างไร (สามารถตอบได้มากกว่า

1 ข้อ)

- ขาดความมั่นใจ อับอาย ท้อแท้ กังวลใจ
 สูญเสียความมั่นใจ อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ท่านคิดว่ารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้มีสัญญาณอย่างไร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สะท้อนอารมณ์ น่ากลัว น่าทึ่ง
 ตื่นเต้น สวยงาม สามารถจินตนาการร่วมได้
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
การรับรู้เกี่ยวกับจรรยาในการแสดงออกของงานสร้างสรรค์เส้นผมในงานศิลปะ					
5) สัญลักษณ์ รูปทรงต่างๆ ในงานสร้างสรรค์ สื่อความหมายให้ท่าน เข้าใจถึงจินตนาการในงานศิลปะได้					
6) สตรี กับงานศิลปะเส้นผมสามารถสื่อความหมายทางคุณค่าได้					
7) นัยยะแอบแฝงในงานสร้างสรรค์ สื่อความหมายการสูญเสียเส้นผมได้					
8) ท่านคิดว่าเส้นผมที่นำมาสร้างสรรค์ สะท้อนถึงคุณค่าทางงานศิลปะ					
9) ผลงานสร้างสรรค์สามารถสะท้อนความเป็นปัจเจกทางด้านศิลปะได้					
ประเด็นคำถามภาพรวมของนิทรรศการ					
10) ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าชมนิทรรศการ เช่น เนื้อหาบอร์ด นิทรรศการ ความสามารถของผู้ร่วมแสดงงาน					
11) สถานที่จัดแสดงงาน การประชาสัมพันธ์และบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม					
12) เอกสารเผยแพร่ความรู้					
13) ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกความเห็นของท่าน (กรุณาส่งแบบประเมินได้ที่โต๊ะลงทะเบียน)

ที่ ศธ ๖๖๒๐.๑/๗๓๗

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ อลิตา จันผึ่งเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณอมมล เดชาคนึงวงศ์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาทัศนศิลป์และ
การออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “จริต อีสตรี : คุณค่า สัญลักษณ์ และความงามในงานศิลปะเส้นผม” ในความ
ควบคุมดูแลของ ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ในกรณีนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศิลปกรรมศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๕๑๐ โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๑๐๔๒

มือถือ ๐๘๑-๙๐๙๐๔๕๗

ที่ ศธ ๖๖๒๐.๑/๙๙๘

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ มัลลิกา มังกรวงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณอมนวล เตชาคนึงวงศ์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "จิต อีสตรี : คุณค่า สัญลักษณ์ และความงามในงานศิลปะเส้นผม" ในความควบคุมดูแลของ ศาสตราจารย์สุชาติ ภาทอง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในกรณีนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศิลปกรรมศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๕๑๐ โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๑๐๔๒

มือถือ นิสิต ๐๘๑-๙๐๙๐๔๕๗

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง " จริต อีสตรี : คุณค่า ศัญญา และความงามในศิลปะเส้นผม"

ยินยอม ให้การสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

วันที่ให้คำยินยอม วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2558

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดและมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดี

เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อ ข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับและจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม
(นาง. ชันนีย์ สุวรรณศิลป์)

ลงนาม.....พยาน
(.....)

ลงนาม.....ผู้ทำวิจัย
(น.ส. ณดวงฉาน ใจชาคนีวงศ์)

ที่ ๘/๒๕๕๘

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้พิจารณาเค้าโครงวิทยานิพนธ์

เรื่อง จริต อีสตรี : คุณค่า ัญญะ และความงามในศิลปะเส้นผม

หัวหน้าโครงการวิจัย นางสาวณอมนวล เตชาคนิวงศ์

หลักสูตร/สาขาวิชา ปรัชญาคุณูปบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เค้าโครงวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นตามหลักการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง และผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ฉบับนี้จนถึงวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ออกให้ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ลงนาม

(ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์ โทร. ๒๕๑๐ ต่อ ๑๐๗
 ที่ ศธ ๖๖๒๐.๑/๑๐๘๕ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ

ด้วย นางสาวอนอมนวล เดชานีนวงศ์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “จริต อีสตรี : คุณค่า สัญลักษณ์ และความงามในงานศิลปะเส้นผม” ในความควบคุมดูแลของ ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในกรณี คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี (ดังเอกสารแนบ) จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(รองศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร)
 รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ที่ ศธ 6620.1/410

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

24 กรกฎาคม 2558

เรื่อง อนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ประกาศรับโครงการวิจัยที่เสนอขอรับ
ทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภทบัณฑิตศึกษา ประจำปี 2559 ไปแล้ว นั้น

มหาวิทยาลัยบูรพา ขอแจ้งว่า นางถนอมนวล เตชะคนึงวงศ์ รหัสประจำตัว 55810059
หมายเลขโทรศัพท์ (บ้าน) - มือถือ 081-9090457 เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาปริญญาเอก ภาคการศึกษาที่ 1
ปีการศึกษา 2558 สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้สอบผ่านหัวข้อและโครงร่าง
วิทยานิพนธ์เรื่อง “จริต อีสรี : คุณค่า สัจจะ และความงามในงานศิลปะเส้นผม” เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ.
2557 ซึ่งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำปีหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ
ได้อนุมัติให้นักศึกษาดังกล่าวจัดทำวิทยานิพนธ์ได้ต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ มีดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง
2. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศาสตราจารย์พิชญ์ คุณนิมิตร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์

โทรศัพท์ 0-3810-2500 - 11

โทรสาร 0-3839-1042

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ งานบริการวิชาการและวิจัย โทร. ๑๕๖๑
 ที่ ศธ ๐๕๒๕๔.๐๓๖/- วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
 เรื่อง แจ้งผลการตอบรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

เรียน อาจารย์ย่นฉนวนล เสาศาณิกวงศ์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัย เรื่อง ศิลป ธีรคดี : คุณค่า ศิลปะ ในงานศิลปะเส้นผม (Democracy, Women Value, Sign In the Art of Hair) เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารวิชาการคณะศึกษาศาสตร์ สจล. นั้น
 บัดนี้ บทความของท่านได้ผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการวารสารวิชาการคณะศึกษาศาสตร์ และ
 ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว และจะตีพิมพ์ในวารสารวิชาการคณะศึกษาศาสตร์ สจล. ฉบับที่ ๒๑
 ปีที่ ๑๗ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ISSN ๑๙๒๕-๕๑๓๕) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์หญิง ไสวีย์ หล่อ)
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ และอาจารย์
ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
2. รองศาสตราจารย์ มัลลิกา มังกรวงศ์	อาจารย์พิเศษภาควิชาศิลปกรรม
คณะสถาปัตยกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดบัง
3. รองศาสตราจารย์ อลิตา จันผิงเพชร	อาจารย์ประจำสาขาทัศนศิลป์
ภาควิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง